C/2025/4944

13.10.2025

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2024

(C/2025/4944)

SPIS TREŚCI

Strona

NAJWAŻNIEJSZE DANE FINANSOWE ROKU 2

OŚWIADCZENIE KSIĘGOWEGO DOŁĄCZONE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA ROCZNEGO 33

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORAZ INFORMACJE DODATKOWE 34

BILANS 35

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI 36

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 37

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO 38

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 39

SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU ORAZ INFORMACJE DODATKOWE 136

GLOSARIUSZ 219

WYKAZ SKRÓTÓW 223

NAJWAŻNIEJSZE DANE FINANSOWE ROKU

Celem niniejszej sekcji dotyczącej najważniejszych danych finansowych, która została przygotowana na podstawie zasad określonych w wytycznej nr 2 MSRSP dotyczącej zalecanych praktyk „Omówienie i analiza sprawozdania finansowego", jest ułatwienie czytelnikom zrozumienia sposobu, w jaki działalność operacyjna, finansowa i inwestycyjna UE jest odzwierciedlana w poszczególnych elementach skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE. Informacje przedstawione w niniejszej sekcji nie zostały poddane badaniu.

Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

SPIS TREŚCI

		Strona
1.	NAJWAŻNIEJSZE DANE LICZBOWE I INFORMACJE ROKU	3
2.	WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027, NextGenerationEU i WSPARCIE DLA UKRAINY	5
3.	WDRAŻANIE NGEU	7
	3.1. Przegląd	7
	3.2. Wypłaty bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF (w tym REPowerEU)	7
	3.3. Wypłaty pożyczek w ramach RRF (w tym REPowerEU)	8
	3.4. Wkłady NGEU w inne programy w ramach budżetu UE	9
4.	BUDŻETOWE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	10
	4.1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	10
	4.2. Gwarancje budżetowe	17
	4.3. Wspólny fundusz rezerw	18
5.	ANALIZA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	19
	5.1. Dochody	19
	5.2. Koszty	20
	5.3. Aktywa	21
	5.4. Zobowiązania	23
	5.5. Aktywa netto	25
6.	ZESTAWIENIE WYKONANIA BUDŻETU	25
	6.1. Dochody	25
	6.2. Wydatki	27
7.	RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE UE, ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ	29
	7.1. Ramy polityczne i finansowe	29
	7.2. Zarządzanie i rozliczalność	30

1. **NAJWAŻNIEJSZE DANE LICZBOWE I INFORMACJE ROKU**

Skonsolidowane sprawozdania finansowe

Skonsolidowane sprawozdania finansowe UE obejmują ponad 50 jednostek (w tym Parlament Europejski, Radę, Komisję i agencje UE). Sporządza się je w oparciu o przyjęty przez księgowego Komisji system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP).

Jak pokazano w skróconym bilansie poniżej i szczegółowo opisano w analizie sprawozdań finansowych (sekcja **5**), najbardziej wyróżniającymi się elementami skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE za 2024 r. był wzrost zaciągniętych pożyczek związanych z wdrażaniem NextGenerationEU oraz dodatkowym wsparciem finansowym udzielonym Ukrainie:

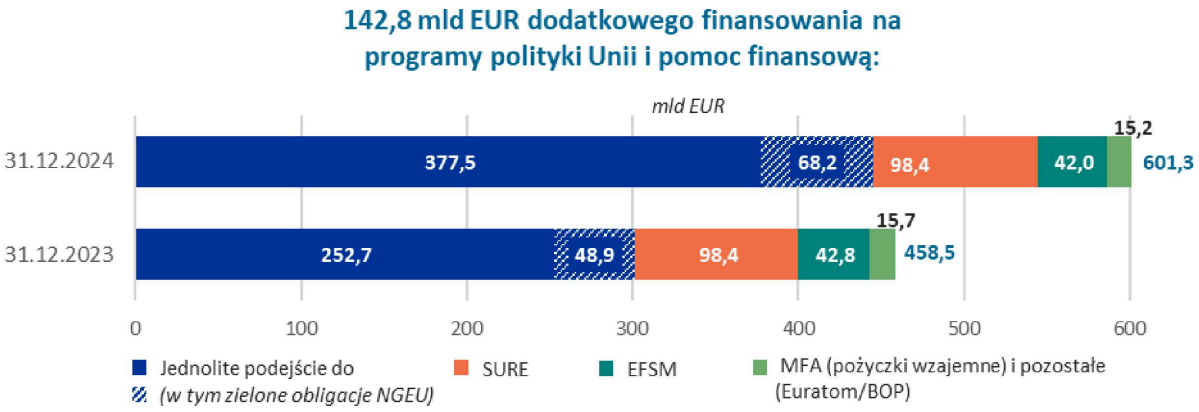
w mld EUR

	2024	2023	Zmiana
AKTYWA			
Aktywa finansowe	328,3	285,4	43,0
Płatności zaliczkowe	78,9	91,7	- 12,8
Należności	31,7	35,2	- 3,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	63,2	39,6	23,6
Rzeczowe aktywa trwałe i inne składniki aktywów	16,3	15,8	0,5
Ogółem	**518,5**	**467,7**	**50,8**
ZOBOWIĄZANIA			
Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	93,1	90,8	2,3
Zobowiązania finansowe	601,9	458,4	143,5
Zobowiązania	55,4	50,5	4,9
Rozliczenia międzyokresowe	67,1	76,8	- 9,7
Pozostałe zobowiązania	9,8	3,3	6,5
Ogółem	**827,3**	**679,8**	**147,5**
AKTYWA NETTO			
Rezerwy	1,0	1,1	- 0,1
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie	(309,8)	(213,2)	- 96,6
Ogółem	**(308,8)**	**(212,2)**	**- 96,7**

→ zob. Analiza sprawozdań finansowych, sekcja **5**

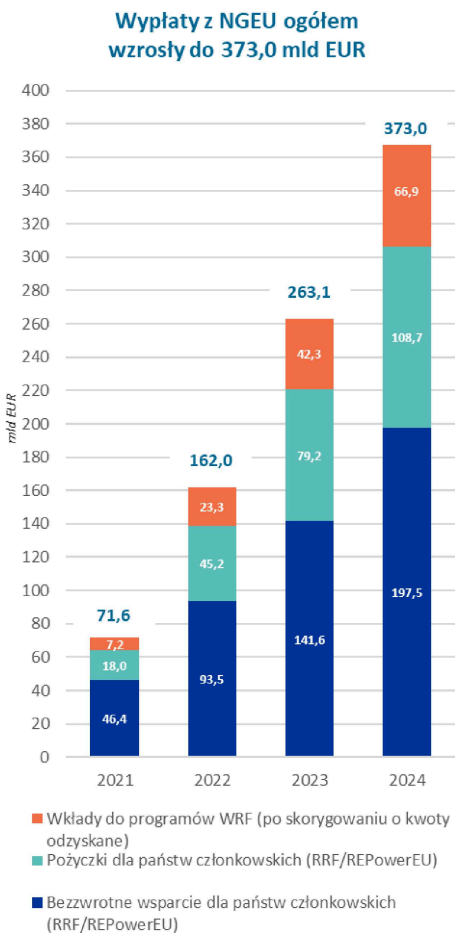
Kluczowe osiągnięcia w 2024 r.

Kontynuacja udanych emisji obligacji UE, eurobonów i zielonych obligacji w ramach NGEU

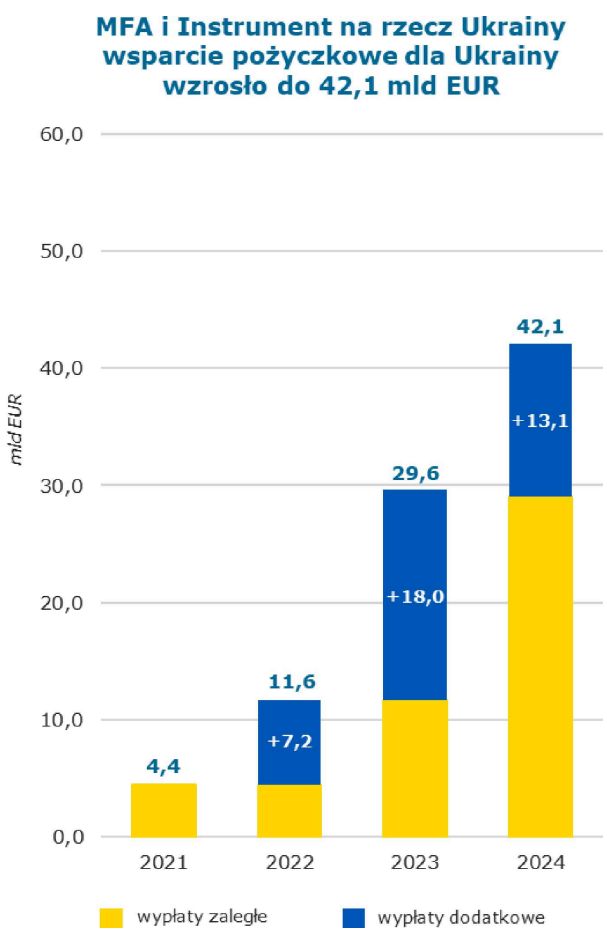

→ zob. sekcja **4**

Osiąganie celów NGEU

→ zob. sekcja **3**

Udzielanie pomocy finansowej Ukrainie

→ zob. sekcja **4**

2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027, NextGenerationEU i WSPARCIE DLA UKRAINY

Budżet długoterminowy UE na lata 2021–2027 wraz ze środkami w ramach narzędzia służącego odbudowie gospodarki NextGenerationEU (NGEU) wynosi 2,028 bln EUR w cenach bieżących (1,8 bln EUR w cenach z 2018 r.).

Pakiet składa się z budżetu długoterminowego, tj. wieloletnich ram finansowych („WRF") na lata 2021–2027, wynoszącego 1,221 bln EUR w cenach bieżących (1,081 bln EUR w cenach z 2018 r.), połączonego ze środkami w ramach tymczasowego narzędzia służącego odbudowie gospodarki, NGEU, których pierwotna kwota wynosiła do 806,9 mld EUR w cenach bieżących (750 mld EUR w cenach z 2018 r.). Tę pierwotną kwotę skorygowano do 712 mld EUR, ponieważ państwa członkowskie nie zawnioskowały o całkowitą dostępną kwotę wsparcia w formie pożyczek.

Rewizja budżetu UE na lata 2021–2027

Od czasu, gdy w 2020 r. uchwalono długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027, Unia Europejska stanęła w obliczu bezprecedensowych i nieprzewidzianych kryzysów, w tym rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i jej skutków, wzrostu inflacji i stóp procentowych, a także wyzwań związanych migracją i sytuacją zewnętrzną, takich jak konflikt na Bliskim Wschodzie. Zajęcie się tymi licznymi problemami sprawiło, że budżet UE został napięty do granic, co ograniczyło zdolność Unii do stawienia czoła nawet najpilniejszym wyzwaniom. Aby umożliwić dalszą realizację najważniejszych założeń budżetu UE, w czerwcu 2023 r. Komisja Europejska zaproponowała zwiększenie długoterminowego budżetu UE.

Dnia 1 lutego 2024 r. przywódcy UE zatwierdzili wszystkie priorytety przedstawione we wniosku Komisji i uzgodnili pierwszą w historii rewizję długoterminowego budżetu UE, którą w dniu 27 lutego 2024 r. zatwierdził także Parlament Europejski. Do najważniejszych elementów należą:

— kluczowe wsparcie dla Ukrainy: nowy Instrument na rzecz Ukrainy o całkowitej zdolności 50 mld EUR na lata 2024–2027, oparty na dotacjach, pożyczkach i gwarancjach, ma zaspokoić najpilniejsze potrzeby Ukrainy i pomóc w jej odbudowie i modernizacji na drodze do UE;

— wzmacnianie suwerenności i konkurencyjności: Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP) zwiększy długoterminową konkurencyjność UE w zakresie technologii krytycznych, cyfrowych i typu „deep tech", czystych technologii i biotechnologii przez wprowadzenie nowych mechanizmów elastyczności i zachęty w zakresie finansowania spójności oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a także dodatkowego finansowania w wysokości 1,5 mld EUR na Europejski Fundusz Obronny;

— dalsze działania w zakresie wyzwań związanych z migracją i sytuacją zewnętrzną: zwiększenie środków o 9,6 mld EUR wesprze wewnętrzny i zewnętrzny wymiar polityki migracyjnej i pomoże partnerom z Bałkanów Zachodnich, południowego sąsiedztwa i dalszych regionów;

— mocniejsza reakcja na nieprzewidziane kryzysy: z myślą o zapewnieniu, aby budżet UE dalej umożliwiał reakcję na nieprzewidziane okoliczności – takie jak kryzys energetyczny, kryzysy żywnościowe i skutki rosyjskiej wojny w obliczu rosnącej inflacji i kosztów odsetkowych – instrument elastyczności zostanie zwiększony o 2 mld EUR, natomiast pułap rezerwy na pomoc nadzwyczajną będzie podwyższony o 1,5 mld EUR i podzielony na dwa odrębne instrumenty: europejską rezerwę solidarnościową i rezerwę na pomoc nadzwyczajną;

— większa odporność na kryzysy: trzyetapowy mechanizm reagowania kryzysowego i nowy instrument zapewnią jasność co do budżetowych mechanizmów finansowania kosztów związanych z NextGenerationEU;

— rewizja zostanie sfinansowana za sprawą połączenia nowych zasobów i przegrupowania środków w budżecie UE. Dzięki temu UE będzie mogła dalej zajmować się najpilniejszymi priorytetami, a wpływ na budżety krajowe zostanie zminimalizowany, co będzie korzystne dla obywateli UE i nie tylko.

Zmiany wprowadzone w wyniku rewizji weszły w życie dnia 1 marca 2024 r. i mają zastosowanie do budżetu UE z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2024 r. Wpływ rewizji na budżet na 2024 r. uwzględniono w budżecie korygującym nr 1/2024, natomiast długoterminowy wpływ odzwierciedlono w budżecie na 2025 r. i w programowaniu finansowym na lata 2026 i 2027.

NextGenerationEU

NGEU z początkowym budżetem w wysokości do 806,9 mld EUR ma w zamierzeniu pomóc w naprawieniu bezpośrednich szkód gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID-19 oraz pomóc w odbudowywaniu Europy po COVID-19, która będzie bardziej ekologiczna, cyfrowa, odporna i lepiej przystosowana do stawienia czoła obecnym i przyszłym wyzwaniom. Większość środków jest przekazywana za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Część tych środków, sięgająca 338,0 mld EUR, jest udostępniana w formie bezzwrotnego wsparcia, czyli dotacji. Pozostała część tych środków, sięgająca 385,8 mld EUR, jest wykorzystywana do udzielania pożyczek przez UE poszczególnym państwom członkowskim.

Termin składania przez państwa członkowskie wniosków o pożyczki upłynął w sierpniu 2023 r., co oznacza, że pozostałej kwoty przeznaczonej na pożyczki, w wysokości 94,9 mld EUR, nie można już wypłacić. W rezultacie łączna kwota pożyczek wynosi obecnie 290,9 mld EUR, a skorygowana całkowita pula środków na bezzwrotne wsparcie i pożyczki wynosi 712 mld EUR. Spłata tych pożyczek przez państwa członkowskie, które je otrzymały, rozpocznie się dopiero po zakończeniu bieżącego okresu WRF i będzie kontynuowana przez dłuższy okres (od 2032 r. do 2054 r., zob. sekcja **3.3**). W ramach NGEU wsparcie otrzymają również następujące unijne programy i polityki:

— politykę spójności w ramach Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), aby pomóc w niwelowaniu gospodarczych skutków pandemii COVID-19 w pierwszych latach odbudowy;

— Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w celu zapewnienia, by transformacja w kierunku neutralności klimatycznej była korzystna dla wszystkich;

— Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w celu dalszego wspierania rolników;

— InvestEU w celu wsparcia działań inwestycyjnych naszych przedsiębiorstw;

— „Horyzont Europa" w celu zapewnienia UE zdolności do finansowania większej doskonałości w zakresie badań naukowych;

— RescEU w celu zagwarantowania, aby Unijny Mechanizm Ochrony Ludności umożliwił reagowanie na sytuacje wyjątkowe występujące na dużą skalę.

Ponadto dotacje z RRF uzupełnia obecnie włączenie działań w ramach REPowerEU, które również są finansowane z dochodów z systemu handlu emisjami (ETS) i alokacji z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej (BAR), a także alokacji z NGEU. Podobnie pożyczki w ramach RRF przyczyniają się do osiągnięcia celów REPowerEU. Więcej szczegółowych informacji o wdrażaniu NGEU można znaleźć w sekcji 3, zaś na temat zaciągania pożyczek w ramach jednolitego podejścia do finansowania – w sekcji 4.

Wsparcie dla Ukrainy

Od początku rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie budżet UE został znacznie zwiększony, tak aby wspierać na wszystkich frontach reagowanie kryzysowe UE w Ukrainie. Mówiąc konkretniej, w ramach podejścia „Drużyna Europy" UE, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły do końca 2024 r. ponad 130 mld EUR na ogólne wsparcie dla Ukrainy i jej obywateli, co było jednoznacznym wyrazem niesłabnącej solidarności UE. Obejmuje ono:

— 64,4 mld EUR jako pomoc finansową, wsparcie budżetowe i pomoc humanitarną, udostępnione z budżetu UE i pochodzące bezpośrednio od państw członkowskich UE w formie dotacji, pożyczek i gwarancji (z czego 19,6 mld EUR uruchomiono w 2024 r. w ramach wszystkich trzech filarów Instrumentu na rzecz Ukrainy w formie pożyczek, bezzwrotnego wsparcia i gwarancji budżetowych);

— 47,3 mld EUR jako pomoc wojskową udzieloną bezpośrednio przez państwa członkowskie UE, w tym 6,1 mld EUR w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (instrument pozabudżetowy);

— 1,5 mld EUR udostępnione z wpływów pochodzących z zamrożonych i immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych (nieoczekiwany zysk); oraz

— 17 mld EUR udostępnione przez UE i jej państwa członkowskie w celu wsparcia osób uciekających z Ukrainy.

Priorytety polityczne Komisji na lata 2024–2029

Priorytety polityczne Komisji Europejskiej określono w wytycznych politycznych, wydanych przez przewodniczącą Komisji. Komisja, która objęła urząd w dniu 1 grudnia 2024 r., pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen skoncentruje się na następujących siedmiu kluczowych priorytetach:

Nowy plan na rzecz trwałego dobrobytu w Europie i konkurencyjności Europy

Uczynienie Europy kontynentem wzrostu gospodarczego, przedsiębiorczości i innowacji dzięki działaniom na rzecz konkurencyjności, dobrobytu i sprawiedliwości.

Nowa epoka dla obrony i bezpieczeństwa w Europie

Sprostanie europejskim wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa i obrony, budowanie gotowości i lepsze zarządzanie kryzysowe.

Wsparcie dla ludzi, silne społeczeństwo i europejski model społeczny

Sprawiedliwość i solidarność społeczna oraz równe szanse dla wszystkich.

Troska o jakość życia: bezpieczeństwo żywnościowe, woda i przyroda

Zwiększenie konkurencyjności i odporności rolnictwa oraz systemu żywnościowego, ochrona różnorodności biologicznej i przygotowanie się na zmianę klimatu.

Ochrona demokracji i wartości europejskich

Wzmocnienie pozycji obywateli, by umożliwić im aktywny udział w życiu demokratycznym i kształtowaniu przyszłości Unii Europejskiej.

Globalny wymiar Europy: silna pozycja, silne partnerstwa

Nacisk na współpracę w szerszym sąsiedztwie w celu sprostania globalnym wyzwaniom i promowania pokoju, partnerstwa i stabilności gospodarczej.

Wspólna realizacja celów i przygotowanie się na przyszłość

Usprawniony i dostosowany do współczesnych warunków budżet UE oraz ambitny program reform, dzięki któremu zrealizujemy nasze cele.

3. WDRAŻANIE NGEU

3.1. Przegląd

Do końca 2024 r. Komisja wypłaciła łącznie 373,0 mld EUR wsparcia finansowego. Większość tej kwoty – 306,1 mld EUR – wypłacono w ramach RRF (co obejmuje wsparcie dla reform i inwestycji w ramach REPowerEU), przy czym 197,5 mld EUR wypłacono w formie bezzwrotnego wsparcia, a 108,7 mld EUR jako wsparcie finansowe w formie pożyczki. Kolejne 66,9 mld EUR (po potrąceniu kwot odzyskanych) wypłacono jako płatności przewidziane w WRF w ramach istniejących programów.

3.2. Wypłaty bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF (w tym REPowerEU)

Całkowita kwota bezzwrotnego wsparcia, którą zatwierdzono i prawnie zobowiązano się wypłacić w związku z planami odbudowy i zwiększania odporności przedstawionymi przez 27 państw członkowskich, wynosi 359,5 mld EUR. 31 grudnia 2024 r. zobowiązania budżetowe wynosiły 358,9 mld EUR. Do końca 2024 r. Komisja wypłaciła łącznie 197,5 mld EUR bezzwrotnego wsparcia na rzecz 26 państw członkowskich:

w mld EUR

Państwo członkowskie	Wartość dotacji ogółem	Zobowiązania budżetowe 31.12.2024 (*)	Ogółem wypłacono 31.12.2024
Austria	4,0	4,0	1,2
Belgia	5,0	4,9	1,5
Bułgaria	5,7	5,7	1,4
Chorwacja	5,8	5,8	3,7

w mld EUR

Państwo członkowskie	Wartość dotacji ogółem	Zobowiązania budżetowe 31.12.2024 (*)	Ogółem wypłacono 31.12.2024
Cypr	1,0	1,0	0,4
Czechy	8,4	8,4	4,2
Dania	1,6	1,6	1,0
Estonia	1,0	1,0	0,5
Finlandia	1,9	1,9	0,5
Francja	40,3	40,3	30,9
Niemcy	30,3	30,3	19,8
Grecja	18,2	18,2	8,6
Węgry	6,5	6,5	0,1
Irlandia	1,2	1,1	0,3
Włochy	71,8	71,8	46,4
Łotwa	2,0	2,0	0,8
Litwa	2,3	2,3	1,1
Luksemburg	0,2	0,1	0,0
Malta	0,3	0,3	0,2
Niderlandy	5,4	5,3	1,3
Polska	25,3	25,3	7,3
Portugalia	16,3	16,3	8,5
Rumunia	13,6	13,6	5,8
Słowacja	6,4	6,4	3,5
Słowenia	1,6	1,6	0,7
Hiszpania	79,9	79,9	48,0
Szwecja	3,4	3,4	–
Ogółem	**359,5**	**358,9**	**197,5**

(*) Zobowiązania budżetowe uwzględniają wszystkie umorzenia, w tym te związane ze zobowiązaniami zaciągniętymi przed 2024 r. Z całkowitej kwoty zobowiązań budżetowych w 2024 r. zaciągnięto zobowiązania na 2,5 mld EUR.

W 2024 r. Komisja wypłaciła bezzwrotne wsparcie w łącznej wysokości 55,9 mld EUR. Największych wypłat dokonano na rzecz Niemiec (13,5 mld EUR), Hiszpanii (10,9 mld EUR), Francji (7,5 mld EUR), Polski (6,8 mld EUR) i Włoch (5,5 mld EUR).

3.3. **Wypłaty pożyczek w ramach RRF (w tym REPowerEU)**

Całkowita kwota wsparcia finansowego w formie pożyczek zatwierdzonego w ramach planów wynosi 290,9 mld EUR. Podpisane umowy pożyczki opiewają na całą tę kwotę. Do końca 2024 r. Komisja wypłaciła 108,7 mld EUR wsparcia finansowego w formie pożyczek na rzecz 13 państw członkowskich:

w mld EUR

Państwo członkowskie	Ogółem udzielono	Ogółem podpisano na dzień 31.12.2024	Ogółem wypłacono na dzień 31.12.2024	Ogółem spłacono na dzień 31.12.2024	Ogółem pozostaje do spłaty na dzień 31.12.2024
Belgia	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Chorwacja	4,3	4,3	0,8	0,0	0,8
Cypr	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0

w mld EUR

Państwo członkowskie	Ogółem udzielono	Ogółem podpisano na dzień 31.12.2024	Ogółem wypłacono na dzień 31.12.2024	Ogółem spłacono na dzień 31.12.2024	Ogółem pozostaje do spłaty na dzień 31.12.2024
Czechy	0,8	0,8	0,2	0,0	0,2
Grecja	17,7	17,7	9,6	0,0	9,6
Węgry	3,9	3,9	0,8	0,0	0,8
Włochy	122,6	122,6	75,7	0,0	75,7
Litwa	1,6	1,6	0,8	0,0	0,8
Polska	34,5	34,5	13,5	0,0	13,5
Portugalia	5,9	5,9	2,9	0,0	2,9
Rumunia	14,9	14,9	3,7	0,0	3,7
Słowenia	1,1	1,1	0,4	0,0	0,4
Hiszpania	83,2	83,2	0,3	0,0	0,3
Ogółem	**290,9**	**290,9**	**108,7**	**0,0**	**108,7**

W 2024 r. Komisja zapewniła nowe wsparcie finansowe w formie pożyczek w wysokości 29,4 mld EUR. Największych wypłat dokonano na rzecz Włoch (14,7 mld EUR), Polski (9,0 mld EUR), Grecji (2,3 mld EUR) i Portugalii (1,2 mld EUR). Zgodnie z umowami pożyczki państwa członkowskie będą co roku dokonywały spłaty 5 % wypłaconych kwot, począwszy od upływu 10 lat od dnia dokonania wypłaty. Oznacza to, że okres spłaty pożyczek wypłaconych do 31 grudnia 2024 r. trwa od 2032 r. do 2054 r.

3.4. **Wkłady NGEU w inne programy w ramach budżetu UE**

Do końca 2024 r. kwota płatności netto ogółem wypłacona na rzecz innych programów w ramach WRF wyniosła 66,9 mld EUR. Wkład ten – z którego potrącono kwoty odzyskane – był głównie związany z REACT-EU, w ramach którego finansowane są Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS, w tym FEAD):

w mld EUR

Program w ramach WRF	Przydział środków ogółem	Zobowiązania netto ogółem 31.12.2024	Płatności netto ogółem 31.12.2024
REACT-EU	50,6	50,6	46,3
— *z czego EFRR*	30,0	30,0	28,1
— *z czego EFS (w tym FEAD)*	20,6	20,6	18,2
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	10,9	10,8	6,3
Rozwój obszarów wiejskich (EFRROW)	8,1	8,1	4,8
InvestEU	6,1	6,1	3,8
„Horyzont Europa”	5,4	5,4	4,5
RescEU	2,0	2,0	1,3
Ogółem	**83,1**	**82,9**	**66,9**

W 2024 r. Komisja dokonała płatności na rzecz innych programów w ramach WRF w wysokości 24,6 mld EUR. Kwota ta obejmowała płatności związane z REACT-EU (14,9 mld EUR, z czego 7,1 mld EUR w ramach EFRR i 7,8 mld EUR w ramach EFS, w tym FEAD), Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (6,0 mld EUR), rozwojem obszarów wiejskich (1,5 mld EUR), InvestEU (1,2 mld EUR), programem „Horyzont Europa"(0,6 mld EUR), a także RescEU (0,3 mld EUR).

4. **BUDŻETOWE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**

W ostatnich latach UE w coraz większym stopniu wykorzystuje do realizacji swojej polityki i celów instrumenty finansowe (takie jak pożyczki, gwarancje i inwestycje kapitałowe). Przykładowo, pożyczki udzielone przez UE państwom członkowskim lub krajom partnerskim mają na celu przywrócenie stabilności finansowej lub wspieranie odbudowy gospodarczej po kryzysie. Głównym celem programów gwarancyjnych UE jest pobudzenie inwestycji i zwiększenie dostępu do finansowania w celu zlikwidowania niedoskonałości rynku w kluczowych obszarach polityki.

Gdy UE udziela wsparcia w formie pożyczek lub gwarancji, oczekuje, że jej wkład finansowy przyniesie wysoką wartość dodaną. Wynika to z tego, że w przeciwieństwie do tradycyjnych metod wykonywania budżetu, takich jak udzielanie dotacji lub subwencji, za każde euro wydane z budżetu UE beneficjent końcowy otrzymuje wsparcie przekraczające nominalną kwotę przekazaną przez UE, wskutek tzw. efektu mnożnikowego.

Chociaż UE oczekuje, że poniesione wydatki będą niższe niż kwota udzielonego finansowania, w budżecie UE mimo wszystko mogą wystąpić straty, gdy nastąpią pewne zdarzenia, które nie zależą w pełni od UE. Dotyczy to programów, w ramach których UE pożycza środki, aby sfinansować pożyczki dla państw członkowskich i państw trzecich (zob. sekcja **4.1** poniżej), oraz sytuacji, gdy UE udziela gwarancji instytucjom finansowym (zob. sekcja **4.2** poniżej). Ponieważ straty wynikające z braku spłaty przez beneficjentów końcowych prawdopodobnie nie zmaterializują się w całości, UE nie utrzymuje aktywów w odniesieniu do całości tych potencjalnych zobowiązań ([1]), lecz jedynie do poziomu niezbędnego do pokrycia oczekiwanych strat i wystarczającego bufora bezpieczeństwa na wypadek nieoczekiwanych strat. Gdyby wystąpiły jednak straty przekraczające wartość aktywów stanowiących rezerwy, państwa członkowskie pokryłyby te starty z przyszłych budżetów UE. W tym sensie tworzą one „budżetowe zobowiązania warunkowe" w odniesieniu do budżetu UE.

UE regularnie monitoruje stabilność swoich zobowiązań warunkowych oraz adekwatność aktywów stanowiących rezerwy utrzymywanych we wspólnym funduszu rezerw ([2]) (zob. **sekcja 4.3** poniżej).

Na koniec 2024 r. budżetowe zobowiązania warunkowe UE wyniosły 408,9 mld EUR, z czego 298,9 mld EUR dotyczyło niespłaconych pożyczek udzielonych państwom (kwota nominalna w wysokości 296,4 mld EUR i naliczone odsetki wynoszące 2,5 mld EUR), a 109,9 mld EUR – maksymalnych kwot (pułapu) udzielonych gwarancji. Aktywa stanowiące rezerwy wyniosły 23,4 mld EUR.

UE zaciąga również inne zobowiązania, które nie są warunkowe, ale – ze względu na długoterminowy charakter – będą finansowane przez państwa członkowskie dopiero z przyszłych budżetów. Dotyczy to głównie zobowiązań emerytalnych (93,1 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.) oraz pożyczek zaciągniętych w ramach jednolitego podejścia do finansowania, z których sfinansowano dotacje z RRF/REPowerEU oraz niektóre inne programy WRF (264,4 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r., zob. sekcje **3.2** i **3.4**).

4.1. **Operacje zaciągania i udzielania pożyczek**

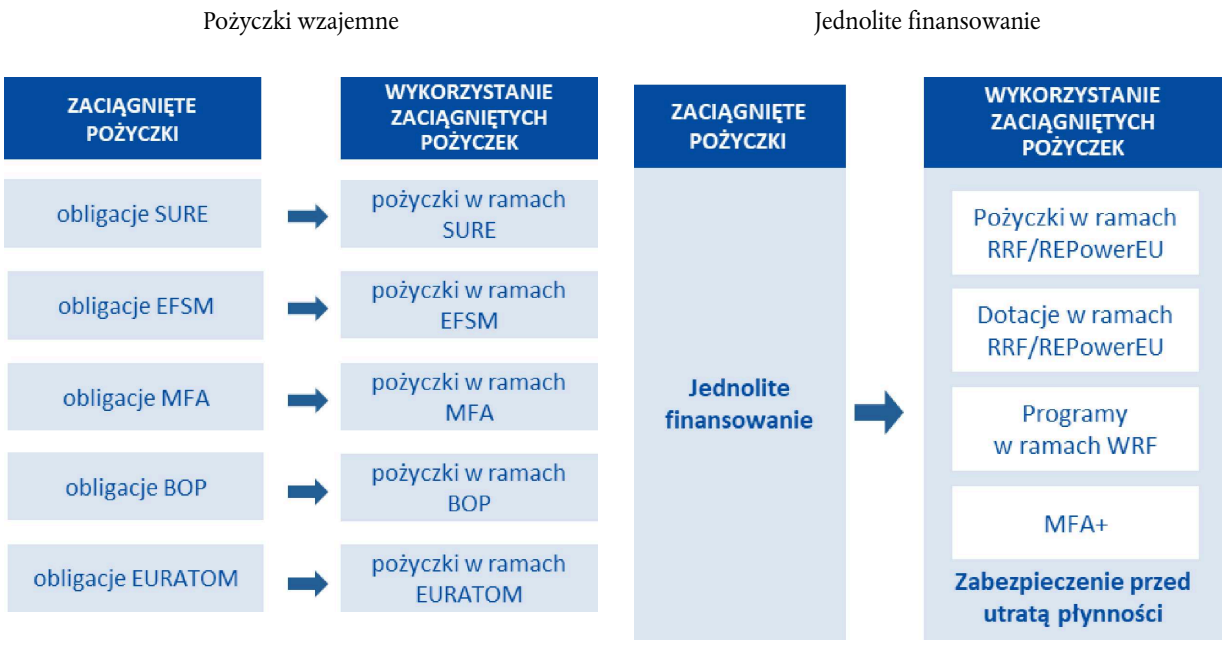
4.1.1. *Pożyczki zaciągnięte*

Unia zaciąga pożyczki, emitując papiery wartościowe na międzynarodowych rynkach kapitałowych. Ostatecznie gwarancją wszystkich pożyczek zaciągniętych przez Unię jest budżet UE. Do 2020 r. pożyczone środki wykorzystywano wyłącznie do finansowania operacji udzielania pożyczek, zob. sekcja **4.1.2**. W następstwie wprowadzenia instrumentu NGEU zaciągane pożyczki obecnie wykorzystuje się również do finansowania bezzwrotnego wsparcia, zob. sekcja **3.2**.

([1]) Z wyjątkiem niektórych gwarancji udzielonych w ramach programów instrumentów finansowych z poprzednich WRF, które były w pełni finansowane lub zabezpieczane za pomocą budżetu UE.

([2]) Zob. sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej i zobowiązań warunkowych, składane co roku przez Komisję.

Podejście do finansowania

Do 2020 r. Komisja stosowała podejście oparte na pożyczkach wzajemnych – w celu sfinansowania określonej umowy pożyczki dokonywała emisji dedykowanej grupy obligacji. Pozyskane środki pieniężne przekazywała bezpośrednio państwu będącemu beneficjentem na tych samych warunkach (stopa procentowa, termin zapadalności). Terminy emisji obligacji, ich wielkość i terminy zapadalności zależały zatem od potrzeb beneficjenta.

W przypadku instrumentu NGEU Komisja stosuje zdywersyfikowane i zbiorowe podejście do finansowania, w ramach którego zaciągane pożyczki nie służą do bezpośredniego pokrycia konkretnych wypłat. Zamiast tego dług emituje się zgodnie z półrocznymi planami finansowania, w formie obligacji długoterminowych i krótkoterminowych bonów. Do emisji tych papierów wartościowych Komisja wykorzystuje aukcje i konsorcja. Następnie przenosi koszty, zgodnie z metodyką alokacji kosztów uzgodnioną z państwami członkowskimi ([3]), na beneficjentów – w przypadku pożyczek i do budżetu UE – w przypadku wsparcia bezzwrotnego. To zbiorowe podejście do finansowania umożliwia bardziej elastyczne i spójne operacje zaciągania i udzielania pożyczek. Oferuje również korzystniejsze koszty finansowania i pozwala opracować lepsze ramy ryzyka i zapewniania zgodności. Do skutecznego zarządzania płynnością przy tej elastyczności finansowania potrzebne jest również zabezpieczenie przed utratą płynności.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2022/2434 ([4]) z grudnia 2022 r. Komisja może stosować to podejście do wszystkich przyszłych zaciąganych pożyczek. W ten sposób korzyści płynące z tego elastycznego i oszczędnego zarządzania długiem będzie czerpać także pomoc makrofinansowa plus (MFA+) dla Ukrainy, Instrument na rzecz Ukrainy i inne przyszłe programy udzielania pożyczek. Powstało w ten sposób jednolite podejście do finansowania wszystkich unijnych pożyczek.

W 2024 r. saldo zaciągniętych przez UE pożyczek pozostałych do spłaty wzrosło o 142,8 mld EUR; w rezultacie nominalna kwota pozostała do spłaty na dzień 31 grudnia 2024 r. sięgała 601,3 mld EUR. Kwota ta obejmowała zielone obligacje w ramach NGEU o wartości 68,2 mld EUR. Podstawą tych emisji są ramy dotyczące zielonych obligacji NGEU, które są dostosowane do zasad obligacji ekologicznych sformułowanych przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Rynków Kapitałowych (ICMA) ([5]). Fundusze pozyskane za sprawą zielonych obligacji w ramach NGEU wykorzystuje się w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) do finansowania środków związanych z klimatem przewidzianych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności (RRP).

([3]) Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/9701.
([4]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2022/2434 z dnia 6 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 w odniesieniu do ustanowienia zróżnicowanej strategii finansowania jako ogólnej metody zaciągania pożyczek (Dz.U. L 319 z 13.12.2022, s. 1, 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2434/oj).
([5]) Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu, Zielone obligacje – Sprawozdanie dotyczące wpływu i alokacji – Sprawozdanie NextGenerationEU za 2023 r., Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023, https://data.europa.eu/doi/10.2761/302803.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram spłat zaciągniętych przez UE pożyczek pozostałych do spłaty na dzień 31 grudnia 2024 r.:

w mld EUR

	JEDNOLITE FINANSOWANIE	POŻYCZKI WZAJEMNE					OGÓŁEM
		SURE	EFSM	Pomoc makrofinansowa	Wsparcie bilansu płatniczego	EURATOM	
2025	41,1	8,0	2,4	0,0	0,2	-	51,8
2026	33,0	8,0	6,2	0,1	-	-	47,4
2027	32,6	-	3,0	0,2	-	-	35,9
2028	30,6	10,0	4,1	0,2	-	-	44,9
2029	27,6	8,1	1,4	0,9	-	0,1	38,1
2030	15,4	10,0	-	0,1	-	-	25,5
2031	29,0	-	7,3	1,2	-	0,1	37,5
2032	18,4	-	3,0	0,7	-	0,1	22,1
2033	11,8	-	2,1	0,5	-	-	14,4
2034	33,1	-	0,0	0,7	-	-	33,8
2035	-	8,5	2,0	2,0	-	-	12,5
2036	-	9,0	5,8	1,3	-	-	16,1
2037	18,4	8,7	-	0,9	-	-	28,1
2038	14,3	-	1,8	0,3	-	-	16,5
2039	12,0	-	-	0,1	-	-	12,1
2040	-	7,0	-	0,5	-	-	7,5
2041	16,0	-	-	-	-	-	16,0
2042	12,0	-	3,0	2,0	-	-	17,0
2043	12,0	-	-	-	-	-	12,0
2044	12,0	-	-	-	-	-	12,0
2045	-	-	-	-	-	-	0,0
2046	-	5,0	-	-	-	-	5,0
2044	-	6,0	-	-	-	-	6,0
2048	14,0	-	-	-	-	-	14,0
2049	-	-	-	-	-	-	0,0
2050	12,0	10,0	-	-	-	-	22,0
2051	14,0	-	-	-	-	-	14,0
2052	10,9	-	-	0,5	-	-	11,4
2053	15,3	-	-	2,5	-	-	17,8
2054	10,0	-	-	-	-	-	10,0
Ogółem	**445,7**	**98,4**	**42,0**	**14,7**	**0,2**	**0,3**	**601,3**

Z „jednolitego finansowania" pokrywane są pożyczki w ramach NGEU i bezzwrotne wsparcie, a także pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy i pomocy makrofinansowej podpisane od 2023 r.

4.1.2. *Udzielone pożyczki*

Komisja udziela pożyczek dwustronnych zgodnie z decyzjami Parlamentu Europejskiego i Rady. W 2024 r. Komisja, działając w imieniu UE, obsługuje siedem głównych programów, w ramach których może udzielać pożyczek:

— wsparcie SURE (europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej),

— wsparcie europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej (EFSM),

— pomoc makrofinansowa (MFA),

— wsparcie bilansu płatniczego (BOP),

— Euratom,

— Instrument na rzecz Ukrainy oraz

— NGEU (RRF i REPowerEU) zob. sekcja **3.3**.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota nominalna pożyczek wynosiła:

w mld EUR

	Łączna kwota umów podpisanych	Łączna kwota niewykorzystana na koniec roku	Wypłacone ogółem na koniec roku	Pozostająca kwota należna na koniec roku
SURE				
Belgia	8,2	-	8,2	8,2
Bułgaria	1,0	-	1,0	1,0
Chorwacja	1,6	-	1,6	1,6
Cypr	0,6	-	0,6	0,6
Czechy	4,5	-	4,5	4,5
Estonia	0,2	-	0,2	0,2
Grecja	6,2	-	6,2	6,2
Węgry	0,7	-	0,7	0,7
Irlandia	2,5	-	2,5	2,5
Włochy	27,4	-	27,4	27,4
Łotwa	0,5	-	0,5	0,5
Litwa	1,1	-	1,1	1,1
Malta	0,4	-	0,4	0,4
Polska	11,2	-	11,2	11,2
Portugalia	6,2	-	6,2	6,2
Rumunia	3,0	-	3,0	3,0
Słowacja	0,6	-	0,6	0,6
Słowenia	1,1	-	1,1	1,1
Hiszpania	21,3	-	21,3	21,3
	98,4	-	**98,4**	**98,4**

w mld EUR

	Łączna kwota umów podpisanych	Łączna kwota niewykorzystana na koniec roku	Wypłacone ogółem na koniec roku	Pozostająca kwota należna na koniec roku
EFSM				
Irlandia	22,5	-	22,5	19,7
Portugalia	24,3	-	24,3	22,3
	46,8	-	**46,8**	**42,0**
MFA				
Albania	0,2	-	0,2	0,2
Armenia	0,1	-	0,1	0,1
Bośnia i Hercegowina	0,3	-	0,3	0,1
Gruzja	0,1	-	0,2	0,1
Jordania	1,1	-	1,1	1,1
Kosowo	0,1	-	0,1	0,1
Republika Kirgiska	0,0	-	0,0	0,0
Mołdawia	0,4	0,0	0,4	0,4
Czarnogóra	0,1	-	0,1	0,1
Macedonia Północna	0,3	0,1	0,2	0,2
Serbia	0,2	-	0,2	0,0
Tunezja	1,4	-	1,4	1,4
MFA dla Ukrainy	12,2	-	12,2	11,0
MFA plus dla Ukrainy	18,0	-	18,0	18,0
Mechanizm współpracy pożyczkowej w ramach MFA dla Ukrainy	18,1	18,1	-	-
Egipt	1,0	-	1,0	1,0
	53,6	**18,2**	**34,9**	**33,7**
Wsparcie bilansu płatniczego				
Łotwa	2,9	-	2,9	0,2
	2,9	-	**2,9**	**0,2**
EURATOM				
Energoatom, K2R4 Ukraina	0,4	-	0,4	0,3
	0,4	-	**0,4**	**0,3**
Instrument na rzecz Ukrainy	**33,0**	**19,9**	**13,1**	**13,1**
Pożyczki w ramach NGEU	**290,9**	**182,2**	**108,7**	**108,7**
Ogółem	**526,0**	**220,3**	**305,2**	**296,4**

SURE

SURE stworzono w 2020 r., aby udzielać pomocy finansowej państwom członkowskim zmagającym się z poważnymi trudnościami gospodarczymi spowodowanymi przez pandemię COVID-19 lub poważnie zagrożonym wystąpieniem tych trudności. Instrument ten uzupełnia krajowe środki wprowadzone przez dotknięte państwa członkowskie.

Dostępność instrumentu dobiegła kresu 31 grudnia 2022 r. i nie ma żadnych niezrealizowanych wypłat. Okres zapadalności pożyczek jest różny i wynosi 5–30 lat.

EFSM

EFSM stworzono, aby udzielać pomocy finansowej wszystkim państwom członkowskim zmagającym się z poważnymi trudnościami gospodarczymi i finansowymi spowodowanymi przez wyjątkowe okoliczności, na które państwa te nie mają wpływu, lub poważnie zagrożonym wystąpieniem tych trudności. Program ten wygasł i nie można już zaciągać dodatkowych pożyczek z wyjątkiem określonych zadań, takich jak wydłużenie okresów zapadalności dotychczas udzielonych pożyczek. Portugalia zwróciła się z wnioskiem o przedłużenie terminu zapadalności dotyczącego kwoty 1,8 mld EUR, w przypadku której termin ten przypadał w 2024 r. Nową pożyczkę sfinansowano z obligacji długoterminowych, których termin zapadalności przypada w 2028 r.

POMOC MAKROFINANSOWA

Program pomocy makrofinansowej stanowi formę pomocy finansowej, której zakres UE rozszerzyła na kraje partnerskie spoza UE zmagające się z kryzysem bilansu płatniczego. Pomoc przyjmuje formę średnio- i długoterminowych pożyczek lub dotacji, lub połączenia obu, i jest dostępna jedynie dla państw korzystających z programu Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW).

Ukraina

W 2022 r. Parlament Europejski i Rada uzgodniły trzy pakiety pomocy finansowej dla Ukrainy ([6]), o łącznej wartości 7,2 mld EUR, w celu wzmocnienia natychmiastowej odporności kraju w następstwie niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji. Wszystkie pożyczki na rzecz Ukrainy wypłacono do końca 2022 r. Okres zapadalności tych pożyczek jest różny i wynosi 10–30 lat.

Aby kontynuować wsparcie UE dla Ukrainy Parlament Europejski i Rada przyjęły w dniu 14 grudnia 2022 r. nowy pakiet pomocy finansowej w wysokości 18 mld EUR (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 ([7])). Na początku 2023 r. Komisja i Ukraina podpisały protokół ustaleń i umowę pożyczki i w 2023 r. wypłacono uzgodnioną kwotę w wysokości 18 mld EUR. Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej plus finansuje się z zastosowaniem jednolitego podejścia do finansowania, podczas gdy wszystkie poprzednie pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej finansowano zgodnie z podejściem opartym na pożyczkach wzajemnych.

W październiku 2024 r. UE przyjęła nową pomoc makrofinansową dla Ukrainy oraz Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (ULCM) ([8]). W ramach ULCM nadzwyczajne dochody z immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych zostaną wykorzystane do udzielenia Ukrainie bezzwrotnego wsparcia, aby pomóc temu państwu w spłacie nowych pożyczek dwustronnych udzielonych przez partnerów z grupy G-7 i UE w ramach tej inicjatywy. W związku z tym w grudniu 2024 r. UE podpisała z Ukrainą nową umowę pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej na kwotę 18,1 mld EUR, która ma zostać wypłacona w 2025 r. Do maja 2025 r. Komisja wypłaciła 6 mld EUR.

W 2024 r. Ukraina terminowo spłaciła 600 mln EUR z poprzednich pożyczek udzielonych przez UE w ramach pomocy makrofinansowej. Na koniec 2024 r. kwota pozostałych do spłaty pożyczek udzielonych Ukrainie w ramach pomocy makrofinansowej wynosiła 29,0 mld EUR (kwota nominalna).

([6]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/313 z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Ukrainie (Dz.U. L 55 z 28.2.2022, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/313/oj) w sprawie udzielenia Ukrainie pomocy nadzwyczajnej w wysokości 1,2 mld EUR, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1201 z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie (Dz.U. L 186, 13.7.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1201/oj) w sprawie udzielenia Ukrainie pomocy nadzwyczajnej w wysokości 1,0 mld EUR, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1628 z dnia 20 września 2022 r. w sprawie udzielenia wyjątkowej pomocy makrofinansowej Ukrainie, wzmocnienia wspólnego funduszu rezerw w drodze gwarancji państw członkowskich oraz szczególnego tworzenia rezerw na niektóre zobowiązania finansowe związane z Ukrainą gwarantowane na podstawie decyzji nr 466/2014/UE, oraz w sprawie zmiany decyzji (UE) 2022/1201 (Dz.U. L 245, 22.9.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1628/oj) w sprawie udzielenia Ukrainie pomocy nadzwyczajnej w wysokości 5,0 mld EUR.

([7]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +) (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

([8]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2773 z dnia 24 października 2024 r. w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy oraz udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej (Dz.U. L, 2024/2773, 28.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

Instrument na rzecz Ukrainy

W dniu 29 lutego 2024 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie (UE) 2024/792 ustanawiające Instrument na rzecz Ukrainy ([9]). Ten nowy instrument obejmuje lata 2024–2027 i oferuje wsparcie finansowe dla Ukrainy w wysokości do 50 mld EUR, w tym pożyczki państwowe na kwotę do 33 mld EUR. Do dnia 31 grudnia 2024 r. Ukrainie wypłacono pożyczki w wysokości 13,1 mld EUR. Pożyczki państwowe w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy finansuje się ze środków pożyczonych zgodnie z jednolitym podejściem do finansowania.

WSPARCIE BILANSU PŁATNICZEGO

Wsparcie bilansu płatniczego to program pomocy opracowany dla państw członkowskich spoza strefy euro, które mają trudności związane z bilansem płatniczym lub są zagrożone wystąpieniem takich trudności. Pomoc w ramach wsparcia bilansu płatniczego przyjmuje formę średnioterminowych pożyczek, których udziela się pod warunkiem wdrożenia polityk mających na celu rozwiązanie podstawowych problemów gospodarczych. Zazwyczaj pomoc ze strony UE na wsparcie bilansu płatniczego jest oferowana we współpracy z MFW i innymi instytucjami międzynarodowymi lub państwami. W 2024 r. nie miały miejsca żadne nowe operacje ani spłaty pożyczek. Oczekuje się, że program zakończy się w 2025 r., kiedy to przypada termin zapadalności niespłaconej udzielonej pożyczki i powiązanej pożyczki zaciągniętej.

Euratom

Europejska Wspólnota Energii Atomowej pożycza środki finansowe zarówno państwom członkowskim, jak i państwom spoza UE, a także podmiotom z tych państw na finansowanie projektów dotyczących instalacji energetycznych.

Zabezpieczenie przed utratą płynności

W ramach jednolitej strategii finansowania pewną kwotę wpływów z pożyczek przechowuje się na rachunku bankowym w Europejskim Banku Centralnym. To zabezpieczenie przed utratą płynności zapewnia, aby dostępne były środki wystarczające do zaspokojenia wszystkich przyszłych potrzeb w zakresie wypłat, a jednocześnie pozwala uniknąć nadmiernych sald. Przy zarządzaniu tym zabezpieczeniem przed utratą płynności Komisja bierze pod uwagę przewidywane potrzeby w zakresie wypłat oraz koszty alternatywne utrzymywania sald środków pieniężnych. Na koniec 2024 r. kwota środków znajdujących się na rachunku bankowym wyniosła 33,9 mld EUR.

4.1.3. *System ochrony*

Zaciągane przez UE pożyczki stanowią bezpośrednie i bezwarunkowe zobowiązanie UE i są gwarantowane przez państwa członkowskie UE. Pożyczki zaciągane w celu sfinansowania pożyczek udzielanych mają zostać spłacone za sprawą terminowego poboru kwoty głównej i odsetek należnych z tytułu tych udzielanych pożyczek. Na wypadek gdyby państwo będące beneficjentem jednak nie wykonało zobowiązania lub opóźniło spłatę, istnieje szereg zabezpieczeń zapewniających obsługę zadłużenia UE, które podsumowano w poniższej tabeli. W perspektywie krótkoterminowej zaciągnięte pożyczki zostaną spłacone z dostępnego salda środków finansowych Komisji. Następnie środki pożyczone w związku z pożyczkami dla państw trzecich (z wyjątkiem pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej plus dla Ukrainy oraz Instrumentu na rzecz Ukrainy) zostaną spłacone z wykorzystaniem aktywów utrzymywanych we wspólnym funduszu rezerw; natomiast w przypadku pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej plus, Instrumentu na rzecz Ukrainy i pożyczek dla państw członkowskich Komisja może wezwać państwa członkowskie do wpłaty dodatkowych zasobów do dostępnego pułapu zasobów własnych („elastyczność budżetowa"). W przypadku niektórych programów gwarancji udzielają również państwa członkowskie. W związku z tym inwestorzy są narażeni tylko na ryzyko kredytowe UE, a nie na ryzyko kredytowe beneficjenta pożyczek.

Program UE finansowany z pożyczonych środków	System ochrony
NGEU (RRF i REPowerEU)	Elastyczność budżetowa w ramach tymczasowego pułapu zasobów własnych w budżecie UE – dodatkowe 0,6 % DNB UE ponad pułap zasobów własnych w budżecie UE wynoszący 1,4 % DNB UE
SURE	Gwarancja udzielona przez wszystkie państwa członkowskie UE (25 %) + elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE
EFSM	Elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE

([9]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy (Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

Program UE finansowany z pożyczonych środków	System ochrony
Wsparcie bilansu płatniczego	Elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE
Pomoc makrofinansowa (standardowa)	Wspólny fundusz rezerw (9 % pożyczki udzielonej państwu trzeciemu)
Wyjątkowa pomoc makrofinansowa dla Ukrainy	Wspólny fundusz rezerw (9 %) + gwarancje udzielone przez wszystkie państwa członkowskie UE (61 %)
Pomoc makrofinansowa plus dla Ukrainy	Elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE
Instrument na rzecz Ukrainy	Elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE
Pożyczki Euratomu dla państw trzecich (podmioty należące do państwa)	Wspólny fundusz rezerw (9 % pożyczki) i kontrgwarancje państw trzecich
Pożyczki Euratomu dla państw członkowskich	Elastyczność budżetowa w ramach pułapu zasobów własnych w budżecie UE wynoszącego 1,4 % DNB UE

4.2. **Gwarancje budżetowe**

W ramach tego rodzaju wykonania budżetu Unia Europejska, z myślą o osiągnięciu celów swojej polityki, udziela gwarancji instytucjom finansowym (partnerom wykonawczym) w odniesieniu do ich operacji finansowania (udzielania pożyczek) i inwestycji (kapitałowych).

UE udzieliła gwarancji w ramach programów, jak następuje:

— gwarancje objęte upoważnieniem Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich (ELM) ustanowione na potrzeby pożyczek udzielanych przez EBI poza UE, głównie na rzecz państw i jednostek państwowych niższego szczebla;

— gwarancja Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) udzielona grupie EBI w odniesieniu do jej operacji wspierających dodatkowe inwestycje w UE i dostęp MŚP do finansowania;

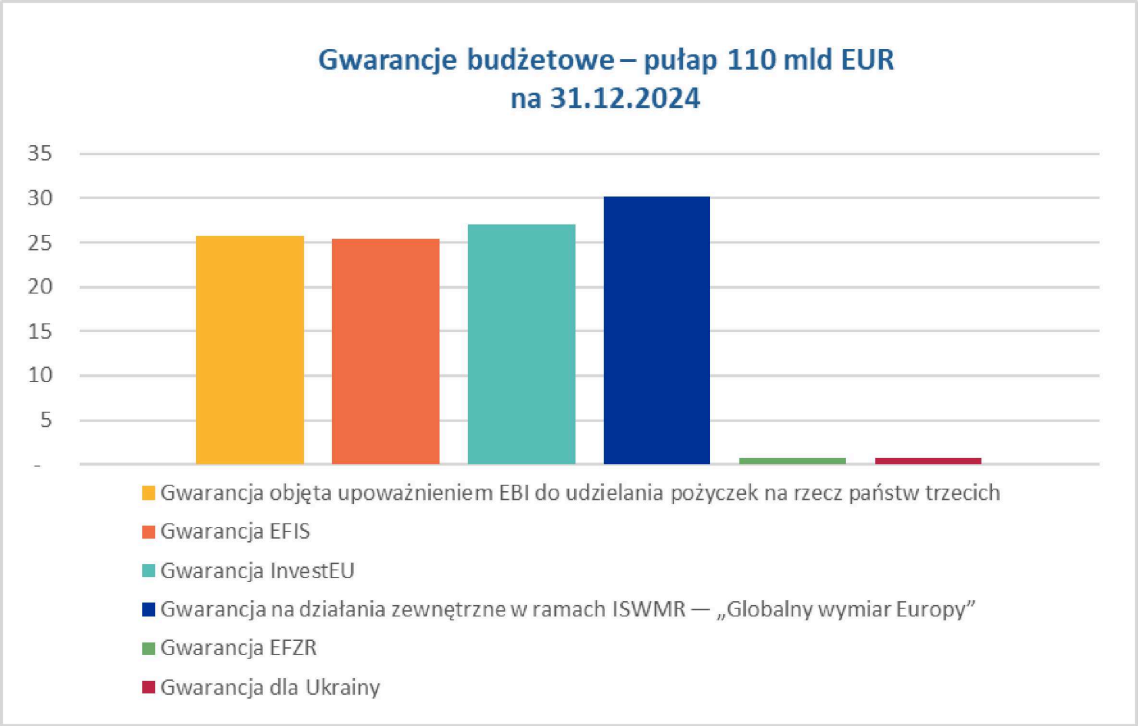
— gwarancja InvestEU udzielona grupie EBI, Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju i kilku partnerom finansowym w państwach członkowskich UE w celu pobudzenia inwestycji prywatnych na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej, innowacji oraz inwestycji i umiejętności społecznych. Gwarancję InvestEU można powiększyć o wkłady i kontrgwarancje ze strony EFTA i państw członkowskich;

— gwarancja na działania zewnętrzne przyznawana na podstawie rozporządzenia w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy", w ramach której udzielono gwarancji EBI, w odniesieniu do jego finansowania i inwestycji poza Europą, na rzecz beneficjentów z sektorów publicznego i prywatnego, a także kilku innym kontrahentom, w celu upowszechniania zrównoważonych inwestycji w krajach partnerskich UE;

— gwarancja Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) udzielona kilku kontrahentom w celu wsparcia inwestycji w Afryce i krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa;

— Gwarancja dla Ukrainy wydana na podstawie rozporządzenia w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy dla szeregu kontrahentów w celu pobudzenia inwestycji na rzecz odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. maksymalny poziom nominalnej kwoty pozostających do realizacji gwarancji udzielonych tym instytucjom finansowym wynosił 109,9 mld EUR, z czego 72,6 mld EUR dotyczy operacji finansowania lub operacji inwestycyjnych podpisanych przez partnerów wykonawczych (gwarancje InvestEU, ISWMR – „Globalny wymiar Europy" i gwarancja dla Ukrainy nadal są w okresie inwestycyjnym, podczas którego partnerzy mogą uwzględniać w ramach gwarancji nowe operacje).

Państwa członkowskie i państwa EOG mogą również wnieść wkład do Programu InvestEU. Do dnia 31 grudnia 2024 r. UE podpisała z tymi państwami umowy o przyznanie wkładu na kwotę 2,8 mld EUR, z czego 2,2 mld EUR dotyczy wkładów gotówkowych, a 0,6 mld EUR – kontrgwarancji.

4.3. **Wspólny fundusz rezerw**

Żeby terminowo realizować wszelkie uruchomione gwarancje dotyczące pokrycia strat poniesionych przez partnerów wykonawczych, UE przeznacza środki ze swojego budżetu na rezerwy. Od 2021 r. wszystkie aktywa stanowiące rezerwy utrzymuje się we wspólnym funduszu rezerw, który funkcjonuje jako pojedynczy portfel, a aktywa inwestuje się głównie w dłużne papiery wartościowe. Utworzone rezerwy obecnie odnoszą się zarówno do wszystkich gwarancji budżetowych UE, jak i niektórych programów pomocy finansowej. Zasoby wspólnego funduszu rezerw są podzielone na moduły w celu monitorowania kwot odnoszących się do gwarancji budżetowych i programów pomocy finansowej, które to gwarancje i programy stanowią wkład we wspólny fundusz rezerw.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. Komisja posiada we wspólnym funduszu rezerw aktywa netto o wartości 23,2 mld EUR podzielone na następujące moduły:

— Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych – 3,2 mld EUR (obejmujący gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, a także pomoc makrofinansową sprzed 2021 r. i pożyczki Euratomu dla państw trzecich)

— EFIS – 8,9 mld EUR

— EFZR – 0,8 mld EUR

— moduły InvestEU – 6,8 mld EUR (w tym wkłady gotówkowe państw członkowskich i państw EOG)

— ISWMR EFZR+ – 2,9 mld EUR

— Gwarancja dla Ukrainy – 0,2 mld EUR

— pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej udzielone po 2020 r. – 0,1 mld EUR

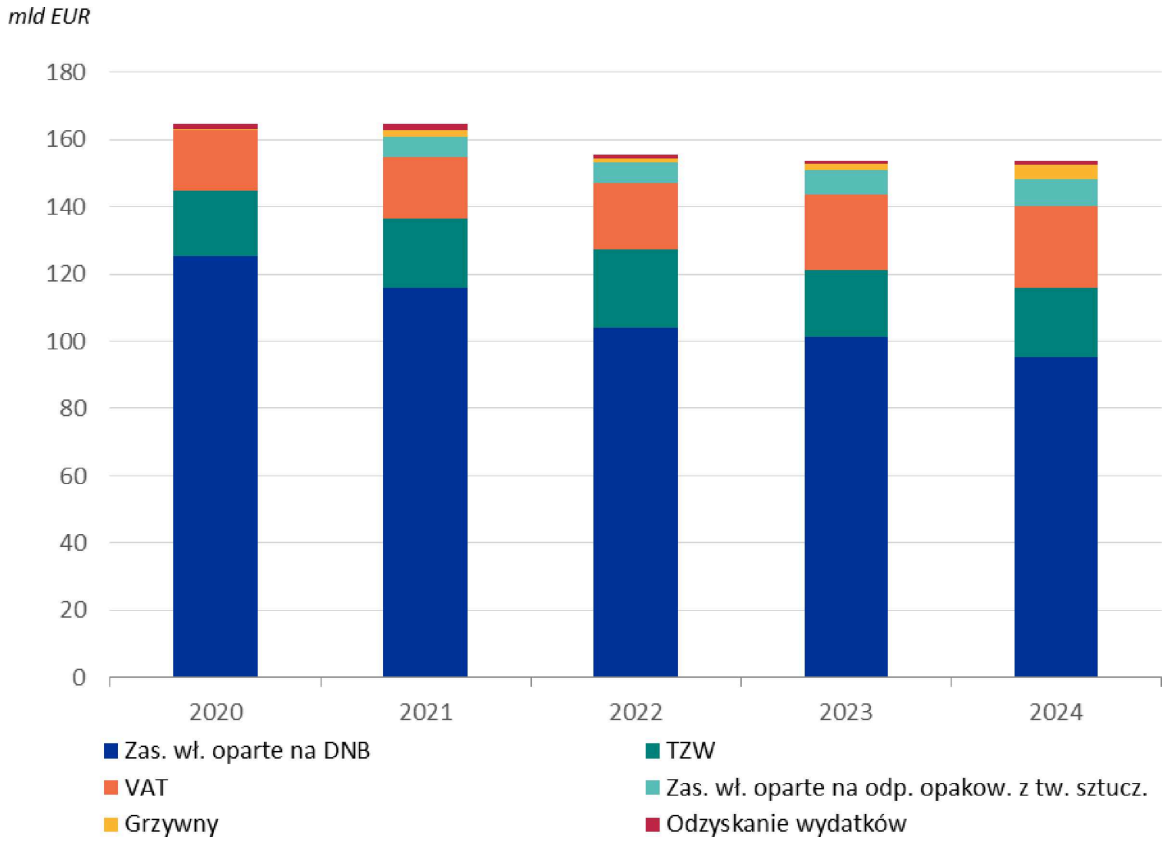
— pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej dla Ukrainy – 0,3 mld EUR.

5. ANALIZA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

5.1. Dochody

Skonsolidowane przychody UE obejmują kwoty związane z transakcjami wymiany oraz transakcjami innymi niż transakcje wymiany, przy czym te drugie są najbardziej znaczące. Pięcioletnia tendencja dotycząca głównych kategorii przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany (obejmujących zasoby własne oparte na DNB, tradycyjne zasoby własne, zasoby własne oparte na VAT, zasoby własne oparte na opakowaniach z tworzyw sztucznych, grzywny i odzyskanie wydatków) jest następująca:

Zmiany poziomu przychodów z głównych transakcji innych niż transakcje wymiany na przestrzeni pięciu lat(1)

(1) *Dane liczbowe z lat 2020–2024: z wyłączeniem przychodów związanych z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE.*

Ponieważ dochody budżetowe powinny odpowiadać wydatkom budżetowym (lub je przekraczać), wyżej przedstawiona tendencja w zakresie przychodów wynika przede wszystkim z płatności dokonywanych każdego roku.

Główne zmiany w 2024 r.

W 2024 r. całkowite przychody, obejmujące wszystkie kategorie przychodów, wyniosły 175,7 mld EUR, podczas gdy w roku poprzednim kwota ta wyniosła 171,9 mld EUR. Głównymi zmianami będącymi przyczynami wzrostu o 3,8 mld EUR, tj. o 2,2 %, były:

— wzrost przychodów związanych z grzywnami o 2,3 mld EUR, głównie z powodu grzywien nakładanych na przedsiębiorstwa za naruszenia unijnych reguł konkurencji;

— wzrost dochodów finansowych o 2,0 mld EUR głównie z powodu wzrostu dochodów z tytułu odsetek;

— wzrost wkładów z tytułu VAT z 22,5 mld EUR w 2023 r. do 24,5 mld EUR w 2024 r.;

— wzrost zasobów własnych opartych na tworzywach sztucznych z 7,2 mld EUR w 2023 r. do 8,2 mld EUR w 2024 r.;

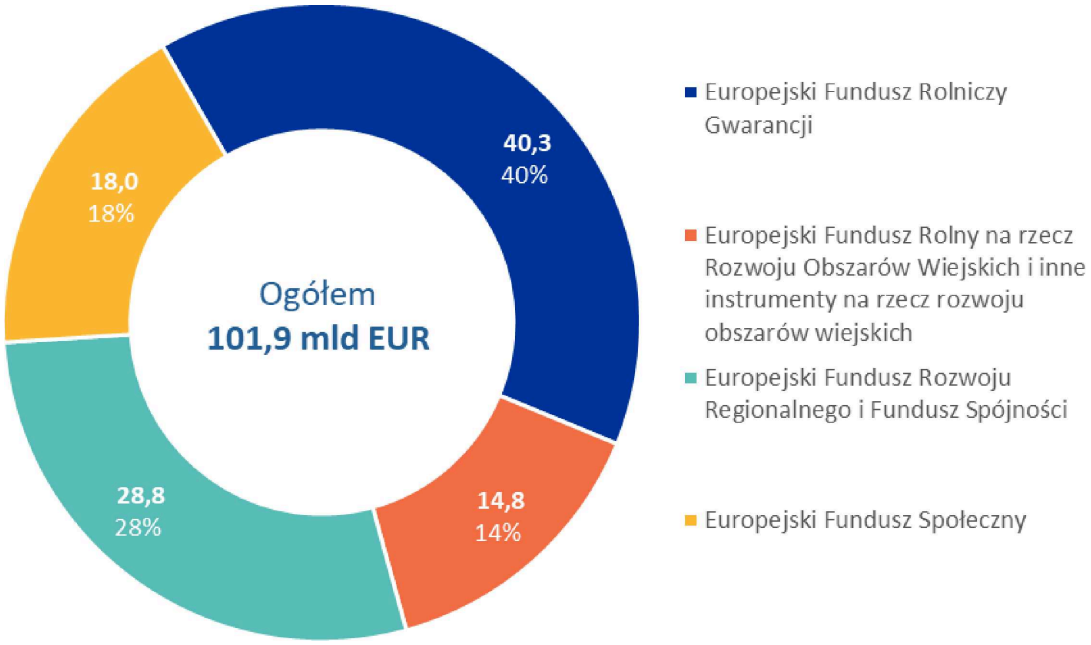
— wzrost tradycyjnych zasobów własnych z 19,8 mld EUR w 2023 r. do 20,6 mld EUR w 2024 r.; oraz

— przychody z tytułu DNB (dochodu narodowego brutto), które są głównym elementem przychodów operacyjnych UE, spadły ze 101,3 mld EUR w 2023 r. do 95,0 mld EUR w 2024 r. Spadek o 6,3 mld EUR, czyli 6,2 %, częściowo kompensujący opisane powyżej pozostałe zmiany dochodów, wynika w dużej mierze ze zmniejszenia zapotrzebowania na środki na płatności.

5.2. **Koszty**

Główny składnik kosztów ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stanowią koszty w ramach zarządzania dzielonego, co obejmuje następujące fundusze: (i) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG), (ii) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, (iii) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności oraz (iv) Europejski Fundusz Społeczny (EFS). Z funduszy tych pochodziło 101,9 mld EUR, tj. 37,3 % kosztów ogółem w kwocie 272,9 mld EUR poniesionych w 2024 r. (w 2023 r.: 125,4 mld EUR, tj. 51,5 % kosztów ogółem). Podział kosztów w ramach zarządzania dzielonego oraz ich względne znaczenie przedstawiono poniżej:

Główne koszty w ramach zarządzania dzielonego w roku budżetowym 2024

Zmniejszenie kosztów w ramach zarządzania dzielonego wynika głównie ze zmniejszonych kosztów związanych z EFRR i Funduszem Spójności (o 23,6 mld EUR), ponieważ realizacja programów wchodzących w zakres poprzednich WRF jest obecnie w końcowej fazie.

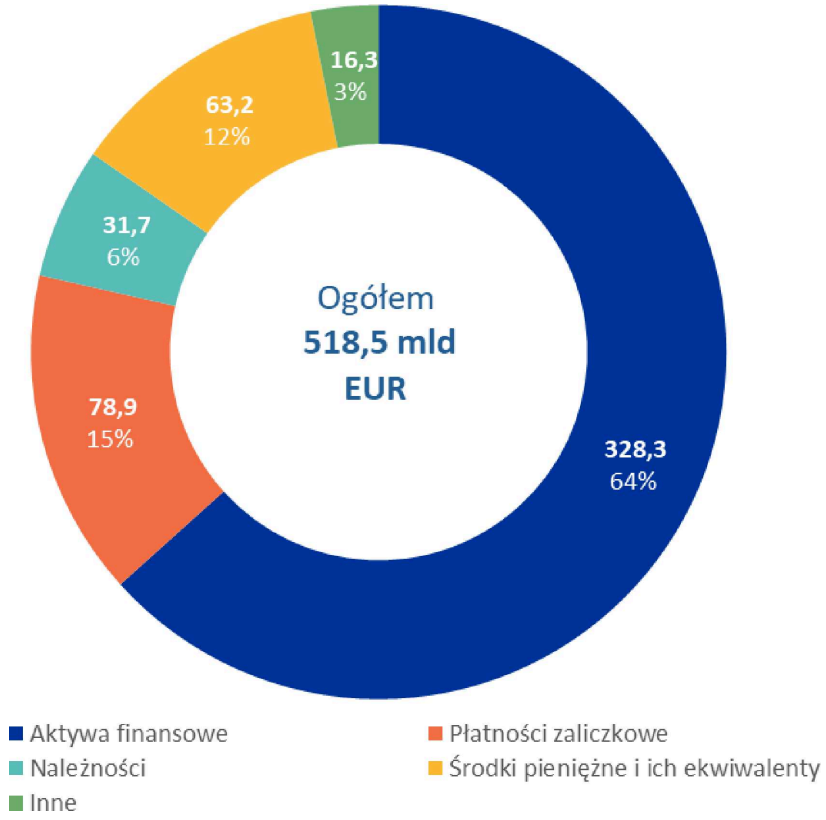
Koszty w ramach zarządzania bezpośredniego, które odzwierciedlają wykonanie budżetu przez Komisję, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze, wzrosły z 61,9 mld EUR w 2023 r. do 99,0 mld EUR w 2024 r. Wzrost o 37,1 mld EUR wynika głównie z bezzwrotnego wsparcia udzielonego w ramach RRF NGEU, które wyniosło 65,8 mld EUR (w 2023 r.: 36,0 mld EUR), ponieważ państwa członkowskie korzystają z zapewnionych funduszy i osiągane są kolejne kamienie milowe.

Koszty w ramach zarządzania pośredniego odzwierciedlają wykonanie budżetu przez agencje UE, organy UE, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe i inne podmioty. Koszty w ramach zarządzania pośredniego wyniosły w 2024 r. 16,6 mld EUR (w 2023 r.: 15,2 mld EUR). Wzrost ten wynika przede wszystkim z wyższych kosztów w obszarze działań zewnętrznych.

5.3. **Aktywa**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. aktywa wyniosły ogółem 518,5 mld EUR (w 2023 r.: 467,7 mld EUR) – wzrost wynika głównie z dalszego udzielania pożyczek w ramach instrumentu NGEU oraz nowych pożyczek udzielonych Ukrainie w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy. Najbardziej znaczące aktywa w bilansie UE stanowiły: aktywa finansowe inne niż środki pieniężne i ich ekwiwalenty (328,3 mld EUR), płatności zaliczkowe (78,9 mld EUR), należności (31,7 mld EUR) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty (63,2 mld EUR). Pozostałe aktywa o wartości 16,3 mld EUR obejmowały głównie rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne.

Struktura aktywów na dzień 31 grudnia 2024 r.

Wzrost aktywów ogółem o 50,7 mld EUR, tj. o 10,8 %, w stosunku do roku poprzedniego wynikał przede wszystkim z następujących efektów:

— wartość niespłaconych pożyczek wzrosła z 246,9 mld EUR w 2023 r. do 283,6 mld EUR w 2024 r. Wzrost o 36,7 mld EUR, tj. 14,9 %, wynika głównie z udzielania kolejnych pożyczek państwom członkowskim w ramach RRF i REPowerEU (29,4 mld EUR) oraz nowych pożyczek w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy i programów pomocy makrofinansowej (odpowiednio 13,1 mld EUR i 1,1 mld EUR), co zostało skompensowane przez spłaty w ramach EFSM i pomocy makrofinansowej wynoszące 1,4 mld EUR i utratę wartości przez nowe pożyczki na rzecz Ukrainy (5,7 mld EUR);

— łączna kwota płatności zaliczkowych zmniejszyła się z 91,7 mld EUR w 2023 r. do 78,9 mld EUR w 2024 r. Wiąże się to głównie ze znacznym zmniejszeniem – o 18 mld EUR – płatności zaliczkowych z EFRR, Funduszu Spójności i EFS w poprzednim okresie programowania, ponieważ okres ten zbliża się do końca i rozliczane są wyższe kwoty. Dodatkowo nastąpił znaczny spadek – o 3,8 mld EUR – bezzwrotnego wsparcia finansowego przyznawanego w ramach RRF, co wynikało z rozliczeń dokonanych w roku następującym po osiągnięciu przez państwa członkowskie kamieni milowych i wartości docelowych;

— kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wzrosła z 39,6 mld EUR w 2023 r. do 63,2 mld EUR w 2024 r. Wzrost o 23,6 mld EUR, tj. o 59,6 %, wynika głównie z wyższego zabezpieczenia przed utratą płynności w związku z jednolitym finansowaniem (12,5 mld EUR na rachunku Europejskiego Banku Centralnego w 2023 r. w porównaniu z 33,9 mld EUR na koniec 2024 r.), co wynikało z wysokiego poziomu wypłat zaplanowanych na początek 2025 r.; oraz

— należności spadły z 35,2 mld EUR do 31,7 mld EUR. Spadek o 3,5 mld EUR, tj. 9,9 %, wynika głównie ze zmniejszenia się kwoty netto należnej od Zjednoczonego Królestwa na mocy umowy o wystąpieniu – zob. poniżej.

Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE

31 stycznia 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej. Warunki jego wystąpienia określono w Umowie o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, zwanej również „umową o wystąpieniu". W ramach tego porozumienia Zjednoczone Królestwo zgodziło się wywiązać ze wszystkich zobowiązań finansowych podjętych w czasie, gdy było członkiem UE. Umowa weszła w życie z dniem 31 stycznia 2020 r. Zgodnie z umową o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo będzie w dalszym ciągu wnosić wkład do budżetu UE i korzystać z programów i wydatkowania UE sprzed 2021 r., tak jakby było państwem członkowskim. Zjednoczone Królestwo otrzyma również z powrotem określoną kwotę środków pieniężnych, które wpłaciło do budżetu UE, lub środków pieniężnych, które wpłynęły do budżetu UE w związku z okresem członkostwa. UE dwa razy w roku składa Zjednoczonemu Królestwu sprawozdania dotyczące należnych kwot, a Zjednoczone Królestwo wpłaca te kwoty co miesiąc. Sprawozdania są aktualizowane każdego roku na podstawie rzeczywistych danych liczbowych.

Obowiązki wynikające z umowy o wystąpieniu stanowią zobowiązania i należności względem UE, które muszą zostać obliczone i uwzględnione w rocznym sprawozdaniu finansowym UE. Obejmują one w szczególności następujące obszary:

— zasoby własne (art. 136),

— zobowiązania pozostające do spłaty (art. 140),

— grzywny za naruszenie zasad konkurencji (art. 141),

— zobowiązania Unii (art. 142),

— warunkowe zobowiązania finansowe i instrumenty finansowe (art. 143 i 144),

— aktywa netto Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (art. 145),

— inwestycje UE w Europejski Fundusz Inwestycyjny, EFI (art. 146),

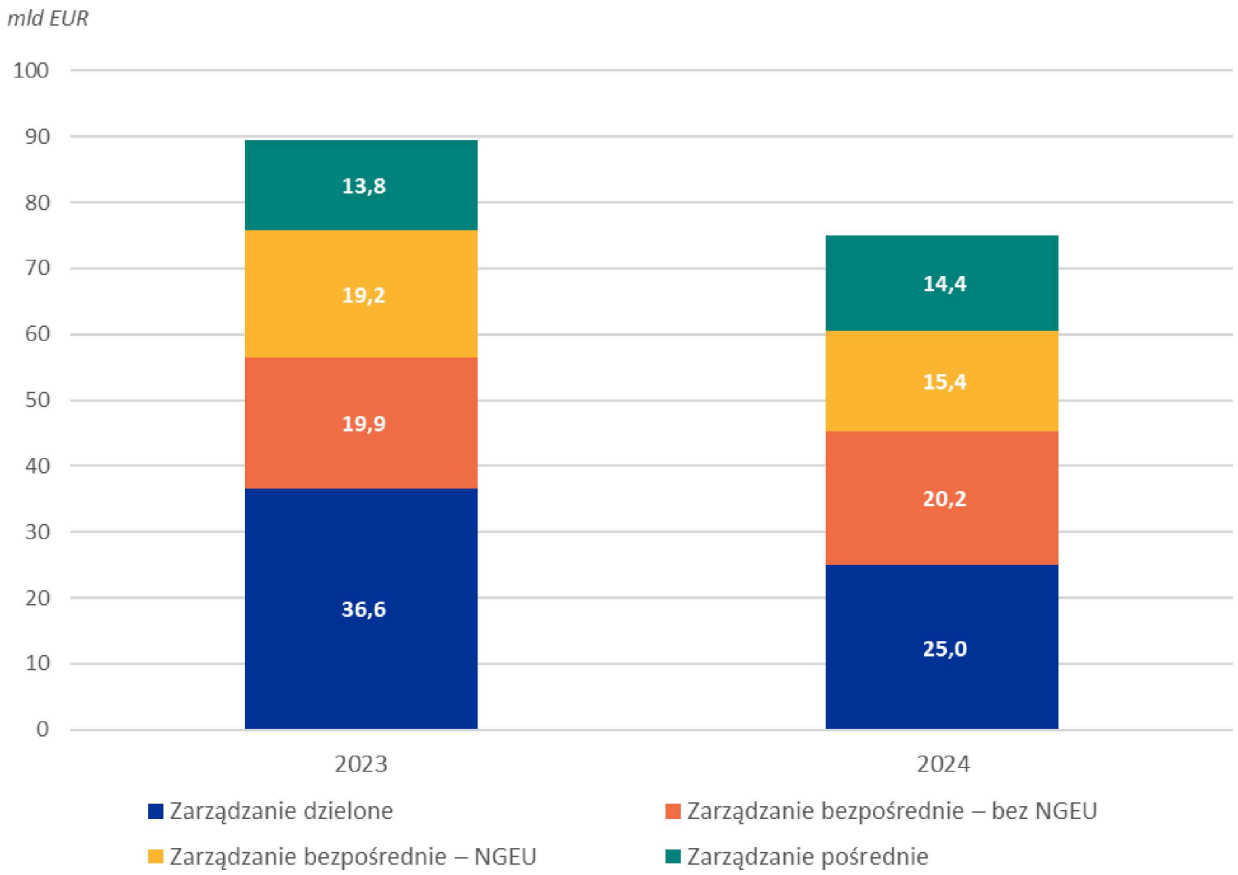
— zobowiązania warunkowe w związku ze sprawami sądowymi (art. 147).

	Art. 140	Art. 142	Inne	31.12.2024	31.12.2023
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa	*4 432*	*10 136*	*116*	*14 683*	*18 867*
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa	-	–	*(1 922)*	*(1 922)*	*(3 394)*
Ogółem	**4 432**	**10 136**	**(1 806)**	**12 762**	**15 473**
Długoterminowe	*2 469*	*9 802*	*(1 040)*	*11 231*	*13 088*
Krótkoterminowe	*1 963*	*334*	*(766)*	*1 530*	*2 385*

Płatności zaliczkowe

Kwota płatności zaliczkowych, z wyłączeniem innych zaliczek dla państw członkowskich i wkładów do funduszu powierniczego Bêkou oraz funduszu powierniczego dla Afryki, wyniosła w 2024 r. 75,1 mld EUR (w 2023 r.: 89,4 mld EUR) i niemal w całości związana była z działaniami Komisji. Spadek o 14,3 mld EUR, tj. o 16,0 %, wynika głównie ze zmniejszenia kwoty płatności zaliczkowych związanych z zarządzaniem dzielonym z 36,6 mld EUR w 2023 r. do 25,0 mld EUR w 2024 r., jako że programy poprzednich WRF są w coraz bardziej zaawansowanych fazach etapu zamknięcia:

Płatności zaliczkowe dokonywane przez Komisję według metody zarządzania

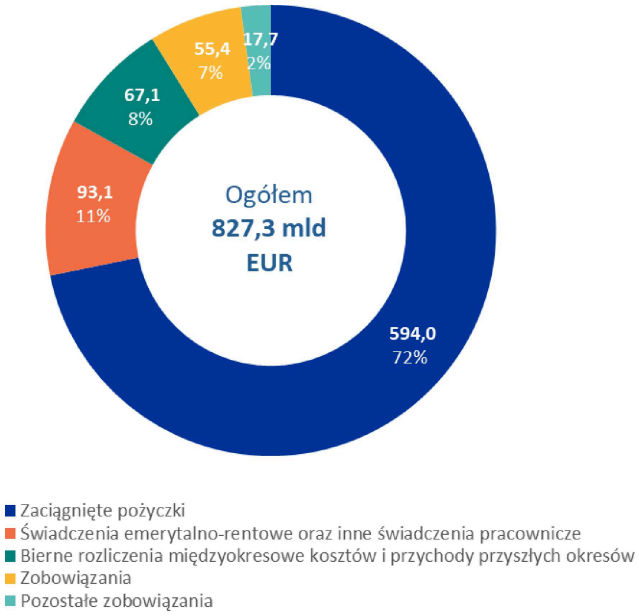

Znaczny wpływ na poziom płatności zaliczkowych udzielonych w ramach programów WRF ma dany etap cyklu WRF – na przykład na początku okresu obowiązywania WRF spodziewane są wypłaty dużych zaliczek dla państw członkowskich w ramach polityki spójności i kwoty te pozostają do dyspozycji państw członkowskich do czasu zamknięcia programów. Wypłacane są również roczne płatności zaliczkowe, które należy wykorzystać w danym roku lub odzyskać w następnym roku w ramach rocznego zamknięcia cyklu sprawozdania finansowego. Komisja dokłada wszelkich starań, aby zapewnić utrzymanie płatności zaliczkowych na odpowiednim poziomie. Trzeba znaleźć równowagę między zapewnieniem wystarczającego finansowania projektów a terminowym ujmowaniem wydatków.

5.4. **Zobowiązania**

Na dzień 31 grudnia 2024 r. zobowiązania wynosiły ogółem 827,3 mld EUR (w 2023 r.: 679,8 mld EUR) – wzrost wynika głównie z pożyczek zaciągniętych w 2024 r. w ramach jednolitego podejścia do finansowania. Najbardziej znaczącymi zobowiązaniami były pożyczki zaciągnięte na potrzeby NGEU i pomocy finansowej (594,0 mld EUR), zobowiązania emerytalno-rentowe i inne zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (93,1 mld EUR), bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów (67,1 mld EUR) oraz zobowiązania wobec osób trzecich (55,4 mld EUR).

Struktura zobowiązań na dzień 31 grudnia 2024 r.

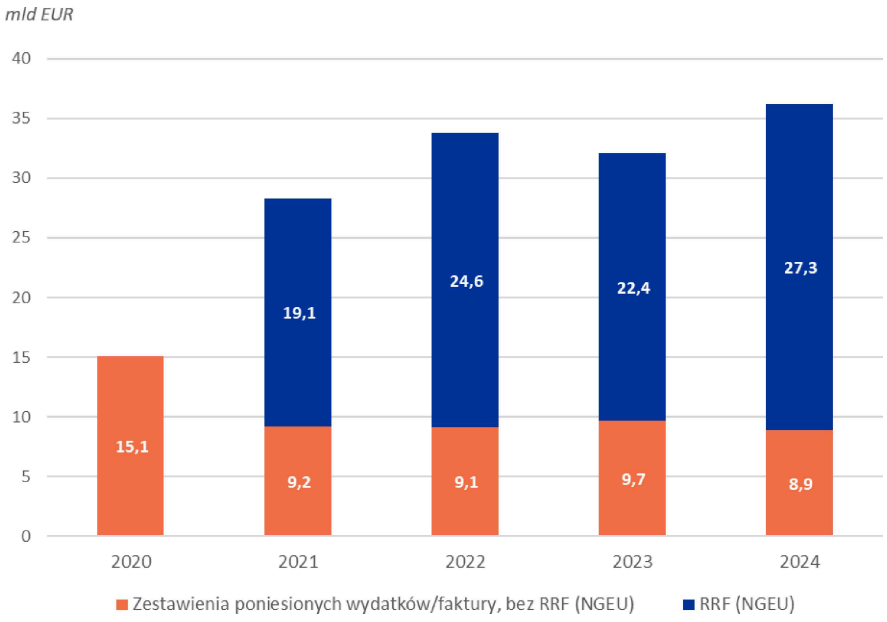

Wzrost o 147,5 mld EUR, tj. o 21,7 % w stosunku do roku poprzedniego, wynikał przede wszystkim z następujących efektów:

— zaciągnięte pożyczki wzrosły z 450,6 mld EUR w 2023 r. do 594,0 mld EUR w 2024 r. Wzrost o 143,4 mld EUR, tj. 31,8 %, dotyczy głównie nowych emisji w ramach jednolitego podejścia do finansowania (na potrzeby NGEU i Instrumentu na rzecz Ukrainy), po odliczeniu spłat i zmian wartości bilansowej, w wysokości 144,9 mld EUR, po pomniejszeniu o spłaty w ramach EFSM i pomocy makrofinansowej wynoszące 1,4 mld EUR;

— bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów zmniejszyły się z 76,8 mld EUR w 2023 r. do 67,1 mld EUR w 2024 r. Spadek o 9,7 mld EUR, tj. 12,6 %, dotyczy głównie EFRR i Funduszu Spójności; oraz

— zobowiązania wzrosły z 50,5 mld EUR w 2023 r. do 55,4 mld EUR w 2024 r. Wzrost o 4,9 mld EUR, tj. 9,7 %, dotyczy głównie RRF (wzrost o 4,9 mld EUR);

Zestawienia poniesionych wydatków i faktury otrzymane i ujęte w bilansie w pozycji „Zobowiązania”

5.5. **Aktywa netto**

Przewaga zobowiązań nad aktywami na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 308,8 mld EUR (w 2023 r.: 212,2 mld EUR). Należy zauważyć, że ta przewaga zobowiązań nad aktywami nie oznacza, że instytucje i organy Unii znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, tylko że niektóre zobowiązania będą finansowane z przyszłych budżetów rocznych. Wiele kosztów ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w bieżącym roku, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w następnych latach i sfinansowane z przyszłych budżetów, a przychody powiązane z tym przyszłym finansowaniem zostaną ujęte dopiero w przyszłych okresach. Poza pożyczkami zaciągniętymi w ramach jednolitego podejścia do finansowania, które mają zostać spłacone do 2054 r., oraz zobowiązaniami z tytułu świadczeń pracowniczych, które będą wypłacane przez kilka dziesięcioleci, najbardziej znaczące kwoty dotyczą działań związanych z EFRG, w przypadku którego większa część kwot jest zazwyczaj wypłacana w pierwszym kwartale następnego roku.

6. **ZESTAWIENIE WYKONANIA BUDŻETU**

6.1. **Dochody**

Łączna kwota środków na płatności w początkowo uchwalonym budżecie UE, podpisanym przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w dniu 22 listopada 2023 r., wynosiła 142 630 mln EUR, a z zasobów własnych sfinansowana miała zostać kwota 136 499 mln EUR. Szacunki dotyczące dochodów i wydatków w budżecie początkowym są zazwyczaj korygowane w trakcie roku budżetowego w budżetach korygujących. Korekty zasobów własnych opartych na DNB gwarantują, że dochody przewidziane w budżecie będą dokładnie odpowiadać zapisanym w budżecie wydatkom. Zgodnie z zasadą równowagi dochody i wydatki budżetowe (środki na płatności) muszą się równoważyć.

W 2024 r. przyjęto pięć budżetów korygujących. Przy uwzględnieniu tych budżetów ostateczne uchwalone dochody za 2024 r. wyniosły 149 744 mln EUR, a łączna kwota finansowana z zasobów własnych wyniosła 141 170 mln EUR. Głównym czynnikiem tego wzrostu wkładów państw członkowskich w 2024 r. było zwiększenie środków na płatności.

Tytuł 1: Zasoby własne

Pobór tradycyjnych zasobów własnych był bardzo bliski kwotom przewidzianym w budżecie.

Ostateczne płatności państw członkowskich z tytułu VAT, DNB i tworzyw sztucznych były bardzo zbliżone do ostatecznych szacunków budżetowych. Różnice między szacowanymi kwotami a kwotami faktycznie wpłaconymi wynikają z różnic między kursami euro stosowanymi do sporządzenia budżetu a kursami obowiązującymi w dniu faktycznego dokonania płatności przez państwa członkowskie spoza strefy euro.

Tytuł 2: Nadwyżki, salda i dostosowania

Nadwyżka z poprzedniego roku budżetowego wyniosła 633 mln EUR. Kwotę tę zapisano w budżecie na rok 2024 za pośrednictwem budżetu korygującego, a udział wkładów z tytułu zasobów własnych państw członkowskich odpowiednio zmniejszono.

Przepisy odnoszące się do sald VAT i DNB są określone w art. 10b rozporządzenia o udostępnianiu zasobów własnych (rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 ([10])). W przypadku sald kwot zasobów opartych na tworzywach sztucznych przepisy są określone w art. 9 rozporządzenia w sprawie obliczania zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych (rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2021/770 ([11])).

Zgodnie z tymi przepisami łączną sumę sald oblicza się w taki sposób, aby wpływ na budżet UE był zerowy („system kompensowania"), a procedura nie wiąże się ze zmianą budżetu. W związku z tym Komisja zwraca się bezpośrednio do państw członkowskich o zapłatę kwot netto zgodnie z przepisami rozporządzenia o udostępnianiu zasobów własnych.

([10]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz.U. L 168 z 7.6.2014, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/609/oj).

([11]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2021/770 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie obliczania zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, metod i procedury udostępniania tych zasobów własnych, w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych oraz w sprawie niektórych aspektów zasobów własnych opartych na dochodzie narodowym brutto (Dz.U. L 165, 11.5.2021, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/770/oj).

Tytuł 3: Dochody administracyjne

Tytuł ten obejmuje głównie dochody z podatków i opłat nakładanych na wynagrodzenia pracowników.

Tytuł 4: Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny

Główna część środków wynika z grzywien związanych z wprowadzeniem w życie reguł konkurencji.

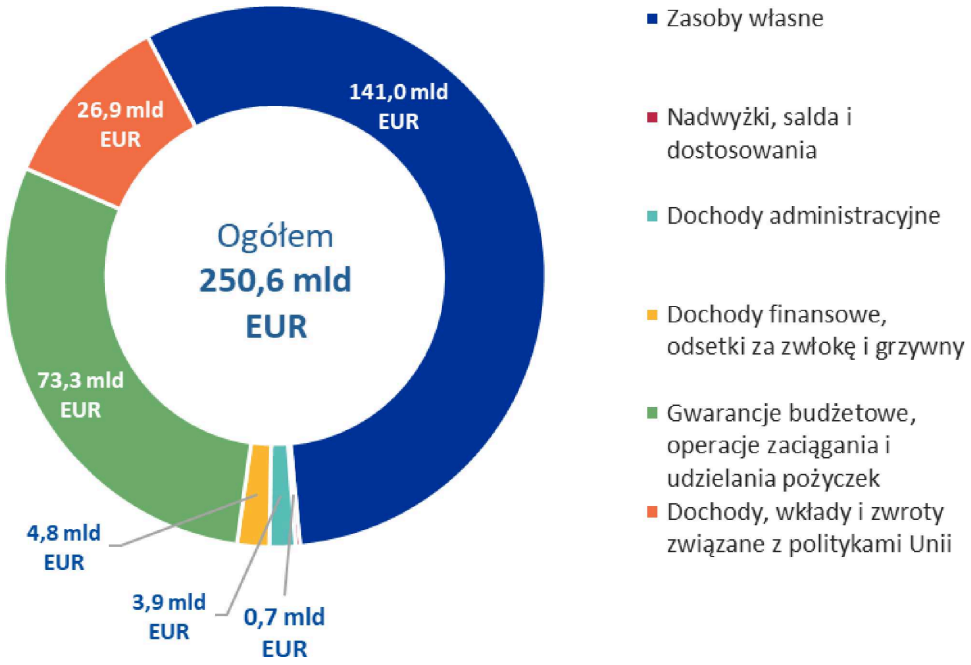
Tytuł 5: Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek

Środki przewidziane w tym tytule znacznie wzrosły wraz z pojawieniem się NGEU. Środki w ramach NGEU przewidziane w tym tytule stanowią dochody przeznaczone na określony cel. Tytuł 5 obejmuje dochody związane z gwarancjami oraz odsetkami od udzielonych pożyczek i ich spłatami. W ramach tego tytułu dokonuje się transferu środków (na bezzwrotne wsparcie w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz na wzmocnienie programów WRF) z dochodów przeznaczonych na określony cel, które państwa członkowskie otrzymują w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI).

Tytuł 6: Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii

Tytuł ten dotyczy głównie dochodów z tytułu korekt finansowych związanych z funduszami strukturalnymi i rolnymi (funduszami ESI, EFRG i EFRROW). Dotyczy również udziału państw trzecich w programach badawczych, rozliczania rachunków w funduszach rolnych oraz innych wkładów i zwrotów na rzecz programów/działań Unii. Znaczną część tej kwoty stanowią dochody przeznaczone na określony cel, co wiąże się z wpisaniem dodatkowych środków po stronie wydatków.

Dochody budżetowe w 2024 r. wyniosły ogółem 250 609 mln EUR:

6.2. **Wydatki**

6.2.1. *Wykonanie budżetu*

W 2024 r. – czwartym roku WRF na lata 2021–2027 – ostatecznie uchwalony budżet wynosił 195,3 mld EUR środków na zobowiązania i 149,7 mld EUR środków na płatności. Ponadto 31,1 mld EUR środków na zobowiązania było dostępnych jako dochód przeznaczony na określony cel, z czego 0,7 mld EUR dotyczyło NGEU ([12]), a 1,3 mld EUR środków na zobowiązania przeniesiono z 2023 r. Środki na płatności związane z dochodami przeznaczonymi na określony cel w 2024 r. wynosiły 122,9 mld EUR, z czego 79,0 mld EUR dotyczyło NGEU, a 3,2 mld EUR środków na płatności przeniesiono z 2023 r.

Dzięki aktywnemu monitorowaniu realizacji budżetu i dobrej współpracy między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w pełni wykonano budżet.

Wykorzystanie wszystkich środków na zobowiązania w 2024 r. wyniosło 213,7 mld EUR:

— 193,1 mld EUR z ostatecznie przyjętego budżetu;

— 0,9 mld EUR ze środków z 2023 r. przeniesionych lub udostępnionych ponownie;

— 19,7 mld EUR ze środków pochodzących z dochodów przeznaczonych na określony cel;

  — z czego 0,5 mld EUR z NGEU.

Wykorzystanie wszystkich środków na płatności w 2024 r. wyniosło 247,0 mld EUR:

— 146,1 mld EUR z ostatecznie przyjętego budżetu;

— 2,7 mld EUR ze środków z 2023 r. przeniesionych lub udostępnionych ponownie;

— 98,2 mld EUR ze środków pochodzących z dochodów przeznaczonych na określony cel;

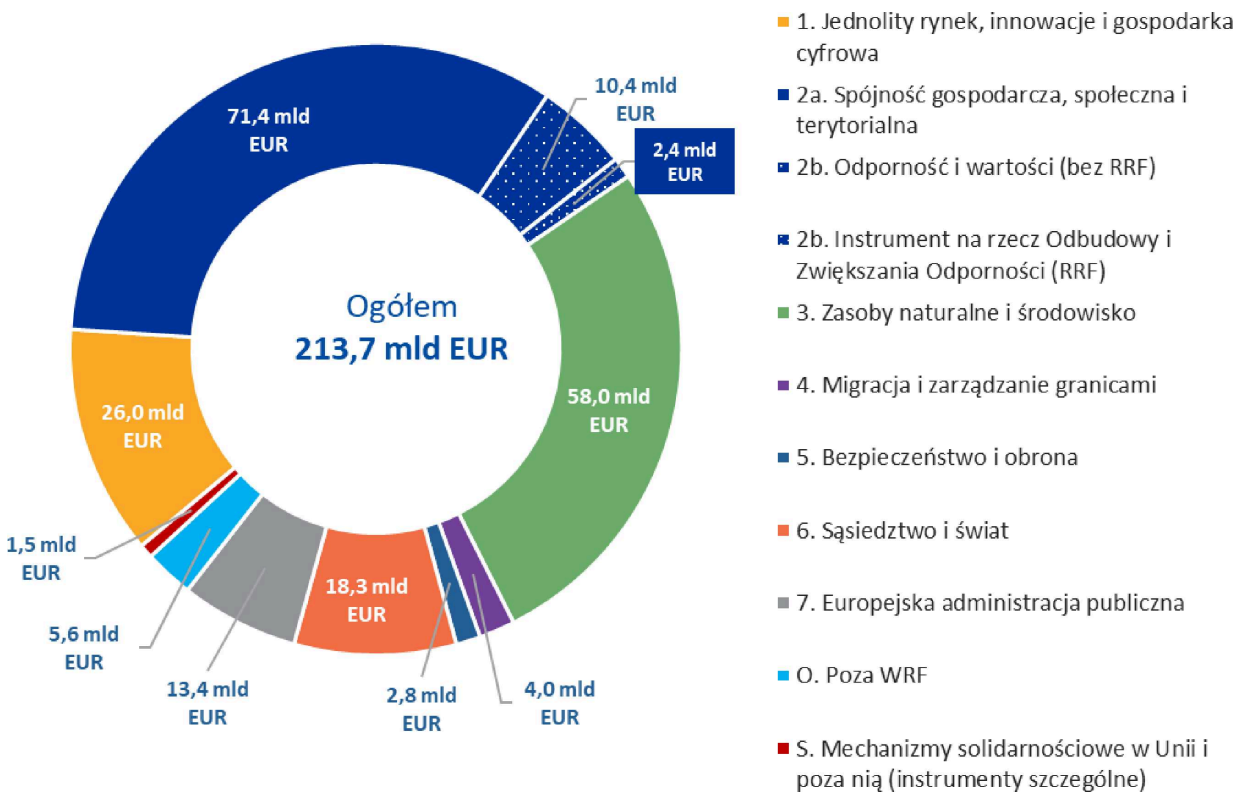
  — z czego 73,1 mld EUR z NGEU.

W przypadkach przewidzianych w rozporządzeniu finansowym lub podstawach prawnych środki z budżetu przyjętego w głosowaniu, których nie wykorzystano w 2024 r., przeniesiono na rok 2025: 1,4 mld EUR środków na zobowiązania i 3,8 mld EUR środków na płatności.

Analogicznie, zgodnie z rozporządzeniem finansowym, na 2025 r. przeniesiono 11,1 mld EUR środków na zobowiązania z dochodów przeznaczonych na określony cel oraz 24,7 mld EUR środków na płatności z dochodów przeznaczonych na określony cel.

Wykorzystanie wszystkich środków na zobowiązania w 2024 r. przedstawiono poniżej w rozbiciu na działy WRF na 2021–2027:

([12]) Kompleksowy przegląd NextGenerationEU (NGEU) znajduje się również w sekcjach 2.2 i 2.3 powyżej.

W 2024 r. poziom wykonania w odniesieniu do wszystkich rodzajów środków (budżetowych, środków przeniesionych z poprzedniego roku i dochodów przeznaczonych na określony cel) wynosił 94 % w przypadku zobowiązań i 90 % w przypadku płatności. Wskaźniki wykonania, w tym w odniesieniu do środków przeniesionych na 2025 r. (zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub podstawami prawnymi), osiągnęły – w stosunku do budżetu na 2023 r. przyjętego w głosowaniu – poziom 99,6 % w przypadku środków na zobowiązania i 100 % w przypadku środków na płatności.

Środki w ramach NGEU zostały w 2021 r. w całości, tj. w kwocie 421,1 mld EUR, zapisane jako środki na zobowiązania. Rok 2023 był ostatnim rokiem, w którym można było zawrzeć powiązane zobowiązania prawne.

W 2024 r. środki na płatności w ramach NGEU wyniosły 76,6 mld EUR, a poziom wykonania sięgnął 95,4 %. Pozostałą kwotę środków na płatności, wynoszącą 3,5 mld EUR, przeniesiono na 2025 r.

6.2.2. *Środki na zobowiązania ostatecznie anulowane*

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości w 2022 r. w ramach zobowiązań związanych z Węgrami zaksięgowano umorzenia na łączną kwotę 1 044 mln EUR (z czego 30 mln EUR w ramach NGEU). Do końca 2024 r. nie można było odtworzyć związanych z tym środków na zobowiązania i zostały one ostatecznie anulowane.

6.2.3. *Zobowiązania pozostające do spłaty*

Na koniec 2024 r. zobowiązania pozostające do spłaty (powszechnie określane jako RAL – reste à liquider) – które odpowiadają kwotom zaangażowanym, ale jeszcze niespłaconym – wynosiły 507,4 mld EUR. Nastąpił spadek zobowiązań pozostających do spłaty w porównaniu z 2023 r. (o 35,6 mld EUR).

Głównym czynnikiem napędzającym spadek RAL w 2024 r. było wykonanie NGEU (części bezzwrotnej) – obejmujące 166,3 mld EUR (33 %) z łącznej kwoty zobowiązań pozostających do spłaty na koniec 2024 r. Ponieważ środki w ramach NGEU mają zostać przydzielone do dnia 31 grudnia 2023 r. i wypłacone do dnia 31 grudnia 2026 r., zgodnie z art. 3 ust. 4 i 9 rozporządzenia w sprawie EURI tendencja nominalnego wzrostu powiązanych z NGEU zobowiązań pozostających do spłaty odwróciła się w 2024 r.

6.2.4. *Wynik budżetu*

Wynik budżetu (nadwyżka) zwiększył się z 0,6 mld EUR w 2023 r. do 1,3 mld EUR w 2024 r. Na wynik budżetu za 2024 r. ma wpływ głównie nadmierne wykorzystanie dochodów budżetowych w tytule 4 – Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny.

7. **RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE UE, ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ**

Unia Europejska (UE) jest unią, której państwa członkowskie przyznają kompetencje do osiągnięcia ich wspólnych celów. Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

7.1. **Ramy polityczne i finansowe**

Traktaty UE

Nadrzędne cele i zasady, którymi kierują się Unia i instytucje europejskie, określono w Traktatach. Unia i jej instytucje mogą działać wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych im na mocy Traktatów na potrzeby osiągnięcia celów określonych w tych Traktatach, przy czym muszą czynić to zgodnie z zasadami ([13]) pomocniczości i proporcjonalności. Aby osiągnąć cele i realizować swoją politykę, Unia zapewnia sobie niezbędne środki finansowe. Komisja odpowiada za promowanie ogólnego interesu Unii, co obejmuje wykonanie budżetu i zarządzanie programami we współpracy z państwami członkowskimi oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

UE realizuje cele ustanowione w Traktacie za pomocą różnych instrumentów, jednym z których jest budżet UE. Pozostałe narzędzia to na przykład wspólne ramy legislacyjne lub wspólne strategie polityczne.

Wieloletnie ramy finansowe i programy wydatków

Strategie polityczne wspierane ze środków z budżetu UE są realizowane zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi (WRF) i odpowiednimi przepisami sektorowymi określającymi instrumenty i programy wydatków. Przekładają one priorytety polityczne UE na warunki finansowe w wystarczająco długim okresie, aby były one skuteczne i zapewniły spójną długoterminową perspektywę beneficjentom środków unijnych i współfinansującym organom krajowym. Określa się roczne maksymalne kwoty (pułapy) dla łącznych wydatków UE oraz dla głównych kategorii wydatków (działów). Suma pułapów dla wszystkich działów daje łączny pułap środków na zobowiązania. Rada przyjmuje WRF za jednomyślną zgodą wszystkich państw członkowskich oraz za zgodą Parlamentu Europejskiego. 17 grudnia 2020 r. przyjęto obecne wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([14]). Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 uzupełnia tymczasowe narzędzie NextGenerationEU, służące odbudowie gospodarki (zob. sekcja **2**).

Budżet roczny

Budżet roczny jest sporządzany przez Komisję. Parlament Europejski i Rada uzgadniają (zazwyczaj do połowy grudnia) budżet na kolejny rok zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 314 TFUE. Zgodnie z zasadą równowagi budżetowej łączne dochody muszą odpowiadać łącznym wydatkom (środkom na płatności) w danym roku budżetowym.

Głównymi źródłami finansowania budżetu UE są przychody z tytułu zasobów własnych, które są uzupełniane innymi przychodami. Istnieją cztery rodzaje zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne (głównie cła), zasoby własne oparte na podatku od wartości dodanej (VAT), zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi (wprowadzone w 2021 r.) oraz zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB). Inne przychody wynikające z działań UE (np. grzywny za naruszenie zasad konkurencji) stanowią na ogół mniej niż 10 % łącznej kwoty przychodów.

([13]) Zgodnie z zasadą pomocniczości Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii. Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów (zob. art. 5 TUE).

([14]) W dniu 1 lutego 2024 r. Rada Europejska uzgodniła śródokresowy przegląd pułapów WRF na lata 2021–2027 w następstwie wniosków Komisji COM(2023) 336.

Tryby zarządzania

Budżet UE jest wykonywany w trzech trybach zarządzania, które określają sposób wypłacania środków pieniężnych i zarządzania nimi:

— Zarządzanie dzielone: Komisja zarządza znaczną częścią budżetu (ok. 3/4 budżetu) w ramach systemu zarządzania dzielonego we współpracy z państwami członkowskimi, w szczególności w obszarach funduszy strukturalnych i rolnictwa.

— Zarządzanie bezpośrednie: Komisja może również sama zarządzać programami i może powierzyć wdrażanie określonych programów agencjom wykonawczym.

— Zarządzanie pośrednie: Zarządzanie decyzjami dotyczącymi wydatków może odbywać się również w sposób pośredni za pośrednictwem innych organów unijnych lub spoza Unii. Rozporządzenie finansowe lub umowy o przyznanie wkładu określają niezbędne mechanizmy kontroli i sprawozdawczości dla tych podmiotów, a także nadzór Komisji w przypadku powierzenia zadań związanych z wykonywaniem budżetu agencjom krajowym, Grupie Europejskiego Banku Inwestycyjnego, państwom trzecim, organizacjom międzynarodowym (np. Bankowi Światowemu lub Organizacji Narodów Zjednoczonych) i innym podmiotom (np. agencjom zdecentralizowanym UE, wspólnym przedsięwzięciom).

Instrumenty finansowe i gwarancje budżetowe

Tradycyjną metodę wykonania budżetu – polegającą na udzielaniu dotacji i subwencji – uzupełnia się w drodze emisji instrumentów finansowych w formie gwarancji, a także instrumentów kapitałowych i pożyczek. UE angażuje się ponadto w operacje zaciągania i udzielania pożyczek na konkretne programy pomocy finansowej – aby wspierać państwa członkowskie i państwa trzecie – w formie pożyczek dwustronnych finansowanych za pomocą długu wyemitowanego na rynkach kapitałowych i objętych gwarancją budżetu UE. W grudniu 2022 r. Parlament i Rada ustanowiły jednolite podejście do finansowania w odniesieniu do zaciągania pożyczek przez UE. W ramach tego podejścia Unia – zamiast osobno denominowanych obligacji poszczególnych programów – będzie emitować „obligacje UE" sygnowane jedną marką.

Rozporządzenie finansowe

Rozporządzenie finansowe (RF) ([15]) mające zastosowanie do budżetu ogólnego stanowi centralny dokument architektury regulacyjnej finansów UE. Określono w nim szczegółowo przepisy finansowe mające zastosowanie do wykonania budżetu UE oraz rolę poszczególnych podmiotów zaangażowanych w zapewnienie należytego wykorzystania środków finansowych i w osiągnięcie wyznaczonych celów. Zawiera ono również przepisy szczegółowe mające zastosowanie do instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i pomocy finansowej.

7.2. **Zarządzanie i rozliczalność**

7.2.1. *Struktura instytucjonalna*

UE dysponuje ramami instytucjonalnymi, które wykorzystuje do propagowania swoich wartości, realizacji celów, służenia swoim interesom, interesom swoich obywateli oraz interesom państw członkowskich, jak również zapewniania spójności, skuteczności i ciągłości swoich polityk oraz działań. Strukturę organizacyjną tworzą instytucje, agencje i inne autonomiczne organy UE. W rozporządzeniu finansowym oraz mających zastosowanie regułach rachunkowości określono, które z tych podmiotów wchodzą w zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE (wykaz podmiotów objętych zakresem konsolidacji znajduje się w informacji dodatkowej **9** skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego UE).

Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą, funkcje prawodawczą i budżetową. Komisja odpowiada politycznie przed Parlamentem Europejskim. Rada pełni również funkcje kształtowania polityki i koordynacji zgodnie z ogólnym kierunkiem polityki i priorytetami Unii określonymi przez Radę Europejską.

Komisja Europejska to organ wykonawczy Unii Europejskiej. Promuje ogólny interes Unii i prowadzi odpowiednie inicjatywy w celu jego realizacji. Zapewnia przestrzeganie Traktatów oraz nadzoruje stosowanie prawa Unii przez państwa członkowskie pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Pełni rolę koordynującą, wykonawczą i zarządczą, wykonuje budżet i zarządza programami.

([15]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Komisja wykonuje budżet w dużej mierze we współpracy z państwami członkowskimi ([16]). Wspólnie zapewniają wykorzystanie środków zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami. Przepisy określają również obowiązki państw członkowskich w zakresie kontroli i audytu, gdy dzielą się one zadaniami w zakresie wykonania budżetu oraz wynikającą z nich odpowiedzialnością. Przewidują ono także obowiązki i szczegółowe zasady dla każdej instytucji UE w odniesieniu do jej własnych wydatków.

7.2.2. *Struktura zarządzania Komisji*

Ustalenia Komisji dotyczące zarządzania oraz sposoby zapewnienia, aby Komisja funkcjonowała jako nowoczesna, rozliczalna i zorientowana na wyniki instytucja opisano w komunikacie ([17]) w sprawie zarządzania w Komisji Europejskiej.

Komisja wykonuje swoje funkcje pod przewodnictwem kolegium komisarzy, które wyznacza priorytety i ponosi ogólną odpowiedzialność polityczną za prace Komisji. Jako kolegium Komisja prowadzi prace pod przewodnictwem politycznym przewodniczącego, który w ramach swojej nominacji przedstawia Parlamentowi Europejskiemu cele, które zamierza osiągnąć, w formie wytycznych politycznych. Przewodniczący decyduje o wewnętrznej organizacji Komisji tak, aby zapewnić spójność, skuteczność i kolegialność jej działania.

Kolegium powierza operacyjne wykonanie budżetu i zarządzanie finansami dyrektorom generalnym i szefom służb, którzy odpowiadają za strukturę administracyjną Komisji. Takie zdecentralizowane podejście tworzy kulturę administracyjną, która zachęca urzędników do wzięcia odpowiedzialności za działania, nad którymi sprawują kontrolę, i wymaga od nich udzielenia zapewnienia w odniesieniu do działań, za które są odpowiedzialni.

Koordynację, nadzór, doradztwo i kierunki strategiczne zapewnia Rada Zarządzania Korporacyjnego pod nadzorem przewodniczącego i w ścisłej współpracy z członkiem Komisji odpowiedzialnym za budżet, zasoby ludzkie i administrację, a także przy udziale służb realizujących prace na rzecz przewodniczącego oraz służb centralnych.

W ramach ustaleń wewnętrznych określa się spójny zestaw solidnych narzędzi kontroli i zarządzania, które pozwalają kolegium komisarzy przyjąć odpowiedzialność polityczną za pracę Komisji ([18]).

7.2.3. *Zarządzanie finansami w Komisji*

W Komisji role i obowiązki związane z zarządzaniem finansami są wyraźnie określone (np. w rozporządzeniu finansowym i regulaminie wewnętrznym ([19])) i odpowiednio wykonywane. Jako delegowani urzędnicy zatwierdzający dyrektorzy generalni i szefowie służb Komisji są odpowiedzialni za należyte zarządzanie finansami UE, zgodność z przepisami rozporządzenia finansowego, zarządzanie ryzykiem i ustanowienie odpowiednich ram kontroli wewnętrznej.

Kompetencje urzędników zatwierdzających obejmują cały proces zarządzania, poczynając od określenia, co należy zrobić, aby zrealizować cele polityki ustalone przez daną instytucję, aż po zarządzanie działaniami pod względem operacyjnym i z punktu widzenia należytego zarządzania finansami. Zadania mogą następnie zostać oddelegowane dyrektorom, kierownikom działu i innym urzędnikom, którzy tym samym stają się subdelegowanymi urzędnikami zatwierdzającymi. Każdy delegowany urzędnik zatwierdzający może korzystać ze wsparcia jednego lub dwóch dyrektorów odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną w celu prowadzenia nadzoru wdrażania systemów kontroli wewnętrznej i monitorowania tego procesu.

Centralne służby Komisji zapewniają wytyczne oraz doradztwo i promują najlepsze praktyki, w tym za pośrednictwem prac Rady Zarządzania Korporacyjnego.

([16]) Zob. art. 317 TFUE.
([17]) C(2020) 4240 z 24.6.2020.
([18]) W rezultacie pojęcie „Komisja Europejska" oznacza zarówno instytucję – kolegium – tworzoną przez członków Komisji, jak i administrację kierowaną przez dyrektorów generalnych jej departamentów (oraz szefów innych struktur administracyjnych, takich jak służby, biura i agencje wykonawcze).
([19]) Od połowy 2019 r. (w następstwie zmiany art. 12 regulaminu wewnętrznego) zarządzanie Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR) powierzono wspólnie pięciu departamentom (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA i JRC).

Rozporządzenie finansowe zawiera wymóg sporządzenia przez każdego urzędnika zatwierdzającego rocznego sprawozdania z działalności zawierającego opis osiągnięć oraz działań w zakresie kontroli wewnętrznej i działań związanych z zarządzaniem finansami w danym roku. Roczne sprawozdanie z działalności zawiera oświadczenie, że zasoby wykorzystano zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami oraz że wprowadzono procedury kontroli dające niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji leżących u podstaw rozliczeń. Sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE ([20]) jest głównym instrumentem, **za pośrednictwem którego kolegium komisarzy przyjmuje na siebie odpowiedzialność za finansowe zarządzanie budżetem UE**.

Księgowy Komisji jest odpowiedzialny na szczeblu centralnym za zarządzanie zasobami finansowymi, procedury odzyskiwania należności, ustanawianie reguł rachunkowości na podstawie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP), zatwierdzanie systemów rachunkowości oraz sporządzanie sprawozdań Komisji i skonsolidowanego sprawozdania rocznego UE. Ponadto księgowy ma obowiązek podpisania rocznego sprawozdania finansowego z oświadczeniem, że przedstawia ono rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową, wyniki operacji oraz przepływy pieniężne Unii. Roczne sprawozdanie finansowe jest przyjmowane przez kolegium komisarzy. Księgowy sprawuje niezależną funkcję i ponosi główną odpowiedzialność, jeżeli chodzi o sprawozdawczość finansową w Komisji.

Audytor wewnętrzny Komisji to także funkcja scentralizowana i niezależna, która polega na udzielaniu niezależnych porad i wydawaniu opinii oraz zaleceń dotyczących jakości i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej w Komisji, agencjach UE i innych autonomicznych organach UE.

Komitet ds. Audytu zapewnia niezależność audytora wewnętrznego i monitoruje jakość audytów wewnętrznych oraz działania następcze podejmowane przez służby Komisji w stosunku do zaleceń z audytów wewnętrznych i zewnętrznych, a także w stosunku do ustaleń i zaleceń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w związku z absolutorium dotyczących wiarygodności skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych UE. Rola doradcza komitetu przyczynia się do ogólnej dalszej poprawy skuteczności i efektywności Komisji pod względem osiągania jej celów oraz ułatwia nadzór Kolegium nad stosowanymi przez Komisję praktykami zarządzania, zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej.

7.2.4. *Kontrola zewnętrzna i procedura udzielania absolutorium*

Zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami zarządzanie funduszami musi być efektywne, skuteczne i ekonomiczne. W celu zapewnienia wystarczającej pewności, że fundusze unijne są odpowiednio wykorzystywane we właściwy sposób, opracowano ramy rozliczalności oparte na wyczerpującej sprawozdawczości, audycie zewnętrznym i politycznej kontroli.

Po wydaniu zalecenia przez **Radę Parlament Europejski** podejmuje decyzję o udzieleniu lub nieudzieleniu ostatecznej zgody znanej jako „udzielenie absolutorium budżetowego" w odniesieniu do sposobu wykonania przez Komisję budżetu UE w danym roku. Roczna procedura udzielania absolutorium zapewnia, że Komisja ponosi odpowiedzialność polityczną za wykonanie budżetu UE.

Co roku **Europejski Trybunał Obrachunkowy** bada wiarygodność sprawozdań, kontroluje legalność i prawidłowość wszystkich przychodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami i rzetelności aspektów jakościowych budżetowania, w tym kwestii wykonania. Począwszy od 2021 r., ze względu na duże znaczenie NextGenerationEU, opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat legalności i prawidłowości wydatków w ramach tradycyjnego budżetu UE uzupełnia się o odrębną opinię na temat legalności i prawidłowości wydatków w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Publikacja rocznego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego stanowi punkt wyjścia procedury udzielania absolutorium. Audytorzy przygotowują również sprawozdania specjalne dotyczące konkretnych wydatków lub obszarów polityki lub problemów związanych z zarządzaniem lub budżetem.

Decyzja o udzieleniu absolutorium opiera się również na zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności Komisji, na przesłuchaniach komisarzy w Parlamencie Europejskim oraz odpowiedziach udzielonych na pytania pisemne skierowane do Komisji.

([20]) https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_pl.

OŚWIADCZENIE KSIĘGOWEGO DOŁĄCZONE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA ROCZNEGO

Skonsolidowane sprawozdanie roczne Unii Europejskiej za 2024 r. sporządzono na podstawie informacji przedstawionych przez instytucje i organy na mocy art. 252 ust. 2 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Niniejszym oświadczam, że sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie z tytułem XIII tego rozporządzenia finansowego oraz z zasadami, regułami i metodami rachunkowości określonymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Księgowi tych instytucji i organów przekazali mi wszystkie informacje niezbędne w celu sporządzenia sprawozdania prezentującego aktywa i zobowiązania Unii Europejskiej oraz wykonanie budżetu, jak również potwierdzili ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałem za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego Komisji Europejskiej, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową, wyniki operacji oraz przepływy pieniężne Unii Europejskiej.

Beatriz SANZ REDRADO

Księgowy Komisji

13 czerwca 2025 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORAZ INFORMACJE DODATKOWE ([21])

SPIS TREŚCI

		Strona
BILANS		35
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI		36
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		37
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO		38
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO		39
1.	ISTOTNE ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	39
2.	INFORMACJE DODATKOWE DO BILANSU	55
3.	INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	94
4.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	104
5.	ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE I PRAWNE	109
6.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	114
7.	UJAWNIENIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH	132
8.	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	133
9.	ZAKRES KONSOLIDACJI	134

([21]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

BILANS

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
AKTYWA TRWAŁE			
Wartości niematerialne i prawne	*2.1*	*1 095*	*976*
Rzeczowe aktywa trwałe	*2.2*	*13 713*	*13 399*
Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	*2.3*	*1 446*	*1 365*
Aktywa finansowe	*2.4*	*308 961*	*274 283*
Płatności zaliczkowe	*2.5*	*40 861*	*41 417*
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*2.6*	*13 272*	*16 083*
		379 347	**347 524**
AKTYWA OBROTOWE			
Aktywa finansowe	*2.4*	*19 377*	*11 088*
Płatności zaliczkowe	*2.5*	*38 058*	*50 257*
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*2.6*	*18 465*	*19 116*
Zapasy	*2.7*	*85*	*78*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*2.8*	*63 163*	*39 616*
		139 148	**120 156**
AKTYWA OGÓŁEM		**518 495**	**467 679**
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Świadczenia emerytalno-rentowe oraz inne świadczenia pracownicze	*2.9*	*(93 096)*	*(90 808)*
Rezerwy	*2.10*	*(2 280)*	*(2 102)*
Zobowiązania finansowe	*2.11*	*(539 575)*	*(430 771)*
		(634 951)	**(523 682)**
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy	*2.10*	*(7 536)*	*(1 233)*
Zobowiązania finansowe	*2.11*	*(62 328)*	*(27 613)*
Zobowiązania	*2.12*	*(55 414)*	*(50 516)*
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	*2.13*	*(67 091)*	*(76 805)*
		(192 368)	**(156 166)**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		**(827 319)**	**(679 848)**
AKTYWA NETTO		**(308 824)**	**(212 169)**
Rezerwy	*2.14*	*986*	*1 052*
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie ([1])	*2.15*	*(309 810)*	*(213 221)*
AKTYWA NETTO		**(308 824)**	**(212 169)**

([1]) *27 listopada 2024 r. Parlament Europejski przyjął budżet, który zapewnia zapłatę zobowiązań krótkoterminowych UE z zasobów własnych, które zostaną pobrane przez państwa członkowskie lub do wniesienia których wezwane zostaną państwa członkowskie w następnym roku. Dodatkowo zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego (rozporządzenie (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1) z dnia 29 lutego 1968 r. z późn. zm.) państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie świadczeń emerytalnych i rentowych.*

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	2024	2023
PRZYCHODY			
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany			
Zasoby własne oparte na DNB	*3.1*	*95 037*	*101 287*
Tradycyjne zasoby własne	*3.2*	*20 587*	*19 840*
Zasoby własne oparte na VAT	*3.3*	*24 547*	*22 526*
Zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych	*3.4*	*8 227*	*7 225*
Grzywny	*3.5*	*4 039*	*1 748*
Odzyskanie wydatków	*3.6*	*957*	*803*
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	*3.7*	*–*	*681*
Inne	*3.8*	*10 673*	*8 800*
		164 068	**162 909**
Przychody z transakcji wymiany			
Przychody finansowe	*3.9*	*9 005*	*6 983*
Inne	*3.10*	*2 592*	*1 963*
		11 597	**8 946**
Przychody ogółem		**175 665**	**171 855**
KOSZTY			
Wydatkowane przez państwa członkowskie	*3.11*		
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji		*(40 267)*	*(40 716)*
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich		*(14 779)*	*(14 605)*
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności		*(28 833)*	*(52 429)*
Europejski Fundusz Społeczny		*(18 037)*	*(17 665)*
Inne		*(3 854)*	*(4 251)*
Wydatkowane przez Komisję, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze	*3.12*	*(98 971)*	*(61 888)*
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	*3.13*	*(4 388)*	*(4 226)*
Wydatkowane przez państwa trzecie i organizacje międzynarodowe	*3.13*	*(6 639)*	*(6 090)*
Wydatkowane przez inne podmioty	*3.13*	*(5 599)*	*(4 902)*
Koszty personelu oraz rent i emerytur	*3.14*	*(14 966)*	*(14 023)*
Koszty finansowe	*3.15*	*(27 226)*	*(14 355)*
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	*3.7*	*(315)*	*–*
Inne koszty	*3.16*	*(8 999)*	*(8 142)*
Koszty ogółem		**(272 873)**	**(243 292)**
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		**(97 208)**	**(71 437)**

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

w mln EUR

	2024	2023
Wynik ekonomiczny za rok	*(97 208)*	*(71 437)*
Działalność operacyjna		
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	*191*	*181*
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	*1 194*	*1 203*
Odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji (lub ich odwrócenie)	*–*	*–*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu udzielonych pożyczek	*(36 703)*	*(42 522)*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	*12 756*	*8 821*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*3 463*	*13 000*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	*(7)*	*3*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych	*2 288*	*10 192*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	*6 481*	*564*
Zwiększenie/(zmniejszenie) zobowiązań finansowych (innych niż zaciągnięte w ramach jednolitego podejścia do finansowania)	*(1 382)*	*(3 516)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	*4 898*	*(4 825)*
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	*(9 714)*	*(9 359)*
Nadwyżka budżetowa za poprzedni rok ujęta jako przychód niepieniężny	*(633)*	*(2 519)*
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych (w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności nie uwzględniono zmian stanu pozycji niepieniężnych)	*1 159*	*(6 877)*
Pozostałe zmiany stanu pozycji niepieniężnych	*27*	*(11)*
Działalność inwestycyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	*(1 817)*	*(1 938)*
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu inwestycji rozliczanych zgodnie z metodą praw własności	*(80)*	*(52)*
(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*(6 246)*	*(7 329)*
(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych będących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*(19)*	*(107)*
Działalność finansowa		
Zwiększenie/(zmniejszenie) pożyczek zaciągniętych w ramach jednolitego podejścia do finansowania	*144 900*	*109 600*
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	**23 547**	**(6 928)**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	*23 547*	*(6 928)*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	*39 616*	*46 544*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	*63 163*	*39 616*

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

w mln EUR

	Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie Skumulowana nadwyżka/(Skumulowany deficyt)	Inne kapitały rezerwowe	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2022	**(132 637)**	**1 312**	**(131 325)**
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	*(6 877)*	–	*(6 877)*
Inne	*249*	*(260)*	*(11)*
Wynik budżetowy za 2022 r. zapisany na dobro państw członkowskich	*(2 519)*	–	*(2 519)*
Wynik ekonomiczny za rok	*(71 437)*	–	*(71 437)*
STAN NA 31.12.2023	**(213 221)**	**1 052**	**(212 169)**
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	*1 159*	–	*1 159*
Inne	*94*	*(66)*	*27*
Wynik budżetowy za 2023 r. zapisany na dobro państw członkowskich	*(633)*	–	*(633)*
Wynik ekonomiczny za rok	*(97 208)*	–	*(97 208)*
STAN NA 31.12.2024	**(309 810)**	**986**	**(308 824)**

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Należy zauważyć, że kwoty dotyczące Zjednoczonego Królestwa zamieszczone w poniższych tabelach dotyczące WRF do końca 2020 r. nadal widnieją pod nagłówkiem „państwa członkowskie". Jest tak dlatego, że pomimo wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE w dniu 1 lutego 2020 r., zgodnie z umową o wystąpieniu nadal miało ono w tym okresie finansową relację z UE równoważną relacji państwa członkowskiego.

1. ISTOTNE ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

1.1. PODSTAWA PRAWNA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Księgi rachunkowe UE prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii ([22]) dalej zwanym „rozporządzeniem finansowym" (RF).

Zgodnie z art. 80 rozporządzenia finansowego UE sporządza swoje sprawozdanie finansowe w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP). Wspomniane zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji muszą być stosowane przez wszystkie instytucje i organy UE objęte zakresem konsolidacji, aby zapewnić wewnętrzną spójność skonsolidowanych sprawozdań finansowych UE.

Stosowanie nowych i zmienionych reguł rachunkowości Unii Europejskiej

Zmienione reguły rachunkowości UE obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub później

Brak jest nowych reguł rachunkowości UE dotyczących okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub później.

Nowe reguły rachunkowości UE przyjęte, lecz jeszcze nie obowiązujące w dniu 31 grudnia 2024 r.

Nie ma nowych reguł rachunkowości UE, które zostały przyjęte, lecz jeszcze nie obowiązywały 31 grudnia 2024 r.

1.2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danej jednostki. W przypadku UE, będącej podmiotem sektora publicznego, bardziej konkretnym celem jest dostarczenie informacji przydatnych w procesie decyzyjnym oraz wykazanie, że podmiot rozlicza się z powierzonych mu środków. Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wyżej wymienione cele.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 1 „Sprawozdania finansowe" i są identyczne z zasadami opisanymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP) nr 1; obejmują one: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, istotność, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji.

Cechy jakościowe sprawozdawczości finansowej to przydatność, wierne odzwierciedlenie (wiarygodność), zrozumiałość, terminowość, porównywalność i sprawdzalność.

1.3. KONSOLIDACJA

Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdania finansowe UE obejmują wszystkie znaczące jednostki kontrolowane, wspólne ustalenia umowne i jednostki stowarzyszone. Pełna lista jednostek objętych konsolidacją, na której aktualnie figurują 54 jednostki kontrolowane i 1 jednostka stowarzyszona (bez zmian w porównaniu z 2023 r.), znajduje się w informacji dodatkowej **9**. Jednostki kontrolowane obejmują instytucje Unii (uwzględniając Komisję, ale nie Europejski Bank Centralny) oraz agencje UE (z wyjątkiem agencji działających w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa). Za jednostkę kontrolowaną uznaje się również Europejską Wspólnotę Węgla i Stali w likwidacji. Jedyną jednostką stowarzyszoną UE jest Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI).

([22]) Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

Jednostki objęte zakresem konsolidacji, które nie mają jednak istotnego znaczenia dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych UE jako całości, nie muszą podlegać konsolidacji ani być rozliczane zgodnie z metodą praw własności, jeżeli będzie się to wiązało z nadmiernym nakładem czasu lub nadmiernymi kosztami dla UE. Jednostki te określa się mianem „mniejszych jednostek" i umieszcza na osobnej liście w informacji dodatkowej **9**. W 2024 r. jako mniejsze jednostki zaklasyfikowano jedenaście jednostek (w 2023 r.: dziesięć jednostek).

Jednostki kontrolowane

Aby określić zakres konsolidacji, stosuje się koncepcję kontroli. Do jednostek kontrolowanych zalicza się jednostki, przez które UE jest narażona na zmienne świadczenia, lub ma prawo do zmiennych świadczeń, na podstawie swojego udziału, lub ma możliwość wpływania na charakter i wysokość tych świadczeń dzięki swojej władzy nad daną jednostką. Wykonywanie tego typu uprawnień musi być możliwe na bieżąco i musi dotyczyć określonej działalności jednostki. Jednostki kontrolowane są w pełni objęte konsolidacją. Konsolidacja rozpoczyna się od samego początku objęcia kontroli, a kończy się z momentem zakończenia sprawowania kontroli.

Najpowszechniejszymi wskaźnikami sprawowania kontroli w ramach UE są: utworzenie jednostki na mocy traktatów założycielskich lub prawa wtórnego, finansowanie jednostki z budżetu UE, posiadanie praw głosu w organach zarządzających, przeprowadzanie kontroli przez Trybunał Obrachunkowy i udzielanie absolutorium przez Parlament Europejski. Dla każdej jednostki dokonuje się oceny, aby móc zadecydować, czy co najmniej jedno z wyżej wymienionych kryteriów jest wystarczające do stwierdzenia faktu sprawowania kontroli.

Wszystkie istotne transakcje i salda pomiędzy jednostkami kontrolowanymi przez UE podlegają wyeliminowaniu, a niezrealizowane zyski i straty z takich transakcji nie są istotne, więc nie zostały wyeliminowane.

Wspólne ustalenia umowne

Wspólne ustalenie umowne to umowa, w ramach której UE i druga strona lub większa ich liczba sprawują wspólną kontrolę. Wspólna kontrola jest to określony podział kontroli nad ustaleniem umownym w drodze obowiązującego ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących wspólną kontrolę. Wspólne umowy mogą mieć formę wspólnych przedsięwzięć albo wspólnych operacji. Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne zorganizowane za pośrednictwem oddzielnego narzędzia, w ramach którego strony sprawujące wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym mają udział w aktywach netto wynikających z tego ustalenia umownego. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są zgodnie z metodą praw własności (zob. informacja dodatkowa **1.5.4**). Wspólna operacja jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów i obowiązki dotyczące zobowiązań powiązanych z ustaleniem umownym. Udziały we wspólnych operacjach wykazywane są poprzez ujmowanie w sprawozdaniach finansowych UE jej aktywów i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz udziału we wspólnych aktywach, zobowiązaniach i przychodach oraz wspólnie ponoszonych kosztach.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które UE bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz nie ma nad nimi wyłącznej lub wspólnej kontroli. Przyjmuje się, że znaczący wpływ występuje wtedy, gdy UE posiada bezpośrednio lub pośrednio przynajmniej 20 % praw głosu. Udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są metodą praw własności (zob. informacja dodatkowa **1.5.4**).

Jednostki nieobjęte konsolidacją, których środkami zarządza Komisja

Środkami wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego dla pracowników UE, Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz funduszu gwarancyjnego dla uczestników zarządza w imieniu tych podmiotów Komisja. Z uwagi na to, że jednostki te nie są kontrolowane przez UE, nie są one jednak ujęte w jej skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

1.4. **PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Sprawozdania finansowe sporządzane są corocznie zgodnie z art. 249 rozporządzenia finansowego. Rok obrachunkowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia i kończy dnia 31 grudnia.

1.4.1. *Waluta i zasady przeliczania*

Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza

O ile nie określono inaczej, sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną UE.

Transakcje i salda

Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z ponownego przeliczenia według kursów wymiany obowiązujących na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku aktywów i zobowiązań pieniężnych denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według poniższych kursów wymiany Europejskiego Banku Centralnego (EBC) obowiązujących na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2024	31.12.2023	Waluta	31.12.2024	31.12.2023
BGN	**1,9558**	*1,9558*	**RON**	**4,9743**	*4,9756*
CZK	**25,1850**	*24,7240*	**SEK**	**11,459**	*11,096*
DKK	**7,4578**	*7,4529*	**CHF**	**0,9412**	*0,9260*
GBP	**0,8292**	*0,8691*	**JPY**	**163,06**	*156,3300*
HUF	**411,3500**	*382,8*	**USD**	**1,0389**	*1,105*
PLN	**4,275**	*4,3395*			

1.4.2. *Wykorzystanie szacunków*

Zgodnie z MSRSP i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in.: kwot zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ryzyka finansowego związanego z należnościami oraz kwotami ujawnionymi w informacjach dodatkowych dotyczących instrumentów finansowych, odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązań z tytułu umów gwarancji finansowej, naliczonych przychodów i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, rezerw, stopnia utraty wartości w przypadku wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych, możliwej do uzyskania wartości netto zapasów, aktywów i zobowiązań warunkowych. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z tymi szacunkami. Zmiany w zakresie szacunków znajdują odzwierciedlenie w okresie, w którym stają się one wiadome, jeżeli dana zmiana wywiera wyłącznie wpływ na dany okres, lub w tym okresie i w przyszłych okresach, jeżeli wywiera ona wpływ na ten okres i okresy przyszłe.

1.5. **BILANS**

1.5.1. *Wartości niematerialne i prawne*

Składnik wartości niematerialnych i prawnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający postaci fizycznej. Składnik wartości niematerialnych i prawnych uznaje się za możliwy do zidentyfikowania, jeżeli można go wyodrębnić (tj. można odseparować go od danego podmiotu lub wydzielić go z tego podmiotu, np. w rezultacie jego sprzedaży, przeniesienia, udzielenia licencji na korzystanie z niego, jego wynajęcia lub wymiany, indywidualnie albo w połączeniu z powiązaną umową, możliwym do zidentyfikowania składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, niezależnie od tego, czy taki jest zamiar danego podmiotu) albo jeżeli jest on przedmiotem wiążących ustaleń (m.in. praw wynikających z umów lub innych praw przewidzianych w obowiązujących przepisach), niezależnie od tego, czy takie prawa można przenieść lub wyodrębnić z danego podmiotu lub odseparować je od innych praw i obowiązków.

Zakupione wartości niematerialne i prawne wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację i straty z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne i prawne powstałe w wyniku procesów wewnętrznych są kapitalizowane, gdy spełnione są odpowiednie kryteria określone w zasadach rachunkowości UE, a koszty dotyczą wyłącznie etapu wytworzenia danego składnika aktywów. Koszty, które można kapitalizować, obejmują wszystkie koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować i które są niezbędne do opracowania, wytworzenia i przygotowania danego składnika aktywów, aby mógł on funkcjonować w sposób zgodny z zamierzeniami kierownictwa. Koszty powiązane z działalnością naukowo-badawczą, koszty prac rozwojowych oraz koszty utrzymania, których nie można kapitalizować, ujmuje się jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne i prawne amortyzuje się metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania (3–11 lat). Szacowany okres użytkowania wartości niematerialnych i prawnych odpowiada ich okresowi ekonomicznej użyteczności lub okresowi użyteczności określonemu w drodze umowy.

1.5.2. *Rzeczowe aktywa trwałe*

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt obejmuje wydatki, które da się bezpośrednio przyporządkować do nabycia, budowy lub przekazania składnika aktywów.

Późniejsze koszty są uwzględniane w wartości bilansowej składnika aktywów lub ujmowane jako odrębny składnik aktywów, jedynie gdy jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne lub świadczenia związane z danym składnikiem aktywów wpłyną do UE oraz pod warunkiem że możliwa jest wiarygodna wycena kosztu tego składnika aktywów. Koszty związane z naprawą i utrzymaniem wykazywane są w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie obrachunkowym, w którym zostały poniesione.

Grunty nie podlegają amortyzacji, jako że uznaje się, że mają one nieokreślony okres użytkowania. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji, ponieważ aktywa te nie są jeszcze dostępne do użytku. Inne składniki aktywów amortyzowane są metodą liniową w celu alokacji ich kosztu pomniejszonego o ich wartość końcową przez szacunkowy okres ich użytkowania w następujący sposób:

Rodzaj aktywów	Stawka amortyzacji metodą liniową
Budynki	*4 % do 10 %*
Aktywa kosmiczne	*8 % do 25 %*
Urządzenia i wyposażenie techniczne	*10 % do 25 %*
Meble i środki transportu	*10 % do 25 %*
Sprzęt komputerowy	*25 % do 33 %*
Inne	*10 % do 33 %*

Zyski i straty ze zbycia ustala się, porównując wpływy, pomniejszone o koszty sprzedaży, z wartością bilansową zbywanego składnika aktywów, i ujmuje się je w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Leasing

Umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres. Umowy leasingowe klasyfikuje się jako umowy dotyczące leasingu finansowego albo umowy dotyczące leasingu operacyjnego.

Umowy dotyczące leasingu finansowego to umowy, w których na leasingobiorcę przenosi się zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści związane z prawem własności. Zawierając umowę dotyczącą leasingu finansowego jako leasingobiorca, aktywa objęte umową dotyczącą leasingu finansowego uznaje się za aktywa, a obowiązki wynikające z leasingu za zobowiązania od momentu, w którym okres leasingu rozpoczyna bieg. Aktywa i zobowiązania ujmuje się jako kwoty odpowiadające wartości godziwej składnika aktywów objętego umową leasingową lub – jeżeli ich wartość jest niższa – wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych określanych w momencie rozpoczęcia leasingu. W okresie leasingu aktywa posiadane na podstawie leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania składnika aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy. Minimalne opłaty leasingowe dzieli się między koszty finansowania (część odsetkowa) a zmniejszenie kwoty niezaspokojonych zobowiązań (część kapitałowa). Koszty finansowania przydziela się do każdego okresu przypadającego w okresie leasingu, aby wygenerować stałą okresową stopę procentową w odniesieniu do pozostałego bilansu zobowiązania, które przedstawia się – w stosownych przypadkach – jako krótkoterminowe/długoterminowe. Warunkowe opłaty leasingowe księguje się jako koszty w okresie, w których je poniesiono.

Leasing operacyjny to leasing inny niż leasing finansowy, tj. leasing, w ramach którego leasingodawca ponosi zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści wynikające z prawa własności do składnika aktywów. W przypadku zawarcia umowy dotyczącej leasingu operacyjnego w charakterze leasingobiorcy raty leasingu operacyjnego ujmuje się metodą liniową jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności przez okres leasingu, przy czym w bilansie nie przedstawia się ani składnika aktywów będącego przedmiotem leasingu, ani zobowiązania leasingowego.

1.5.3. *Utrata wartości aktywów niefinansowych*

Utrata wartości to strata przyszłych korzyści ekonomicznych lub świadczeń związanych ze składnikiem aktywów wykraczająca poza systematyczne ujmowanie straty przyszłych korzyści ekonomicznych lub świadczeń związanych ze składnikiem aktywów w postaci amortyzacji lub umorzenia (w stosownych przypadkach). Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji ani umorzeniu i są corocznie kontrolowane pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów podlegające amortyzacji/umorzeniu analizuje się pod kątem utraty wartości za każdym razem, gdy w dniu sprawozdawczym istnieje wskazanie, że dany składnik aktywów może podlegać utracie wartości. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w kwocie, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Wartości końcowe i okresy użytkowania wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych poddawane są przeglądowi i w razie konieczności korygowane, co najmniej raz do roku. Jeżeli przyczyny utraty wartości ujętej w poprzednich latach nie mają już zastosowania, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są odpowiednio odwracane.

1.5.4. *Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności*

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności początkowo ujmuje się według kosztu, przy czym początkową wartość bilansową zwiększa się lub zmniejsza następnie, aby ująć dalsze wkłady, udział UE w nadwyżce lub deficycie jednostki, w której dokonano inwestycji, oraz wszelkie przypadki utraty wartości i wypłaty dywidendy. Wartość bilansowa inwestycji w sprawozdaniu finansowym na dzień bilansowy jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami. Udział UE w nadwyżce lub deficycie jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, a jej udział w zmianach w kapitale własnym jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmuje się w kapitałach rezerwowych w aktywach netto. Otrzymane wypłaty z inwestycji obniżają wartość bilansową aktywów.

Jeżeli udział UE w deficycie inwestycji rozliczanej zgodnie z metodą praw własności jest równy jej udziałowi w tej inwestycji lub go przekracza, UE przestaje ujmować swój udział w przyszłych stratach („nieujęte straty"). Po zredukowaniu udziału UE do wartości zerowej na wszelkie dodatkowe straty tworzy się rezerwy, a zobowiązanie ujmuje się tylko w takiej wysokości, w jakiej UE powzięła prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki.

Jeżeli występują oznaki utraty wartości, w razie konieczności dokonuje się odpisu do niższej wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalną określa się zgodnie z zasadami opisanymi w informacji dodatkowej **1.5.3**. Jeżeli przyczyny utraty wartości przestają mieć zastosowanie w późniejszym terminie, dokonuje się odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości do wartości bilansowej, jaka zostałaby określona, gdyby nie dokonano żadnego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy UE posiada przynajmniej 20 % funduszu kapitału inwestycyjnego, nie dąży do wywierania znaczącego wpływu. Takie fundusze traktuje się zatem jako instrumenty finansowe i klasyfikuje jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć zaklasyfikowanych jako mniejsze jednostki (zob. informacja dodatkowa **1.3**) nie rozlicza się według metody praw własności. Wkłady UE na rzecz tych jednostek rozlicza się jako koszty poniesione w danym okresie.

1.5.5. *Aktywa finansowe*

Klasyfikacja w momencie początkowego ujęcia

Klasyfikacja odbywa się na podstawie dwóch kryteriów:

— Model zarządzania aktywami finansowymi. W ramach tego kryterium ocenia się, w jaki sposób UE zarządza aktywami finansowymi, aby generować przepływy pieniężne i osiągać swoje cele, oraz w jaki sposób szacuje wyniki osiągane dzięki aktywom finansowym.

— Cechy przepływów pieniężnych wynikających z umowy związanych ze składnikiem aktywów. W ramach tego kryterium ocenia się, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty. Odsetki to zapłata z tytułu wartości pieniądza w czasie, ryzyka kredytowego oraz innych podstawowych rodzajów ryzyka i kosztów udzielania pożyczek.

Po przeprowadzeniu oceny w oparciu o te kryteria aktywa finansowe można podzielić na trzy kategorie: Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny lub aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Aktywa finansowe z przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy, które stanowią wyłącznie kwotę główną i odsetki, klasyfikuje się w zależności od modelu zarządzania danej jednostki. Jeżeli model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Jeżeli model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i w celu sprzedaży aktywów finansowych, aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny. Jeśli model zarządzania jest inny niż te dwa modele (np. aktywa finansowe są utrzymywane z przeznaczeniem do obrotu lub utrzymywane w portfelu zarządzanym i wycenianym na podstawie wartości godziwej), aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Aktywa finansowe z przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy, które nie stanowią wyłącznie kwoty głównej i odsetek, tylko wprowadzają inną ekspozycję na ryzyko i zmienność niż ekspozycja na ryzyko i zmienność, które występują w przypadku podstawowych ustaleń w zakresie udzielania pożyczek (np. zmiany cen akcji), klasyfikuje się jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niezależnie od modelu zarządzania.

W momencie początkowego ujęcia UE klasyfikuje aktywa finansowe w następujący sposób:

a) *Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu*

UE klasyfikuje do tej kategorii:

— środki pieniężne i ich ekwiwalenty;

— pożyczki (w tym depozyty terminowe o pierwotnym okresie zapadalności powyżej trzech miesięcy);

— należności z tytułu transakcji wymiany, z wyjątkiem płatności otrzymywanych z tytułu umów gwarancji finansowej klasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Te aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi spełniają dwa warunki. Model zarządzania UE polega na utrzymywaniu ich w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Ponadto w określonych terminach mają miejsce przepływy pieniężne wynikające z umowy, które stanowią jedynie kwotę główną oraz odsetki od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu zalicza się do aktywów obrotowych, z wyjątkiem tych, których termin zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

b) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny*

Te aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi mają przepływy pieniężne wynikające z umowy, które stanowią jedynie kwotę główną oraz odsetki od kwoty głównej pozostającej do spłaty. Ponadto model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i w celu sprzedaży aktywów finansowych.

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Na koniec tego okresu sprawozdawczego UE nie posiada takich aktywów.

c) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt*

UE klasyfikuje następujące aktywa finansowe jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, ponieważ przepływy pieniężne wynikające z umowy nie stanowią w ich przypadku jedynie kwoty głównej i odsetek:

— instrumenty pochodne;

— inwestycje kapitałowe oraz inwestycje w fundusze rynku pieniężnego lub w fundusze w ramach portfela zbiorczego;

— inne inwestycje kapitałowe (np. operacje w oparciu o kapitał podwyższonego ryzyka).

Ponadto jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt UE klasyfikuje posiadane przez siebie dłużne papiery wartościowe, ponieważ portfele dłużnych papierów wartościowych są zarządzane i wyceniane na podstawie wartości godziwej portfela (np. wspólny fundusz rezerw, o którym mowa w art. 215 rozporządzenia finansowego).

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny oraz przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na ich dzień transakcji, czyli dzień, w którym UE zobowiązała się kupić składnik aktywów. Ekwiwalenty środków pieniężnych i pożyczki ujmuje się, gdy środki pieniężne są deponowane w instytucji finansowej lub przekazywane pożyczkobiorcom.

Aktywa finansowe są początkowo wyceniane według wartości godziwej. W przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji dodaje się do wartości godziwej przy początkowym ujęciu. W przypadku aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji ujmuje się jako koszty w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Wartość godziwa składnika aktywów finansowych w momencie jego początkowego ujęcia jest zazwyczaj ceną transakcyjną, chyba że transakcja nie została zawarta na warunkach rynkowych, tj. została zawarta bez wynagrodzenia lub za nominalnym wynagrodzeniem do celów polityki publicznej. W takim przypadku różnica pomiędzy wartością godziwą instrumentu finansowego a ceną transakcyjną jest składnikiem niestanowiącym transakcji wymiany, który ujmuje się jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. W takim przypadku wartość godziwa składnika aktywów finansowych jest wyprowadzana z bieżących transakcji rynkowych w odniesieniu do instrumentu bezpośrednio równoważnego. Jeśli dla danego instrumentu nie ma aktywnego rynku, wartość godziwą uzyskuje się w oparciu o technikę wyceny, która wykorzystuje dostępne dane z rynków możliwych do obserwowania.

Wartość godziwą udzielonej pożyczki długoterminowej, która jest nieoprocentowana lub oprocentowana poniżej rynkowych stóp procentowych, ustala się jako wartość bieżącą wszystkich przyszłych wpływów środków pieniężnych dyskontowanych w oparciu o obowiązującą rynkową stopę procentową dla podobnego instrumentu o podobnym ratingu kredytowym.

Pożyczki udzielone w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz pożyczki na pomoc finansową wycenia się początkowo w ich kwocie nominalnej, a cena transakcyjna jest uznawana za wartość godziwą pożyczki. Dzieje się tak, ponieważ:

— „Otoczenie rynkowe" pożyczek UE jest bardzo specyficzne i różni się od rynku kapitałowego, na którym emitowane są komercyjne lub skarbowe instrumenty dłużne. Pożyczkodawcy na rynku kapitałowym mają bowiem możliwość wyboru alternatywnych inwestycji, co znajduje swoje odzwierciedlenie w cenach rynkowych. UE jest jednak pozbawiona tej możliwości, jako że nie może ona inwestować środków na rynkach kapitałowych; zaciąga ona pożyczki tylko po to, by udzielać pożyczek. Oznacza to, że w odniesieniu do pożyczonych przez siebie środków UE nie dysponuje innymi możliwościami udzielania pożyczek ani inwestowania tych środków. Dlatego też nie istnieją koszty alternatywne i tym samym nie ma podstawy do porównania ze stopami rynkowymi. W rzeczywistości pożyczki udzielane przez UE same w sobie stanowią osobny rynek. Zasadniczo, jako że nie można zastosować opcji kosztu alternatywnego, cena rynkowa nie oddaje rzetelnie istoty operacji udzielania pożyczek przez UE. W związku z tym nie jest właściwe ustalanie wartości godziwej pożyczek UE poprzez odniesienie do obligacji komercyjnych i skarbowych.

— Ponadto, jako że nie istnieje aktywny rynek ani podobne transakcje, z którymi można by porównać operacje udzielania pożyczek przez UE, stopa procentowa stosowana przez UE do ustalenia wartości godziwej pożyczek powinna być równa pobieranej stopie procentowej.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny wycenia się później według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z przeliczenia walut dotyczących składników aktywów pieniężnych, które ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt wycenia się później według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej (w tym te wynikające z przeliczeń w walucie obcej oraz wszelkich uzyskanych odsetek) ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie, w którym powstały.

Wartość godziwa przy późniejszej wycenie

Wartość godziwą inwestycji notowanych na aktywnych rynkach ustala się w oparciu o bieżące oferowane ceny zakupu. W przypadku składników aktywów finansowych, dla których nie ma aktywnego rynku (oraz w przypadku nienotowanych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym), UE określa wartość godziwą w oparciu o techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawnych transakcji na warunkach rynkowych, odniesienie do innych analogicznych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Inwestycje w fundusze venture capital, które nie są notowane na aktywnym rynku, wycenia się według przypisanej wartości aktywów netto, którą uznaje się za równą ich wartości godziwej.

Utrata wartości aktywów finansowych

UE ujmuje i wycenia stratę z tytułu utraty wartości w odniesieniu do oczekiwanych strat kredytowych na aktywach finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny.

W przypadku aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu wartość bilansowa składnika aktywów jest zmniejszana o kwotę straty z tytułu utraty wartości, która jest ujmowana w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. W przypadku aktywów wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny, odpis na oczekiwane straty kredytowe jest ujmowany w aktywach netto/kapitale własnym i nie zmniejsza wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w bilansie. Jeżeli w kolejnym okresie kwota straty z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności dokonuje się odwrócenia uprzednio ujętego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Oczekiwane straty kredytowe to wartość bieżąca różnicy między przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy a przepływami pieniężnymi, które UE spodziewa się uzyskać. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy.

Podejście etapowe

Oczekiwane straty kredytowe wycenia się za pomocą modelu obejmującego trzy etapy, który uwzględnia ważone prawdopodobieństwem zdarzenia niewykonania zobowiązania w całym okresie życia składnika aktywów finansowych oraz zmiany ryzyka kredytowego od momentu powstania składnika aktywów finansowych. W przypadku pożyczek momentem powstania jest data zobowiązania do udzielenia pożyczki.

Przypisanie do etapów zależy głównie od ratingu kredytowego kontrahenta. Model etapowy opiera się na względnej ocenie ryzyka kredytowego, co oznacza, że UE może udzielać różnych pożyczek temu samemu kontrahentowi na różnych etapach, w zależności od ryzyka kredytowego kontrahenta w momencie ich powstania. Posiadając wyjątkowy status instytucjonalny, UE pożycza środki finansowe swoim państwom członkowskim lub państwom znajdującym się w trudnej sytuacji. W związku z tym UE stosuje jakościową ocenę ryzyka kredytowego opartą na monitorowaniu sytuacji ekonomicznej pożyczkobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji.

Etap 1 – Nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego

Pożyczki dla kontrahentów o ratingu kredytowym na poziomie inwestycyjnym (tj. pomiędzy AAA (Aaa) a BBB- (Baa3) w skali ratingowej S&P/Fitch (Moody's) lub równoważnym ratingu zewnętrznym lub wewnętrznym) w dniu sprawozdawczym są uznawane za pożyczki o niskim ryzyku kredytowym, a zatem utrzymywane w etapie 1, z wyjątkiem sytuacji, gdy są przeterminowane o ponad 30 dni (zob. etap 2). Ponadto wszystkie pożyczki, w przypadku których nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego, są klasyfikowane do etapu 1, jak określono poniżej. W przypadku pożyczek znajdujących się na etapie 1 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

Etap 2 – Znaczny wzrost ryzyka kredytowego

Aby ustalić, czy od momentu wystąpienia ryzyka kredytowego doszło do jego znacznego wzrostu, a tym samym czy przejście do etapu 2 ma zastosowanie, UE stosuje kombinację ocen ilościowych i jakościowych:

— wszystkie pożyczki, w przypadku których płatności wynikające z umowy są przeterminowane o 31–90 dni, przenosi się do etapu 2;

— w przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym pomiędzy AAA (Aaa) a BB- (Ba3) w początkowej dacie ujęcia: o ile nie ma zastosowania przypadek niskiego ryzyka (powyżej w etapie 1), pogorszenie sytuacji uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem w momencie zaciągnięcia pożyczki a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 3 stopnie;

— w przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym B+ (B1) lub B (B2) w początkowej dacie ujęcia: pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem pierwotnym a ratingiem bieżącym jest równa lub większa niż 2 stopnie;

— w przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym B- (B3) lub niższym (w przedziale CCC/Caa – C) w początkowej dacie ujęcia: pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem wstępnym a bieżącym ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 1 stopień; oraz

— pożyczki zaciągnięte przed przejściem na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 (tj. 1 stycznia 2021 r.), w przypadku których informacje o ryzyku kredytowym w momencie początkowego ujęcia nie są dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, są klasyfikowane do etapu 2.

W przypadku pożyczek znajdujących się na etapie 2 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Etap 3 – Pożyczki dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

Pożyczki klasyfikuje się do etapu 3, jeżeli są one przeterminowane o 90 dni lub jeżeli po udzieleniu pożyczki wystąpiło przynajmniej jedno zdarzenie mające ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w ramach tego składnika aktywów finansowych. Przykładowo pożyczkę klasyfikuje się do etapu 3, jeżeli:

— staje się prawdopodobne, że nastąpi upadłość lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;

— pożyczkobiorca posiada rating kredytowy D opublikowany przez zewnętrzną agencję ratingową; oraz

— pożyczkobiorca nie wywiązuje się z dowolnego zobowiązania finansowego wobec UE lub – w przypadku pożyczek na pomoc finansową – jeżeli pożyczkobiorca nie wywiązuje się z zobowiązań wobec jakiejkolwiek innej organizacji międzynarodowej finansującej program.

W przypadku pożyczek znajdujących się na etapie 3 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („POCI")

UE posiada również pożyczki POCI. Są to objęte pożyczki, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, w przypadku których UE dokonała płatności z tytułu uruchomienia gwarancji na rzecz partnera wykonawczego. W odniesieniu do tych pożyczek wszystkie prawa zostały przeniesione na UE. UE ujmuje je w swoim bilansie według wartości godziwej w momencie początkowego ujęcia. UE klasyfikuje je jako pożyczki POCI i wycenia odpis z tytułu utraty wartości na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia. Na podstawie stosownych umów zawartych między UE a partnerami wykonawczymi, prowadzi się w imieniu UE postępowania mające na celu odzyskanie wszelkich należnych kwot.

a) *Pożyczki udzielane państwom*

UE opiera swoją ocenę utraty wartości pożyczek w kontekście charakteru finansowania UE i jej wyjątkowego statusu instytucjonalnego.

W przypadku utraty wartości pożyczek udzielonych państwom niebędącym państwami członkowskimi UE oblicza oczekiwane straty kredytowe na podstawie zewnętrznych danych dotyczących jakości kredytowej, uwzględniając jednak status wierzyciela uprzywilejowanego, który zmniejsza ryzyko kredytowe. Do obliczenia wartości bieżącej stopą dyskontową jest pierwotna efektywna stopa procentowa pożyczki. Jeżeli pożyczka ma zmienne oprocentowanie, stopą dyskontową jest bieżąca efektywna stopa procentowa określona w umowie.

W przypadku pożyczek dla państw członkowskich UE nigdy nie poniosła żadnych strat z tytułu utraty wartości ani nie spotkała się z niewykonaniem zobowiązania. W przypadku tych pożyczek oprócz statusu wierzyciela uprzywilejowanego UE bierze pod uwagę stosunki ze swoimi państwami członkowskimi. Te dwa elementy w zasadzie gwarantują państwom członkowskim pełną spłatę pożyczek w terminie ich zapadalności. W związku z tym UE uważa, że oczekiwane straty kredytowe z tytułu pożyczek udzielonych państwom członkowskim są nieistotne, a podejście statystyczne do obliczania oczekiwanych strat kredytowych jest w przypadku tych pożyczek niewłaściwe. W sprawozdaniu z finansowych wyników działalności nie uwzględnia się zatem żadnych oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do pożyczek udzielonych państwom członkowskim.

b) *Należności*

UE wycenia stratę z tytułu utraty wartości w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, stosując praktyczne rozwiązania (np. macierz rezerw).

c) *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

UE przechowuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na bieżących rachunkach bankowych oraz w depozytach terminowych do trzech miesięcy. Środki pieniężne przechowywane są w bankach o bardzo wysokim ratingu kredytowym (zob. informacja dodatkowa **6.6**), a więc o bardzo niskim prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania. Ze względu na krótki czas trwania i niskie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania oczekiwane straty kredytowe na środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach są znikome. W związku z tym w odniesieniu do ekwiwalentów środków pieniężnych nie dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Usunięcie z bilansu

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia praw do otrzymywania przepływów pieniężnych z inwestycji oraz w przypadku, gdy UE przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z prawem własności na inny podmiot. Sprzedaż aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny oraz przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na dzień transakcji.

1.5.6. *Zapasy*

Zapasy wycenia się według kosztu lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Koszt ustala się z zastosowaniem metody FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło"). Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty surowców, robocizny bezpośredniej, inne koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować, oraz powiązane pośrednie koszty produkcji (przy normalnej zdolności produkcyjnej). Możliwa do uzyskania wartość netto stanowi szacunkową cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszoną o koszty realizacji i koszty sprzedaży. Zapasy utrzymywane w celu dystrybucji nieodpłatnej lub za stawkę nominalną wycenia się według kosztu lub aktualnego kosztu odtworzenia, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa. Aktualny koszt odtworzenia stanowi koszt, który UE musiałaby ponieść, aby nabyć składnik aktywów na dzień sprawozdawczy.

1.5.7. *Kwoty płatności zaliczkowych*

Płatności zaliczkowe są formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie finansowania z góry. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami mogą być one rozbite na szereg płatności dokonywanych w okresie wskazanym w danej umowie, decyzji, danym porozumieniu lub akcie podstawowym. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie albo podlega zwrotowi. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu UE płatności zaliczkowej. Ponieważ UE zachowuje kontrolę nad płatnościami zaliczkowymi i jest upoważniona do otrzymania zwrotu z tytułu części niekwalifikowalnej, kwotę ujmuje się jako składnik aktywów.

Płatności zaliczkowe początkowo ujmuje się w bilansie w momencie przekazania środków pieniężnych odbiorcy. Wycenia się je w kwocie przekazanej zapłaty. W kolejnych okresach płatności zaliczkowe są wyceniane w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowalne (w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe) poniesione w danym okresie.

Odsetki od płatności zaliczkowych ujmuje się w chwili ich uzyskania zgodnie z odnośną umową. Szacunek przychodów z tytułu naliczonych odsetek dokonywany jest na koniec roku w oparciu o najbardziej wiarygodne dane, a następnie uwzględniany jest w bilansie.

Pozostałe zaliczki dla państw członkowskich, wynikające ze zwracania przez UE kwot wypłaconych przez państwo członkowskie jako zaliczki na rzecz beneficjentów (w tym w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym), uwzględnia się jako aktywa i ujmuje w pozycji „Płatności zaliczkowe". Następnie pozostałe zaliczki dla państw członkowskich wycenia się w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o najlepsze możliwe oszacowanie wydatków kwalifikowanych poniesionych przez beneficjentów końcowych, obliczone na podstawie rozsądnych i mających poparcie faktograficzne założeń.

Wkłady do funduszy powierniczych Unii na rzecz działań zewnętrznych (ustanowionych na mocy art. 238 rozporządzenia finansowego) nieobjętych konsolidacją przez Komisję Europejską lub innych jednostek nieobjętych konsolidacją klasyfikuje się jako płatności zaliczkowe, gdyż ich celem jest umożliwienie funduszowi powierniczemu finansowania działań określonych w celach danego funduszu. Wkłady UE do funduszy powierniczych wycenia się w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowane, w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe, poniesione przez fundusz powierniczy w okresie sprawozdawczym i alokowane do wkładu UE zgodnie z umową dotyczącą danego projektu.

1.5.8. *Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany*

W zasadach rachunkowości UE ustanowiono wymóg odrębnej prezentacji transakcji wymiany i transakcji innych niż transakcje wymiany. Aby odróżnić te dwie kategorie, pojęcie „należności" zastrzega się do transakcji wymiany, natomiast w odniesieniu do „transakcji innych niż transakcje wymiany", tj. transakcji, w ramach których UE otrzymuje wartości od innej jednostki, nie przekazując bezpośrednio w zamian wartości zbliżonej, stosuje się termin „kwoty należne" (np. kwoty należne od państw członkowskich związane z zasobami własnymi).

Należności z tytułu transakcji wymiany stanowią aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego, z wyjątkiem pewnych kwot należności z tytułu umów gwarancji finansowej, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa **1.5.5**).

Kwoty należne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany ujmuje się w wartości godziwej w dniu nabycia pomniejszonej o odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że UE nie będzie w stanie pobrać wszystkich należnych kwot zgodnie z pierwotnymi warunkami należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Na podstawie doświadczeń z ubiegłych lat dokonuje się również ogólnego odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do nierozliczonych nakazów odzyskania środków nieobjętych jeszcze żadnym określonym odpisem. W informacji dodatkowej **1.5.14** przedstawiono informacje dotyczące ujęcia naliczonych przychodów na koniec roku. Kwoty wykazane w bilansie i ujawnione jako należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany nie są instrumentami finansowymi, ponieważ w przeciwieństwie do nich nie wynikają z umowy, która powodowałaby powstanie zobowiązań finansowych lub instrumentów kapitałowych. Niemniej jednak, w informacjach dodatkowych do sprawozdania finansowego należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany ujawnia się w stosownych przypadkach razem z należnościami z tytułu transakcji wymiany.

1.5.9. *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są aktywami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie lub w krótkim terminie i inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.5.10. *Świadczenia pracownicze*

UE zapewnia pracownikom szereg świadczeń (wynagrodzenie oraz świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego). Do celów rachunkowości należy je zaklasyfikować jako krótkoterminowe świadczenia pracownicze lub świadczenia po okresie zatrudnienia.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to te świadczenia należne, które podlegają rozliczeniu przed upływem dwunastu miesięcy od końca okresu sprawozdawczego, w którym pracownik wykonywał pracę, takie jak wynagrodzenia, urlop wypoczynkowy, płatne zwolnienie chorobowe, a także inne krótkoterminowe dodatki pracownicze. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ujmowane są jako koszty, kiedy wykonywana jest związana z nimi praca. Zobowiązanie ujmuje się w kwocie, która ma być wypłacona, jeśli na UE ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłaty w wyniku przeszłego zatrudnienia pracownika i jeśli zobowiązanie to można w sposób wiarygodny oszacować.

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

UE przyznaje pracownikom szereg świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują świadczenia emerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz rentę rodzinną w ramach systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich, jak również ubezpieczenie zdrowotne w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego (zob. informacja dodatkowa **2.9**). Świadczenia te oferowane są w ramach jednego planu – który jest jednak podzielony na dwa programy – i muszą być traktowane podobnie, aby rzetelnie przedstawiać sytuację i odzwierciedlać rzeczywistość gospodarczą:

— System emerytalno-rentowy dla urzędników europejskich: Świadczenia przyznawane w ramach tego systemu umownego ([23]) odnoszą się do stażu pracy, renty inwalidzkiej i rodzinnej, jak również dodatków rodzinnych, śmierci przed odejściem na emeryturę w przypadku tych pracowników, którzy pracują lub pracowali w instytucjach Unii Europejskiej, agencjach lub innych organach UE lub członków rodzin po zmarłych urzędnikach lub emerytach. Wkład pracowników z ich wynagrodzeń w przewidywane koszty tych świadczeń wynosi jedną trzecią tych kosztów.

— Wspólny system ubezpieczenia chorobowego (JSIS). W ramach tego systemu UE zapewnia pracownikom Komisji Europejskiej, instytucji, agencji i innych organów UE ubezpieczenie zdrowotne poprzez zwrot kosztów leczenia. Świadczenia przyznane w ramach tego systemu osobom biernym zawodowo (tj. emerytom, sierotom itp.) uznaje się za świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

UE zapewnia również członkom i byłym członkom instytucji Unii Europejskiej świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia za pośrednictwem odrębnych systemów emerytalno-rentowych. Przedstawiono je w pozycji „Inne systemy świadczeń emerytalnych". W ramach tych systemów UE zapewnia świadczenia emerytalne członkom Komisji, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Rady Unii Europejskiej, Parlamentu Europejskiego oraz Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych. UE zapewnia zabezpieczenie zdrowotne członkom instytucji Unii poprzez wspólny system ubezpieczenia chorobowego.

Wyżej wymienione świadczenia po okresie zatrudnienia uznawane są za zobowiązania UE z tytułu określonych świadczeń i oblicza się je na każdy dzień sprawozdawczy poprzez oszacowanie kwoty przyszłych świadczeń, które wypracowali pracownicy w okresie bieżącym i we wcześniejszych okresach, dyskontując tę kwotę oraz odejmując wartość godziwą wszelkich aktywów programu. Obliczanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń dokonywane jest corocznie w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń określa się, dyskontując szacunkowe przyszłe wypływy środków pieniężnych w oparciu o stopy procentowe obligacji państwowych denominowanych w walucie, w której zostaną wypłacone świadczenia, i których termin zapadalności jest zbliżony do terminu realizacji powiązanych zobowiązań emerytalno-rentowych.

Świadczenia po okresie zatrudnienia przyznawane pracownikom UE są włączone do jednego planu obejmującego system emerytalno-rentowy dla urzędników europejskich oraz system ubezpieczenia chorobowego z prawem do ubezpieczenia w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego, które zależy od nabycia prawa do ubezpieczenia w ramach systemu emerytalno-rentowego. Zgodnie z warunkami tego jednego planu, jak określono w regulaminie pracowniczym, niektóre uprawnienia, takie jak prawo do opóźnionego wypłacenia emerytury lub niższego świadczenia emerytalnego w ramach systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich, nabywa się po 10 latach służby. Uprawnienia nabyte w ramach jednego planu przez kolejne lata służby pracownika są jednak istotnie wyższe niż te początkowo ustalone uprawnienia, co znajduje odzwierciedlenie w kolejnych corocznie nabywanych prawach emerytalno-rentowych.

([23]) System emerytalno-rentowy dla urzędników europejskich jest umownym (wirtualnym) funduszem o zdefiniowanych świadczeniach, w ramach którego składki pracowników wykorzystuje się do sfinansowania ich przyszłych emerytur. Chociaż nie istnieje żaden faktyczny fundusz inwestycyjny, uznaje się, że kwotę, jaka zostałaby pobrana przez taki fundusz, zainwestowano w obligacje długoterminowe państw członkowskich oraz że kwotę tę odzwierciedlają zobowiązania emerytalne odnotowane w rocznych sprawozdaniach finansowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłatę tych świadczeń zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego oraz art. 4 ust. 3 Traktatu UE (w celu zapoznania się ze szczegółowym opisem programu zob. COM(2018) 829).

Stąd też, aby zobrazować ekonomiczny charakter zaistniałej transakcji, czego wymaga wierne odzwierciedlenie będące jedną z cech jakościowych sprawozdawczości finansowej, jak określono zarówno w regule rachunkowości Unii Europejskiej nr 1, jak i w ramach koncepcyjnych MSRSP, poniesione koszty zatrudnienia ujmowane są w oparciu o metodę liniową w trakcie szacowanego okresu służby czynnej pracownika, tj. okresu od dnia, gdy praca wykonywana przez pracownika uprawniła go do świadczeń w ramach programu świadczeń (niezależnie od tego, czy świadczenia te są uzależnione od dalszej pracy, czy też nie), do dnia, począwszy od którego dalsza praca wykonywana przez pracownika nie będzie prowadziła do powstania istotnej kwoty dodatkowych świadczeń w ramach programu, poza kwotą wynikającą ze wzrostu wynagrodzeń. Podejście to jest stosowane konsekwentnie względem świadczeń przewidzianych w ramach jednego planu.

Aktualizacja wyceny zobowiązań netto z tytułu określonych świadczeń obejmuje zyski i straty aktuarialne oraz zwrot z aktywów programu; są one ujmowane bezpośrednio w aktywach netto.

UE ujmuje koszty odsetkowe netto (dochody) i inne koszty związane z programami określonych świadczeń w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności pod pozycją „Koszty personelu oraz rent i emerytur".

Kiedy przewidziane świadczenia są zmieniane lub ograniczane, powiązana zmiana w świadczeniach, która odnosi się do przeszłego zatrudnienia bądź zysku lub straty spowodowanych ograniczeniem, ujmowana jest niezwłocznie w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Zyski i straty wynikające z rozliczenia są ujmowane w dniu rozliczenia. Koszty przeszłego zatrudnienia ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, chyba że zmiany uzależnione są od pozostawania pracowników w służbie przez określony czas (okres nabywania uprawnień).

1.5.11. *Rezerwy*

Rezerwy ujmuje się, gdy UE związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy istnieje większe prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczny będzie wypływ środków, niż że nie będzie to konieczne, oraz gdy kwotę można wiarygodnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się poprzez najlepsze możliwe oszacowanie kosztów, które według przewidywań trzeba będzie ponieść w celu realizacji bieżącego zobowiązania na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określaniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości").

Rezerwy na umowy rodzące obciążenia wycenia się według wartości bieżącej przewidywanych kosztów rozwiązania umowy lub przewidywanych kosztów netto kontynuacji umowy, w zależności od tego, która tych kwot kosztów jest niższa.

1.5.12. *Zobowiązania finansowe*

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, jako zobowiązania finansowe ujmowane po zamortyzowanym koszcie lub jako zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej.

Pożyczki zaciągnięte

Zaciągnięte pożyczki obejmują pożyczki od instytucji kredytowych i zobowiązania potwierdzone certyfikatami (obligacje i depozyty UE oraz eurobony). Zaciągnięte pożyczki ujmuje się początkowo w wartości godziwej, czyli w wysokości wpływów z tytułu uzyskania pożyczki (wartości godziwej otrzymanej zapłaty) po odliczeniu poniesionych kosztów transakcji, a następnie wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej; wszelkie różnice pomiędzy wpływami (po odliczeniu kosztów transakcji) a wartością wykupu ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie pożyczkowym w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciąża się beneficjenta pożyczki, są nieistotne i są bezpośrednio ujmowane w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Zaciągnięte pożyczki klasyfikuje się jako zobowiązania długoterminowe, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

Obejmują one instrumenty pochodne, jeśli ich wartość godziwa jest ujemna. Są księgowane w taki sam sposób jak aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt; zob. informacja dodatkowa **1.5.5**.

Zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej

UE ujmuje zobowiązanie z tytułu umowy gwarancji finansowej, gdy zawiera umowę zobowiązującą UE do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi gwarancji stratę, jaką poniesie on z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego. Jeżeli zgodnie z umową gwarancji UE jest zobowiązana do dokonania płatności w odpowiedzi na zmiany cen instrumentów finansowych lub zmiany innych instrumentów bazowych, umowa gwarancji jest instrumentem pochodnym, tj. zobowiązaniem finansowym wycenianym według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt. Wszystkie pozostałe umowy gwarancji ujmowane są jako rezerwy finansowe.

Zobowiązania z tytułu umowy gwarancji finansowej ujmuje się początkowo według wartości godziwej. Jest ona równa wartości bieżącej netto należności z tytułu premii, jeżeli odbywa się to na warunkach rynkowych. W przypadku gdy nie jest pobierana premia gwarancyjna lub gdy opłata nie stanowi wartości godziwej, wartość godziwą ustala się w oparciu o notowane na aktywnym rynku ceny umów gwarancji finansowej bezpośrednio odpowiadających umowie zawartej w ramach zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych, jeżeli takowe są dostępne, lub z wykorzystaniem techniki wyceny. Jeżeli nie można w sposób wiarygodny określić wartości godziwej poprzez bezpośrednią obserwację aktywnego rynku lub inną technikę wyceny, zobowiązanie z tytułu umowy gwarancji finansowej wycenia się początkowo w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Późniejsza wycena zależy od zmian ekspozycji na ryzyko kredytowe wynikających z gwarancji finansowej, która jest monitorowana przez przypisanie umów gwarancji finansowej do poszczególnych etapów. Kluczowym wskaźnikiem ryzyka dla przypisania umów gwarancji finansowej do etapów jest rating kredytowy długu objętego gwarancją. W modelu etapowym porównuje się rating kredytowy w momencie zaciągnięcia pożyczki z ratingiem kredytowym w dniu sprawozdawczym.

Jeżeli nie wystąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 1"), zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej jest aktualizowane do wyższej z dwóch wartości: 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych lub początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację. Jeżeli wystąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 2"), zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej jest aktualizowane do wyższej z dwóch wartości: oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia lub początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację.

Kryteria etapowe dla długu objętego gwarancją w umowach gwarancji finansowych obejmujących pojedynczy instrument dłużny są takie same jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego (zob. informacja dodatkowa **1.5.5**).

Kryteria etapowe dla długu objętego gwarancją w gwarancjach portfelowych są zgodne z tymi samymi kryteriami co w przypadku aktywów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego, z następującymi wyjątkami:

— w kryteriach klasyfikacji uwzględnia się średnią ważoną ratingu kredytowego portfela objętego gwarancją lub rating gwarancji, a nie rating poszczególnych instrumentów dłużnych rozpatrywanych osobno.

— W przypadku gwarancji o ratingu kredytowym pomiędzy AAA (Aa1) a BB- (Ba3) w początkowej dacie ujęcia: pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem w momencie zaciągnięcia pożyczki a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 2 stopnie.

— W przypadku gwarancji o ratingu kredytowym pomiędzy B+ (B1) lub niższym w początkowej dacie ujęcia: pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem w momencie zaciągnięcia pożyczki a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 1 stopień.

Alternatywnie, jeśli ratingi kredytowe nie są dostępne, ale w momencie początkowego ujęcia istnieje szacunkowa wartość oczekiwanych rocznych roszczeń, rzeczywisty poziom roszczeń w porównaniu ze wstępnym szacunkiem również uznaje się za wiarygodny wskaźnik ryzyka dla oceny znacznego wzrostu ryzyka kredytowego.

Oprócz powyższych kryteriów UE może zastosować ocenę jakościową znacznego wzrostu ryzyka kredytowego na podstawie dodatkowych dostępnych informacji, które są wiarygodne i uzasadnione.

Umowę gwarancji finansowej zawartą przed przejściem na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 (tj. przed 1 stycznia 2021 r.), w przypadku której informacje o ryzyku kredytowym w momencie początkowego ujęcia nie są dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, klasyfikuje się do etapu 2.

Klasyfikacja do etapu 3 i POCI nie dotyczy umów gwarancji finansowej.

Umowy gwarancji finansowej zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem sytuacji, w których UE posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania o co najmniej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Wkłady warunkowe

Fundusze powiernicze UE uznawane za część działań operacyjnych Komisji (tj. fundusz powierniczy Madad i fundusz powierniczy UE dla Kolumbii) uwzględnia się w zapisach księgowych Komisji i poddaje dalszej konsolidacji w rocznych sprawozdaniach finansowych UE. W związku z tym wkłady do funduszy powierniczych UE od innych darczyńców spełniają warunki przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany i są ujmowane jako zobowiązania finansowe do momentu spełnienia warunków związanych z przekazywanymi wkładami, tj. poniesienia kosztów kwalifikowalnych przez fundusz powierniczy. Fundusz powierniczy musi finansować określone projekty i w momencie likwidacji zwrócić pozostałe środki. Na dzień bilansowy pozostającą kwotę zobowiązań związanych z wkładami wycenia się w kwocie otrzymanych wkładów pomniejszonej o koszty poniesione przez fundusz powierniczy, w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe. Do celów sprawozdawczych koszty netto przydziela się do wkładów innych darczyńców proporcjonalnie do wkładów netto wpłaconych na dzień 31 grudnia. Taka alokacja wkładów ma jedynie charakter orientacyjny. W przypadku likwidacji funduszu powierniczego rzeczywisty podział pozostałych zasobów zostanie określony przez zarząd funduszu powierniczego.

Te same zasady wyceny mają zastosowanie do wkładów zewnętrznych do programów UE w przypadku otrzymania takich wkładów wraz z warunkiem, w którym określa się, że zasoby należy wykorzystać zgodnie z umowami o przyznanie wkładu, a w przeciwnym razie zwrócić je płatnikowi.

1.5.13. *Zobowiązania*

Znacząca kwota zobowiązań UE stanowi kwoty do zapłaty z tytułu zestawień poniesionych wydatków od beneficjentów dotacji lub innych form finansowania przez UE (transakcje inne niż transakcje wymiany). Są one ujmowane jako zobowiązania w kwocie roszczenia w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania wycenia się w wysokości kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości pierwotnej kwoty, a powiązane kwalifikowalne koszty ujmowane są w momencie realizacji i akceptacji dostaw i usług przez UE.

1.5.14. *Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów*

Transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez UE, lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (np. poprzez odniesienie do traktatu), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody. Ponadto na koniec roku, w przypadku gdy faktura została wystawiona, ale usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

Również koszty ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań do przeniesienia przypadających na dany okres. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oblicza się zgodnie z wydanymi przez Komisję szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają zapewnić wierne odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym zjawisk ekonomicznych i innych zjawisk, które ma ono przedstawiać. Analogicznie, jeżeli za usługi lub towary, których jeszcze nie otrzymano, dokonano płatności z góry, koszty zostaną odroczone i ujęte w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.6. SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

1.6.1. *Dochody*

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY

Zdecydowana większość przychodów UE dotyczy transakcji innych niż transakcje wymiany:

Zasoby własne oparte na DNB, oparte na VAT oraz oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych

Przychody ujmuje się za okres, za który Komisja wysyła do państw członkowskich wezwanie do zapłaty należnych składek. Przychody wykazywane są w wysokości „kwoty, do której wniesienia wezwano". Ponieważ zasoby własne oparte na VAT, DNB i odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych bazują na szacunkach za dany rok budżetowy, można wprowadzać w nich zmiany do czasu podania ostatecznych danych przez państwa członkowskie. Wpływ zmian w zakresie wartości szacunkowych uwzględnia się przy ustalaniu nadwyżki lub deficytu netto za okres, w którym nastąpiła zmiana.

Tradycyjne zasoby własne

Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany i powiązane przychody ujmuje się w chwili otrzymania właściwego miesięcznego wyciągu z konta „A" (obejmującego pobrane cła oraz kwoty należne, które są zabezpieczone i nie są kwestionowane) od państw członkowskich. Na dzień sprawozdawczy dochody pobrane przez państwa członkowskie za dany okres, lecz niewypłacone jeszcze Komisji, szacuje się i ujmuje jako naliczone przychody. Kwartalne wyciągi z konta „B" (obejmującego cła niepobrane i niezabezpieczone, jak również kwoty zabezpieczone zakwestionowane przez dłużnika) otrzymane od państw członkowskich ujmuje się jako przychody pomniejszone o koszty poboru, do których zatrzymania uprawnione są państwa członkowskie. Ponadto ujmuje się zmniejszenie wartości w wysokości szacunkowych środków, które mogą nie zostać odzyskane.

Grzywny

Przychody z tytułu grzywien ujmuje się po podjęciu przez UE decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata. Po podjęciu decyzji o nałożeniu grzywny podmioty, na które nałożono grzywnę, mają dwa miesiące od daty powiadomienia na:

— zaakceptowanie decyzji – wówczas zobowiązane są do uiszczenia grzywny we wskazanym terminie, a kwota zostaje ostatecznie pobrana przez UE; albo

— odrzucenie decyzji – wówczas zaskarżają ją na mocy prawa UE.

Jednak nawet w wypadku złożenia skargi grzywna musi zostać zapłacona w terminie trzech miesięcy, ponieważ skarga nie ma skutku zawieszającego (art. 278 TFUE). Otrzymane środki pieniężne wykorzystywane są w celu rozliczenia kwoty należnej. Za zgodą księgowego Komisji przedsiębiorstwo może jednak przedłożyć zamiast tego gwarancję bankową na odnośną kwotę. W takim przypadku grzywna pozostaje kwotą należną. Jeżeli nie otrzymano środków pieniężnych ani gwarancji, a doszło do wystąpienia wątpliwości co do wypłacalności przedsiębiorstwa, ujmuje się zmniejszenie wartości należnej kwoty.

Jeżeli przedsiębiorstwo zaskarży decyzję i dokona tymczasowej zapłaty grzywny, kwotę ujmuje się jako zobowiązanie warunkowe lub, jeżeli wydaje się prawdopodobne, że Sąd może nie wydać wyroku korzystnego dla UE, konieczne jest ujęcie rezerwy na pokrycie związanego z tym ryzyka. W przypadku przedłożenia gwarancji dokonuje się odpisu aktualizującego wartość nieuregulowanej kwoty należnej.

Uzyskane przez Komisję skumulowane odsetki z rachunków bankowych, na których zdeponowane były płatności, ujmuje się jako przychody i odpowiednio zwiększa wszelkie zobowiązania warunkowe.

Od 2010 r. Komisja zarządza wszystkimi tymczasowo zainkasowanymi grzywnami za pomocą specjalnie w tym celu utworzonego funduszu (BUFI), inwestując w instrumenty finansowe.

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY

Przychody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się poprzez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

Przychody i koszty odsetkowe

Przychody i koszty odsetkowe ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Jest to metoda obliczenia zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów odsetkowych w danym okresie. Obliczając efektywną stopę procentową, UE szacuje przepływy pieniężne przy uwzględnieniu wszystkich warunków umownych dotyczących danego instrumentu finansowego (na przykład opcji wcześniejszej spłaty), lecz nie bierze pod uwagę przyszłych strat kredytowych. W obliczeniach uwzględniane są wszystkie opłaty i punkty stóp procentowych zapłacone lub uzyskane przez strony umowy, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

Po uznaniu składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych za zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („etap 3") przychody odsetkowe ujmuje się w oparciu o stopę procentową, za pomocą której dyskontuje się przyszłe przepływy pieniężne w celu ustalenia wysokości odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend lub podobne podziały zysku ujmuje się z chwilą powstania uprawnienia do otrzymania płatności.

Przychody i koszty z tytułu aktywów finansowych wycenianych przez nadwyżkę lub deficyt

Dotyczą one wartości godziwej zysków (przychodów) i strat (kosztów) na tych aktywach finansowych, w tym wynikających z przeliczania walut. W przypadku oprocentowanych aktywów finansowych obejmują one także odsetki. Zob. również informacja dodatkowa **3.9**.

Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej

Przychody z umów gwarancji finansowej (premia gwarancyjna) są ujmowane w okresie, w którym UE jest gotowa do zrekompensowania posiadaczowi umowy gwarancji finansowej strat kredytowych, jakie może on ponieść. Stosowany plan amortyzacji uwzględnia upływ czasu i wielkość ekspozycji objętej gwarancją. Przychody z umów gwarancji finansowej obejmują również amortyzację zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej w przypadku, gdy gwarancja została udzielona bez opłaty lub za opłatą nominalną.

1.6.2. *Koszty*

Koszty z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany stanowią większość kosztów UE. Odnoszą się one do transferów na rzecz beneficjentów i dzielą się na trzy kategorie: (i) wierzytelności, (ii) transfery na mocy umów i dotacje oraz (iii) wkłady i darowizny uznaniowe.

Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że odnośne przepisy (rozporządzenie finansowe, regulamin pracowniczy lub inne przepisy) dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze przez nich nie zgłoszone, szacuje się i ujmuje jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Koszty z tytułu transakcji wymiany wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji i akceptacji dostaw przez UE. Wycenia się je po ich kwocie początkowej określonej na fakturze. Ponadto na dzień bilansowy koszty związane z usługami dostarczonymi w okresie, za który jeszcze nie otrzymano lub nie zaakceptowano faktury, szacuje się i ujmuje w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.7. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.7.1. *Aktywa warunkowe*

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od UE. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub innych świadczeń jest prawdopodobny.

1.7.2. *Zobowiązanie warunkowe*

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od UE, lub obecne zobowiązanie, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby w celu wykonania zobowiązania konieczny był wypływ środków reprezentujących korzyści ekonomiczne lub świadczenia, albo, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania warunkowe wykazuje się, chyba że możliwość wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne lub świadczenia jest odległa.

1.8. RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Na podstawie informacji o przepływach pieniężnych przeprowadza się ocenę zdolności UE do generowania środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz ocenę potrzeb UE w zakresie wykorzystywania tych przepływów pieniężnych.

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono, wykorzystując metodę pośrednią. Oznacza to, że wynik ekonomiczny w danym roku budżetowym korygowany jest o wpływ transakcji bezgotówkowych, rozliczeń międzyokresowych wynikających z przeszłych lub przyszłych operacyjnych wpływów lub płatności gotówkowych oraz pozycji przychodów lub kosztów związanych z inwestowaniem przepływów pieniężnych.

Przepływy pieniężne wynikające z transakcji w walucie obcej są ujmowane w walucie sprawozdawczej UE (euro) poprzez przeliczenie kwoty w obcej walucie według kursu wymiany euro na walutę obcą obowiązującego w dniu przepływu pieniężnego.

W rachunku przepływów pieniężnych przedstawiono przepływy pieniężne w danym okresie według podziału na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową.

Działalność operacyjna to działalność UE, która nie jest działalnością inwestycyjną ani finansową. W związku z tym stanowią one większość działań prowadzonych przez UE.

Do działalności inwestycyjnej zalicza się nabywanie i zbywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, jak również pozostałych inwestycji, których nie uwzględniono w ekwiwalentach środków pieniężnych. Do działalności inwestycyjnej nie zalicza się pożyczek udzielanych beneficjentom, ponieważ wpisują się one w cele ogólne i tym samym dotyczą codziennej działalności UE. W tej pozycji wykazywane mają być rzeczywiste inwestycje, których dokonała UE.

Działalność finansowa to działania, które powodują zmiany w wielkości i strukturze zaciągniętych pożyczek, innych niż te udzielone beneficjentom na zasadzie pożyczek wzajemnych lub na nabycie rzeczowych aktywów trwałych (które są ujęte w działalności operacyjnej).

2. **INFORMACJE DODATKOWE DO BILANSU**

AKTYWA

2.1. **WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE**

w mln EUR

Wartość bilansowa brutto na 31.12.2023	*2 085*
Zwiększenia	*331*
Zbycie	*(152)*
Przesunięcia między kategoriami aktywów	*0*
Inne zmiany	*(7)*
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2024	**2 257**
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2023	*(1 109)*
Odpis amortyzacyjny za rok	*(191)*
Amortyzacja odpisana	*-*
Zbycie	*137*
Przesunięcia między kategoriami aktywów	*0*
Inne zmiany	*0*
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2024	**(1 162)**
Wartość bilansowa netto na 31.12.2024	**1 095**
Wartość bilansowa netto na 31.12.2023	*976*

Powyższe kwoty odnoszą się przede wszystkim do oprogramowania komputerowego.

2.2. **RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE**

Kategoria „Sprzęt kosmiczny” obejmuje operacyjne aktywa trwałe związane z dwoma unijnymi programami kosmicznymi: globalnym systemem nawigacji satelitarnej (GNSS), tj. Galileo i europejskim systemem wspomagania satelitarnego (EGNOS), oraz unijnym programem obserwacji i monitorowania Ziemi – Copernicus. Aktywa systemów kosmicznych, które jeszcze nie zostały uruchomione, są uwzględniane w pozycji „Środki trwałe w budowie”. Aktywa związane z unijnymi programami kosmicznymi powstają przy wsparciu ze strony Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Jeśli chodzi o Galileo, konstelacja obejmuje obecnie 30 satelitów. Operacyjne aktywa trwałe programu Galileo, obejmujące zarówno satelity, jak też instalacje naziemne, pomniejszone o zakumulowaną amortyzację, na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiły 2 987 mln EUR (w 2023 r.: 2 486 mln EUR). Pozostałe środki trwałe w budowie wynosiły łącznie 2 145 mln EUR (w 2023 r.: 2 479 mln EUR).

Jeżeli chodzi o program Copernicus, działa 8 satelitów, zaś w budowie jest 17 satelitów i instrumentów. Łączna wartość operacyjnych aktywów trwałych w ramach programu Copernicus wynosi 492 mln EUR (w 2023 r.: 438 mln EUR), bez zakumulowanej amortyzacji. Dalsza kwota 3 520 mln EUR dotycząca satelitów w ramach programu Copernicus została ujęta w pozycji „Środki trwałe w budowie" (w 2023 r.: 3 078 mln EUR).

Aktywa trwałe związane z infrastrukturą naziemną EGNOS o wartości 160 mln EUR (w 2023 r.: 187 mln EUR) również zostały ujęte w pozycji „Aktywa kosmiczne". Ponadto środki trwałe w budowie systemu EGNOS wynoszą 345 mln EUR (w 2023 r.: 289 mln EUR).

Dnia 29 kwietnia 2024 r. Komisja Europejska sprzedała belgijskiemu państwowemu funduszowi majątkowemu SFPIM (Société Fédérale de Participations et d'Investissement) 23 ze swoich budynków w Brukseli; łączna cena sprzedaży wyniosła 900 mln EUR. Wartość księgowa netto przedmiotowych budynków wyniosła 432 mln EUR, co daje zysk w wysokości 468 mln EUR, który został w pełni ujęty w momencie sprzedaży. Wpływy ze sprzedaży zostaną przeznaczone na finansowanie nowych budynków, spłatę pozostałych zobowiązań finansowych i renowację istniejących budynków. Chociaż podpisana umowa sprzedaży obejmuje w sumie 23 budynki, będą one zwalniane stopniowo – ostatnie zostaną opuszczone we wrześniu 2029 r.

Rzeczowe aktywa trwałe

w mln EUR

	Grunty i budynki	Aktywa kosmiczne	Urządzenia iwyposażenie techniczne	Meble i środki transportu	Sprzęt kompute-rowy	Inne	Leasing finansowy	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2023	*7 034*	*7 702*	*575*	*283*	*863*	*370*	*2 378*	*6 308*	*25 513*
Zwiększenia	*57*	*4*	*25*	*31*	*83*	*22*	*6*	*1 786*	*2 014*
Zbycie	*(1 056)*	*(0)*	*(117)*	*(59)*	*(234)*	*(87)*	*(28)*	*(0)*	*(1 581)*
Przesunięcia między kategoriami aktywów	*494*	*1 351*	*0*	*–*	*2*	*3*	*(281)*	*(1 569)*	*(0)*
Inne zmiany	*(3)*	*–*	*0*	*0*	*1*	*(1)*	*–*	*3*	*(1)*
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2024	**6 528**	**9 056**	**483**	**255**	**714**	**308**	**2 075**	**6 528**	**25 945**
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2023	*(4 417)*	*(4 591)*	*(507)*	*(214)*	*(681)*	*(288)*	*(1 416)*		*(12 114)*
Odpis amortyzacyjny za rok	*(141)*	*(826)*	*(27)*	*(16)*	*(89)*	*(18)*	*(77)*		*(1 195)*
Korekty amortyzacji	*–*	*–*	*–*	*1*	*(0)*	*–*	*–*		*1*
Zbycie	*611*	*0*	*111*	*52*	*197*	*82*	*23*		*1 076*
Przesunięcia między kategoriami aktywów	*(159)*	*–*	*–*	*(0)*	*(2)*	*–*	*161*		*0*
Inne zmiany	*0*	*–*	*(0)*	*(0)*	*(0)*	*(0)*	*–*		*(0)*
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2024	**(4 106)**	**(5 417)**	**(423)**	**(177)**	**(575)**	**(225)**	**(1 309)**		**(12 232)**
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA 31.12.2024	**2 422**	**3 639**	**59**	**77**	**139**	**83**	**766**	**6 528**	**13 713**
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA 31.12.2023	*2 617*	*3 111*	*68*	*69*	*181*	*82*	*962*	*6 308*	*13 399*

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

2.3. **INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI**

Udział UE, reprezentowanej przez Komisję, w Europejskim Funduszu Inwestycyjnym (EFI) jest traktowany jak udział w jednostce stowarzyszonej i wyceniany metodą praw własności. EFI jest instytucją finansową UE specjalizującą się w dostarczaniu kapitału wysokiego ryzyka oraz w gwarancjach na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). EFI funkcjonuje na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego, którego członkami są Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), UE i grupa instytucji finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. udziały własnościowe UE w EFI wynosiły 29,7 % (w 2023 r.: 29,7 %) i 29,7 % praw głosu (w 2023 r.: 29,7 %). Zgodnie ze swoim statutem EFI ma obowiązek przeznaczyć co najmniej 20 % swojego rocznego wyniku netto na statutowy kapitał rezerwowy, do czasu aż łączna rezerwa osiągnie 10 % kapitału subskrybowanego. Rezerwa ta nie podlega dystrybucji.

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w udziale UE w EFI w bieżącym roku.

w mln EUR

	Europejski Fundusz Inwestycyjny
Udział na 31.12.2023	**1 365**
Wkłady	–
Otrzymane dywidendy	*(7)*
Udział w wyniku finansowym netto	*83*
Udział w aktywach netto	*4*
Udział na 31.12.2024	**1 446**

Skrócone informacje finansowe EFI:

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
	EFI ogółem	EFI ogółem
Aktywa	*7 789*	*6 554*
Zobowiązania	*(2 923)*	*(1 959)*
Nadwyżka/(deficyt)	*280*	*234*

Uzgodnienie powyższych skróconych informacji finansowych z wartością bilansową udziałów EFI przedstawia się następująco:

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Aktywa netto jednostki stowarzyszonej	*4 866*	*4 595*
Udziały własnościowe WE w EFI	**29,7%**	**29,7%**
Wartość bilansowa	*1 446*	*1 365*

Na dzień 31 grudnia 2024 r. UE, reprezentowana przez Komisję, opłaciła 20 % subskrybowanych udziałów w kapitale EFI, przy czym kwota wkładu niewniesionego wobec braku wezwania była następująca:

w mln EUR

	Kapitał EFI ogółem	Subskrypcja UE
Kapitał podstawowy ogółem	*7 370*	*2 190*
Wpłacony	*(1 474)*	*(438)*
Niewniesiony wobec braku wezwania	**5 896**	**1 752**

2.4. **AKTYWA FINANSOWE**

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe			
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	*2.4.1*	*269 903*	*242 265*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*2.4.2*	*39 058*	*32 018*
		308 961	**274 283**
Obrotowe			
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	*2.4.1*	*13 677*	*4 612*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*2.4.2*	*5 700*	*6 476*
		19 377	**11 088**
Ogółem		**328 338**	**285 370**

2.4.1. *Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu*

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Pożyczki udzielone na NGEU i pomoc finansową	*2.4.1.1*	*283 114*	*246 622*
Inne pożyczki udzielone	*2.4.1.2*	*466*	*255*
Ogółem		**283 580**	**246 877**
Trwałe		*269 903*	*242 265*
Obrotowe		*13 677*	*4 612*

2.4.1.1. Pożyczki udzielone na NGEU i pomoc finansową

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Pożyczki udzielone państwom członkowskim	*251 457*	*221 883*
Pożyczki udzielone państwom trzecim	*31 656*	*24 739*
Ogółem na 31.12.2024	**283 114**	**246 622**
Trwałe	*269 782*	*242 144*
Obrotowe	*13 332*	*4 477*

Pożyczki udzielone państwom członkowskim

w mln EUR

	NGEU	SURE	EFSM	Wsparcie bilansu płatniczego	EURATOM	Ogółem
Ogółem na 31.12.2023	*79 589*	*98 984*	*43 095*	*201*	*13*	*221 883*
Nowe udzielone pożyczki (w wartości nominalnej)	*29 446*	–	*1 800*	–	–	*31 246*
Spłaty	–	–	*(2 600)*	–	*(13)*	*(2 613)*

w mln EUR

	NGEU	SURE	EFSM	Wsparcie bilansu płatniczego	EURATOM	Ogółem
Zmiany wartości bilansowej	*1 085*	*(145)*	*2*	*0*	*(0)*	*942*
Zmiany w zakresie utraty wartości	–	–	–	–	–	–
Ogółem na 31.12.2024	**110 120**	**98 839**	**42 297**	**201**	–	**251 457**
Trwałe	*108 686*	*90 539*	*39 517*	–	–	*238 742*
Obrotowe	*1 434*	*8 300*	*2 780*	*201*	–	*12 715*

Wartość nominalna pożyczek udzielonych państwom członkowskim na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 249,2 mld EUR (w 2023 r.: 220,6 mld EUR), z czego 108,7 mld EUR dotyczy pożyczek udzielonych w ramach NGEU na RRF i REPowerEU.

W niniejszej tabeli i w tabeli dotyczącej pożyczek udzielonych państwom trzecim poniżej pozycja „Zmiany wartości bilansowej" odpowiada zmianom naliczonych odsetek oraz zmianom premii/dyskont (nowe premie i dyskonta oraz amortyzacja)

Programy SURE, EFSM, Euratom i wsparcia bilansu płatniczego zostały zrealizowane na zasadzie pożyczek wzajemnych. Oznacza to, że pożyczki udzielane finansowane były za pomocą równoważnych pożyczek zaciąganych na tych samych warunkach. Okresy zapadalności są takie same, a premie emisyjne lub dyskonta i koszty obciążają beneficjenta pożyczki. W terminie zapadalności beneficjent pożyczki zwraca środki Komisji, a Komisja spłaca zaciągniętą pożyczkę. W przypadku pożyczek udzielonych w ramach NGEU nie istnieje żaden związek polegający na wzajemności między warunkami pożyczek udzielonych a warunkami pożyczek zaciągniętych Pożyczki te finansuje się z zastosowaniem jednolitego podejścia, wyjaśnionego w informacji dodatkowej **2.11.1.1**.

NGEU (RRF/REPowerEU)

RRF, stworzony w 2021 r., jest tymczasowym instrumentem mającym pomóc gospodarkom państw członkowskich w wyjściu z pandemii COVID-19 i budowaniu odporności w związku z transformacją ekologiczną i cyfrową. W ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (NGEU) Komisja zaciąga pożyczki, które są wykorzystywane przez RRF do finansowania reform i inwestycji państw członkowskich. Muszą one być zgodne z priorytetami UE i odpowiadać na wyzwania określone w zaleceniach dla poszczególnych krajów objętych koordynacją polityki gospodarczej i społecznej w ramach europejskiego semestru. Finansowanie może mieć formę pożyczki (wsparcie zwrotne) lub dotacji (wsparcie bezzwrotne, zob. informacja dodatkowa **2.5**). Państwa członkowskie mogą otrzymać finansowanie do wysokości wcześniej uzgodnionej alokacji na pożyczki i dotacje. Aby skorzystać ze wsparcia, państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji Europejskiej swoje krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności. W każdym planie określa się reformy i inwestycje, które mają zostać wdrożone do końca 2026 r., i definiuje się wyraźne kamienie milowe i wartości docelowe, które są poddawane analizie przez Komisję Europejską i zatwierdzane przez Radę Europejską. Pożyczki w ramach RRF mogą być wypłacane do dnia 31 grudnia 2026 r., ale wyłącznie po osiągnięciu uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych.

W 2023 r. zmieniono rozporządzenie w sprawie RRF, co umożliwiło państwom członkowskim dodanie do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności rozdziału REPowerEU. Państwa członkowskie mogą finansować inwestycje i reformy służące osiągnięciu celów przewidzianych w planie REPowerEU. To finansowanie również może mieć formę pożyczek, z wykorzystaniem przewidzianych na pożyczki w ramach RRF zasobów, o które państwa członkowskie jeszcze nie zawnioskowały.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. podpisano umowy pożyczki na kwotę 290,9 mld EUR, z czego 108,7 mld EUR już wypłacono.

Wsparcie w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE)

SURE zapewniało pomoc finansową, której celem było wsparcie ludzi w utrzymaniu zatrudnienia i wspieranie miejsc pracy dotkniętych skutkami pandemii COVID-19. Dostępność instrumentu wygasła 31 grudnia 2022 r. Pożyczki wypłacone wyniosły 98,4 mld EUR (wartość nominalna) i nie ma żadnych niezrealizowanych wypłat.

Europejski mechanizm stabilizacji finansowej (EFSM)

EFSM umożliwił przyznawanie pomocy finansowej państwu członkowskiemu znajdującemu się w trudnej sytuacji finansowej. Program ten wygasł, z wyjątkiem szczególnych transakcji, takich jak przedłużenie terminu zapadalności pożyczek. W 2024 r. Irlandia spłaciła 0,8 mld EUR kwoty głównej należnej pożyczki z EFSM, natomiast Portugalia wystąpiła o przedłużenie terminu zapadalności kwoty 1,8 mld EUR. Nową pożyczkę sfinansowano z obligacji długoterminowych, których termin zapadalności przypada w 2028 r.

Bilans płatniczy

Jest to oparty na założeniach politycznych instrument finansowy umożliwiający udzielanie średnioterminowej pomocy finansowej państwom członkowskim, które nie przyjęły euro.

Pożyczki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom)

Europejska Wspólnota Energii Atomowej pożycza środki finansowe zarówno państwom członkowskim, jak i państwom spoza UE, a także podmiotom z tych państw na finansowanie projektów dotyczących instalacji energetycznych. Nie ma kwot pozostających do spłaty dotyczących państw członkowskich bądź jakiegokolwiek z ich organów.

Pożyczki udzielone państwom trzecim

w mln EUR

	MFA	Instrument na rzecz Ukrainy	EURATOM	Ogółem
Ogółem na 31.12.2023	*24 528*	*–*	*210*	*24 739*
Nowe udzielone pożyczki (w wartości nominalnej)	*1 145*	*13 112*	*–*	*14 257*
Spłaty	*(600)*	*–*	*–*	*(600)*
Zmiany wartości bilansowej	*(19)*	*205*	*(0)*	*187*
Zmiany w zakresie utraty wartości	*(1 224)*	*(5 694)*	*(8)*	*(6 926)*
Ogółem na 31.12.2024	**23 831**	**7 623**	**203**	**31 656**
Trwałe	*23 420*	*7 418*	*202*	*31 040*
Obrotowe	*411*	*205*	*1*	*617*

Wartość nominalna pożyczek udzielonych państwom trzecim na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 47,2 mld EUR (w 2023 r.: 33,5 mld EUR).

W niniejszej tabeli pozycja „Zmiany w zakresie utraty wartości" odpowiada aktualizacji wyceny oczekiwanych strat kredytowych na dzień 31 grudnia 2024 r. Pozycja „Zmiany wartości bilansowej" odpowiada zmianom naliczonych odsetek oraz zmianom premii/dyskont (nowe premie i dyskonta oraz amortyzacja)

Euratom działa na zasadzie pożyczek wzajemnych.

Do końca 2022 r. pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej były finansowane zgodnie z podejściem opartym na pożyczkach wzajemnych, natomiast wraz z wdrożeniem programu pomocy makrofinansowej plus w 2023 r. nowe pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej będą realizowane głównie przy zastosowaniu jednolitego podejścia do finansowania wyjaśnionego w informacji dodatkowej **2.11.1.1**. Wszelkie nowe programy, takie jak Instrument na rzecz Ukrainy, będą również finansowane w ramach jednolitego podejścia do finansowania.

Pomoc makrofinansowa

Pomoc makrofinansowa dotyczy pożyczek udzielanych w formie pomocy finansowej dla krajów partnerskich zmagających się z kryzysem w bilansie płatniczym.

Łączna ekspozycja nominalna z tytułu pozostających do spłaty na koniec roku pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej wyniosła 33,7 mld EUR, z czego 29,0 mld EUR dotyczyło pożyczek na rzecz Ukrainy.

Na 31 grudnia 2024 r. odpis z tytułu utraty wartości pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej wynosił 10,2 mld EUR (w 2023 r.: 9,0 mld EUR), z czego 10,1 mld EUR dotyczy pożyczek udzielonych Ukrainie. Chociaż wszystkie kwoty należne w 2024 r. od Ukrainy spłacono w terminie, a w momencie sporządzania rocznego sprawozdania finansowego nie ma zaległych płatności, zgodnie z zasadami rachunkowości utrata wartości odzwierciedla oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia oszacowane ze szczególną ostrożnością ze względu na znaczną niepewność.

W październiku 2024 r. przyjęto rozporządzenie (UE) 2024/2773 ustanawiające Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (ULCM) oraz zezwalające na nową pomoc makrofinansową dla Ukrainy W ramach ULCM nadzwyczajne dochody pochodzące z immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych zostaną wykorzystane do udzielenia Ukrainie bezzwrotnego wsparcia w celu wsparcia tego państwa w spłacie nowych pożyczek dwustronnych udzielonych przez partnerów z grupy G-7 i UE w ramach tej inicjatywy. W grudniu 2024 r. UE podpisała z Ukrainą umowę pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej na kwotę 18,1 mld EUR, która ma zostać wypłacona w 2025 r. Ponieważ Ukraina spełniła do końca roku wszystkie warunki dotyczące polityki odnoszące się do wypłaty, pożyczkę w ramach pomocy makrofinansowej wchodzącej w zakres Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (ULCM) uznano za nieodwołalne zobowiązanie, co doprowadziło do uznania rezerwy na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 7,1 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r. (zob. również informacja dodatkowa **2.10**).

Ponadto na koniec roku istniały niewykorzystane kwoty w wysokości 95 mln EUR, na które warunkowo zaciągnięto zobowiązania z tytułu innych umów pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej (w 2023 r.: 95 mln EUR).

W 2024 r. UE przyznała Ukrainie 763 mln EUR dotacji na spłatę odsetek naliczonych od pożyczek udzielonych w ramach nadzwyczajnej pomocy makrofinansowej i pomocy makrofinansowej plus. Stanowi to zmianę warunków pożyczki (zob. również informacje dodatkowe **3.15** i **6.6**) i jest uwzględnione w pozycji „Zmiany wartości bilansowej" w powyższej tabeli.

Pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy

Rozporządzenie w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy ([24]) to nowy instrument przyjęty w 2024 r., który oferuje Ukrainie wsparcie finansowe w wysokości do 50 mld EUR, w tym do 33 mld EUR pożyczek państwowych, które mają zostać wypłacone do końca 2027 r. W 2024 r. Ukrainie wypłacono 13,1 mld EUR pożyczek.

Odpis z tytułu utraty wartości wycenia się tak jak w przypadku pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej dla Ukrainy i wynosi łącznie 5,7 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r. Niewykorzystane kwoty warunkowe z tytułu podpisanych umów pożyczki na koniec roku wynoszą 19,9 mld EUR.

Pożyczki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom)

Europejska Wspólnota Energii Atomowej pożycza środki finansowe zarówno państwom członkowskim, jak i państwom spoza UE, a także podmiotom z tych państw na finansowanie projektów dotyczących instalacji energetycznych. Łączna kwota pozostająca do spłaty dotyczy pożyczek udzielonych przedsiębiorstwu Energoatom, objętych gwarancją państwa ukraińskiego. W odniesieniu do tych pożyczek utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości 98 mln EUR. Nie istnieją niewykorzystane kwoty z tytułu podpisanych umów pożyczki.

Gwarancja budżetowa UE na pożyczki dla państw członkowskich i państw trzecich.

Gwarancje budżetowe UE obejmują pożyczki zaciągnięte przez UE na finansowanie pożyczek dla państw członkowskich i państw trzecich. Jeśli w przyszłości pojawią się niespłacone kwoty udzielonych pożyczek, może nastąpić konieczność spłaty z budżetu UE powiązanych kwot pożyczek zaciągniętych.

— Pożyczki zaciągnięte na NGEU, EFS, wsparcie bilansu płatniczego, pomoc makrofinansową plus i Instrument na rzecz Ukrainy są objęte wyłącznie gwarancjami budżetowymi UE;

— pożyczki zaciągnięte na instrument SURE są gwarantowane przez budżet UE i wsparte gwarancjami państw członkowskich w wysokości 25 mld EUR;

— pożyczki na pomoc makrofinansową zaciągnięte na pożyczki dla państw trzecich są przede wszystkim objęte gwarancją wspólnego funduszu rezerw (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**), a następnie gwarancją budżetową UE, z wyjątkiem pożyczek w ramach nadzwyczajnej pomocy makrofinansowej dla Ukrainy w kwocie 6 mld EUR, które to pożyczki są w 61 % objęte gwarancjami udzielonymi przez państwa członkowskie, po pokryciu ze wspólnego funduszu rezerw 9 % pierwszych strat; oraz

— pożyczki zaciągnięte na Euratom są przede wszystkim objęte gwarancjami osób trzecich, następnie wspólnym funduszem rezerw (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**), a później gwarancją budżetową UE.

Zob. informacje szczegółowe w informacji dodatkowej **6.7**.

([24]) Rozporządzenie (UE) 2024/792.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 143 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada wobec Unii za swój udział w warunkowych zobowiązaniach finansowych związanych z pożyczkami na pomoc finansową (EFSM, MFA, wsparcie bilansu płatniczego i Euratom), które zatwierdzono lub w sprawie których podjęto decyzje na dzień wystąpienia, tj. 31 stycznia 2020 r. Art. 143 zawiera wymóg, aby w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu pożyczki na pomoc finansową, którą zatwierdzono przed datą wystąpienia, Zjednoczone Królestwo ponosiło odpowiedzialność wobec Unii za swój udział w płatnościach dokonywanych przez Unię w ramach tego działania, w przypadku którego nie wykonano zobowiązania, chyba że może to być pokryte przez udział Zjednoczonego Królestwa w rezerwach utrzymywanych w module wspólnego funduszu rezerw przeznaczonym dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, tam gdzie jest to właściwe (tj. MFA i pożyczki Euratomu udzielane w państwach trzecich) – zob. informacja dodatkowa **4.1.1**.

Pozostające do spłaty zobowiązanie warunkowe UE związane z powyższymi pożyczkami na pomoc finansową wyniosło na dzień wystąpienia 53,9 mld EUR. W następstwie spłat dokonanych od tego dnia wartość tych pożyczek objętych gwarancją UE na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi 47,4 mld EUR, a udział Zjednoczonego Królestwa w tej kwocie wynosi 5,9 mld EUR.

2.4.1.2. Inne pożyczki udzielone

Obejmują 3 rodzaje pożyczek:

a) Pożyczki udzielone z programów budżetowych UE (np. inicjatywy na rzecz finansowania elektryfikacji i rolnictwa oraz program UE na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych). Kwota tych pożyczek wynosi 75 mln EUR na dzień 31 grudnia 2024 r. (w 2023 r.: 77 mln EUR).

b) Pożyczki będące przedmiotem subrogacji: są to pożyczki wypłacone przez EBI oraz gwarantowane przez programy w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich. Pożyczki nie zostały spłacone, Komisja dokonała płatności związanych z uruchomieniem gwarancji i w związku z tym posiada prawa do odzyskania środków. W rezultacie pożyczki te są obecnie ujęte w bilansie UE. Na 31 grudnia 2024 r. Komisja posiadała prawa do odzyskania 1,0 mld EUR takich pożyczek, wraz z naliczonymi odsetkami (w 2023 r.: 0,1 mld EUR). Po uwzględnieniu oczekiwanych strat kredytowych wartość ujęta w bilansie wynosi jednak 51 mln EUR (w 2023 r.: 56 mln EUR).

c) Depozyty terminowe w kwocie 340 mln EUR (w 2023 r.: 122 mln EUR) o okresie zapadalności wynoszącym ponad trzy miesiące, które to depozyty nie spełniają wymogów definicji ekwiwalentów środków pieniężnych.

2.4.2. *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt*

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi	*2.4.2.1*	*43 648*	*37 402*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi	*2.4.2.2*	*1 110*	*1 091*
Ogółem		**44 758**	**38 493**
Trwałe		*39 058*	*32 018*
Obrotowe		*5 700*	*6 476*

2.4.2.1. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi według rodzajów

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Dłużne papiery wartościowe	*34 465*	*29 703*
Fundusze rynku pieniężnego, fundusze inwestycyjne typu ETF i inwestycje w portfele zbiorcze	*5 975*	*4 806*
Inne inwestycje kapitałowe	*3 201*	*2 893*
Pożyczki	*8*	–
Ogółem	**43 648**	**37 402**

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe	*37 948*	*30 967*
Obrotowe	*5 700*	*6 435*

Dłużne papiery wartościowe to głównie obligacje skarbowe i korporacyjne. Utrzymywane są w funduszach (portfelach) zarządzanych w imieniu UE przez Komisję (głównie wspólny fundusz rezerw oraz fundusz „grzywien budżetowych" (BUFI)) lub przez EBI (głównie program „Horyzont 2020" oraz Fundusz Innowacyjny). Wyniki portfeli wycenia się na podstawie wartości godziwej (wartości rynkowej). Na dzień 31 grudnia 2024 r. wartość rynkowa papierów wartościowych pożyczonych w ramach programów pożyczek papierów wartościowych wynosiła 5,8 mld EUR (3,2 mld EUR w 2023 r.). Tych pożyczonych papierów wartościowych nie usuwa się z bilansu UE, ponieważ UE nadal ponosi ryzyko i korzyści.

Fundusze rynku pieniężnego to fundusze wspólnego inwestowania, w ramach których dokonuje się inwestycji w krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe (np. jednolity fundusz EBI). Fundusze inwestycyjne typu ETF to fundusze inwestycyjne, które są przedmiotem obrotu na giełdach papierów wartościowych. Śledzi się w ich ramach indeksy i utrzymywane są w nich aktywa, takie jak akcje, obligacje, waluty oraz kontrakty terminowe typu future. Inwestycje w portfele zbiorcze to fundusze UE z programów instrumentu „Łącząc Europę" i programu „Horyzont 2020" połączone z funduszami państw członkowskich z programu NER 300. Są one wykorzystywane w celu zapewnienia gwarancji dla operacji finansowych i inwestycyjnych EBI.

„Inne inwestycje kapitałowe" odnoszą się głównie do inwestowania środków z budżetu UE – za pośrednictwem partnerów wykonawczych – w fundusze venture capital lub inne rodzaje funduszy inwestycyjnych i mają służyć osiągnięciu celów polityki UE: przykładowo zwiększenie dostępu do finansowania dla MŚP typu start-up, badań naukowych i innowacji oraz infrastruktury zarówno w UE, jak i poza nią.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi według programów

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Wspólny fundusz rezerw	*23 174*	*18 698*
Fundusz Innowacyjny	*10 616*	*8 754*
Inwestycje BUFI	*2 141*	*2 268*
EWWiS w likwidacji	*1 206*	*1 219*
EBOR	*188*	*188*
Program emerytalny personelu miejscowego ESDZ	*128*	*97*
„Horyzont 2020" i „Horyzont Europa"	*3 968*	*3 872*
Instrument „Łącząc Europę"	*716*	*731*
Unijne instrumenty kapitałowe na rzecz MŚP	*453*	*485*
Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej	*243*	*233*
Fundusz „Ekologia na rzecz Wzrostu"	*128*	*116*
Program finansowania efektywności energetycznej	*103*	*110*
Inne	*586*	*630*
Ogółem	**43 648**	**37 402**
Trwałe	*37 948*	*30 967*
Obrotowe	*5 700*	*6 435*

Wspólny fundusz rezerw

Unia Europejska udziela partnerom finansowym gwarancji dotyczących strat z tytułu inwestycji kapitałowych i pożyczek (zob. informacja dodatkowa **4.1** na temat gwarancji budżetowych UE). Żeby pokrywać wszelkie objęte tymi gwarancjami straty poniesione przez partnerów, w ramach budżetu UE, zgodnie z aktami prawnymi, stopniowo odkładane są środki pieniężne. W ramach budżetu UE odkładane są również środki na spłatę zaciągniętych przez nią pożyczek na wypadek niewykonania przez beneficjentów zobowiązań z tytułu pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu udzielonych państwom spoza UE.

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym Komisja utworzyła wspólny fundusz rezerw w celu zarządzania, w ramach jednego wspólnego portfela, odkładanymi środkami finansowymi („tworzenie rezerw"). Środki te inwestuje się w dłużne papiery wartościowe, fundusze rynku pieniężnego i fundusze inwestycyjne typu ETF. Oprócz środków z budżetu UE do wspólnego funduszu rezerw wpływają środki odzyskane z działań, w przypadku których nie dotrzymano zobowiązania, zyski z dokonanych w jego ramach inwestycji oraz wynagrodzenia otrzymane od partnerów finansowych. Wspólny fundusz rezerw mogą również zasilać dobrowolne wkłady od państw członkowskich i innych płatników, które w ten sposób zwiększają dostępne gwarancje budżetowe UE.

W ramach wspólnego funduszu rezerw napływające wkłady są dzielone na moduły w zależności od programu, z którego pochodzą wkłady. W aktach prawnych dotyczących tych programów określono niezbędne rezerwy na udzielone gwarancje. Na potrzeby optymalizacji zarządzania aktywami budżet UE łączy środki, na które utworzono pojedyncze rezerwy, we wspólny fundusz rezerw.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. aktywa wspólnego funduszu rezerw wzrosły, ponieważ gwarancje w ramach InvestEU i Instrumentu „Globalny wymiar Europy" oraz gwarancja dla Ukrainy prowadzą do zwiększania niezbędnych rezerw, ale również w wyniku zysków portfelowych w wysokości 0,9 mld EUR. Aktywa wyniosły ogółem 23,2 mld EUR, z czego 19,8 mld EUR zainwestowano w dłużne papiery wartościowe, a 3,3 mld EUR w fundusze inwestycyjne typu ETF.

Fundusz Innowacyjny

Fundusz innowacyjny ustanawia system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii. Celem jest wykorzystanie przychodów na potrzeby wspierania innowacji w dziedzinie niskoemisyjnych technologii i procesów w niektórych sektorach gospodarki. Fundusz Innowacyjny zasilają przychody ze stopniowej monetyzacji 530 mln uprawnień, a także wszelkie niewydane środki z 300 mln uprawnień dostępnych w ramach programu NER300 (zob. informacja dodatkowa **3.8**). EBI zarządza tymi środkami do momentu ich wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem i inwestuje je w dłużne papiery wartościowe. Wzrost w 2024 r. wynika głównie z napływających przychodów z aukcji.

Inwestycje BUFI

Komisja ustanowiła fundusz „grzywien budżetowych" (BUFI) w celu zarządzania środkami pieniężnymi, które tymczasowo otrzymuje z tytułu nałożonych na firmy grzywien, od których złożono odwołanie. Do czasu ostatecznej decyzji sądu w sprawie danej grzywny Komisja inwestuje te środki w instrumenty dłużne.

EWWiS w likwidacji

Traktat EWWiS wygasł w dniu 23 lipca 2002 r., a wszystkie aktywa EWWiS zostały przekazane Unii Europejskiej. Przeznaczono je na badania w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali, na przykład przełomowe technologie prowadzące do niemal bezemisyjnej produkcji stali. Komisja inwestuje te środki w dłużne papiery wartościowe, dopóki nie zostaną one przyznane na cele badawcze.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

UE posiada udziały w formie inwestycji finansowej w kapitale Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), w którym liczba posiadanych udziałów na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 90 044 (w 2023 r.: 90 044 udziały), co stanowi 2,9 % łącznego subskrybowanego kapitału podstawowego. UE subskrybowała udziały na łączną kwotę 900 mln EUR w kapitale podstawowym, z czego obecnie wkład niewniesiony wobec braku wezwania wynosi 713 mln EUR.

„Horyzont 2020" i „Horyzont Europa"

Na mocy rozporządzenia UE ustanawiającego „Horyzont 2020" – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (na lata 2014–2020) ustanowiono nowe instrumenty finansowe mające na celu zwiększenie dostępu do finansowania dla podmiotów zaangażowanych w badania i innowacje. Te instrumenty to:

— *instrument pożyczkowo-gwarancyjny InnovFin na rzecz badań i innowacji*, w ramach którego Komisja dzieli ryzyko finansowe związane z portfelem nowych operacji finansowych EBI;

— *InnovFin do celów gwarancji dla MŚP i instrument gwarancji nieograniczonych co do kwoty w inicjatywie dotyczącej MŚP (SIUGI)* – instrumenty gwarancyjne zarządzane przez EFI umożliwiające udzielanie gwarancji i kontrgwarancji pośrednikom finansowym w odniesieniu do nowych portfeli pożyczek (w ramach SIUGI Komisja dzieli ryzyko finansowe związane z gwarancjami udzielanymi przez państwa członkowskie, EFI i EBI);

— *instrument kapitałowy InnovFin na rzecz badań i innowacji* zapewniający inwestycje w fundusze venture capital, które są zarządzane przez EFI, oraz

— *Fundusz Europejskiej Rady ds. Innowacji*, który zapewnia finansowanie kapitałowe na potrzeby działań w zakresie przyspieszenia innowacji i wprowadzenia ich na rynek. Fundusz Europejskiej Rady ds. Innowacji jest finansowany z programów „Horyzont Europa" i „Horyzont 2020".

Instrument „Łącząc Europę"

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 ([25]) instrument dłużny „Łącząc Europę" (CEF) utworzono w celu ułatwienia projektom infrastrukturalnym dostępu do finansowania w sektorach transportu, telekomunikacji i energii. Instrument jest zarządzany przez EBI w porozumieniu z UE. Instrument umożliwia podział ryzyka związanego z finansowaniem dłużnym w postaci długu uprzywilejowanego i podporządkowanego lub gwarancji oraz wsparcie w zakresie obligacji projektowych gwarantowanych przez UE.

Unijne instrumenty kapitałowe na rzecz MŚP

Są to instrumenty kapitałowe finansowane w ramach programu COSME, Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, programu MAP oraz inicjatywy na rzecz wzrostu i zatrudnienia, które są nadzorowane przez EFI i wspierają – poprzez inwestycje w odpowiednich wyspecjalizowanych funduszach venture capital – tworzenie i finansowanie unijnych MŚP na etapie rozpoczynania działalności (etap start-up) i jej rozwoju.

Hierarchia wartości godziwej aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

w mln EUR

Rodzaj składnika aktywów finansowych	31.12.2024	31.12.2023
Poziom 1: Ceny notowane na aktywnych rynkach	*37 559*	*31 477*
Poziom 2: Obserwowalne dane inne niż ceny notowane	*3 098*	*3 230*
Poziom 3: Techniki wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych	*2 991*	*2 695*
Ogółem	**43 648**	**37 402**

W okresie sprawozdawczym nie występowały przesunięcia pomiędzy poziomami 1 i 2 w hierarchii wartości godziwej.

Uzgodnienie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych przy użyciu technik wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych (poziom 3)

w mln EUR

Zmiany wartości godziwej	
Saldo otwarcia na 1.1.2024	***2 695***
Inwestycje w tym okresie	*508*
Spłaty kapitału	*(85)*
Przychody otrzymane	*(38)*
Zyski lub straty za okres w nadwyżce lub deficycie	*(89)*
Przesunięcia do poziomu 3	–
Przesunięcia z poziomu 3	–
Inne	*0*
Saldo zamknięcia na 31.12.2024	**2 991**

([25]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę", zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj).

2.4.2.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi według rodzajów

w mln EUR

Rodzaj instrumentu pochodnego	31.12.2024			31.12.2023		
	Wartość nominalna	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej	Wartość nominalna	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej
Gwarancja w odniesieniu do portfela kapitałowego	*6 057*	*1 110*	*(60)*	*5 059*	*1 050*	*(53)*
Walutowe instrumenty pochodne	*2 417*	*–*	*(38)*	*1 528*	*41*	*(6)*
Ogółem	**8 474**	**1 110**	**(98)**	**6 587**	**1 091**	**(60)**
Trwałe		*1 110*	*(13)*		*1 050*	*(8)*
Obrotowe		*–*	*(84)*		*41*	*(52)*

Gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych

Pozycja „Gwarancja w odniesieniu do portfela kapitałowego" obejmuje gwarancje udzielane przez UE instytucjom finansowym w odniesieniu do portfeli inwestycji kapitałowych. Gwarancje te klasyfikuje się jako pochodne instrumenty finansowe i ujmuje się jako aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, gdyż nie spełniają one wymogów definicji zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych – zob. informacja dodatkowa **1.5.12**. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe UE wycenia się na podstawie wartości bazowych inwestycji.

Łączna kwota odpowiada zasadniczo gwarancji EFIS udzielonej przez UE na rzecz grupy EBI, w ramach której kwota bazowych inwestycji kapitałowych dokonanych przez EBI i EFI wynosi 3,8 mld EUR (w 2023 r.: 3,7 mld EUR). Wartość godziwa gwarancji UE na portfele kapitałowe EFIS wyniosła 1,1 mld EUR (w 2023 r.: 1,0 mld EUR).

Walutowe instrumenty pochodne

UE zawiera walutowe kontrakty terminowe typu forward w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym związanym z dłużnymi papierami wartościowymi denominowanymi w USD będącymi w posiadaniu wspólnego funduszu rezerw. W ramach walutowych kontraktów typu forward UE przekazuje umownie uzgodnioną wartość nominalną w walucie obcej („płatności dokonywane"), jak przedstawiono w tabeli powyżej, a następnie otrzyma wartość nominalną w EUR („płatności otrzymywane") w terminie zapadalności.

Pozycja ta obejmuje również skutki działań zabezpieczających ryzyko walutowe w ramach gwarancji InvestEU oraz przypadki, w których UE udziela gwarancji dotyczących ryzyka walutowego.

Hierarchia wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi

w mln EUR

Rodzaj instrumentu pochodnego	31.12.2024		31.12.2023	
	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej
Poziom 1: Ceny notowane na aktywnych rynkach	*–*	*–*	*–*	*–*
Poziom 2: Obserwowalne dane inne niż ceny notowane	*–*	*(27)*	*41*	*(1)*
Poziom 3: Techniki wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych	*1 110*	*(71)*	*1 050*	*(59)*
Ogółem	**1 110**	**(98)**	**1 091**	**(60)**

W okresie sprawozdawczym nie występowały przesunięcia pomiędzy poziomami 1 i 2. Instrumenty pochodne na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej obejmują głównie gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych.

Uzgodnienie aktywów i zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi wycenianych przy użyciu technik wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych (poziom 3)

w mln EUR

Zmiany wartości godziwej	
Saldo otwarcia składnika aktywów/(zobowiązania) na 1.1.2024	**992**
Wypłacone należności związane z uruchomieniem gwarancji	*170*
Zwroty uruchomionych gwarancji	*(10)*
Przychody z tytułu rozliczonych gwarancji	*(129)*
Zyski lub straty za okres w nadwyżce lub deficycie	*16*
Przesunięcia do poziomu 3	*–*
Przesunięcia z poziomu 3	*–*
Inne	*0*
Saldo zamknięcia na 31.12.2024	**1 039**

2.5. PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe			
Płatności zaliczkowe	*2.5.1*	*39 093*	*40 970*
Inne zaliczki dla państw członkowskich	*2.5.2*	*1 682*	*371*
Wkłady do funduszy powierniczych		*85*	*76*
		40 861	**41 417**
Obrotowe			
Płatności zaliczkowe	*2.5.1*	*35 969*	*48 478*
Inne zaliczki dla państw członkowskich	*2.5.2*	*2 089*	*1 780*
		38 058	**50 257**
Ogółem		**78 919**	**91 675**

Płatności zaliczkowe w ramach różnych programów muszą być wystarczające, aby zapewnić beneficjentowi niezbędne finansowanie, które umożliwi mu rozpoczęcie i realizację projektu, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów finansowych UE oraz uwzględnieniu ograniczeń prawnych i operacyjnych, a także ograniczeń związanych z efektywnością kosztową.

2.5.1. *Płatności zaliczkowe*

w mln EUR

	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2024	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2023
Zarządzanie dzielone						
EFRROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	*3 885*	*(840)*	*3 045*	*3 614*	*(686)*	*2 928*
EFRR i FS	*25 859*	*(16 476)*	*9 384*	*31 502*	*(10 125)*	*21 378*
EFS	*9 437*	*(6 258)*	*3 180*	*12 105*	*(3 236)*	*8 869*
Inne	*14 220*	*(4 836)*	*9 384*	*8 755*	*(5 348)*	*3 408*
	53 402	**(28 409)**	**24 992**	**55 976**	**(19 394)**	**36 582**
Zarządzanie bezpośrednie						
Wydatkowane przez:						
Komisja	*34 727*	*(14 289)*	*20 438*	*37 273*	*(12 782)*	*24 491*
z czego RRF (NGEU)	*18 930*	*(3 541)*	*15 389*	*22 889*	*(3 710)*	*19 178*
Agencje wykonawcze UE	*40 693*	*(25 586)*	*15 107*	*36 130*	*(21 683)*	*14 446*
Fundusze powiernicze	*508*	*(429)*	*79*	*639*	*(507)*	*133*
	75 928	**(40 304)**	**35 624**	**74 042**	**(34 972)**	**39 070**
Zarządzanie pośrednie						
Wydatkowane przez:						
Inne agencje i organy UE	*5 281*	*(2 814)*	*2 467*	*4 983*	*(2 314)*	*2 670*
Państwa trzecie	*1 843*	*(1 103)*	*739*	*1 602*	*(1 166)*	*436*
Organizacje międzynarodowe	*13 171*	*(8 839)*	*4 333*	*14 229*	*(9 713)*	*4 516*
Inne podmioty	*19 295*	*(12 389)*	*6 906*	*17 606*	*(11 432)*	*6 175*
	39 590	**(25 144)**	**14 446**	**38 421**	**(24 625)**	**13 797**
Ogółem	**168 920**	**(93 858)**	**75 062**	**168 439**	**(78 991)**	**89 448**
Trwałe	*39 093*	–	*39 093*	*40 970*	–	*40 970*
Obrotowe	*129 826*	*(93 858)*	*35 969*	*127 469*	*(78 991)*	*48 478*

Płatności zaliczkowe oznaczają wypłacone pieniądze, a tym samym wykonanie środków na płatności. Jak wyjaśniono w informacji dodatkowej **1.5.7**, są to zaliczki, które nie zostały jeszcze ujęte jako koszty. Chociaż płatności zaliczkowe zmniejszają w związku z tym wysokość zobowiązań pozostających do spłaty (zob. informacja dodatkowa **5.1**), stanowią one koszty, które w dalszym ciągu należy zaakceptować i uwzględnić w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

W przypadku zarządzania dzielonego znaczny spadek płatności zaliczkowych w obszarze spójności jest powiązany z okresem programowania 2014–2020 – ponieważ okres ten zbliża się do końca, rozliczane są wyższe kwoty, co powoduje spadek o 18 mld EUR.

Jeżeli chodzi o okres programowania 2021–2027, najbardziej znaczące kwoty płatności zaliczkowych, tj. 9,3 mld EUR, również są związane z obszarem spójności (w 2023 r.: 9 mld EUR).

Wzrost w pozostałych obszarach zarządzania dzielonego jest związany z wypłatą na rzecz regionów europejskich płatności zaliczkowych w wysokości 6 mld EUR w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

W przypadku zarządzania bezpośredniego największe kwoty płatności zaliczkowych to kwoty związane z bezzwrotnym wsparciem dotyczącym RRF: 15,4 mld EUR netto na koniec roku (w 2023 r.: 19,2 mld EUR). Spadek ten jest głównie związany z rozliczeniami dokonanymi w trakcie roku (7,2 mld EUR) po osiągnięciu przez państwa członkowskie kamieni milowych i wartości docelowych. W 2023 r. RRF zmieniono rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 ([26]) w celu zapewnienia państwom członkowskim dodatkowego wsparcia, za pośrednictwem rozdziałów REPowerEU, w odniesieniu do reform i inwestycji zwiększających niezależność, bezpieczeństwo i trwałość dostaw energii w Unii. W 2024 r. w związku z rozdziałami REPowerEU państwom członkowskim wypłacono nowe kwoty płatności zaliczkowych (2,4 mld EUR). Pozostałe znaczące kwoty – wynoszące w sumie 11,9 mld EUR (w 2023 r.: 12,1 mld EUR) – dotyczą obszaru badań naukowych (głównie programy „Horyzont 2020" i „Horyzont Europa", realizowane przez agencje wykonawcze UE i Komisję).

W przypadku zarządzania pośredniego płatności zaliczkowe obejmują głównie programy polityki wewnętrznej, takie jak Erasmus+ (4,3 mld EUR), Galileo i EGNOS (programy kosmiczne, 2,7 mld EUR), a także Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej i jego poprzedników (2,5 mld EUR).

Zabezpieczenia otrzymane w związku z płatnościami zaliczkowymi

Są to zabezpieczenia, których Komisja wymaga w niektórych przypadkach od beneficjentów innych niż państwa członkowskie przy wypłacie zaliczek (płatności zaliczkowych). W przypadku tego rodzaju zabezpieczeń wykazuje się dwie wartości – „wartość nominalną" i „wartość bieżącą". W przypadku wartości nominalnej zdarzenie generujące jest związane z istnieniem zabezpieczenia. W przypadku wartości bieżącej zdarzeniem generującym zabezpieczenie jest wypłacenie płatności zaliczkowej w ramach gwarancji, po czym następuje obniżenie jej kwoty w ramach późniejszych rozliczeń. Na dzień 31 grudnia 2024 r. wartość nominalna uzyskanych gwarancji w odniesieniu do płatności zaliczkowych wynosiła 942 mln EUR, natomiast wartość bieżąca tych gwarancji – 587 mln EUR (w 2023 r.: odpowiednio 576 mln EUR i 525 mln EUR).

Niektóre kwoty płatności zaliczkowych wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7PR) oraz programów „Horyzont 2020" i „Horyzont Europa" w rzeczywistości pokrywa się z mechanizmu ubezpieczeń wzajemnych (MIM), znanego wcześniej jako fundusz gwarancyjny dla uczestników (PGF). Mechanizm ubezpieczeń wzajemnych to instrument wzajemnych gwarancji ustanowiony w celu zabezpieczenia ryzyka związanego z niedokonaniem płatności przez beneficjentów w trakcie realizacji działań pośrednich w ramach tych programów. Wszyscy uczestnicy działań pośrednich otrzymujący dotację z UE wnoszą 5 % łącznej otrzymanej kwoty na poczet kapitału mechanizmu ubezpieczeń wzajemnych, który jest inwestowany przez Komisję na rynkach finansowych w celu generowania odsetek. Odsetki mogą być wykorzystane do pokrycia długów, które nie zostały spłacone przez uczestnika niewykonującego zobowiązań wobec Unii. Na koniec działań pośrednich wkłady są zwracane uczestnikom. UE (reprezentowana przez Komisję) działa jako przedstawiciel wykonawczy uczestników MIM, ale to oni są jego właścicielami. MIM jest zatem odrębną jednostką, która nie podlega konsolidacji w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym UE.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. płatności zaliczkowe objęte MIM wynosiły 3,0 mld EUR (w 2023 r.: 3,0 mld EUR). Łączne aktywa MIM, w tym aktywa finansowe zarządzane przez Komisję, wynosiły ogółem 3,2 mld EUR (w 2023 r.: 3,0 mld EUR).

2.5.2. *Inne zaliczki dla państw członkowskich*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Zaliczki dla państw członkowskich w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym	*1 889*	*594*
Programy pomocy	*1 883*	*1 556*
Ogółem	**3 772**	**2 150**
Trwałe	*1 682*	*371*
Obrotowe	*2 089*	*1 780*

([26]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

Zaliczki dla państw członkowskich w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym

W ramach programów finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych można dokonywać płatności zaliczkowych z budżetu UE na rzecz państw członkowskich, aby zasilić instrumenty finansowe (tj. pożyczki, inwestycje kapitałowe lub gwarancje). Te instrumenty finansowe są tworzone i zarządzane przez państwa członkowskie, a nie Komisję. Środki pieniężne niewykorzystane w ramach tych instrumentów na koniec roku pozostają własnością UE (tak jak w przypadku całego zaliczkowania) i dlatego traktuje się je jako składnik aktywów w bilansie UE.

W przypadku obszaru spójności z uwagi na to, że poprzedni okres programowania zbliża się do końca, wszystkie kwoty z WRF na lata 2014–2020 uznaje się za zrealizowane. W związku z tym znaczny wzrost dotyczy WRF 2021–2027, w przypadku których szacuje się, że z wypłaconej kwoty 1 832 mln EUR na dzień 31 grudnia 2024 r. pozostała niewykorzystana kwota 1 803 mln EUR.

W przypadku rozwoju obszarów wiejskich na koniec roku pozostała niewykorzystana kwota 85 mln EUR.

Programy pomocy

Podobnie zwrócone kwoty odpowiadające zaliczkom wypłaconym przez państwa członkowskie w związku z różnymi programami pomocy (pomoc państwa, środki związane z rynkiem w ramach EFRG lub środki inwestycyjne EFRROW), które nie zostały wykorzystane na koniec roku, wykazuje się w bilansie UE po stronie aktywów (zaliczki). Komisja oszacowała wartość tych zaliczek w oparciu o informacje dostarczone przez państwa członkowskie; odpowiednie kwoty ujęto w podpozycji „Programy pomocy" powyżej. W 2024 r. kwota 1 685 mln EUR odnosi się do rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. W przypadku polityki spójności niewykorzystane kwoty na koniec roku oszacowano na 198 mln EUR i odnoszą się one do WRF na lata 2021–2027.

2.6. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCJI WYMIANY I NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe			
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*2.6.1*	*11 541*	*13 954*
Należności z tytułu transakcji wymiany	*2.6.2*	*1 731*	*2 129*
		13 272	**16 083**
Obrotowe			
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	*2.6.1*	*16 529*	*16 795*
Należności z tytułu transakcji wymiany	*2.6.2*	*1 936*	*2 321*
		18 465	**19 116**
Ogółem		**31 736**	**35 199**

2.6.1. *Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany*

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe			
Państwa członkowskie	*2.6.1.1*	*275*	*272*
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	*2.6.1.2*	*11 231*	*13 088*
Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	*2.6.1.4*	*10*	*567*
Inne należności		*25*	*27*
		11 541	**13 954**

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Obrotowe			
Państwa członkowskie	*2.6.1.1*	*4 667*	*3 706*
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	*2.6.1.2*	*1 530*	*2 385*
Grzywny nakładane na przedsiębiorstwa	*2.6.1.3*	*9 152*	*9 861*
Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	*2.6.1.4*	*1 085*	*787*
Inne należności		*94*	*57*
		16 529	**16 795**
Ogółem		**28 070**	**30 749**

2.6.1.1. Należności od państw członkowskich

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Rachunki A TZW	*3 277*	*2 326*
Odrębne rachunki TZW	*849*	*1 249*
Należne zasoby własne	*139*	*7*
Utrata wartości	*(553)*	*(673)*
Inne	–	–
Należności związane z zasobami własnymi	**3 712**	**2 908**
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG)	*1 534*	*1 483*
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	*127*	*126*
Utrata wartości	*(741)*	*(683)*
Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich	**920**	**927**
Płatności zaliczkowe do odzyskania	**16**	**1**
VAT zapłacony i podlegający odzyskaniu	**53**	**49**
Inne należności od państw członkowskich	**242**	**93**
Ogółem	**4 943**	**3 977**
Trwałe	*275*	*272*
Obrotowe	*4 667*	*3 706*

Kwoty należności długoterminowych od państw członkowskich wynikają głównie z niewykonanych decyzji w ramach kontroli zgodności rozliczeń w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Odzyskiwanie kwot związanych z tymi decyzjami odbywa się w ratach rocznych.

Należności związane z zasobami własnymi

„Rachunek A" oznacza miesięczne zestawienia, w których państwa członkowskie przekazują informacje o ustalonych kwotach należności w ramach tradycyjnych zasobów własnych. W tabeli wymieniono kwoty z „rachunku A", które nie zostały jeszcze wpłacone na rachunek Komisji. Tradycyjne zasoby własne (TZW) to przede wszystkim cła pobierane przez państwa członkowskie w imieniu Komisji.

Według stanu na koniec roku „rachunek A" utrzymywał się zasadniczo na poziomie w przedziale 3–4 mld EUR. W 2024 r. kwoty zadeklarowane przez państwa członkowskie powróciły do zwykłego poziomu po spadku odnotowanym w poprzednim roku (głównie ze względu na zamknięcie sprawy dotyczącej ceł antydumpingowych na panele fotowoltaiczne). Ponadto cła ustanowione w listopadzie i grudniu 2024 r. były wyższe w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

8 marca 2022 r. Trybunał wydał wyrok w sprawie uchybienia przez Zjednoczone Królestwo obowiązkom państwa członkowskiego (naruszenie nr 2018/2008) i potwierdził, że Zjednoczone Królestwo naruszyło swoje obowiązki dotyczące ochrony budżetu Unii. Sprawa ta jest wynikiem sprawozdania OLAF-u z 2017 r., w którym stwierdzono, że importerzy w Zjednoczonym Królestwie unikali płacenia znacznych kwot należności celnych, wykorzystując fikcyjne i fałszywe faktury oraz nieprawidłowe deklaracje wartości celnej w momencie przywozu.

Komisja przeanalizowała wyrok, w szczególności uwagi Trybunału dotyczące ustalenia wysokości należnych kwot. Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy Zjednoczone Królestwo spłaciło zarówno kwotę główną, jak i kwotę odsetek za zwłokę w latach 2022–2023 (1,6 mld EUR w przypadku kwoty głównej i 1,4 mld EUR w przypadku odsetek za zwłokę przed zmniejszeniem udziału Zjednoczonego Królestwa).

Stosując te same parametry do obliczania szacowanych strat w zakresie TZW należnych w odniesieniu do wyrobów włókienniczych i obuwia przywożonych z Chin o znacznie zaniżonej wartości, państwa członkowskie wpłaciły w latach 2021 i 2022 kwotę 1,9 mld EUR objętą zastrzeżeniem. Po zamknięciu sprawy dotyczącej zaniżania wartości w odniesieniu Zjednoczonego Królestwa Komisja we współpracy z państwami członkowskimi ponownie obliczyła ich odpowiednie ostateczne kwoty należne zgodnie z wyrokiem Trybunału w sprawie C-213/19. W 2024 r. ostateczną kwotę główną i kwotę należnych odsetek uzgodniono z szeregiem państw członkowskich, a odnośne sprawy zamknięto. Trwają wyjaśnienia z udziałem niektórych państw członkowskich w celu ustalenia ostatecznych należnych kwot. Do dnia 31 grudnia 2024 r. wpłacona kwota 0,9 mld EUR objęta zastrzeżeniem pozostaje przedmiotem dalszej analizy i oczekuje się dalszych redukcji w świetle dodatkowych informacji, które mają przekazać zainteresowane państwa członkowskie.

Obecnie szacuje się, że należne odsetki za zwłokę w odniesieniu do tych spraw na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiły 0,3 mld EUR (zob. informacja dodatkowa **2.6.2**).

„Odrębny rachunek" oznacza rachunek, na którym przedstawia się ustalone należności, których nie ujęto na „rachunku A", ponieważ nie zostały odzyskane przez państwa członkowskie i nie objęto ich żadnym zabezpieczeniem, tj. gwarancją (lub zabezpieczenie zostało przekazane, a należności i tak zostały zakwestionowane). Należności te podlegają utracie wartości na podstawie informacji przekazywanych co roku przez państwa członkowskie. Kwoty utraty wartości reprezentują zasadniczo zbliżony odsetek kwoty głównej na koniec każdego roku.

Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim kwoty należne od państw członkowskich na dzień 31 grudnia 2024 r., na podstawie kwot zadeklarowanych i poświadczonych przez państwa członkowskie na dzień 15 października 2024 r. Należności powstałe w okresie między zadeklarowaniem tych kwot a dniem 31 grudnia 2024 r. podlegają oszacowaniu. Komisja szacuje także wysokość odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do kwot należnych od beneficjentów, których odzyskanie jest mało prawdopodobne. Ujęcie takiej korekty nie oznacza, że Komisja odstępuje od odzyskania tych kwot w przyszłości. W korekcie uwzględnia się także odliczenie w wysokości 20 %, które odpowiada kwocie, którą państwa członkowskie mają prawo zatrzymać na pokrycie kosztów administracyjnych.

2.6.1.2. Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa

„Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej" (nr ref. 2019/C 384 I/01) („umowa o wystąpieniu") podpisana między UE a Zjednoczonym Królestwem nakłada na obie strony różne zobowiązania finansowe. Na dzień 31 grudnia 2024 r. należność netto od Zjednoczonego Królestwa wynikająca z tych zobowiązań wynosiła 12 762 mln EUR (w 2023 r.: 15 473 mln EUR), z czego 1 530 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (w 2023 r.: 2 385 mln EUR):

w mln EUR

	Art. 140	Art. 142	Inne	31.12.2024	31.12.2023
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa	*4 432*	*10 136*	*116*	*14 683*	*18 867*
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa	-	–	*(1 922)*	*(1 922)*	*(3 394)*
Ogółem	**4 432**	**10 136**	**(1 806)**	**12 762**	**15 473**
Trwałe	*2 469*	*9 802*	*(1 040)*	*11 231*	*13 088*
Obrotowe	*1 963*	*334*	*(766)*	*1 530*	*2 385*

Udział Zjednoczonego Królestwa (art. 139)

Zgodnie z art. 139 udział Zjednoczonego Królestwa w zobowiązaniach finansowych wynikających z umowy o wystąpieniu stanowi odsetek obliczony jako stosunek zasobów własnych udostępnionych przez Zjednoczone Królestwo w latach 2014–2020 do zasobów własnych udostępnionych w tym okresie przez wszystkie państwa członkowskie i Zjednoczone Królestwo, dostosowany o kwotę zgłoszoną państwom członkowskim przed dniem 1 lutego 2022 r. Ostateczny udział Zjednoczonego Królestwa obliczono na 12,431681219587700 %.

Płatności na podstawie umowy o wystąpieniu

Mechanizm płatności, który należy zastosować do zobowiązań przewidzianych dla obydwu stron określono w art. 148. Podsumowując, w kwietniu i we wrześniu każdego roku UE wystawia faktury na kwoty netto należne od Zjednoczonego Królestwa, a Zjednoczone Królestwo płaci te faktury w miesięcznych transzach. Kwoty zgłoszone w kwietniu danego roku są płatne w czterech równych miesięcznych transzach od czerwca do września tego roku. Kwoty zgłoszone we wrześniu są płatne w ośmiu równych miesięcznych transzach od października tego roku do maja roku następnego. Ponieważ niektóre zgłaszane kwoty z konieczności opierają się na prognozach i szacunkach, zgłoszenia są aktualizowane każdego roku na podstawie rzeczywistych danych liczbowych.

W 2024 r. kwota netto zgłoszona Zjednoczonemu Królestwu na podstawie art. 136 oraz art. 140–147 wynosiła 377 mln EUR (w 2023 r.: 8 585 mln EUR), z czego 1 414 mln EUR, płatne na rzecz Zjednoczonego Królestwa, zgłoszono w kwietniu 2024 r., a 1 791 mln EUR, płatne przez Zjednoczone Królestwo, zgłoszono we wrześniu 2024 r. (w 2023 r.: odpowiednio 3 572 mln EUR i 5 013 mln EUR, płatne przez Zjednoczone Królestwo).

W 2024 r. całkowita kwota otrzymanych płatności wyniosła 2 391 mln EUR (w 2023 r.: 9 450 mln EUR). Z tego kwota 3 133 mln EUR odnosiła się do pozostałych kwot zawartych w sprawozdaniu z września 2023 r. i została zapłacona przez Zjednoczone Królestwo w pięciu równych transzach w okresie od stycznia do maja 2024 r. (w 2023 r.: 3 998 mln EUR), kwota 1 414 mln EUR odnosiła się do sprawozdania z kwietnia 2024 r. i została zapłacona na rzecz Zjednoczonego Królestwa w czterech równych miesięcznych transzach w okresie od czerwca do września 2024 r. (w 2023 r.: 3 572 mln EUR, zapłacone przez Zjednoczone Królestwo), a kwota 672 mln EUR odnosiła się do sprawozdania z września 2024 r. i została zapłacona w trzech równych transzach w okresie od października do grudnia 2024 r. (w 2023 r.: 1 880 mln EUR).

w mln EUR

	Pozostałe kwoty zawarte Sprawozdanie z września 2023 r. (należne i zapłacone od stycznia do maja 2024 r.)	Sprawozdanie z kwietnia 2024 r. (należne i zapłacone od czerwca do września 2024 r.)	Sprawozdanie z września 2024 r. (należne i zapłacone od października do grudnia 2024 r.)	Ogółem płatności w 2024 r.
Art. 136	*21*	*–*	*8*	*29*
Art. 140	*3 092*	*–*	*672*	*3 763*
Art. 142	*18*	*280*	*11*	*309*
Art. 143	*11*	*–*	*–*	*11*
Art. 147	*–*	*12*	*–*	*12*
	3 141	*292*	*690*	*4 123*
Art. 136	*–*	*(1 349)*	*–*	*(1 349)*
Art. 140	*–*	*(10)*	*–*	*(10)*
Art. 141	*(8)*	*–*	*(19)*	*(27)*
Art. 143	*–*	*(244)*	*–*	*(244)*
Art. 144	*(0)*	*(59)*	*–*	*(59)*
Art. 145	*–*	*(37)*	*–*	*(37)*
Art. 146	*–*	*(7)*	*–*	*(7)*
	(8)	*(1 706)*	*(19)*	*(1 732)*
Ogółem	**3 133**	**(1 414)**	**672**	**2 391**

Ponadto w lipcu 2024 r. Zjednoczone Królestwo zapłaciło kwotę netto w wysokości 4,7 mln EUR (po skompensowaniu udziału Zjednoczonego Królestwa w wysokości 0,7 mln EUR) w związku z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącym VAT (mały punkt kompleksowej obsługi – MOSS).

Pozostałe na koniec roku saldo faktury z września 2024 r., wynoszące 1 120 mln EUR, płatne przez Zjednoczone Królestwo w pięciu równych miesięcznych transzach w okresie od stycznia do maja 2025 r. (w 2023 r.: 3 133 mln EUR).

Art. 140 – Zobowiązania pozostające do spłaty

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się zapłacić UE swój udział w zobowiązaniach budżetowych pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2020 r. („Brexit RAL") dostosowany zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 140. Na dzień 31 grudnia 2024 r. łączna kwota ujęta jako należność wynosiła 4 432 mln EUR (w 2023 r.: 8 340 mln EUR), z czego 1 963 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku. W poniższej tabeli przedstawiono główne przepływy między łączną kwotą ujętą jako należność na dzień 31 grudnia 2023 r. a łączoną kwotą ujętą jako należność na dzień 31 grudnia 2024 r.:

w mln EUR

Kwota należna od Zjednoczonego Królestwa na 31.12.2023	**8 340**
Korekty finansowe netto dotyczące okresu 2014–2020 lub poprzednich okresów programowania (w tym korekta odliczeń z 2023 r.)	*(35)*
Płatności netto otrzymane od Zjednoczonego Królestwa w 2024 r.	*(3 753)*
Dostosowanie szacowanego niewykonania	*(121)*
Ogółem	**4 432**
Trwałe	*2 469*
Obrotowe	*1 963*

Łączna kwota ujęta jako należność obniżyła się w ujęciu rok do roku o 3 909 mln EUR (w 2023 r.: 8 688 mln EUR), co wynikało głównie z płatności otrzymanych od Zjednoczonego Królestwa w 2024 r.

Kwota, która ma zostać uiszczona w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (1 963 mln EUR), obejmuje: pozostałe saldo faktury z września 2024 r. (1 119 mln EUR) płatne przez Zjednoczone Królestwo w okresie od stycznia do maja 2025 r.; kwotę zafakturowaną w kwietniu 2025 r. (599 mln EUR) płatną przez Zjednoczone Królestwo w okresie od czerwca do września 2025 r.; a także część kwoty, która ma zostać zafakturowana we wrześniu 2025 r. i zapłacona przez Zjednoczone Królestwo w okresie od października do grudnia 2025 r. (244 mln EUR). Na kwotę zafakturowaną w kwietniu 2025 r. składają się kwota 342 mln EUR związana z udziałem Zjednoczonego Królestwa w szacowanej realizacji zobowiązań pozostających do spłaty w 2025 r. i kwota 257 mln EUR związana z dostosowaniem udziału Zjednoczonego Królestwa w zobowiązaniach pozostających do spłaty, które mają zostać zrealizowane w 2024 r. Na kwotę, która ma zostać zafakturowana we wrześniu 2025 r. i zapłacona w okresie od października do grudnia 2025 r., składają się: kwota 257 mln EUR związana z udziałem Zjednoczonego Królestwa w szacowanej realizacji zobowiązań pozostających do spłaty w 2025 r. oraz ujemna wartość kwoty 13 mln EUR związana z udziałem Zjednoczonego Królestwa w szacunkowych korektach finansowych netto dotyczących okresu 2014–2020 lub poprzednich okresów programowych (w tym korekcie odliczeń z 2023 r.).

Szacowane niewykonanie dostosowano o kwotę 121 mln EUR, aby odzwierciedlić faktyczne umorzenie w 2024 r., jak również przyszłe umorzenie zobowiązań wynikających z brexitu, które pozostają do spłaty według szacunków na koniec 2024 r.

Art. 142 – Zobowiązania Unii na koniec 2020 r.

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się zapłacić UE swój udział w zobowiązaniach Unii na koniec 2020 r., z wyjątkiem zobowiązań: a) z odpowiadającymi im aktywami oraz b) odnoszących się do funkcjonowania budżetu i zarządzania zasobami własnymi (w tym kwot już pokrytych przez zobowiązania pozostające do spłaty, zob. art. 140 powyżej). Główna kwota dotyczy zobowiązań UE z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (świadczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne) istniejących na dzień 31 grudnia 2020 r.

Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 6

w mln EUR

	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	31.12.2024	31.12.2023
Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty	*72 580*	*4 948*	*77 529*	*79 709*
Udział Zjednoczonego Królestwa	**9 023**	**615**	**9 638**	**9 909**
Składki do PSEO/JSIS	**294**	**11**	**305**	**280**
Ogółem	**9 317**	**626**	**9 943**	**10 189**
Trwałe	*9 023*	*615*	*9 638*	*9 909*
Obrotowe	*294*	*11*	*305*	*280*

Zgodnie z trybem spłaty zaległych płatności określonym w art. 142 ust. 6 Zjednoczone Królestwo wnosi co roku wkład w płatności netto dokonywane z budżetu Unii w roku poprzednim na rzecz każdego beneficjenta systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich (PSEO) oraz w powiązane składki z budżetu Unii do wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego (JSIS) na każdego beneficjenta lub osobę, która jest uprawniona do świadczeń za pośrednictwem beneficjenta. Wkłady są płatne w czterech miesięcznych transzach od czerwca do września danego roku.

Udział Zjednoczonego Królestwa w płatnościach netto dokonanych z budżetu Unii w 2024 r. na rzecz beneficjentów PSEO oraz na rzecz JSIS wynosił odpowiednio 294 mln EUR i 11 mln EUR. O kwotach tych powiadomiono Zjednoczone Królestwo w ramach faktury z kwietnia 2025 r. (kwoty mają więc zostać zapłacone przez Zjednoczone Królestwo w czterech równych miesięcznych transzach w okresie od czerwca do września 2025 r.).

Co więcej, na dzień 31 grudnia 2024 r. zobowiązania Zjednoczonego Królestwa z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 6, dotyczące PSEO oraz JSIS, wynosiły odpowiednio 9 023 mln EUR i 615 mln EUR (w 2023 r.: 9 207 mln EUR i 703 mln EUR). Należy zauważyć, że chociaż straty (lub zyski) aktuarialne wynikające ze zmian w założeniach aktuarialnych wpływają na wartość bieżącą pozostających do spłaty zobowiązań z 2020 r. obliczonych na podstawie MSRSP nr 39/reguły rachunkowości UE nr 12, nie powodują one zmiany ani kwoty świadczeń, które muszą zostać faktycznie wypłacone przez UE, ani – w sposób dorozumiany – wkładów Zjednoczonego Królestwa do tych płatności w momencie ich wymagalności zgodnie z domyślnym mechanizmem rozliczenia określonym w art. 142 ust. 6.

Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 5

Zgodnie z art. 142 ust. 5 Zjednoczone Królestwo wnosi wkład w zobowiązania związane z innymi systemami świadczeń emerytalnych, zapisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym UE w roku budżetowym 2020 w 10 transzach, począwszy od dnia 31 października 2021 r. (przy czym każda roczna rata jest płatna w ośmiu miesięcznych transzach od października do maja roku następnego). Zobowiązania te w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Unii za rok budżetowy 2020 wynosiły 2 344 mld EUR, w wyniku czego udział Zjednoczonego Królestwa na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniósł 291 mln EUR. Biorąc pod uwagę kwoty otrzymane od Zjednoczonego Królestwa do końca 2024 r., wynoszące łącznie 98 mln EUR, pozostający do spłaty udział Zjednoczonego Królestwa w innych systemach świadczeń emerytalnych zmniejszył się do 193 mln EUR na dzień 31 grudnia 2024 r., z czego 29 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku.

Więcej informacji na temat systemów świadczeń pracowniczych znajduje się w informacji dodatkowej **1.5.10** oraz w informacji dodatkowej **2.9**.

Inne artykuły

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa:		
Art. 136	*8*	–
Art. 147	*107*	*115*
	116	**115**

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa:		
Art. 136	*–*	*(1 451)*
Art. 141	*(1 630)*	*(1 564)*
Art. 143	*(191)*	*(233)*
Art. 144	*(58)*	*(59)*
Art. 145	*(37)*	*(74)*
Art. 146	*(7)*	*(13)*
	(1 922)	**(3 394)**
Ogółem	**(1 806)**	**(3 279)**
Trwałe	*(1 040)*	*(1 602)*
Obrotowe	*(766)*	*(1 677)*

Art. 136** – **Przepisy mające zastosowanie w odniesieniu do zasobów własnych

W art. 136 ustanowiono przepisy mające zastosowanie po dniu 31 grudnia 2020 r. w odniesieniu do zasobów własnych. Zjednoczone Królestwo ma prawo otrzymać swój udział lub, w zależności od sytuacji, jest zobowiązane do zapłaty swojego udziału, w przypadku gdy zasoby własne odnoszące się do lat budżetowych do 2020 r. włącznie mają zostać udostępnione, skorygowane lub poddane dostosowaniom po 31 grudnia 2020 r. Z tego względu Zjednoczone Królestwo podlega wszelkim dostosowaniom zasobów własnych opartych na VAT i DNB, które odnoszą się do lat budżetowych do 2020 r. włącznie. Te dostosowania związane z VAT i DNB będą jednak dokonywane wyłącznie w następstwie decyzji podjętej nie później niż 31 grudnia 2028 r. Należy uwzględnić również aktualizacje rabatów brytyjskich za lata 2018–2019.

Zgodnie z art. 136 umowy o wystąpieniu władze Zjednoczonego Królestwa nadal przesyłają miesięczne zestawienia dotyczące rachunku A zawierające podsumowanie kwot tradycyjnych zasobów własnych należnych do budżetu UE. Kwoty te (pomniejszone o mający zastosowanie wskaźnik zatrzymania) są uwzględniane w całkowitej kwocie następnej faktury, o której mowa w art. 148 ust. 2 umowy o wystąpieniu (zob. następny akapit). W przypadku zwłoki w płatności tych kwot należne są odsetki zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 609/2014.

Zjednoczone Królestwo jest zatem zobowiązane do wpłacenia tradycyjnych zasobów własnych pobranych przez nie po dniu 28 lutego 2021 r., ale odnoszących się do 2020 r. oraz wcześniejszych lat. Od tej kwoty należy następnie odjąć jego udział w udostępnionej sumie. Odrębny rachunek dla tradycyjnych zasobów własnych musi zostać w pełni zlikwidowany 31 grudnia 2025 r.

Pozostająca do spłaty kwota netto należna od Zjednoczonego Królestwa na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi 8 mln EUR (w 2023 r.: 1 451 mln EUR należne Zjednoczonemu Królestwu), z czego 112 mln EUR trzeba będzie zapłacić Zjednoczonemu Królestwu w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku, a Zjednoczone Królestwo będzie musiało zapłacić 121 mln EUR w późniejszym czasie.

w mln EUR

Kwota należna na rzecz (-)/od (+) Zjednoczonego Królestwa na 31.12.2023	**(1 451)**
Korekta szacunkowych kwot zafakturowanych we wrześniu 2024 r.	*16*
Udział Zjednoczonego Królestwa w związku z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącym VAT (MOSS)	*1*
Płatności dokonane na rzecz Zjednoczonego Królestwa w 2024 r.	*1 319*
Dostosowania związane z VAT i DNB (przeprowadzenie bilansu w 2023 r.)	*(2)*
Dostosowania związane z VAT i DNB (przeprowadzenie bilansu w 2024 r.)	*121*
Odsetki za zwłokę w płatności tradycyjnych zasobów własnych oraz zasobów własnych z tytułu VAT przez Zjednoczone Królestwo	*4*
Tradycyjne zasoby własne netto Zjednoczonego Królestwa po 28 lutego 2021 r.	*(0)*

w mln EUR

Kwota należna na rzecz (-)/od (+) Zjednoczonego Królestwa na 31.12.2024	**8**
Trwałe	*121*
Obrotowe	*(112)*

Kwota wykazana w pozycji „Płatności dokonane na rzecz Zjednoczonego Królestwa w 2024 r." jest pomniejszona o udział Zjednoczonego Królestwa w kwocie odnoszącej się do postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącym VAT (mały punkt kompleksowej obsługi – MOSS).

Kwota wykazana w pozycji „Dostosowania związane z VAT i DNB (przeprowadzenie bilansu w 2023 r.)" odpowiada różnicy między kwotą zafakturowaną w kwietniu 2025 r. (- 129,4 mln EUR) a wartością szacunkową uwzględnioną już w kwocie należnej z tytułu brexitu na koniec 2023 r. (- 127,7 mln EUR).

Kwota przedstawiona w pozycji „Dostosowania związane z VAT i DNB (przeprowadzenie bilansu w 2024 r.)" odpowiada szacunkowej kwocie, która ma zostać zafakturowana w kwietniu 2026 r.

Art. 141** – **Grzywny

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojej części grzywien nałożonych przed dniem 31 grudnia 2020 r., a także grzywien nałożonych przez Unię po dniu 31 grudnia 2020 r. w ramach procedury, o której mowa w art. 92 ust. 1, gdy staną się one ostateczne. Kwota grzywien mających znaczenie dla Zjednoczonego Królestwa, które były nieuregulowane na dzień 31 grudnia 2024 r., wynosi 8,9 mld EUR (w 2023 r.: 12,4 mld EUR). Zmniejszenie netto tych grzywien wynosiło 3,4 mld EUR (grzywny nałożone w 2024 r. w wysokości 1,2 mld EUR pomniejszone o kwotę 4,6 mld EUR przypadającą na grzywny potwierdzone i zapłacone, obniżone lub unieważnione decyzją sądu). Udział Zjednoczonego Królestwa w grzywnach mających znaczenie dla Zjednoczonego Królestwa, które były nieuregulowane na dzień 31 grudnia 2024 r., wynosi 1,1 mld EUR (w 2023 r.: 1,5 mld EUR), z czego kwota 7 mln EUR zostanie ujęta w fakturze za wrzesień 2025 r. i zapłacona Zjednoczonemu Królestwu w okresie od października 2025 r. do maja 2026 r. Ponadto Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojego udziału w ostatecznych grzywnach, które nie były już zaległe na dzień 31 grudnia 2024 r. (343 mln EUR, które także zostały uwzględnione w fakturze z kwietnia 2025 r. i mają zostać zapłacone Zjednoczonemu Królestwu w okresie od czerwca 2025 r. do września 2025 r., jak również 146 mln EUR, które zostaną uwzględnione w fakturze za wrzesień 2025 r. i zapłacone Zjednoczonemu Królestwu w okresie od października 2025 r. do maja 2026 r.), i do swojego udziału w ostatecznych grzywnach, które zostały zafakturowane we wrześniu 2024 r., ale nie zostały jeszcze zapłacone na koniec roku (31 mln EUR, wypłacone Zjednoczonemu Królestwu w okresie od stycznia do maja 2025 r.). Całkowity udział Zjednoczonego Królestwa w grzywnach wynosi tym samym 1,6 mld EUR (w 2023 r.: 1,6 mld EUR), z czego 431 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (w 2023 r.: 27 mln EUR).

Art. 143** – **Warunkowe zobowiązania finansowe: pożyczki na pomoc finansową, EFIS, EFZR i upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich

Zgodnie z tym artykułem Zjednoczone Królestwo jest zobowiązane do sfinansowania swojej części zobowiązań warunkowych UE związanych z działalnością w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek oraz działalnością gwarancyjną, o ile zobowiązania te powstaną i nie zostaną pokryte z istniejących funduszy gwarancyjnych – zob. informacja dodatkowa **4.1** dotycząca powiązanych zobowiązań warunkowych. UE zwróci Zjednoczonemu Królestwu kwoty, które już wpłaciło ono do funduszy gwarancyjnych, a które nie są już potrzebne. Zjednoczone Królestwo ma również prawo do środków powracających z operacji, za które jest współodpowiedzialne. Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota, która miała zostać wypłacona Zjednoczonemu Królestwu w całości w ciągu kolejnych 12 miesięcy, wynosiła 190,6 mln EUR (w 2023 r.: 243,8 mln EUR). Kwota ta obejmuje udział Zjednoczonego Królestwa w odzyskanych środkach i przychodach netto uzyskanych w 2024 r. (104,4 mln EUR), nadwyżkę w rezerwach (59,7 mln EUR) oraz dochody z zarządzania aktywami (30,1 mln EUR). Obejmuje ona również - 3,6 mln EUR przypadających na dostosowania zidentyfikowane w trakcie ustalonych procedur przeglądu: dostosowanie o kwoty odzyskane w 2023 r. w odniesieniu do pożyczek na rzecz państw trzecich (1 302 EUR), dostosowanie obecnego wskaźnika zasilenia rezerw na 2023 r. w odniesieniu do pożyczek dla państw trzecich (- 0,5 mln EUR), dostosowanie o kwoty odzyskane w 2023 r. w odniesieniu do EFIS (- 3,2 mln EUR), dostosowanie obecnego wskaźnika zasilenia rezerw na 2023 r. w odniesieniu do EFIS (0,1 mln EUR) oraz dostosowanie kwoty na 2023 r. dotyczącej dochodów z zarządzania aktywami rezerw na EFIS (- 9 448 EUR).

Art. 144** – **Instrumenty finansowe

Na podstawie tego artykułu UE zobowiązała się do zwrotu Zjednoczonemu Królestwu jego udziału w środkach powracających pochodzących z operacji finansowych zatwierdzonych do daty wystąpienia, jak również jego udziału w wypłatach dokonanych w ramach operacji finansowych zatwierdzonych po dacie wystąpienia. Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota, która miała zostać wypłacona Zjednoczonemu Królestwu w całości w ciągu kolejnych 12 miesięcy, wynosiła 57,9 mln EUR (w 2023 r.: 59,4 mln EUR).

Art. 145** – **Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS w likwidacji)

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojego udziału w aktywach netto EWWiS w likwidacji na dzień 31 grudnia 2020 r., który to udział ma być spłacony w pięciu ratach w dniu 30 czerwca każdego roku, począwszy od 2021 r. Aktywa netto EWWiS w likwidacji na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiły 1,5 mld EUR, z czego udział Zjednoczonego Królestwa wynosi 184 mln EUR. W następstwie płatności czwartej transzy w wysokości 37 mln EUR w 2024 r. kwota pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 37 mln EUR (w 2023 r.: 74 mln EUR), co w całości ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Art. 146** – **Inwestycje w Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojego udziału w inwestycji UE w opłacony kapitał podstawowy EFI na dzień 31 grudnia 2020 r., który ma być spłacony w pięciu transzach 30 czerwca każdego roku, począwszy od 2021 r. Inwestycja UE w opłacony kapitał podstawowy EFI na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 267 mln EUR, z czego udział Zjednoczonego Królestwa wynosi 33 mln EUR. W następstwie płatności czwartej transzy w wysokości 6,6 mln EUR w 2024 r. kwota pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 6,6 mln EUR (w 2023 r.: 13,3 mln EUR), co w całości ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Art. 147** – **Sprawy sądowe

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do wniesienia swojego udziału w płatnościach z budżetu UE wynikających ze spraw sądowych dotyczących interesów finansowych Unii, które staną się wymagalne, pod warunkiem że fakty stanowiące przedmiot tych spraw wystąpiły nie później niż 31 grudnia 2020 r. Biorąc pod uwagę rezerwy i rozliczenia międzyokresowe na koniec roku, jak również rzeczywiste płatności dokonane i otrzymane przez UE w związku ze sprawami sądowymi w 2024 r., Zjednoczone Królestwo będzie musiało zapłacić około 107 mln EUR (w 2023 r.: 115 mln EUR), z czego 69 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

2.6.1.3. Należności z tytułu grzywien nałożonych na przedsiębiorstwa

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Należność z tytułu kwoty grzywien brutto	*12 247*	*13 762*
Płatności tymczasowe i ostateczne	*(2 161)*	*(3 014)*
Utrata wartości	*(934)*	*(887)*
Ogółem	**9 152**	**9 861**
Trwałe	–	–
Obrotowe	*9 152*	*9 861*

Grzywny nałożone na przedsiębiorstwa obejmują głównie grzywny za naruszenie zasad konkurencji i opłaty z tytułu przekroczenia poziomu emisji CO2. Ukarane przedsiębiorstwa, które wniosły lub planują wnieść odwołanie, mają możliwość albo dokonać płatności tymczasowych, albo dostarczyć Komisji gwarancje bankowe. W odniesieniu do łącznej kwoty nieuregulowanych na koniec roku grzywien nieobjętych płatnościami tymczasowymi ani ostatecznymi otrzymano gwarancje na kwotę 7 091 mln EUR (w 2023 r.: 9 324 mln EUR).

Płatności otrzymane od ukaranych przedsiębiorstw są utrzymywane jako inwestycje (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**) albo na rachunkach bankowych w funduszu BUFI (zob. informacja dodatkowa **2.8**).

Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości są odzwierciedleniem indywidualnej oceny przeprowadzonej przez Komisję w odniesieniu do grzywien niezainkasowanych ani nieobjętych gwarancją, których Komisja nie spodziewa się odzyskać, a także przypadków zmniejszenia grzywny przez organy sądowe.

Roczne przychody z grzywien nałożonych na przedsiębiorstwa wyniosły łącznie 3 512 mln EUR (zob. informacja dodatkowa **3.5**), natomiast wydatki, tj. zmniejszenie grzywien decyzjami Trybunału, wyniosły 1 123 mln EUR (zob. informacja dodatkowa **3.16**).

W związku z potencjalną koniecznością zwrotu tymczasowo zapłaconych kwot przedsiębiorstwom, które odwołują się lub mają prawo odwołać się od nałożonych na nie grzywien, wykazuje się zobowiązanie warunkowe w wysokości 2 178 mln EUR – zob. informacja dodatkowa **4.2.1**.

2.6.1.4. Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Naliczone przychody	*756*	*1 131*
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów związane z transakcjami innymi niż transakcje wymiany	*339*	*223*
Ogółem	**1 095**	**1 354**
Trwałe	*10*	*567*
Obrotowe	*1 085*	*787*

Naliczone przychody obejmują kwotę 0,4 mld EUR (w 2023 r.: 1 mld EUR), którą Komisja spodziewa się odzyskać w obszarze spójności w wyniku analizy i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przedłożonych przez państwa członkowskie.

2.6.2. *Należności z tytułu transakcji wymiany*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe		
Należności z tytułu gwarancji finansowej	*1 324*	*1 666*
Odsetki za zwłokę	*323*	*365*
Inne należności	*84*	*98*
	1 731	**2 129**
Obrotowe		
Należności z tytułu gwarancji finansowej	*306*	*340*
Od klientów	*302*	*286*
Utrata wartości należności od klientów	*(136)*	*(158)*
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów związane z transakcjami wymiany	*363*	*380*
Odsetki za zwłokę	*761*	*1 186*
Inne	*339*	*287*
	1 936	**2 321**
Ogółem	**3 666**	**4 450**

Odsetki za zwłokę odnoszą się głównie do spraw dotyczących zasobów własnych i do naliczonych odsetek od grzywien objętych gwarancjami udzielonymi przez ukarane przedsiębiorstwa. Kwota wykazana tu jako należność długoterminowa (0,3 mld EUR) odnosi się do będących w toku spraw z państwami członkowskimi wspomnianych w informacji dodatkowej **2.6.1.1**.

Należności otrzymywane z tytułu umów gwarancji finansowej to przyszłe wynagrodzenie, którego uzyskania UE oczekuje za udzielone gwarancje. Większość gwarancji UE nie jest wynagradzana ani wyceniana poniżej stóp rynkowych. Z tego względu należności otrzymywane z tytułu umów gwarancji finansowej są znacznie niższe od zobowiązania z tytułu umowy gwarancji finansowej (zob. informacja dodatkowa **2.11.2**). Całkowita kwota należności z tytułu umów gwarancji finansowej na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 1 629 mln EUR, z czego 1 588 mln EUR sklasyfikowano jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (poziom 3 hierarchii wartości godziwej). W porównaniu z saldem otwarcia, wynoszącym 2 006 mln EUR na dzień 1 stycznia 2023 r., łącznie należności z tytułu umów gwarancji finansowej zmniejszyły się o 377 mln EUR, co jest wynikiem premii gwarancyjnych otrzymanych w 2024 r. w kwocie 274 mln EUR oraz niższych o 103 mln EUR premii gwarancyjnych oczekiwanych w przyszłości.

2.7. **ZAPASY**

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Materiały naukowe	*66*	*60*
Inne	*19*	*20*
Ogółem	**85**	**78**

2.8. **ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY**

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Rachunki – administracje finansowe i banki centralne		*24 059*	*22 620*
Rachunki bieżące		*808*	*312*
Rachunki zaliczkowe		*10*	*7*
Przekazanie (środki pieniężne w drodze)		*–*	*0*
Rachunki bankowe na potrzeby wykonania budżetu	*2.8.1*	**24 877**	**22 940**
Jednolite podejście do finansowania	*2.8.2*	**33 926**	**12 539**
Instrumenty finansowe	*2.8.3*	**2 758**	**2 279**
Grzywny	*2.8.4*	**134**	**540**
Inne instytucje, agencje i organy		**1 439**	**1 281**
Fundusze powiernicze		**30**	**37**
Ogółem		**63 163**	**39 616**

2.8.1. *Rachunki bankowe na potrzeby wykonania budżetu*

W tej pozycji ujęto wszelkie środki pieniężne, które Komisja przechowuje na rachunkach bankowych w poszczególnych państwach członkowskich i państwach EFTA (administracja finansowa lub bank centralny), jak również na rachunkach bieżących w bankach komercyjnych, na rachunkach zaliczkowych, a także na rachunkach środków podręcznych (*petty cash*).

Salda środków pieniężnych są zgodne z pewnymi cyklicznymi wzorcami, w których wydatki następują po poborze zasobów. W związku z tym zmieniają się one w zależności od tych przeciwstawnych przepływów. W szczególności saldo środków pieniężnych na koniec roku jest w dużej mierze absorbowane na początku następnego roku przez znaczną płatność z tytułu wydatków związanych z EFRG.

Niewielka różnica w saldzie środków pieniężnych dostępnym na koniec 2024 r. w porównaniu z 2023 r. wynikała głównie z nieco wolniejszego, niż przewidywano, tempa niektórych wydatków.

2.8.2. *Jednolite podejście do finansowania*

Zgodnie z jednolitą strategią finansowania część zaciągniętych pożyczek jest utrzymywana na rachunku bankowym w EBC jako środki pieniężne. Ma to na celu zachowanie płynności na potrzeby przyszłych zobowiązań dotyczących wypłat oraz utrzymanie określonego zabezpieczenia przed utratą płynności, przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych sald (zob. również informacje dodatkowe **6.4** i **6.6**). Poziom środków pieniężnych na tym rachunku zmienia się w trakcie roku. Zwiększone salda środków pieniężnych na koniec 2024 r. wynikają z wypłat zaplanowanych na początek 2025 r.

2.8.3. *Instrumenty finansowe*

Kwoty wykazane w tej pozycji obejmują przede wszystkim ekwiwalenty środków pieniężnych, którymi w imieniu Komisji zarządzają powiernicy w celu wdrażania programów za pomocą instrumentów finansowych, które są finansowane z budżetu UE: 1,8 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r., z czego 0,5 mld EUR dotyczy Funduszu EIC – zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**. Pozycja ta obejmuje również kwotę 0,8 mld EUR w ekwiwalentach środków pieniężnych (depozyty terminowe i krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw) należących do Funduszu Innowacyjnego zarządzanego przez EBI – zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**. Pozycja ta nie obejmuje zabezpieczenia przed utratą płynności związanego ze wspólnym funduszem rezerw (0,1 mld EUR na dzień 31 grudnia 2024 r.), które ulokowano w centralnej jednostce Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi. Środki pieniężne należące do instrumentów finansowych mogą zostać wykorzystane tylko na dane programy.

2.8.4. *Grzywny*

Środki te obejmują kwoty otrzymane w związku z grzywnami nałożonymi na przedsiębiorstwa przez Komisję, w przypadku których postępowanie jest nadal w toku. W przypadkach, gdy została złożona skarga lub gdy nie wiadomo, czy ukarane przedsiębiorstwo złoży skargę, odnośną kwotę wykazuje się jako zobowiązanie warunkowe w informacji dodatkowej **4.2.1**. Od 2010 r. wszystkie tymczasowo zainkasowane grzywny nałożone na przedsiębiorstwa są zarządzane przez Komisję w ramach funduszu BUFI i inwestowane w instrumenty finansowe sklasyfikowane jako aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa **2.4.2**), przy czym na koniec roku pewna część aktywów funduszu przekształcana jest w środki pieniężne.

ZOBOWIĄZANIA

2.9. ŚWIADCZENIA EMERYTALNO-RENTOWE ORAZ INNE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

2.9.1. *Zobowiązania z tytułu systemu świadczeń pracowniczych netto*

w mln EUR

	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem na 31.12.2024	Ogółem na 31.12.2023
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*84 765*	*1 942*	*6 850*	*93 557*	*91 261*
Aktywa programu	*nie dotyczy*	*(23)*	*(438)*	*(461)*	*(453)*
Zobowiązania netto	**84 765**	**1 919**	**6 413**	**93 096**	**90 808**

Wzrost łącznych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych utrzymuje się na stosunkowo stabilnym poziomie, a niewielki wzrost wynika głównie ze zwiększenia się zobowiązań netto systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich (PSEO), będącego największym istniejącym systemem. Zyski aktuarialne wynikające ze wzrostu rzeczywistej stopy dyskontowej systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich w ciągu roku zostały w dużej mierze skompensowane stratami wynikającymi z założeń aktuarialnych związanych ze zmianami wynagrodzeń, co doprowadziło do strat aktuarialnych netto wynikających z założeń finansowych (zob. informacje dodatkowe **2.9.2** i **2.9.4**). Należy jednak zauważyć, że chociaż wzrost lub spadek rzeczywistej stopy dyskontowej wpływa na wzrost kwoty zobowiązania na koniec roku, nie zmienia on kwoty świadczeń, które będą musiały zostać faktycznie wypłacone z budżetu UE na rzecz beneficjentów w przyszłych latach. Ponadto spadek zobowiązań netto z powodu zysków aktuarialnych z tytułu doświadczenia został skompensowany wzrostem wynikającym z rocznego kosztu bieżącego zatrudnienia i kosztu odsetek (odwrócenie dyskonta zobowiązań) (zob. informacja dodatkowa **2.9.2**).

System emerytalno-rentowy urzędników europejskich

To zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń to wartość bieżąca przewidywanych przyszłych płatności, których UE musi dokonać w celu wywiązania się z zobowiązań emerytalno-rentowych wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych. System ma jednak charakter bieżący, w związku z czym wszystkie płatności, które corocznie muszą zostać dokonane z systemu, są co roku uwzględniane w budżecie UE.

Zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego świadczenia przewidziane w pracowniczym systemie emerytalno-rentowym pokrywane są z budżetu UE. System ten ma charakter systemu umownego, a państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie tych świadczeń. Obowiązkowe składki emerytalne odejmuje się od wynagrodzeń podstawowych czynnych pracowników – obecnie stanowią one 12,1 % wynagrodzenia. Składki te uznaje się za dochód budżetowy w danym roku i wkład w ogólne finansowanie wydatków UE; zob. również informacja dodatkowa **3.8**.

Zobowiązania w ramach systemu emerytalno-rentowego wyceniono na podstawie liczby pracowników objętych systemem emerytalno-rentowym dla urzędników europejskich (pracownicy aktywni zawodowo, pracownicy na emeryturze, byli pracownicy aktywni zawodowo przebywający obecnie na rencie z tytułu niezdolności do pracy oraz osoby pozostające na utrzymaniu zmarłych pracowników) na dzień 31 grudnia 2024 r. oraz obowiązujących na ten dzień zasad określonych w regulaminie pracowniczym. Wycena ta została przeprowadzona w oparciu o przepisy dotyczące rachunkowości określone w MSRSP nr 39 (a zatem zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 12).

Inne systemy świadczeń emerytalnych

Pozycja ta obejmuje zobowiązania emerytalno-rentowe wobec członków i byłych członków Komisji, Trybunału Sprawiedliwości, Trybunału Obrachunkowego, Rady oraz Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. W pozycji tej ujęto również zobowiązania dotyczące świadczeń emerytalno-rentowych dla posłów do Parlamentu Europejskiego.

Wspólny system ubezpieczenia chorobowego

Oprócz powyższych systemów świadczeń emerytalnych dokonuje się również wyceny w celu oszacowania zobowiązań UE związanych ze wspólnym systemem ubezpieczenia chorobowego (JSIS) w odniesieniu do kosztów opieki zdrowotnej, które trzeba ponieść po okresie aktywności pracowników (z odliczeniem ich składek). Jak wskazano w informacji dodatkowej **1.5.10**, przy obliczaniu wysokości tych zobowiązań uwzględnia się całkowity okres służby czynnej, co zapewnia spójne uwzględnienie obu systemów – systemu emerytalno-rentowego i systemu ubezpieczenia chorobowego – składających się na pracowniczy program świadczeń po okresie zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę obowiązek wiernego przedstawienia ekonomicznego charakteru zaistniałej sytuacji, zgodnie zarówno z regułą rachunkowości UE, jak i z MSRSP, przy przypisywaniu świadczeń do okresów służby nie przyjęto bardziej rygorystycznej interpretacji MSRSP nr 39. Naliczanie kosztów zatrudnienia w przypadku systemu JSIS w pełnym zakresie przez okres 10 lat w odniesieniu do wszystkich urzędników, a nie za okres czynnej służby pracownika, skutkowałoby wzrostem kwoty zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec roku o 1,2 mld EUR. Jak już wspomniano, takie bardziej rygorystyczne podejście nie byłoby jednak zgodne z cechą jakościową, jaką jest wierne odzwierciedlenie, a zatem nie uznano by, że dostarcza ono wiarygodnych informacji zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 1 i koncepcyjnymi ramami MSRSP. Szacunek ten jest bardzo wrażliwy na zmianę bieżącego statusu administracyjnego personelu (w szczególności na liczbę członków zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę na czas określony, co do których przewiduje się, że w przyszłości uzyskają status urzędnika).

2.9.2. *Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń pracowniczych*

Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń to wartość zdyskontowana przewidywanych przyszłych płatności, których dokonanie wymagane jest do wywiązania się z zobowiązań wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych.

Poniżej przedstawiono analizę zmian zobowiązań z tytułu określonych świadczeń w bieżącym roku:

w mln EUR

	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem
Wartość bieżąca na 31.12.2023	**82 718**	**1 808**	**6 735**	**91 261**
Ujęte w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności				
Koszty bieżącego zatrudnienia	*2 839*	*76*	*241*	*3 156*
Koszty odsetek	*2 480*	*53*	*209*	*2 742*
Koszty przeszłego zatrudnienia	*–*	*(3)*	*–*	*(3)*
Ujęte w aktywach netto				
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych				
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z korekty założeń	*(1 542)*	*138*	*(119)*	*(1 523)*
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z założeń demograficznych	*308*	*3*	*18*	*329*
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z założeń finansowych	*339*	*(52)*	*(102)*	*185*
Inne				
Wypłacone świadczenia	*(2 378)*	*(82)*	*(131)*	*(2 591)*
Wartość bieżąca na 31.12.2024	**84 765**	**1 942**	**6 850**	**93 557**

Koszt bieżącego zatrudnienia stanowi wzrost wartości bieżącej zobowiązań z tytułu określonych świadczeń wynikający z bieżącego zatrudnienia członków w bieżącym roku.

Koszt odsetek odnosi się do wzrostu w ciągu danego okresu wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na skutek tego, że termin rozliczenia świadczeń zbliżył się o jeden okres.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z korekty założeń odnoszą się do skutków różnic pomiędzy oczekiwaniami przedstawionymi w założeniach na rok 2024 sporządzonych w roku poprzednim a tym, co faktycznie nastąpiło w 2024 r. Pozycja ta odzwierciedla również wpływ nowych pracowników (pracowników uwzględnionych w aktualnym bilansie, ale nieuwzględnionych w poprzednim).

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian w wartościach założeń aktuarialnych (zmiennych demograficznych, takich jak rotacja pracowników i umieralność, i finansowych, takich jak stopy dyskontowe i oczekiwane poziomy wzrostu wynagrodzeń) powstają, gdy szacunkowe wartości tych założeń są aktualizowane, aby odzwierciedlić podstawowe uwarunkowania.

Świadczenia (np. świadczenia emerytalno-rentowe lub zwroty kosztów leczenia) wypłaca się w trakcie roku zgodnie z zasadami systemu. Wypłata tych świadczeń prowadzi do spadku zobowiązań z tytułu określonych świadczeń.

2.9.3. *Aktywa programu*

w mln EUR

	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem
Wartość bieżąca na 31.12.2023	**34**	**419**	**453**
Zmiana aktywów programu netto	*(11)*	*19*	*8*
Wartość bieżąca na 31.12.2024	**23**	**438**	**461**

2.9.4. *Założenia aktuarialne – świadczenia pracownicze*

Główne założenia aktuarialne zastosowane do wyceny dwóch głównych systemów świadczeń pracowniczych UE przedstawiono poniżej:

	2024	2023
System emerytalno-rentowy urzędników europejskich		
Nominalna stopa dyskontowa	*3,3%*	*3,0%*
Spodziewana stopa inflacji	*2,0%*	*2,2%*
Rzeczywista stopa dyskontowa	*1,3%*	*0,8%*
Spodziewana stopa wzrostu przyszłych wynagrodzeń	*1,3%*	*1,1%*
Wiek emerytalny	*63/64/66*	*63/64/66*
Wspólny system ubezpieczenia chorobowego		
Nominalna stopa dyskontowa	*3,3%*	*3,1%*
Spodziewana stopa inflacji	*2,0%*	*2,2%*
Rzeczywista stopa dyskontowa	*1,3%*	*0,8%*
Spodziewana stopa wzrostu przyszłych wynagrodzeń	*1,3%*	*1,1%*
Wskaźniki charakteryzujące tendencje dotyczące kosztów leczenia	*1,6%*	*1,7%*
Wiek emerytalny	*63/64/66*	*63/64/66*

Wskaźniki umieralności na 2024 r. oparto na zaktualizowanej tablicy trwania życia unijnych urzędników służby cywilnej (EULT 2023) przy uwzględnieniu dynamicznie rozwijającej się tendencji w ciągu następnych 18 lat.

Nominalną stopę dyskontową określa się jako wartość dochodowości obligacji zerokuponowych denominowanych w euro (o okresie zapadalności wynoszącym 18 lat zgodnie ze stanem na grudzień 2024 r. w przypadku systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich i 19 lat w przypadku wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego). Zastosowana stopa inflacji to przewidywana stopa inflacji w równoważnym okresie: stopę inflacji przy progu rentowności uzyskuje się za sprawą zestawienia rentowności obligacji skarbowych indeksowanych inflacją i zwykłych obligacji skarbowych z głównych europejskich rynków finansowych. Rzeczywistą stopę dyskontową oblicza się na podstawie nominalnej stopy dyskontowej i przewidywanej długoterminowej stopy inflacji.

2.9.5. *Analiza wrażliwości*

Analiza wrażliwości opiera się na symulacjach, w których zmieniają się wartości odpowiednich założeń – przy założeniu, że pozostałe czynniki pozostają niezmienione.

Wrażliwość systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich

Zmiana zakładanej realnej stopy dyskontowej o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*(1 516)*	*1 558*	*(1 541)*	*1 585*

Zmiana zakładanej stopy wzrostu wynagrodzeń o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*1 514*	*(1 476)*	*1 532*	*(1 493)*

Zmiana o jeden rok przyjętego wieku emerytalnego miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*(799)*	*1 109*	*(795)*	*1 076*

Wrażliwość wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego

Zmiana o dziesięć punktów bazowych w zakładanych wskaźnikach charakteryzujących tendencje dotyczące kosztów leczenia miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Łączna kwota kosztów bieżącego zatrudnienia oraz kosztów odsetek będących składnikami okresowych kosztów leczenia po okresie zatrudnienia	*11*	*(11)*	*12*	*(12)*
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*166*	*(162)*	*166*	*(162)*

Zmiana zakładanej nominalnej stopy dyskontowej o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*(130)*	*133*	*(132)*	*135*

Zmiana zakładanej stopy wzrostu wynagrodzeń o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*(27)*	*26*	*(25)*	*25*

Zmiana o jeden rok przyjętego wieku emerytalnego miałaby następujące skutki:

w mln EUR

	2024		2023	
	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	*(185)*	*197*	*(188)*	*199*

2.10. **REZERWY**

w mln EUR

	Stan na 31.12.2023	Dodatkowe rezerwy	Cofnięte kwoty niewykorzystane	Kwoty wykorzystane	Przesunięcia między kategoriami	Zmiana w szacunkach	Stan na 31.12.2024
Sprawy sądowe:							
Rolnictwo	*1*	*204*	*–*	*(1)*	*–*	*–*	*204*
Inne	*823*	*11*	*(197)*	*(536)*	*–*	*0*	*100*
Likwidacja obiektów jądrowych	*1 768*	*–*	*–*	*(46)*	*–*	*75*	*1 796*
Rezerwy finansowe	*1*	*7 082*	*(1)*	*–*	*–*	*0*	*7 082*
Inne	*742*	*137*	*(228)*	*(16)*	*–*	*(2)*	*633*
Ogółem	**3 334**	**7 434**	**(426)**	**(599)**	**–**	**73**	**9 816**
Trwałe	**2 102**	**204**	**(12)**	**(23)**	**(63)**	**73**	**2 280**
Obrotowe	**1 233**	**7 230**	**(414)**	**(576)**	**63**	**(0)**	**7 536**

Rezerwy to kwoty oszacowane w wiarygodny sposób, które powstają na skutek przeszłych zdarzeń i prawdopodobnie będą musiały zostać pokryte w przyszłości z budżetu UE.

Rezerwy finansowe

Zwiększenia stanowią rezerwy na oczekiwane straty kredytowe z tytuł zobowiązań kredytowych w ramach pomocy makrofinansowej wchodzącej w zakres ULCM (zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**). Na dzień 31 grudnia 2024 r. UE nieodwołalnie zobowiązała się do wypłacenia Ukrainie 18,1 mld EUR. Pożyczka ta zostanie wypłacona w 2025 r. Zgodnie ze standardami rachunkowości UE musi uznać oczekiwane straty kredytowe za rezerwę w momencie nieodwołalnego zobowiązania.

Sprawy sądowe

W pozycji tej wykazano szacunkowe kwoty, które prawdopodobnie będzie należało wypłacić po zakończeniu roku w związku z toczącymi się sprawami sądowymi. Kwoty ujęte w pozycji „Rolnictwo" obejmują czynności prawne podejmowane przez państwa członkowskie przeciwko decyzjom w ramach kontroli zgodności rozliczeń wydanym w odniesieniu do EFRG oraz EFRROW.

Likwidacja obiektów jądrowych

Od 2017 r. podstawa istnienia rezerwy została zmieniona zgodnie ze zaktualizowaną strategią programu JRC w zakresie likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami z 2017 r. Przegląd strategii oraz potrzeb w zakresie budżetu i personelu przeprowadzono razem z niezależną grupą ekspertów ds. programu JRC w zakresie likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami. Jest to najlepszy dostępny szacunek budżetu oraz personelu potrzebnego do ukończenia likwidacji obiektów jądrowych JRC w Isprze, Geel, Karlsruhe i Petten.

Zgodnie z regułami rachunkowości UE ta rezerwa jest indeksowana wskaźnikiem inflacji, a następnie dyskontowana do jej wartości bieżącej netto (w oparciu o krzywą swapu w euro). Na dzień 31 grudnia 2024 r. stan tej rezerwy wynosił w związku z tym 1 796 mln EUR i był podzielony na kwoty, których wykorzystania należy się spodziewać w 2025 r. (38 mln EUR) i później (1 758 mln EUR).

Należy zauważyć, że znaczna niepewność związana z długoterminowym planowaniem likwidacji obiektów jądrowych może mieć wpływ na ten szacunek, który w przyszłości może znacząco wzrosnąć. Główne źródła niepewności są związane ze stanem końcowym likwidowanego obiektu, materiałami jądrowymi, gospodarowaniem odpadami i aspektami związanymi z ich unieszkodliwieniem, niekompletnym określeniem krajowych ram regulacyjnych lub ich brakiem, skomplikowanymi i czasochłonnymi procesami udzielania zezwoleń oraz przyszłymi zmianami na przemysłowym rynku likwidacji.

2.11. **ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE**

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Trwałe			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	*2.11.1*	*539 522*	*430 633*
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*2.4.2.2*	*13*	*8*
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	*2.11.2*	*39*	*131*
		539 575	**430 771**
Krótkoterminowe			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	*2.11.1*	*55 904*	*21 424*
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*2.4.2.2*	*84*	*52*
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	*2.11.2*	*6 340*	*6 137*
		62 328	**27 613**
Ogółem		**601 903**	**458 385**

2.11.1. *Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu*

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Pożyczki zaciągnięte	*2.11.1.1*	*594 028*	*450 561*
Inne zobowiązania finansowe	*2.11.1.2*	*1 398*	*1 496*
Ogółem		**595 426**	**452 057**
Długoterminowe		*539 522*	*430 633*
Krótkoterminowe		*55 904*	*21 424*

2.11.1.1. Pożyczki zaciągnięte

w mln EUR

	Jednolite podejście do finansowania	SURE	EFSM	BOP	MFA	Euratom	Ogółem
Ogółem na 31.12.2023	*292 728*	*98 984*	*43 095*	*201*	*15 238*	*314*	*450 561*
Nowe pożyczki – nominalne	*194 472*	*–*	*1 800*	*–*	*145*	*–*	*196 417*
Spłaty	*(50 404)*	*–*	*(2 600)*	*–*	*(600)*	*(13)*	*(53 617)*
Zmiany wartości bilansowej	*832*	*(145)*	*2*	*0*	*(21)*	*(0)*	*667*
Ogółem na 31.12.2024	**437 628**	**98 839**	**42 297**	**201**	**14 762**	**301**	**594 028**
Długoterminowe	*393 285*	*90 539*	*39 517*	*–*	*14 624*	*300*	*538 266*
Krótkoterminowe	*44 342*	*8 300*	*2 780*	*201*	*138*	*0*	*55 762*

Nominalna kwota zaciągniętych pożyczek na 31 grudnia 2024 r. wynosi 601,3 mld EUR (w 2023 r.: 458,5 mld EUR). Większość zaciągniętych pożyczek stanowią emisje długoterminowych obligacji, z wyjątkiem jednolitego finansowania, w ramach którego wyemitowano także krótkoterminowe eurobony o wartości 23,1 mld EUR (w 2023 r.: 15,2 mld EUR). Nowe zaciągnięte pożyczki netto w 2024 r. wyniosły 142,8 mld EUR (kwota nominalna).

Kwoty zaciągnięte na pożyczki w ramach SURE, EFSM, wsparcia bilansu płatniczego, Euratomu i pomocy makrofinansowej podpisane przed 2023 r. są transakcjami typu „back to back", co oznacza, że UE emituje specjalne obligacje w celu sfinansowania konkretnej umowy pożyczki na tych samych warunkach – zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**.

Z „jednolitego finansowania" pokrywane są pożyczki w ramach NGEU i bezzwrotne wsparcie, a także pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy i pomocy makrofinansowej podpisane od 2023 r. Komisja stosuje zbiorowe podejście do finansowania, w ramach którego zaciągane pożyczki nie służą do bezpośredniego pokrycia konkretnych wypłat. Zamiast tego dług jest emitowany zgodnie z rocznym planem zaciągania pożyczek, w formie obligacji długoterminowych i krótkoterminowych bonów. Do emisji tych papierów wartościowych Komisja wykorzystuje aukcje i konsorcja. Następnie przenosi koszty, zgodnie z metodyką alokacji kosztów uzgodnioną z państwami członkowskimi, na państwa członkowskie – w przypadku pożyczek i do budżetu UE – w przypadku wsparcia bezzwrotnego. Do skutecznego zarządzania płynnością przy tej elastyczności finansowania potrzebne jest również zabezpieczenie przed utratą płynności, zob. informacja dodatkowa **2.8.2**. W ramach jednolitej strategii finansowania Unia emituje krótkoterminowe eurobony (o zapadalności od 3 do 12 miesięcy), które można spłacić w ciągu tego samego lub kolejnego roku. Pozycja „Spłaty" odnosi się do 50,2 mld EUR takich pożyczek krótkoterminowych.

Kolejne 0,2 mld EUR w pozycji „Spłaty" i w pozycji „Nowe pożyczki" odnosi się do operacji w ramach umowy z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo), które UE oferuje swoim głównym dealerom od 2024 r. w celu poprawy efektywności i płynności rynku obligacji UE.

Pozycja „Zmiany wartości bilansowej" odpowiada zmianom naliczonych odsetek oraz zmianom premii/dyskont (nowe premie i dyskonta oraz amortyzacja)

Spłata powyższych zaciągniętych pożyczek jest ostatecznie gwarantowana przez budżet UE – zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**.

2.11.1.2. Inne zobowiązania finansowe

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Długoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	*605*	*750*
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	*283*	*288*
Wkłady warunkowe	*234*	*177*
Inne	*134*	*129*
	1 256	**1 343**
Krótkoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	*79*	*91*
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	*55*	*55*
Wkłady warunkowe	*8*	*7*
Inne	–	–
	142	**153**
Ogółem	**1 398**	**1 496**

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

w mln EUR

	Kwoty do zapłaty w przyszłości			
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Zobowiązania ogółem
Grunty i budynki	*77*	*279*	*321*	*677*
Inne aktywa trwałe	*2*	*5*	–	*7*
Ogółem na 31.12.2024	**79**	**283**	**321**	**683**
Część odsetkowa	*24*	*77*	*72*	*173*
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem na 31.12.2024	**102**	**361**	**393**	**856**
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem na 31.12.2023	*121*	*448*	*453*	*1 022*

Kwoty związane z leasingiem i z budynkami zostaną sfinansowane z przyszłych budżetów.

Wkłady warunkowe odnoszą się do wkładów państw członkowskich i innych darczyńców w programy UE, w szczególności InvestEU (zob. informacja dodatkowa **4.1.1**), w przypadku których UE ma obowiązek zwrócić wszelkie niewykorzystane środki podmiotowi wnoszącemu wkład.

2.11.2. *Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych*

w mln EUR

	31.12.2024		31.12.2023	
	Należności z tytułu gwarancji finansowej (Informacja dodatkowa 2.6.2)	Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej	Należności z tytułu gwarancji finansowej (Informacja dodatkowa 2.6.2)	Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej
Programy gwarancji budżetowych UE				
Gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	*19*	*1 862*	*51*	*2 170*
Gwarancja EFIS	*1 345*	*1 402*	*1 789*	*1 863*
Gwarancja EFZR	*7*	*192*	*4*	*196*
Gwarancja InvestEU	*190*	*1 606*	*117*	*920*
Gwarancja ISWMR – „Globalny wymiar Europy”	*30*	*582*	*10*	*367*
Gwarancja dla Ukrainy	*10*	*61*	–	–
	1 600	**5 707**	**1 970**	**5 515**
Programy instrumentów finansowych UE				
COSME	–	*304*	*0*	*338*
„Horyzont 2020”	*6*	*198*	*9*	*266*
Inne	*23*	*171*	*27*	*149*
	29	**673**	**36**	**753**
Ogółem	**1 629**	**6 379**	**2 006**	**6 268**
Długoterminowe	*1 324*	*39*	*1 666*	*131*
Krótkoterminowe	*306*	*6 340*	*340*	*6 137*

UE stosuje przedstawienie brutto umów gwarancji finansowej, w którym przychody, jakie mają zostać uzyskane z tytułu gwarancji, są ujmowane jako należności z tytułu gwarancji finansowej (co przedstawiono w dziale dotyczącym należności z tytułu transakcji wymiany – zob. informacja dodatkowa **2.6.2**), a zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej jest ujmowane w sposób przedstawiający zobowiązanie UE z tytułu pokrycia przyszłych roszczeń gwarancyjnych.

Chociaż zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych objętych upoważnieniem EBI i EFIS są nadal znaczne, gwarancje w ramach nowych programów w obecnych WRF, a mianowicie InvestEU, ISWMR i Gwarancji dla Ukrainy, rozpoczęte w 2024 r., nadal rosną ze względu na podpisanie nowych operacji przez partnerów wykonawczych UE (zob. również informacja dodatkowa **4.1.1**).

Z wyjątkiem gwarancji EFIS, w przypadku których UE ma prawo do oczekiwanego wynagrodzenia – ujmowanego jako należności z tytułu gwarancji finansowej – w znacznym stopniu pokrywającego zobowiązanie, w przypadku pozostałych programów oczekiwane przychody pokrywają jedynie niewielki ułamek gwarancji. Wynika to z wysokiego udziału unijnego subsydiowania w tych programach, w szczególności programach dotyczących finansowania podwyższonego ryzyka dla MŚP lub sektora innowacji, a także gwarancji dla projektów w krajach rozwijających się.

2.12. **ZOBOWIĄZANIA**

w mln EUR

	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2024	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2023
Zestawienia poniesionych wydatków i faktury otrzymane od następujących podmiotów:						
Państwa członkowskie						

w mln EUR

	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2024	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2023
EFRROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	*269*	*(0)*	*269*	*300*	*(0)*	*300*
EFRR i FS	*6 036*	*(2 258)*	*3 778*	*7 251*	*(1 995)*	*5 256*
EFS	*2 156*	*(447)*	*1 708*	*2 062*	*(310)*	*1 752*
RRF (NGEU)	*28 016*	*(724)*	*27 292*	*22 427*		*22 427*
Inne	*1 824*	*(318)*	*1 506*	*1 124*	*(225)*	*899*
Podmioty prywatne i publiczne	*1 957*	*(334)*	*1 623*	*1 859*	*(407)*	*1 452*
Otrzymane zestawienia poniesionych wydatków i faktury ogółem	**40 258**	**(4 082)**	**36 176**	**35 023**	**(2 937)**	**32 085**
EFRG	**15 086**	**nie dotyczy**	**15 086**	**12 503**	**nie dotyczy**	**12 503**
Zobowiązania z tytułu zasobów własnych	-	**nie dotyczy**	-	**3 248**	**nie dotyczy**	**3 248**
Zobowiązania różne	**3 624**	**nie dotyczy**	**3 624**	**2 277**	**nie dotyczy**	**2 277**
Inne	**528**	**nie dotyczy**	**528**	**402**	**nie dotyczy**	**402**
Ogółem	**59 496**	**(4 082)**	**55 414**	**53 453**	**(2 937)**	**50 516**

Zobowiązania obejmują faktury i zestawienia poniesionych wydatków, które otrzymano, ale które nie zostały opłacone do końca roku. Początkowo są one ujmowane w momencie otrzymania faktur lub zestawień poniesionych wydatków w kwocie roszczeń. Następnie zobowiązania koryguje się, aby odzwierciedlały jedynie kwoty zatwierdzone po dokonaniu przeglądu kosztów oraz kwoty uznane za kwalifikowalne. Kwoty uznane za niekwalifikowalne umieszcza się w kolumnie „Korekty"; największe kwoty dotyczą działań strukturalnych.

Wzrost zobowiązań związanych z RRF o 4,9 mld EUR wskazuje, że pod koniec roku otrzymano więcej wniosków o płatność, w odniesieniu do których ocena kamieni milowych i wartości docelowych nadal trwała.

Wzrost zobowiązań związanych z EFRG wiąże się z tym, jak zobowiązania EFRG ogółem rozkładają się na zobowiązania i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Zobowiązania EFRG ogółem pozostają na stosunkowo stabilnym poziomie i wynoszą 40 672 mln EUR w porównaniu z 40 843 mln EUR w poprzednim roku. W 2024 r. kwoty roszczenia, ujęte jako zobowiązania, są wyższe niż w 2023 r., natomiast rozliczenia międzyokresowe zmniejszyły się o podobną kwotę.

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych przepisów (UE) 1303/2013 ([27]) i (UE) 2021/1060 ([28]), które mają zastosowanie do funduszy strukturalnych (EFRR i EFS), Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), przewidują ochronę budżetu UE poprzez systematyczne zatrzymywanie części płatności okresowych. Po zakończeniu roku obrachunkowego (1 lipca – 30 czerwca) określonego w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów do lutego zostaje zakończony cykl kontroli polegających na kontrolach zarządczych prowadzonych przez instytucje zarządzające i audytach prowadzonych przez instytucje audytowe. Komisja analizuje dokumenty dające gwarancję i zestawienia wydatków przedłożone przez odpowiednie organy w państwach członkowskich. Zapłaty/odzyskania salda końcowego dokonuje się dopiero po zakończeniu tej oceny i zatwierdzeniu zestawienia wydatków. Kwota zatrzymana zgodnie z tym przepisem na koniec 2024 r. wyniosła 9,3 mld EUR. Część tej kwoty (1,1 mld EUR) uznaje się za niekwalifikowalną na podstawie informacji przedłożonych przez państwa członkowskie w zestawieniach wydatków i również umieszcza w kolumnie „Dostosowania".

([27]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([28]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Wnioski o płatności zaliczkowe

Oprócz wspomnianych powyżej kwot na koniec 2024 r. kwota z tytułu wniosków o płatności zaliczkowe, które wpłynęły, lecz nie zostały jeszcze zrealizowane na koniec roku, wynosiła 2,1 mld EUR. Zgodnie z zasadami rachunkowości UE kwot tych nie księguje się jako zobowiązania.

Zobowiązania z tytułu zasobów własnych

Zobowiązania z tytułu zasobów własnych odnoszą się do składek państw członkowskich wnoszonych do budżetu UE, które miały zostać zwrócone na koniec roku. Budżety korygujące wykonuje się zgodnie z art. 10a ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 609/2014. Duże saldo na dzień 31 grudnia 2023 r. wynikało z przyjęcia budżetu korygującego nr 4/2023 w dniu 22 listopada 2023 r. Zgodnie z tym przepisem odpowiednie kwoty zostały zwrócone państwom członkowskim w pierwszym dniu roboczym w styczniu 2024 r. Ponieważ w tym roku nie przyjęto podobnego budżetu korygującego, nie miały również miejsca takie zobowiązania.

2.13. **BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW I PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW**

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	*66 792*	*76 237*
Przychody przyszłych okresów	*159*	*182*
Inne	*140*	*386*
Ogółem	**67 091**	**76 805**

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów mają następującą strukturę:

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
RRF (NGEU)	*4 371*	*3 709*
EFRG	*25 586*	*28 339*
EFRROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	*17 374*	*17 895*
EFRR i FS	*3 101*	*11 052*
EFS	*2 318*	*3 882*
Inne	*14 042*	*11 360*
Ogółem	**66 792**	**76 237**

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów odnoszą się do ujmowanych wydatków, w odniesieniu do których Unia nie otrzymała jeszcze zestawień poniesionych wydatków. Największa zmiana dotyczy polityki spójności; w przypadku EFRR i Funduszu Spójności nastąpił spadek o 8 mld EUR, a w przypadku EFS – o 1,6 mld EUR. Wynika to z malejących rozliczeń międzyokresowych za okres programowania 2014–2020, ponieważ programy weszły w fazę zamknięcia. Jeśli chodzi o zmniejszenie się rozliczeń międzyokresowych związanych z EFRG, więcej szczegółów znajduje się w informacji dodatkowej **2.12**.

AKTYWA NETTO

2.14. **REZERWY**

w mln EUR

		31.12.2024	31.12.2023
Inne kapitały rezerwowe		*986*	*1 052*
Ogółem		**986**	**1 052**

Kwota ta obejmuje przede wszystkim kapitał rezerwowy EWWiS w likwidacji (593 mln EUR) na aktywa Funduszu Badawczego Węgla i Stali, które utworzono w związku z likwidacją EWWiS w likwidacji, jak również fundusz rezerw Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, zapewniający ciągłość jego operacji (293 mln EUR).

2.15. **KWOTY, DO WNIESIENIA KTÓRYCH NALEŻY WEZWAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE**

w mln EUR

Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na 31.12.2023	**213 221**
Wynik budżetowy za 2023 r. zapisany na dobro państw członkowskich	*633*
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	*(1 159)*
Inne	*(94)*
Wynik ekonomiczny za rok	*97 208*
Ogółem kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na 31.12.2024	**309 810**

Kwota ta stanowi tę część kosztów poniesionych już przez UE do dnia 31 grudnia, która będzie musiała zostać sfinansowana z przyszłych budżetów. Wiele kosztów ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w roku N, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w roku N+1 (lub później) i sfinansowane w związku z tym z budżetu na rok N+1 (lub później). W związku z ujęciem w sprawozdaniu finansowym tych zobowiązań oraz ze względu na fakt, że odpowiednie kwoty są finansowane z przyszłych budżetów, na koniec roku zobowiązania znacząco przekraczają poziom aktywów. Najbardziej znaczące kwoty, na które należy zwrócić uwagę, odnoszą się do pożyczek zaciągniętych w związku z bezzwrotnym wsparciem w ramach NGEU, do działań EFRG i do zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Należy również zauważyć, że nie ma to wpływu na wynik budżetu – dochody budżetowe powinny zawsze być równe wydatkom budżetowym lub je przewyższać, a każda nadwyżka dochodów zwracana jest państwom członkowskim.

Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczy zysków i strat aktuarialnych wynikających z wyceny aktuarialnej tych zobowiązań.

Znaczący wzrost kwot, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, obserwowany przez ostatnie lata wynika przede wszystkim z pożyczek związanych z bezzwrotnym wsparciem zaciągniętych w ramach NGEU w tym okresie.

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

DOCHODY

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY: ZASOBY WŁASNE

3.1. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA DNB

Przychody z tytułu zasobów własnych stanowią zasadniczą część przychodów operacyjnych UE. Spośród czterech kategorii zasobów własnych najbardziej znaczące są zasoby oparte na DNB (dochodzie narodowym brutto). DNB każdego państwa członkowskiego obciążane jest jednolitą stawką procentową. Zasoby oparte na DNB pozwalają zbilansować dochody i wydatki, tzn. finansują tę część budżetu, która nie jest pokrywana z innych źródeł dochodu. Spadek stanu zasobów opartych na DNB w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. wynika w dużej mierze ze zmniejszenia zapotrzebowania na środki na płatności.

3.2. TRADYCYJNE ZASOBY WŁASNE

Tradycyjne zasoby własne odnoszą się głównie do ceł, w przypadku których państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 25 % kwot, a zatem w powyższych liczbach uwzględniono to odliczenie. Poziom należności celnych przywozowych zasadniczo jest odzwierciedleniem zestawienia wahań wartości przywozu spoza UE oraz zmian we wspólnej taryfie celnej, która w wielu sytuacjach była obniżana w wyniku negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz szczególnych porozumień, w których przyznawano preferencje taryfowe pewnym partnerom handlowym lub pewnym produktom. Poziom ten zależy zatem również od ogólnej sytuacji gospodarczej, wysokości cen na świecie i wpływu kursów walutowych.

3.3. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA VAT

Zasoby własne oparte na VAT oblicza się zgodnie z podstawą opodatkowania VAT w państwach członkowskich. Podstawy VAT zostały w tym celu ujednolicone zgodnie z zasadami UE. Jednolita stawka poboru wynosząca 0,30 % ma zastosowanie do łącznej kwoty wpływów VAT pobieranej przez każde państwo członkowskie za wszystkie dostawy podlegające opodatkowaniu, podzielonej przez średnią ważoną stawkę VAT. Podstawa VAT jest ograniczona do 50 % DNB każdego państwa członkowskiego.

3.4. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA ODPADACH OPAKOWANIOWYCH Z TWORZYW SZTUCZNYCH

Jednolita stawka poboru wynosząca 0,80 EUR za kilogram ma zastosowanie do masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wytwarzanych w każdym państwie członkowskim, które nie są poddawane recyklingowi. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, które nie zostały poddane recyklingowi w danym roku, oblicza się jako różnicę między wytworzonymi odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych a odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych poddanymi recyklingowi w tym roku w danym państwie członkowskim. Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja są uprawnione do określonych rocznych obniżek ryczałtowych swoich wkładów w postaci zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych. Ten stosunkowo nowy zasób własny wprowadzono w 2021 r. wraz z wejściem w życie nowej decyzji w sprawie zasobów własnych (decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053) ([29]).

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY: PRZESUNIĘCIA ŚRODKÓW

3.5. GRZYWNY

Przychody wynoszące 4 039 mln EUR (w 2023 r.: 1 748 mln EUR) dotyczą głównie grzywien nałożonych przez Komisję na przedsiębiorstwa za naruszenie unijnych reguł konkurencji (3 509 mln EUR) oraz grzywien nałożonych na państwa członkowskie za naruszenia prawa UE (527 mln EUR).

([29]) Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

3.6. **ODZYSKANIE WYDATKÓW**

w mln EUR

	2024	2023
Zarządzanie dzielone	*755*	*691*
Zarządzanie bezpośrednie	*157*	*102*
Zarządzanie pośrednie	*44*	*10*
Ogółem	**957**	**803**

Ta pozycja obejmuje wystawione przez Komisję nakazy odzyskania środków, realizowane w drodze wpłaty gotówkowej przez dłużnika lub potrącenia należności od późniejszych płatności zarejestrowanych w systemie rachunkowości Komisji. Nakazy odzyskania środków wydaje się w celu odzyskania środków wcześniej wydatkowanych z budżetu UE. Odzyskanie środków dokonywane jest na podstawie kontroli, audytów lub analizy kwalifikowalności – operacje te służą zatem ochronie budżetu UE przed wydatkami poniesionymi z naruszeniem przepisów prawa.

Pozycja ta obejmuje także nakazy odzyskania środków wystawione przez państwa członkowskie beneficjentom środków EFRG, a także zmiany szacunków dotyczących naliczonych przychodów na koniec poprzedniego roku w porównaniu z końcem roku bieżącego.

Kwoty przedstawione w powyższej tabeli odzwierciedlają przychody uzyskane przez wystawienie nakazów odzyskania środków. Z tego względu dane te nie mogą odzwierciedlać i nie odzwierciedlają w pełni środków zastosowanych w celu ochrony budżetu UE, w szczególności w odniesieniu do polityki spójności, w przypadku której istnieją specjalne mechanizmy zapewniające korektę wydatków niekwalifikowalnych i w większości przypadków niewymagające wystawienia nakazu odzyskania środków. Budżet UE jest również chroniony za pośrednictwem wycofywania wydatków i za pośrednictwem odzyskanych płatności zaliczkowych. Zdecydowana większość kwoty ogółem przypada na kwoty odzyskane w ramach zarządzania dzielonego:

Rolnictwo: EFRG i rozwój obszarów wiejskich

W odniesieniu do EFRG oraz EFRROW kwoty ujęte w ramach tej pozycji jako przychód za dany rok to korekty finansowe za ten rok oraz zwroty zgłoszone przez państwa członkowskie i odzyskane w ciągu roku, a także wzrost netto pozostających kwot należnych zgłoszonych przez państwa członkowskie do odzyskania na koniec roku w związku z nadużyciami finansowymi i nieprawidłowościami.

Polityka spójności

Głównymi kwotami związanymi z polityką spójności są kwoty, które Komisja spodziewa się odzyskać od państw członkowskich. Odzyskanie będzie wynikiem badania i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przedłożonych przez państwa członkowskie na początku 2025 r. Kwoty podlegające zwrotowi stanowią zasadniczo różnicę między kwotami wstępnie zadeklarowanymi jako kwalifikowalne w danym roku budżetowym a kwotami potwierdzonymi jako kwalifikowalne w rocznych sprawozdaniach finansowych państw członkowskich. Niska kwota oznacza, że kontrole wprowadzone na poziomie państw członkowskich umożliwiły wykrycie niekwalifikowalnych kwot na wczesnym etapie procesu.

3.7. **UMOWA O WYSTĄPIENIU ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA**

Niniejsza sekcja ma związek z kwotami netto należnymi od Zjednoczonego Królestwa na podstawie umowy o wystąpieniu podpisanej po jego wystąpieniu z Unii w 2020 r. (zob. informacja dodatkowa **2.6.1.2**), dostosowywanymi co roku zgodnie z wymogami przewidzianymi w umowie. W 2024 r. nie odnotowano żadnych dochodów wynikających z umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE; zamiast nich odnotowano koszty.

3.8. **INNE PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY**

w mln EUR

	2024	2023
Wkłady państw członkowskich:		
Fundusz Innowacyjny	*2 297*	*1 812*
Pomoc zewnętrzna	*671*	*165*
InvestEU	*207*	*179*
Podatki i składki płacone przez personel	*1 754*	*1 565*
Wkład innych podmiotów na rzecz KE	*6 393*	*3 456*
Wkład EFTA, państw trzecich i krajów przystępujących	*4 527*	*1 770*
Przekazanie aktywów	*307*	*280*
Korekty budżetowe	*(6 169)*	*(1 058)*
Dostosowania rezerw	*426*	*407*
Inne	*261*	*224*
Ogółem	**10 673**	**8 800**

Wkłady państw członkowskich do Funduszu Innowacyjnego stanowią przychody związane przede wszystkim ze sprzedażą uprawnień do emisji, które mają być wykorzystane na wsparcie innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych. Wzrost w porównaniu z 2023 r. jest związany z większą liczbą sprzedanych uprawnień do emisji w ramach ETS, które przydzielono do Funduszu Innowacyjnego. Wkłady państw członkowskich w pomoc zewnętrzną obejmują przede wszystkim wkłady w spłatę odsetek od pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej plus dla Ukrainy (0,6 mld EUR).

Przychody z podatków i składek płaconych przez personel wynikają przede wszystkim z odliczeń od wynagrodzeń pracowników. W tej kategorii istotnymi kwotami są składki w ramach systemu emerytalno-rentowego i kwoty podatku dochodowego.

Wkłady innych podmiotów na rzecz KE obejmują przede wszystkim środki powracające (0,3 mld EUR) przekazywane przez EBI w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP (państwa Afryki, Karaibów i Pacyfiku) i instrumentu inwestycyjnego KTZ (kraje i terytoria zamorskie) oraz przychody z aukcji (5,9 mld EUR) wygenerowane za sprawą uprawnień do emisji w ramach ETS, które to źródło finansowania wykorzystano również do zapewnienia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim poprzez rozdziały REPowerEU.

Wkłady państw EFTA wynoszą 1,1 mld EUR, a wkłady państw trzecich i krajów przystępujących obejmują głównie wkłady finansowe na rzecz programu „Horyzont Europa” (2,8 mld EUR).

Korekta budżetowa jest związana głównie z korektami zasobów własnych opartych na VAT i DNB z poprzednich lat budżetowych. W ramach tej operacji Komisja dokonuje redystrybucji całkowitych sald VAT i DNB, dodatnich lub ujemnych, między państwa członkowskie zgodnie z kluczem DNB. Spadek ten jest związany z niższą nadwyżką budżetową z poprzedniego roku i wyższymi kwotami, które mają zostać ponownie rozdzielone na zasoby własne oparte na DNB, VAT i odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych.

Pozycja „Inne przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany” obejmuje wkład państwa przyjmującego ITER i wkłady członkowskie na rzecz Fusion for Energy, Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (68,2 mln EUR).

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY

3.9. PRZYCHODY FINANSOWE

w mln EUR

	2024	2023
Odsetki od:		
opóźnień w płatnościach	*224*	*(121)*
Pożyczki	*4 129*	*2 305*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*1 726*	*1 778*
Pożyczki zaciągnięte	*228*	*229*
Inne	*38*	*9*
Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej	*971*	*887*
Zyski z aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt		
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	*1 490*	*1 695*
Instrumenty pochodne	*165*	*149*
Dywidendy	*31*	*46*
Inne	*4*	*6*
Ogółem	**9 005**	**6 983**

Przychody z tytułu odsetek od zaległych płatności wynikają głównie z należnych grzywien oraz wkładów z tytułu zasobów własnych, których nie wpłacono na czas.

Odsetki od pożyczek wzrosły głównie ze względu na RRF/REPowerEU, pomoc makrofinansową i Instrument na rzecz Ukrainy. W przypadku RRF/REPower odsetki wyniosły w 2024 r. 2 mld EUR w porównaniu z 0,7 mld EUR w poprzednim roku. W 2024 r. dokonano nowych wypłat, a wypłaty w drugiej połowie 2023 r. przyniosły odsetki za cały rok w 2024 r. W przypadku pomocy makrofinansowej odsetki wyniosły 0,8 mld EUR w porównaniu z 0,5 mld EUR w 2023 r. Wzrost ten wynika głównie z wypłat pomocy makrofinansowej plus w 2023 r., które w 2024 r. przyniosły odsetki za cały rok. W przypadku Instrumentu na rzecz Ukrainy odsetki wynosiły 0,2 mld EUR – jest to nowy instrument, w ramach którego wypłaty były realizowane w drugim półroczu 2024 r.

Na przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych to przede wszystkim kwota 1,2 mld EUR, która odnosi się do odsetek na rachunku bankowym w EBC, utrzymywanym na potrzeby zarządzania pulą płynności w związku z jednolitym podejściem do finansowania (zob. informacja dodatkowa **2.8.2**).

Przychody odsetkowe z tytułu zaciągniętych pożyczek dotyczą głównie SURE i wynikają z ujemnych efektywnych stóp procentowych dla określonych emisji z przeszłości.

Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej dotyczą głównie amortyzacji zobowiązań z tytułu gwarancji finansowych. Można interpretować to jako zwolnienie UE z zobowiązań z tytułu gwarancji za okres, w którym UE pozostawała w gotowości do skompensowania posiadaczom gwarancji ich strat kredytowych. Tym samym ujęcie przychodów z tytułu gwarancje finansowych odzwierciedla upływ czasu oraz gwarantowaną wartość. Amortyzacje stosuje się do obu rodzajów gwarancji, zarówno tych objętych wynagrodzeniem, jak i tych, za które UE nie pobiera żadnego wynagrodzenia lub pobiera jedynie wynagrodzenie nominalne (zob. informacja dodatkowa **2.11.2**). Wśród gwarancji objętych wynagrodzeniem najbardziej znacząca jest gwarancja EFIS udzielona EBI z tytułu portfela dłużnego w obszarze infrastruktury i innowacji w połączeniu z portfelami dłużnymi w ramach Programu InvestEU (zob. informacja dodatkowa **4.1.1**). Przychody uzyskane z tytułu gwarancji EFIS w odniesieniu do tych połączonych portfeli dłużnych w 2024 r. wynosiły 242 mln EUR.

Przychody związane z umowami gwarancji finansowych sięgające 971 mln EUR są kompensowane stratami z tytułu utraty wartości zobowiązań wynikających z gwarancji finansowych wynoszącymi 474 mln EUR, które są związane z: uruchomionymi gwarancjami po potrąceniu kwot odzyskanych o wartości 462 mln EUR i niezrealizowanymi stratami z tytułu utraty wartości wynoszącymi 12 mln EUR (zob. informacje dodatkowe **3.15** i **6.6**). Ponadto UE dotowała programy gwarancji finansowych (1 156 mln EUR), nie pobierając żadnych premii gwarancyjnych lub pobierając premie gwarancyjne poniżej stóp rynkowych (zob. informacja dodatkowa **3.15**). Łączny wynik netto uzyskany z programów gwarancji finansowych stanowi deficyt w wysokości 658 mln EUR.

Zysk z aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt odnosi się głównie do wspólnego funduszu rezerw (0,9 mld EUR) i Funduszu Innowacyjnego (0,3 mld EUR). Cięcia stóp procentowych miały pozytywny wpływ na wartość godziwą papierów wartościowych.

3.10. **INNE PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY**

w mln EUR

	2024	2023
Przychody z opłat z tytułu świadczonych usług (agencje)	*855*	*739*
Dodatnie różnice kursowe	*325*	*393*
Sprzedaż towarów	*58*	*75*
Udział w wyniku finansowym netto EFI	*83*	*67*
Przychody powiązane ze środkami trwałymi	*907*	*9*
Inne	*364*	*679*
Ogółem	**2 592**	**1 963**

Przychody z opłat z tytułu świadczonych usług obejmują głównie opłaty za pozwolenie na dopuszczenie do obrotu pobierane przez Europejską Agencję Leków oraz opłaty za znak towarowy pobrane przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej. Wzrost przychodów związanych z aktywami trwałymi wynika głównie ze sprzedaży 23 budynków Komisji w Brukseli – zob. informacja dodatkowa **2.2**.

KOSZTY

3.11. **ZARZĄDZANIE DZIELONE**

w mln EUR

Wydatkowane przez państwa członkowskie	2024	2023
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji	*40 267*	*40 716*
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	*14 779*	*14 605*
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności	*28 833*	*52 429*
Europejski Fundusz Społeczny	*18 037*	*17 665*
Inne	*3 854*	*4 251*
Ogółem	**105 770**	**129 667**

Zmniejszenie kosztów w przypadku EFRR i Funduszu Spójności o 23,6 mld EUR jest spowodowane przejściem z poprzedniego okresu programowania 2014–2020 na obecny okres programowania 2021–2027: koszty zadeklarowane za okres 2014–2020 znacząco spadły (30,4 mld EUR), ponieważ zakończono wdrażanie i programy weszły w fazę zamknięcia. Jednocześnie koszty zadeklarowane za okres 2021–2027 wzrosły, ale jedynie o 6,9 mld EUR, ponieważ obecnie programy są w trakcie realizacji.

Inne koszty dotyczą głównie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (0,8 mld EUR), azylu i migracji (1,2 mld EUR), Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (0,4 mld EUR), a także Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (0,4 mld EUR).

3.12. **ZARZĄDZANIE BEZPOŚREDNIE**

w mln EUR

	2024	2023
Wydatkowane przez Komisję	*79 652*	*45 664*
z czego RRF (NGEU)	*65 787*	*36 045*
Wydatkowane przez agencje wykonawcze	*19 126*	*15 897*
Wydatkowane przez fundusze powiernicze	*194*	*326*
Ogółem	**98 971**	**61 888**

Wzrost kosztów w ramach zarządzania bezpośredniego realizowanego przez Komisję odnosi się przede wszystkim do realizacji RRF, polityki badawczej i działań zewnętrznych. Główne wydatki dotyczą RRF (65,8 mld EUR) i w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły, ponieważ państwa członkowskie korzystają z zapewnionych funduszy oraz osiągane są kamienie milowe i wartości docelowe. Pozostała część kwot w ramach zarządzania bezpośredniego dotyczy przede wszystkim realizacji polityki badawczej (10,6 mld EUR) i działań zewnętrznych, które obejmują Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej i jego poprzedników (3,7 mld EUR), jak również bezzwrotne wsparcie w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy (3,4 mld EUR). Kolejne 4,8 mld EUR odnosi się do instrumentu „Łącząc Europę" – wspólnego funduszu inwestycji infrastrukturalnych, którego celem jest wprowadzenie inteligentnych sieci w obszarze transportu, energii i telekomunikacji.

3.13. **ZARZĄDZANIE POŚREDNIE**

w mln EUR

	2024	2023
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	*4 388*	*4 226*
Wydatkowane przez państwa trzecie	*549*	*479*
Wydatkowane przez organizacje międzynarodowe	*6 090*	*5 610*
Wydatkowane przez inne podmioty	*5 599*	*4 902*
Ogółem	**16 626**	**15 218**

Ujęta w kosztach zarządzania pośredniego kwota 8,3 mld EUR dotyczy działań zewnętrznych (głównie obszarów pomocy przedakcesyjnej, pomocy humanitarnej, współpracy międzynarodowej i polityki sąsiedztwa). Dodatkowa kwota 4 mld EUR dotyczy zwiększania konkurencyjności Europy (w obszarach takich jak badania naukowe, programy kosmiczne i kształcenie).

3.14. **KOSZTY PERSONELU ORAZ RENT I EMERYTUR**

w mln EUR

	2024	2023
Koszty personelu	*9 070*	*8 481*
Koszty rent i emerytur	*5 896*	*5 543*
Ogółem	**14 966**	**14 023**

Koszty świadczeń emerytalno-rentowych odnoszą się do tych elementów przepływów, które są skutkiem wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych różnych od tych ujętych w aktywach netto. W związku z tym nie stanowią one faktycznych rocznych świadczeń emerytalnych i rentowych, które są znacznie niższe i wynoszą 2,6 mld EUR.

3.15. **KOSZTY FINANSOWE**

w mln EUR

	2024	2023
Koszty odsetkowe:		
Pożyczki zaciągnięte	*9 780*	*5 762*
Pożyczki	*159*	*160*
Leasing finansowy	*31*	*45*
Inne	*32*	*21*
Umowy gwarancji finansowej – subsydiowane wynagrodzenie	*1 156*	*762*
Straty netto z tytułu utraty wartości przez:		
Umowy gwarancji finansowej	*474*	*263*
Pożyczki, zobowiązania do udzielenia pożyczki i należności	*14 134*	*6 812*
Straty z aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt:		
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	*153*	*137*
Instrumenty pochodne	*252*	*104*
Strata z tytułu modyfikacji	*763*	*100*
Gwarantowane koszty finansowania	*151*	*94*
Inne	*140*	*95*
Ogółem	**27 226**	**14 355**

Wzrost kosztów zaciągania pożyczek o 4 mld EUR wynika z ujednoliconych działań w zakresie finansowania, w przypadku których odsetki wyniosły 8,4 mld EUR w porównaniu z 4,4 mld EUR w poprzednim roku. Powodem tego są nowe pożyczki zaciągnięte w 2024 r. oraz fakt, że emisje z drugiego półrocza 2023 r. przyniosły odsetki za cały rok w 2024 r.

Koszty z tytułu odsetek od pożyczek są wynikiem niektórych transakcji w ramach SURE, w przypadku których środki pożyczone w okresach ujemnych stóp procentowych były udzielane na zasadzie pożyczek wzajemnych państwom członkowskim na takich samych warunkach.

Więcej szczegółów na temat kosztów związanych z gwarancjami finansowymi znajduje się w informacji dodatkowej **3.9**.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości netto pożyczek, zobowiązań do udzielenia pożyczki i należności dotyczą głównie oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do nowych pożyczek w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy oraz zobowiązań do udzielenia pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej, podpisanych w ramach ULCM w 2024 r. Zob. informacje dodatkowe **2.4.1.1, 2.11** oraz **6.6**.

Strata z tytułu modyfikacji dotyczy dotacji na spłatę odsetek przyznanej Ukrainie w odniesieniu do pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej plus (0,6 mld EUR) oraz nadzwyczajnych pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej z 2022 r. (0,2 mld EUR), zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**.

Gwarantowane koszty finansowania to koszty ponoszone przez partnerów finansowych w celu finansowania inwestycji kapitałowych gwarantowanych przez UE. Opierając się na umowach w sprawie gwarancji, UE udziela gwarancji dotyczących tych kosztów wraz z powiązanymi inwestycjami kapitałowymi.

Jeśli chodzi o znaczne zmniejszenie się strat z tytułu aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, więcej szczegółów można znaleźć w informacji dodatkowej **3.9**.

3.16. **INNE KOSZTY**

w mln EUR

	2024	2023
Koszty administracyjne i informatyczne	*2 865*	*2 687*
Dostosowania rezerw	*415*	*1 065*
Koszty związane z aktywami trwałymi	*1 929*	*1 443*

w mln EUR

	2024	2023
Koszty zarządzania gruntami i budynkami	*733*	*729*
Ujemne różnice kursowe	*282*	*314*
Koszty leasingu operacyjnego	*560*	*448*
Zmniejszenie grzywien decyzją Trybunału	*1 123*	*597*
Inne	*1 093*	*857*
Ogółem	**8 999**	**8 142**

Wzrost w pozycji „Zmniejszenie grzywien decyzją Trybunału" dotyczy głównie dwóch grzywien. W 2024 r. Komisja wycofała decyzję nakładającą grzywnę na przedsiębiorstwa Illumina/Grail w postępowaniu w sprawie połączenia przedsiębiorstw, co doprowadziło do umorzenia należności z tytułu grzywny w wysokości 432 mln EUR. Kwota ta obejmuje również 684 mln EUR związane z grzywną nałożoną w 2009 r. na przedsiębiorstwo Intel, która została częściowo umorzona w ramach rocznego sprawozdania finansowego za 2024 r. w wyniku decyzji Trybunału Sprawiedliwości wydanej w październiku 2024 r.

Łączna kwota wydatków na badania i rozwój ujęta jako koszt w 2024 r. przedstawia się następująco:

w mln EUR

	2024	2023
Koszty prac badawczych	*479*	*452*
Niekapitalizowane koszty prac rozwojowych	*119*	*149*
Ogółem	**598**	**600**

3.17. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI WEDŁUG DZIAŁÓW WIELOLETNICH RAM FINANSOWYCH (WRF)

w mln EUR

	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	Spójność i wartości	Zasoby naturalne i środowisko	Migracja i zarządzanie granicami	Odporność, bezpieczeństwo i obrona	Sąsiedztwo i świat	Europejska administracja publiczna	Nieprzydzielone do działów WRF [1]	Ogółem
Zasoby własne oparte na DNB	–	–	–	–	–	–	–	*95 037*	*95 037*
Tradycyjne zasoby własne	–	–	–	–	–	–	–	*20 587*	*20 587*
VAT	–	–	–	–	–	–	–	*24 547*	*24 547*
Nowe zasoby własne	–	–	–	–	–	–	–	*8 227*	*8 227*
Grzywny	–	–	–	–	–	–	–	*4 039*	*4 039*
Odzyskanie wydatków	*82*	*(19)*	*831*	*2*	*1*	*56*	*0*	*3*	*957*
Inne	*4 090*	*6 163*	*15*	*177*	–	*846*	*2 454*	*(3 070)*	*10 673*
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	**4 172**	**6 144**	**846**	**179**	**1**	**902**	**2 454**	**149 371**	**164 068**
Przychody finansowe	*1 176*	*26*	*3*	–	*6*	*228*	*272*	*7 295*	*9 005*
Inne	*197*	*(24)*	*(19)*	*(0)*	*(5)*	*18*	*1 445*	*979*	*2 592*
Przychody z transakcji wymiany	**1 373**	**2**	**(16)**	**(0)**	**1**	**246**	**1 717**	**8 274**	**11 597**
Dochody ogółem	**5 545**	**6 146**	**830**	**179**	**2**	**1 148**	**4 171**	**157 644**	**175 665**
Koszty wydatkowane przez państwa członkowskie:									
EFRG	–	–	*(40 267)*	–	–	–	–	–	*(40 267)*
EFRROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	–	–	*(14 779)*	–	–	–	–	–	*(14 779)*
EFRR i FS	–	*(28 763)*	–	–	–	*(88)*	–	*18*	*(28 833)*
EFS	–	*(18 037)*	–	–	–	–	–	–	*(18 037)*
Inne	–	*(562)*	*(938)*	*(1 844)*	*(173)*	*(106)*	–	*(231)*	*(3 854)*
Wydatkowane przez KE, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze	*(15 193)*	*(71 672)*	*(969)*	*(263)*	*(1 208)*	*(8 828)*	*(3)*	*(836)*	*(98 971)*
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	*(3 530)*	*(595)*	*(105)*	*(1 266)*	*(254)*	*(44)*	*(111)*	*1 517*	*(4 388)*

w mln EUR

	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	Spójność i wartości	Zasoby naturalne i środowisko	Migracja i zarządzanie granicami	Odporność, bezpieczeństwo i obrona	Sąsiedztwo i świat	Europejska administracja publiczna	Nieprzydzielone do działów WRF [1]	Ogółem
Wydatkowane przez państwa trzecie i organizacje międzynarodowe	*(466)*	*(183)*	*(13)*	*(90)*	*(145)*	*(5 535)*	*(1)*	*(205)*	*(6 639)*
Wydatkowane przez inne podmioty	*(22)*	*(2 769)*	*(5)*	*(5)*	*(82)*	*(2 692)*	–	*(23)*	*(5 599)*
Koszty personelu oraz rent i emerytur	*(543)*	*(24)*	*(2)*	*(1)*	*(1)*	*(181)*	*(12 350)*	*(1 865)*	*(14 966)*
Koszty finansowe	*(1 858)*	*(11)*	*(72)*	*(0)*	*(0)*	*(196)*	*(78)*	*(25 010)*	*(27 226)*
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	–	–	–	–	–	–	–	*(315)*	*(315)*
Inne koszty	*(2 221)*	*(239)*	*(272)*	*(6)*	*(86)*	*(287)*	*(4 271)*	*(1 616)*	*(8 999)*
Koszty ogółem	**(23 834)**	**(122 856)**	**(57 422)**	**(3 475)**	**(1 949)**	**(17 957)**	**(16 815)**	**(28 566)**	**(272 873)**
Wynik ekonomiczny za rok	**(18 290)**	**(116 710)**	**(56 592)**	**(3 296)**	**(1 947)**	**(16 809)**	**(12 643)**	**129 079**	**(97 208)**

[1] Pozycja „Nieprzydzielone do działów WRF" obejmuje wykonanie budżetu jednostek objętych konsolidacją i wyłączenia konsolidacyjne, operacje pozabudżetowe i programy bez przydziału, w odniesieniu do których kwoty są indywidualnie nieistotne.

Prezentacja przychodów i kosztów według działów wieloletnich ram finansowych opiera się na szacunkach, ponieważ nie wszystkie zobowiązania są powiązane z działami WRF.

4. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe to ewentualne przyszłe zobowiązania płatnicze Unii Europejskiej, które mogą wynikać z poprzednich wydarzeń lub prawnie wiążących zobowiązań, ale które będą zależeć od przyszłych wydarzeń nie w pełni zależnych od UE. Dotyczą one głównie udzielonych gwarancji i ryzyka prawnego. **Wszystkie zobowiązania warunkowe, z wyjątkiem tych dotyczących grzywien, gwarancji i instrumentów finansowych do poziomu, w jakim są objęte funduszami (zob. informacja dodatkowa 2.4.2.1), gdyby stały się wymagalne, byłyby w kolejnych latach finansowane z budżetu UE (a tym samym z budżetów państw członkowskich UE).**

4.1. GWARANCJE UDZIELONE Z BUDŻETU UE

4.1.1. *Gwarancje udzielone w ramach programów gwarancji budżetowych UE (nominalne)*

w mln EUR

	31.12.2024			
	Udzielone gwarancje			Zabezpieczone aktywa([1])
	Pułap	Podpisano	Wypłacono	
Gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	*25 772*	*25 772*	*19 184*	*3 400*
Gwarancja EFIS	*25 373*	*22 998*	*21 033*	*8 941*
Gwarancja EFZR	*759*	*667*	*521*	*785*
Gwarancja InvestEU	*27 042*	*11 769*	*3 468*	*6 802*
Gwarancja na działania zewnętrzne w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”	*30 173*	*11 228*	*1 341*	*2 943*
Gwarancja dla Ukrainy	*790*	*172*	*132*	*202*
Ogółem	**109 909**	**72 606**	**45 678**	**23 073**

([1]) Kwota aktywów zabezpieczonych na gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich wynosząca 3,4 mld EUR obejmuje także dotychczasowe pożyczki udzielone w ramach pomocy makrofinansowej i przez Euratom oraz powiązane pożyczki zaciągnięte (zob. informacja dodatkowa 2.4.1.1).

w mln EUR

	31.12.2023			
	Udzielone gwarancje			Zabezpieczone aktywa([1])
	Pułap	Podpisano	Wypłacono	
Gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	*27 729*	*27 729*	*19 856*	*2 962*
Gwarancja EFIS	*25 591*	*23 635*	*21 551*	*9 175*
Gwarancja EFZR	*1 077*	*548*	*478*	*765*
Gwarancja InvestEU	*25 767*	*6 592*	*1 433*	*3 736*
Gwarancja na działania zewnętrzne w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”	*28 115*	*7 660*	*634*	*2 222*
Ogółem	**108 279**	**66 163**	**43 953**	**18 860**

([1]) Kwota aktywów zabezpieczonych na gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich wynosząca 3,0 mld EUR obejmuje także dotychczasowe pożyczki udzielone w ramach pomocy makrofinansowej i przez Euratom oraz powiązane pożyczki zaciągnięte (zob. informacja dodatkowa 2.4.1.1).

Powyższe tabele przedstawiają zakres ekspozycji budżetu UE na ewentualne przyszłe płatności związane z gwarancjami udzielonymi grupie EBI lub innym instytucjom finansowym. Wypłacone kwoty odpowiadają kwotom już wypłaconym beneficjentom końcowym, zaś kwoty podpisane obejmują te wypłacone kwoty oraz już podpisane umowy z beneficjentami lub pośrednikami finansowymi, na podstawie których jeszcze nie dokonano wypłat na koniec roku (26,9 mld EUR). Pułap oznacza całkowitą gwarancję, że UE, w ramach swojego budżetu, a tym samym jej państwa członkowskie zobowiązały się do pokrycia kwot, ponieważ w celu ujawnienia maksymalnego poziomu ryzyka, na jaki narażona była UE na dzień 31 grudnia 2024 r., należy uwzględnić operacje zatwierdzone do podpisania, ale jeszcze niepodpisane (37,3 mld EUR).

Programy gwarancji budżetowych mają pokrycie w rezerwach stopniowo tworzonych z budżetu i są przechowywane we wspólnym funduszu rezerw jako bufor płynnościowy, aby pokryć przyszłe uruchomienie gwarancji (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**). W informacji dodatkowej **6.2** przedstawiono środki wprowadzone w celu zapewnienia, aby rezerwy były wystarczające do pokrycia uruchomienia gwarancji w perspektywie średnioterminowej. Ewentualne straty poniesione w ramach programów gwarancji budżetowych, przewyższające poziom przewidziany w rezerwach, będzie należało w każdym razie pokryć z przyszłych budżetów. W przypadku modułu InvestEU dla państw członkowskich UE otrzymuje również kontrgwarancje od państw członkowskich i państw EOG (zob. poniżej).

Gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich

Gwarancje z budżetu UE obejmują pożyczki, na które EBI podpisał umowy i których bank ten udzielił z własnych zasobów państwom trzecim. Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota pożyczek niespłaconych i zabezpieczonych gwarancją UE wyniosła 19 184 mln EUR. Gwarancje budżetowe UE obejmują kwoty:

— 18 960 mln EUR w ramach modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych; oraz

— 224 mln EUR bezpośrednio na pożyczki udzielane państwom członkowskim przed przystąpieniem.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. udzielone gwarancje obejmują kwotę 2,1 mld EUR pożyczek, na które podpisano umowy, ale których nie wypłacono i w przypadku których przyszłe wypłaty zależą od zgody UE.

Gwarancja UE udzielona w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich związana z pożyczkami udzielonymi przez EBI jest ograniczona do 65 % sald należności z tytułu umów podpisanych po 2007 r. (upoważnienia na lata 2007–2013 i 2014–2021). W przypadku umów zawartych przed 2007 r. gwarancja UE ograniczona jest do określonego procentowego pułapu zatwierdzonej wysokości linii kredytowej; w większości przypadku wynosi ona 65 %, ale może także wynosić 70 %, 75 % lub 100 %. W przypadku gdy pułap ten nie zostaje osiągnięty, gwarancja unijna obejmuje pełną kwotę.

Zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/412 ([30]) w ramach Inicjatywy EBI na rzecz budowania odporności udzielono upoważnienia do udzielania pożyczek sektorowi prywatnemu ustanowionego z myślą o projektach służących budowaniu długoterminowej odporności gospodarczej uchodźców, migrantów oraz społeczności przyjmujących i tranzytowych. Budżet Unii otrzymuje wynagrodzenie z tytułu ryzyka podejmowanego w związku z gwarancjami udzielanymi na realizację operacji objętych finansowaniem EBI w kontekście upoważnienia do udzielania pożyczek sektorowi prywatnemu w ramach Inicjatywy EBI na rzecz budowania odporności, co stanowi wyjaśnienie dla należności z tytułu premii dla gwarancji objętej upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, która w przeciwnym wypadku byłaby gwarancją nieobjętą wynagrodzeniem (zob. informacja dodatkowa **2.11.2**).

Upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich na lata 2014–2020, które wygasło w 2021 r., było ostatnim upoważnieniem w ramach Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych. Nowe upoważnienie EBI jest objęte gwarancją na działania zewnętrzne wprowadzoną rozporządzeniem ustanawiającym ISWMR – „Globalny wymiar Europy".

Wypłat z tytułu gwarancji UE dokonuje się z modułu wspólnego funduszu rezerw przewidzianego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych. W 2024 r. w ramach uruchomionych gwarancji po potrąceniu kwot odzyskanych wypłacono 11 mln EUR (w 2023 r.: 67 mln EUR).

Gwarancja w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS)

EFIS to inicjatywa mająca na celu zwiększenie zdolności do ponoszenia ryzyka grupy EBI, umożliwiająca EBI zwiększenie swoich inwestycji w UE. Celem EFIS jest wspieranie dodatkowych inwestycji w UE oraz dostępu małych przedsiębiorstw do finansowania. W ramach budżetu UE udzielona zostaje gwarancja w kwocie do 26 mld EUR („unijna gwarancja EFIS") na podstawie umowy między UE i EBI, zwanej dalej „umową w sprawie EFIS", aby ochronić EBI przed potencjalnymi stratami, jakie może ponieść w związku ze swoimi operacjami finansowania i operacjami inwestycyjnymi.

([30]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/412 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca decyzję nr 466/2014/UE w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii (Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/412/oj).

Operacje EFIS prowadzone są w ramach dwóch segmentów: obszaru infrastruktury i innowacji (IIW), wdrażanego przez EBI (unijna gwarancja EFIS w wysokości 19 250 mln EUR), oraz segmentu MŚP (SMEW), wdrażanego przez EFI (unijna gwarancja EFIS w wysokości 6 750 mln EUR). Oba segmenty obejmują portfel dłużny oraz portfel kapitałowy. EFI działa na podstawie umowy z EBI w oparciu o gwarancję EBI, która z kolei jest objęta kontrgwarancją w ramach umowy w sprawie EFIS (unijna gwarancja EFIS). W celu poprawy efektywności gwarancji UE i zwiększenia jej zdolności do ponoszenia ryzyka w 2022 r. przyjęto połączenie dwóch portfeli dłużnych w ramach EFIS z Programem InvestEU. Wszelkie uruchomione gwarancje, kwoty odzyskane i przychody rozdziela się między gwarancje EFIS i gwarancje InvestEU na podstawie skutecznych gwarantowanych alokacji.

UE i EBI odgrywają w EFIS odrębne role. EFIS utworzono w ramach EBI, który finansuje jego operacje (instrumenty dłużne i inwestycje kapitałowe) oraz pożycza w tym celu niezbędne środki na rynkach kapitałowych. Grupa EBI podejmuje decyzje inwestycyjne niezależnie i zarządza operacjami zgodnie ze swoimi zasadami i procedurami. UE udziela gwarancji w odniesieniu do tych operacji i pokrywa straty ponoszone przez EBI do pułapu określonego w gwarancji.

Jako że kryteria kontroli oraz wymogi unijnych reguł rachunkowości (oraz MSRSP) w zakresie rachunkowości w odniesieniu do konsolidacji nie są spełnione, w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym UE nie uwzględniono powiązanych gwarantowanych aktywów.

Gwarancja UE udzielona grupie EBI w ramach EFIS została ujęta jako zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej w odniesieniu do portfela dłużnego w obszarze infrastruktury i innowacji i portfela dłużnego segmentu MŚP (SMEW) (zob. informacja dodatkowa **2.11.2**) oraz jako instrument pochodny (składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt) w odniesieniu do obu portfeli kapitałowych (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.2**). Udzielona gwarancja EFIS obejmuje działania w ramach programów COSME, „Horyzont 2020" i programów dotyczących sektora kultury i sektora kreatywnego objętych LGF oraz programów EaSI w części objętej unijną gwarancją EFIS w ramach portfela dłużnego segmentu MŚP (SMEW).

W 2024 r. z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonego dla Funduszu Gwarancyjnego EFIS dokonano wypłat z tytułu uruchomionych gwarancji netto w wysokości 151 mln EUR, co obejmuje pewne kwoty z tytułu uruchomienia gwarancji poniesione w poprzednich latach, ale tymczasowo pokryte z przychodów UE na rachunku rozliczeniowym EFIS prowadzonym przez EBI (2023 r.: 193 mln EUR).

Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR)

Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na mocy rozporządzenia w sprawie EFZR to inicjatywa mająca na celu wspieranie inwestycji w Afryce i inwestycji w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, aby przyczynić się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju i odnieść się do konkretnych społeczno-ekonomicznych przyczyn migracji. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EFZR UE została uprawniona do udostępnienia partnerom wykonawczym gwarancji opiewających na kwotę 1,5 mld EUR (dodatkowo zwiększane wkładami zewnętrznymi) na realizację inwestycji i operacji finansowych, aby zmniejszyć poziom ich ryzyka inwestycyjnego. Gwarancja EFZR jest realizowana przy wsparciu wspólnego funduszu rezerw – zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**.

W odniesieniu do jednej z umów gwarancyjnych EFZR (zgodnie z którą UE gwarantuje adekwatność kapitałową funduszu na rzecz zabezpieczenia walutowego na kwotę 145 mln EUR), w przypadku uruchomienia gwarancji UE posiada prawo do zwrotu w zakresie otrzymania udziałów w funduszu o równowartości zapłaconej kwoty.

Gwarancja na działania zewnętrzne w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy"

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 ([31]) ustanowiono Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy („Instrument"), obejmujący Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus („EFZR+") oraz gwarancję na działania zewnętrzne na lata 2021–2027 WRF. Zadaniem EFZR+ jest upowszechnianie zrównoważonych inwestycji w krajach partnerskich UE.

Gwarancja na działania zewnętrzne wspiera działania EFZR+ objęte gwarancjami budżetowymi, dotyczące pomocy makrofinansowej i pożyczki na rzecz państw trzecich. Jest ona realizowana przy wsparciu wspólnego funduszu rezerw – zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. obowiązywało jedenaście umów gwarancji budżetowych na łączny niezrealizowany pułap 30,2 mld EUR, z czego 26,0 mld EUR odnosi się do umowy gwarancyjnej podpisanej z EBI – następcy programu objętego upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich.

([31]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

Gwarancja InvestEU

Za pomocą programu InvestEU Komisja może przeznaczyć na wsparcie inwestycji do 26,2 mld EUR w gwarancjach zabezpieczonych budżetem UE. Ta gwarancja UE wspiera inwestycje prywatne i publiczne w czterech obszarach polityki: zrównoważona infrastruktura, badania naukowe, innowacje i cyfryzacja, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz inwestycje społeczne i umiejętności. Gwarancję UE otrzymuje kilku partnerów finansowych, takich jak krajowe banki prorozwojowe. Wspierają oni inwestycje, zapewniając pożyczki, gwarancje lub kapitał własny. Przykładowo, partnerzy finansowi mogą udzielać pożyczek MSP, uczestniczyć w funduszach kapitałowych lub udzielać gwarancji bankom komercyjnym w odniesieniu do wypłacanych przez nie pożyczek. Komisja może również przeznaczyć na Fundusz InvestEU unijny budżet na inne programy UE, na przykład HERA Invest (zdrowie), europejski program kosmiczny lub Catalyst (innowacje).

Aby stworzyć bufor kapitałowy na pokrycie strat z inwestycji objętych gwarancją, Komisja stopniowo odkłada środki pieniężne („rezerwy") z budżetu UE na rzecz wspólnego funduszu rezerw. W rozporządzeniu ustanawiającym InvestEU wyznaczono wskaźnik zasilenia rezerw w wysokości 40 % gwarancji UE.

Gwarancja UE może zostać zwiększona ponad kwotę 26,2 mld EUR, o której mowa powyżej, przy wsparciu ze strony państw członkowskich i państw EOG. Mogą one wnieść wkład finansowy w ramach swojej polityki spójności, funduszy RRF lub budżetów krajowych. W przypadku państw członkowskich wskaźnik zasilenia rezerw ustala się indywidualnie, natomiast w odniesieniu do dodatkowej gwarancji UE zabezpieczonej przez państwa EOG tworzy się z wkładów gotówkowych rezerwy w wysokości 40 % tej gwarancji. Środki pieniężne od państw członkowskich i państw EOG są utrzymywane we wspólnym funduszu rezerw. Kwota, w odniesieniu do której nie utworzono rezerw, jest objęta kontrgwarancjami państw członkowskich i państw EOG. Na dzień 31 grudnia 2024 r. z siedmioma państwami członkowskimi i dwoma państwami EOG zawarto umowy, na podstawie których Komisja może udzielić partnerom finansowym dodatkowej gwarancji UE w wysokości 2,8 mld EUR, z czego 2,2 mld EUR ma być zabezpieczone wkładami gotówkowymi, a 0,6 mld EUR – kontrgwarancjami. Faktycznie, do dnia 31 grudnia 2024 r. z kilkoma partnerami wykonawczymi podpisano takie umowy gwarancyjne na kwotę 2,8 mld EUR.

Gwarancja dla Ukrainy

W następstwie rozporządzenia w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy UE utworzyła Gwarancję dla Ukrainy, której maksymalna zdolność gwarancyjna wynosi 7,8 mld EUR, aby pobudzić inwestycje na rzecz odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. były podpisane i obowiązywały cztery umowy w sprawie gwarancji budżetowych, których łączny limit wynosi 0,8 mld EUR.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 143 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada wobec Unii za swój udział w warunkowych zobowiązaniach finansowych związanych z operacjami w ramach EFIS, EFZR i upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich zatwierdzonymi do dnia wystąpienia, tj. 31 stycznia 2020 r. W art. 143 wymaga się, aby w przypadku uruchomienia gwarancji dla operacji finansowej, którą zatwierdzono przed datą wystąpienia, Zjednoczone Królestwo było odpowiedzialne wobec Unii za swój udział w płatnościach dokonywanych przez Unię w ramach tych operacji, chyba że może to być pokryte przez udział Zjednoczonego Królestwa w rezerwach utrzymywanych w funduszu gwarancyjnym, tam gdzie jest to właściwe.

Co się tyczy upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich wartość gwarancji budżetowej UE w dniu wystąpienia, dla operacji zatwierdzonych do daty wystąpienia, wynosiła 33,7 mld EUR. Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota ta zmieniła się na 20,6 mld EUR (w 2023 r.: 22,2 mld EUR). Udział Zjednoczonego Królestwa w tym zobowiązaniu warunkowym na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi zatem 2,6 mld EUR (na dzień 31 grudnia 2023 r.: 2,8 mld EUR). Jak jednak stwierdzono powyżej, wszelkie zaległości w spłacie tych pożyczek pokrywa się w pierwszej kolejności z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, a Zjednoczone Królestwo wezwano by do wniesienia kwot tylko wtedy, gdyby rezerwy Zjednoczonego Królestwa na ten Fundusz, wynoszące na dzień 31 grudnia 2024 r. 260 mln EUR, nie były wystarczające.

W stosunku do operacji EFIS wartość gwarancji budżetowej UE w dniu wystąpienia, dla operacji zatwierdzonych do daty wystąpienia, wynosiła 23,5 mld EUR. Na dzień 31 grudnia 2024 r. kwota ta zmieniła się na 17 mld EUR (w 2023 r.: 18,6 mld EUR). Udział Zjednoczonego Królestwa w tym zobowiązaniu warunkowym na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi zatem 2,1 mld EUR. Wszelkie uruchomienia gwarancji w ramach EFIS pokrywa się w pierwszej kolejności z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonego dla Funduszu Gwarancyjnego EFIS, a Zjednoczone Królestwo wezwano by do wniesienia kwot tylko wtedy, gdyby rezerwy Zjednoczonego Królestwa na ten Fundusz, wynoszące na dzień 31 grudnia 2024 r. 584 mln EUR, nie były wystarczające.

Ponieważ przed datą wystąpienia partnerzy wykonawczy nie zatwierdzili żadnych operacji w odniesieniu do gwarancji EFZR, Zjednoczone Królestwo nie ma żadnych zobowiązań w tym zakresie.

Udział Zjednoczonego Królestwa w płatnościach dokonanych w 2024 r. na operacje zatwierdzone od dnia wystąpienia do 31 grudnia 2020 r. wyniósł 74 mln EUR (69 mln EUR na EFIS i 5 mln EUR na upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich), odpowiednio zmniejszając rezerwę Zjednoczonego Królestwa. W 2025 r. kwota należna na rzecz Zjednoczonego Królestwa wynosi 190,6 mln EUR (zob. informacja dodatkowa **2.6.1.2**).

4.1.2. *Gwarancje udzielone w ramach programów instrumentów finansowych UE (nominalne)*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
„Horyzont 2020”	*2 145*	*2 352*
Instrument „Łącząc Europę”	*649*	*649*
COSME	*378*	*526*
Inne	*471*	*511*
Ogółem	**3 642**	**4 037**

Kwoty w powyższej tabeli prezentują pozostające do spłaty kwoty nominalne gwarancji udzielonych w ramach programów instrumentów finansowych UE.

Jak określono w art. 210 ust. 1 rozporządzenia finansowego, wydatki budżetowe związane z instrumentem finansowym i zakres odpowiedzialności finansowej UE **w żadnym wypadku nie przekraczają kwoty zaciągniętego na nie zobowiązania budżetowego**, co wyklucza zobowiązania warunkowe dla budżetu. W praktyce oznacza to, że zobowiązania te posiadają w bilansie odpowiednik po stronie aktywów lub są pokrywane z zaległych zobowiązań budżetowych, które nie zostały ujęte jeszcze jako koszty.

Instrument gwarancji kredytowych programu COSME obejmuje przede wszystkim ograniczone gwarancje w przypadku portfeli finansowania dłużnego o podwyższonym ryzyku (głównie pożyczki) oferowane MŚP przez pośredników finansowych. Instrument gwarancji kredytowych programu COSME jest realizowany w imieniu UE przez EFI.

Więcej informacji dotyczących programu „Horyzont 2020” oraz instrumentu „Łącząc Europę” znajduje się także w informacji dodatkowej **2.4.2.1**.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Jeśli chodzi o zobowiązania warunkowe UE dotyczące kwot zatwierdzonych do daty wystąpienia w odniesieniu do instrumentów finansowych UE, w tym tych wymienionych powyżej, w przypadku wystąpienia któregokolwiek z tych nieprzewidzianych zdarzeń zostałyby one pokryte z budżetu UE ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach powierniczych. W związku z tym Zjednoczone Królestwo nie będzie w zasadzie wzywane do wniesienia żadnych kwot poza swoim udziałem w budżetowych zobowiązaniach pozostających do spłaty zgodnie z art. 140 umowy o wystąpieniu – zob. informacja dodatkowa **2.6.1.2**.

4.2. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE W ZWIĄZKU ZE SPRAWAMI SĄDOWYMI

4.2.1. *Sprawy sądowe dotyczące grzywien*

Na dzień 31 grudnia 2024 r. zobowiązania warunkowe związane z grzywnami wynosiły 2 178 mln EUR (w 2023 r.: 2 231 mln EUR). Kwota ta obejmuje grzywny nałożone na przedsiębiorstwa (1 451 mln EUR, zob. informacja dodatkowa **2.6.1.3**) oraz grzywny nałożone na państwa członkowskie (727 mln EUR), w przypadku których dokonano tymczasowej zapłaty i wniesiono odwołanie albo nie wiadomo, czy odwołanie zostanie wniesione. Zobowiązanie warunkowe będzie utrzymywane, dopóki Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie wyda wyroku lub dopóki nie upłynie okres odwołania. Uzyskane odsetki od płatności tymczasowych ujęto w wyniku ekonomicznym za dany rok oraz jako zobowiązania warunkowe, tak aby uwzględnić brak pewności co do tytułu prawnego Komisji do tych kwot. Jeżeli UE przegra którąkolwiek ze spraw dotyczących nałożonych grzywien, tymczasowo otrzymane kwoty zostaną zwrócone przedsiębiorstwom lub państwom członkowskim bez wpływu na budżet. Kwota grzywien jest uznawana za dochód budżetowy, dopiero gdy grzywny mają charakter ostateczny (art. 107 rozporządzenia finansowego).

4.2.2. *Inne sprawy sądowe*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Rolnictwo	*77*	*84*
Inne	*67*	*73*
Ogółem	**144**	**157**

Rolnictwo

Są to uzależnione od wyroku Trybunału Sprawiedliwości zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich związane z decyzjami dotyczącymi zgodności odnośnie do EFRG i rozwoju obszarów wiejskich. Ustalenie ostatecznej kwoty zobowiązania oraz roku, w którym kwota wynikająca z pomyślnego zaskarżenia decyzji przed Trybunałem Sprawiedliwości zostanie zapisana w budżecie, zależeć będzie od czasu trwania postępowania przed Trybunałem.

Inne sprawy sądowe

Pozycja ta odnosi się do powództw o odszkodowanie obecnie wniesionych przeciwko UE, innych sporów prawnych oraz szacunkowych kosztów postępowania przed sądem. Należy zauważyć, że w przypadku powództwa o odszkodowanie na mocy art. 340 TFUE strona skarżąca musi udowodnić, że instytucja dopuściła się wystarczająco poważnego naruszenia przepisu prawa przyznającego uprawnienia osobom fizycznym, oraz wykazać faktyczne szkody poniesione przez stronę skarżącą, jak również istnienie związku przyczynowo-skutkowego między bezprawnym działaniem a szkodą.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 147 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada za swój udział w płatnościach wymaganych do wywiązania się z zobowiązań warunkowych Unii, które stają się wymagalne w związku ze sprawami sądowymi dotyczącymi interesów finansowych Unii, pod warunkiem że stan faktyczny stanowiący przedmiot tych spraw zaistniał nie później niż 31 grudnia 2020 r. Szacowana maksymalna ekspozycja Zjednoczonego Królestwa w tym przypadku wynosi 15 mln EUR (w 2023 r.: 18 mln EUR). W przypadku spraw sądowych, w których uznano za prawdopodobne, że kwoty zostaną wypłacone z budżetu UE (zob. informacja dodatkowa **2.10**), udział Zjednoczonego Królestwa ujmuje się jako część całkowitej kwoty należnej od Zjednoczonego Królestwa – zob. informacje szczegółowe w informacji dodatkowej **2.6.1.2**.

4.3. AKTYWA WARUNKOWE

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Gwarancje otrzymane:		
Gwarancje wykonania	*275*	*249*
Inne gwarancje	*5*	*6*
Inne aktywa warunkowe	*15*	*15*
Ogółem	**295**	**270**

Gwarancji wykonania wymaga się, aby zagwarantować wywiązanie się przez beneficjentów finansowania UE z zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z UE.

5. ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE I PRAWNE

Niniejsza informacja dodatkowa zawiera informacje na temat procedury budżetowej i przyszłych potrzeb finansowych, a nie na temat zobowiązań istniejących na dzień 31 grudnia 2024 r.

W wieloletnich ramach finansowych (WRF) zatwierdzonych przez państwa członkowskie zdefiniowano programy i określono pułapy dla działów w budżecie dotyczące środków na zobowiązania oraz łączną kwotę środków na płatności, w ramach których UE może przyjąć zobowiązania budżetowe i prawne i ostatecznie może dokonać płatności za okres 7 lat – zob. tabela **3.2** w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu.

Zobowiązania prawne odpowiadają programom, projektom, porozumieniom lub podpisanym umowom i są tym samym prawnie wiążące dla UE. Zobowiązanie prawne jest czynnością, poprzez którą urzędnik zatwierdzający zaciąga lub stwierdza zobowiązanie (ciążące na UE), którego skutkiem jest obciążenie finansowe (art. 2 pkt 37 rozporządzenia finansowego).

Zobowiązanie budżetowe jest co do zasady zaciągane przed zobowiązaniem prawnym, jednak w przypadku niektórych wieloletnich programów/projektów jest odwrotnie – odpowiednie zobowiązania budżetowe są zaciągane w rocznych ratach, przez kilka lat, o ile przewiduje to akt podstawowy. Na przykład w odniesieniu do spójności art. 86 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (rozporządzenie (UE) 2021/1060) stanowi, że decyzja Komisji w sprawie przyjęcia programu stanowi zobowiązanie prawne w rozumieniu rozporządzenia finansowego oraz że zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego programu są podejmowane w ratach rocznych dla każdego funduszu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2027 r. Inne podstawy prawne mogą zawierać podobne przepisy. Z tego powodu występują kwoty, które UE prawnie zobowiązała się zapłacić, ale zobowiązanie budżetowe nie zostało jeszcze zaciągnięte – zob. informacja dodatkowa **5.2** poniżej.

Jeżeli zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane, kwota zobowiązań pozostających do spłaty określana jest mianem „RAL" (z fr. „Reste à Liquider"). Może dotyczyć to programów lub projektów, często wieloletnich, które zostały podpisane i w odniesieniu do których płatności będą dokonywane dopiero w późniejszych latach. Stanowią one zobowiązania płatnicze na przyszłe lata. Ponieważ sprawozdania finansowe przygotowuje się na zasadzie memoriału, natomiast sprawozdania z wykonania budżetu przygotowuje się na zasadzie kasowej, część ogólnej niezapłaconej kwoty (RAL) została już dodana do kategorii kosztów i uznana za zobowiązanie w bilansie (zob. informacje dodatkowe **2.12** i **2.13**). Koszty te oblicza się na podstawie zestawień poniesionych wydatków/otrzymanych faktur lub szacunkowej realizacji programu lub projektu w przypadku, gdy UE nie otrzymała żadnych zestawień do dnia sprawozdawczego. Po dokonaniu płatności związanych z zobowiązaniami pozostającymi do spłaty (RAL) zobowiązanie wykazane w bilansie zostaje usunięte z ksiąg. Część RAL, których nie dodano jeszcze do kategorii kosztów, nie została ujęta jako zobowiązania, ale zamiast tego wykazano ją poniżej, zob. informacja dodatkowa **5.1**.

Poniższe ujawnienia przedstawiają zatem kwoty na dzień 31 grudnia 2024 r., które UE zobowiązała się zapłacić w ramach wykonywania warunków umów i które mają zostać sfinansowane z przyszłych budżetów UE.

w mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2024	31.12.2023
Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	*5,1*	*428 588*	*466 467*
Istotne zobowiązania prawne	*5,2*	*257 256*	*329 939*
Ogółem		**685 844**	**796 407**

5.1. ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE POZOSTAJĄCE DO SPŁATY NIEUJĘTE JESZCZE JAKO KOSZTY

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	*428 588*	*466 467*

Powyższa kwota stanowi budżetowe zobowiązania pozostające do spłaty („Reste à Liquider") w wysokości 507 378 mln EUR (zob. tabela **6.4** w sprawozdaniach z wykonania budżetu), pomniejszone o powiązane kwoty, które w bilansie ujęto jako zobowiązania, zaś w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako koszty. Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (RAL) to kwota otwartych zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalną konsekwencją istnienia programów wieloletnich.

Należy zauważyć, że zaległe płatności zaliczkowe na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosły 78,9 mld EUR – zob. informacja dodatkowa **2.5**. Stanowią one zobowiązania budżetowe, które zostały zapłacone, prowadząc tym samym do zmniejszenia RAL, ale tylko w sytuacji, gdy wypłacone kwoty są nadal uważane za należące do UE – a nie do beneficjenta – do czasu wypełnienia odpowiednich zobowiązań umownych. Są więc takie jak RAL wykazywane powyżej, jednak nie są jeszcze ujmowane jako koszty.

5.2. ISTOTNE ZOBOWIĄZANIA PRAWNE

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*177 459*	*239 903*
Zasoby naturalne i środowisko	*46 659*	*62 365*
Migracja i zarządzanie granicami	*4 153*	*5 932*
Bezpieczeństwo i obrona ([1])	*520*	*743*
ITER	*9 898*	*6 926*
Instrument „Łącząc Europę"	*7 313*	*5 570*
Program kosmiczny i program bezpiecznej łączności	*3 303*	*2 886*
Instrument na rzecz Ukrainy	*2 270*	–
Zobowiązania w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF	*558*	*357*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Fundusz Innowacyjny	*521*	–
Horyzont Europa	*519*	*589*
Umowy w sprawie połowów	*234*	*166*
EURATOM	*166*	*252*
RescEU	*106*	*253*
Zobowiązania — leasing operacyjny	*2 721*	*2 528*
Inne zobowiązania umowne	*856*	*968*
Fundusz Solidarności Unii Europejskiej	–	*502*
Ogółem	**257 256**	**329 939**

([1]) Od 2023 r. kwoty dotyczące bezpieczeństwa i obrony (w tym dane porównawcze) wykazuje się odrębnie od kategorii „Migracja i zarządzanie granicami".

Kwoty te odzwierciedlają długoterminowe zobowiązania prawne, które nie mają pokrycia w środkach na zobowiązania w budżecie na koniec roku. Z tytułu tych wiążących zobowiązań będą zaciągane zobowiązania budżetowe i dokonywane wypłaty środków w przyszłych latach.

Niektóre ważne programy (zob. poniżej) mogą być realizowane w rocznych ratach zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia finansowego. Pozwala to UE na podejmowanie prawnych zobowiązań (podpisywanie umów o udzielenie dotacji, umów o delegowaniu zadań oraz umów w sprawie zamówienia publicznego) przekraczających dostępne środki na zobowiązania w danym roku. Z tego powodu znaczna kwota całkowitej alokacji na bieżące WRF mogła zostać już zaangażowana. Dotyczy to w szczególności programów opisanych poniżej:

Fundusze objęte zarządzaniem dzielonym

Są to zobowiązania prawne, które UE zobowiązała się zapłacić przy przyjmowaniu programów operacyjnych związanych z zarządzaniem dzielonym. Decyzja Komisji w sprawie przyjęcia programu operacyjnego stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 rozporządzenia finansowego, a po jej notyfikacji zainteresowanemu państwu członkowskiemu – stanowi zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia.

W odniesieniu do funduszy objętych zarządzaniem dzielonym art. 86 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (RWP) stanowi, że:

„Zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego programu są zaciągane przez Komisję w transzach rocznych dla każdego Funduszu w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.".

Kwoty przedstawione w pierwszych czterech pozycjach powyższej tabeli odnoszą się do działu 2A (Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna), działu 3 (Zasoby naturalne i środowisko), działu 4 (Migracja i zarządzanie granicami) i działu 5 (Bezpieczeństwo i obrona) WRF na lata 2021–2027. Reprezentują pozostające kwoty, z których UE zaciągnie zobowiązania budżetowe, a następnie dokona wypłaty po dniu 31 grudnia 2024 r.

ITER – międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy

Zobowiązania te mają pokrywać przyszłe potrzeby w zakresie finansowania obiektów ITER. Wkład UE (Euratom) na rzecz organizacji ITER, obejmujący także wkłady państw członkowskich i Szwajcarii, przekazywany jest za pośrednictwem wspólnego przedsięwzięcia „Fusion for Energy". ITER utworzono w celu zarządzania obiektami ITER i zachęcania do wykorzystywania obiektów ITER, podejmowania działań w celu pozyskania społecznego zrozumienia i akceptacji dla energii termojądrowej oraz wszelkich innych działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych celów. Organizacja ITER obejmuje UE wraz z różnymi innymi krajami.

Instrument „Łącząc Europę" (CEF2)

CEF2 zapewnia pomoc finansową dla sieci transeuropejskich w formie wsparcia dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w sektorach transportu oraz infrastruktury telekomunikacyjnej i energetycznej. Zobowiązania prawne dotyczące instrumentu „Łącząc Europę" obejmują okres wdrażania trwający od 2021 r. do 2027 r. w przypadku części instrumentu dotyczącej energii (z możliwością przedłużenia tego okresu). Podstawą prawną tych zobowiązań jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 ([32]), którego art. 4 ust. 5 stanowi, że „[z]obowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na roczne transze, na okres dwóch lub więcej lat".

Programy kosmiczny i program bezpiecznej łączności

Na program kosmiczny (2 672 mln EUR) składają się następujące elementy: Galileo, EGNOS, Copernicus, Govsatcom oraz SSA. Największe znaczenie mają programy Galileo, w ramach którego opracowywany jest europejski globalny system nawigacji satelitarnej, oraz Copernicus, związany z unijną obserwacją Ziemi. Wymienione zobowiązania zaciągnięto na okres do 2027 r. Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 ([33]) Komisja podpisała umowy o przyznanie wkładu z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA), EUMETSAT-em, ośrodkiem Mercator i Europejskim Centrum Prognoz Średnioterminowych. Na podstawie art. 11 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/696 zezwala się na korzystanie z rocznych rat.

Program bezpiecznej łączności (631 mln EUR) ma na celu poprawę usług komunikacyjnych UE poprzez rozwój i eksploatację wieloorbitalnej infrastruktury łączności w oparciu o model partnerstwa publicznego. Zapewni świadczenie ogólnoświatowych, bezpiecznych, elastycznych i odpornych usług łączności satelitarnej na rzecz podmiotów rządowych Unii i państw członkowskich. W tym względzie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) ([34]) 2023/588 grupie przedsiębiorstw udzielono zamówienia w formie umowy koncesji.

Zobowiązania w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy

Instrument na rzecz Ukrainy ustanowiono, aby wspierać Ukrainę w wypełnianiu luki w finansowaniu oraz w zaspokajaniu potrzeb w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji. Ustanowiono go rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 na lata 2024–2027. Zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/792 zasoby na wdrożenie instrumentu są dostępne za pośrednictwem Rezerwy na rzecz Ukrainy uruchomionej w ramach rocznej procedury budżetowej zgodnie z art. 10b rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093. Ze środków tych finansuje się wsparcie w ramach trzech filarów (Plan Ukrainy, ramy inwestycyjne dla Ukrainy, pomoc związana z przystąpieniem do Unii i powiązane środki wsparcia) zgodnie z orientacyjnym podziałem określonym w rozporządzeniu.

([32]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę" i uchylające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz.U. L 249 z 14.7.2021, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).

([33]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

([34]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/588 z dnia 15 marca 2023 r. ustanawiające unijny program bezpiecznej łączności na lata 2023–2027 (Dz.U. L 179 z 17.3.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj).

Zobowiązania w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF

RRF jest kluczowym programem NGEU – Instrumentu UE na rzecz Odbudowy. Został ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ([35]), w ramach którego finansuje się reformy i inwestycje w państwach członkowskich od początku pandemii koronawirusa w lutym 2020 r. do 2026 r. Na podstawie art. 23 rozporządzenia (UE) 2021/241 zezwala się na korzystanie z rocznych rat. W 2023 r. RRF zmieniono rozporządzeniem (UE) 2023/435 w celu zapewnienia państwom członkowskim dodatkowego wsparcia, za pośrednictwem rozdziałów REPowerEU, w odniesieniu do reform i inwestycji zwiększających niezależność, bezpieczeństwo i trwałość dostaw energii w Unii.

Fundusz Innowacyjny

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2023/959 ([36]) zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych stanowi w art. 10 ust. 8, że „[z]obowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na roczne raty przez okres kilku lat". Przepis ten ma zastosowanie do nowych działań podpisanych od 2024 r., w tym działań finansowanych w drodze zaproszeń do składania wniosków lub w ramach mechanizmu przetargu konkurencyjnego.

„Horyzont Europa"

Są to kwoty, które zobowiązano się przekazać na program „Horyzont Europa" na rzecz działalności dotyczącej bezpiecznej łączności, początkowych i końcowych ogniw łańcucha poszczególnych elementów przestrzeni kosmicznej. Wymienione zobowiązania zaciągnięto na okres do 2027 r. Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ([37]) Komisja podpisała umowę o przyznanie wkładu z ESA. W art. 12.8 rozporządzenia zezwala się na korzystanie z rocznych rat.

Umowy w sprawie połowów

Są to zobowiązania zaciągnięte wobec państw trzecich w związku z działaniami realizowanymi na mocy międzynarodowych umów w sprawie połowów do 2030 r. Zobowiązania zaciągnięto, opierając się na decyzjach Rady dotyczących poszczególnych państw trzecich (np. umowa między Unią Europejską a rządem Grenlandii i rządem Danii ([38]) oraz protokół wykonawczy ([39])) i uznawanych za konkretne traktaty międzynarodowe, z którymi wiążą się wieloletnie prawa i obowiązki.

EURATOM

EURATOM jest programem opartym na rozporządzeniu Rady (Euratom) 2021/765 ([40]). Art. 4 rozporządzenia przewiduje korzystanie z rocznych rat.

Ogólnym celem programu jest prowadzenie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej z naciskiem na ciągłą poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej, a także przyczynienie się do osiągnięcia celów programu „Horyzont Europa" między innymi w kontekście transformacji energetycznej. Program Euratomu przewiduje dotacje na badania naukowe w drodze konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków i na rzecz wskazanych beneficjentów.

([35]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([36]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

([37]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa" oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([38]) Decyzja Rady (UE) 2024/3202 z dnia 5 grudnia 2024 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Protokołu dotyczącego wykonania Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską, z jednej strony, a Rządem Grenlandii i Rządem Danii, z drugiej strony (2025–2030)(Dz.U. L, 2024/3202, 30.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3202/oj).

([39]) Protokół dotyczący wykonania Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między unią europejską, z jednej strony, a rządem Grenlandii i rządem Danii, z drugiej strony (2025–2030) (Dz.U. L, 2024/3203, 30.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2024/3203/oj).

([40]) Rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/765 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na lata 2021–2025 uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa" oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) 2018/1563 (Dz.U. L 167 I z 12.5.2021, s. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

RESCEU

RescEU to europejska rezerwa zasobów i zdolności do reagowania utworzona w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności podczas przeglądu legislacyjnego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE ([41]), przeprowadzonego w 2019 r. Rezerwa RescEU ma być wykorzystywana w ostateczności, gdy zdolności krajowe i zdolności w ramach europejskiej puli ochrony ludności nie są w stanie zapewnić skutecznej reakcji na klęski lub katastrofy różnego rodzaju. Unia Europejska finansuje te zdolności reagowania jako środek zapewniania gotowości, tak aby były one dostępne w razie potrzeby przeprowadzenia operacji reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Priorytetowe obszary rozwoju zdolności w ramach RescEU są następujące: gaszenie pożarów lasów z powietrza, incydenty chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe, pilna pomoc medyczna, a także transport i logistyka.

Zobowiązania — leasing operacyjny

Minimalne kwoty, które zobowiązano się zapłacić zgodnie z umowami zasadniczymi w pozostałym okresie obowiązywania tych umów leasingu, przedstawiają się następująco:

w mln EUR

	Minimalne opłaty leasingowe			
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Budynki	*519*	*1 062*	*1 087*	*2 668*
Sprzęt informatyczny i inne wyposażenie	*14*	*36*	*3*	*53*
Ogółem	**532**	**1 099**	**1 090**	**2 721**

W marcu 2019 r. w związku z notyfikowaniem przez Zjednoczone Królestwo zamiaru wystąpienia z UE oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1718 ([42]) siedziba Europejskiej Agencji Leków (EMA) została przeniesiona z Londynu do Amsterdamu. W dniu 2 lipca 2019 r. Agencja zawarła umowę z właścicielem nieruchomości pełniącej funkcję jej siedziby i od tego czasu podnajmowała pomieszczenia podnajemcy na warunkach zgodnych z warunkami określonymi w umowie najmu, uwzględniając termin podnajmu obowiązujący do wygaśnięcia zawartej przez EMA umowy najmu w czerwcu 2039 r.

Wartości przedstawione w powyższej tabeli obejmują kwotę 369 mln EUR, która nadal pozostaje do uiszczenia na podstawie tej umowy najmu.

Inne zobowiązania umowne

Kwoty ujęte w tej pozycji odpowiadają kwotom zobowiązań, które mają zostać spłacone w okresie obowiązywania umów. Najbardziej znacząca kwota odnosi się do umowy dotyczącej nieruchomości (JMO2) Komisji w Luksemburgu (422 mln EUR).

6. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Informacje ujawniane przez UE na temat zarządzania ryzykiem finansowym dotyczą kilku kluczowych obszarów:

— działalności Komisji w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek na pomoc finansową za pośrednictwem takich programów jak NGEU, EFSM, wsparcie bilansu płatniczego, pomoc makrofinansowa, SURE, Instrument na rzecz Ukrainy i Euratom,

— operacji skarbcowych Komisji służących wykonaniu budżetu UE,

— aktywów przechowywanych w funduszach, takich jak wspólny fundusz rezerw, EWWiS w likwidacji i portfela BUFI,

— instrumentów finansowych wspieranych z budżetu UE,

— programów gwarancji budżetowych UE.

([41]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

([42]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1718 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 726/2004 w odniesieniu do siedziby Europejskiej Agencji Leków (Dz.U. L 291 z 16.11.2018, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1718/oj).

6.1. **RODZAJE RYZYKA FINANSOWEGO**

UE stoi w obliczu ryzyka finansowego związanego z jej instrumentami finansowymi:

ryzyko rynkowe: jest to niepewność wartości inwestycji wynikająca ze zmian cen rynkowych. Obejmuje ono takie rodzaje ryzyka jak:

— *ryzyko walutowe*: zmiany kursów walutowych mogą mieć wpływ na działania i inwestycje UE,

— *ryzyko stopy procentowej*: wyższe stopy procentowe mogą obniżyć wartość niektórych inwestycji, takich jak obligacje,

— *inne ryzyko cenowe*: obejmuje to różne czynniki (inne niż stopy procentowe i kursy walutowe), które mogą wpływać na wartość inwestycji, takie jak zmiany cen rynkowych lub czynniki specyficzne dla poszczególnych inwestycji,

ryzyko kredytowe: jest to ryzyko, że kredytobiorca nie spłaci kredytu lub nie wywiąże się ze swoich zobowiązań umownych, co prowadzi do zdarzeń niewykonania zobowiązania, takich jak opóźnienia w płatnościach lub upadłość,

ryzyko płynności: jest to ryzyko, że podmiot UE nie będzie dysponował wystarczającymi środkami pieniężnymi lub aktywami, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań finansowych.

6.2. **POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM**

Wycena instrumentów finansowych

Podane poniżej klasy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nie są wyceniane według wartości godziwej: środki pieniężne i ich ekwiwalenty, udzielone pożyczki po zamortyzowanym koszcie, należności z tytułu transakcji wymiany inne niż należności z tytułu umów gwarancji finansowej w przypadku zakwalifikowania ich do aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, zaciągnięte pożyczki, umowy gwarancji finansowej i inne zobowiązania finansowe wyceniane po zamortyzowanym koszcie. Wartość bilansową tych aktywów i zobowiązań finansowych uznaje się za zbliżoną do ich wartości godziwej.

Zarządzanie ryzykiem związanym z operacjami zaciągania pożyczek i zarządzania długiem oraz z powiązanymi operacjami udzielania pożyczek

Unijne ramy zarządzania ryzykiem mają chronić interesy finansowe i interesy związane z reputacją Unii, a jednocześnie zapewniać należyte zarządzanie operacjami zaciągania i udzielania pożyczek. Chociaż Komisja Europejska nie jest instytucją finansową, stosuje zaawansowane praktyki zarządzania ryzykiem dostosowane do unikalnej struktury i wymogów programowych UE. Głównym celem ram jest ochrona interesów finansowych Unii oraz utrzymanie integralności, przejrzystości i wiarygodności jej operacji, w szczególności tych związanych z programem NGEU.

Ramy te, opracowane przez dyrektora ds. ryzyka, obejmują kluczowe polityki, takie jak polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami, polityka w zakresie ryzyka płynności rynku i płynności finansowania oraz polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym. Dyrektor ds. ryzyka ustanawia twarde i miękkie limity ryzyka oraz kluczowe wskaźniki ryzyka w celu monitorowania i oceny ryzyka.

Regularne sprawozdania na temat ryzyka zapewniają zgodność z limitami, zwracają uwagę na ekspozycję na ryzyko i zawierają propozycje dotyczące strategii ograniczania ryzyka. Model „trzech linii obrony" usprawnia zarządzanie poprzez rozdzielenie uprawnień, określenie kompetencji i doprecyzowanie ról w zarządzaniu ryzykiem i kontroli ryzyka.

Przy wsparciu ze strony komitetu ds. ryzyka i zgodności z przepisami dyrektor ds. ryzyka wdraża ramy zarządzania ryzykiem za pośrednictwem wewnętrznych polityk i procedur. Komitet ten doradza dyrektorowi ds. ryzyka w kwestiach związanych z ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do operacji NGEU.

Przyjęcie decyzji wykonawczych Komisji (UE, Euratom) 2022/2544 ([43]) i (UE, Euratom) 2023/2825 ([44]) rozszerzyło obowiązki dyrektora ds. ryzyka w zakresie nadzorowania:

— operacji zaciągania pożyczek – w ramach zarówno jednolitego podejścia do finansowania, jak i metody finansowania za pomocą pożyczek wzajemnych – w odniesieniu do programów pomocy finansowej;

— ocen ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek dla państw członkowskich i państw trzecich w ramach NGEU, pomocy makrofinansowej, pomocy makrofinansowej plus dla Ukrainy i podobnych programów;

— operacji zarządzania długiem;

— operacji zarządzania płynnością.

Dyrektor ds. ryzyka ma autonomię w wykonywaniu swoich zadań i obowiązków oraz składa sprawozdania członkowi kolegium odpowiedzialnemu za budżet zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE, Euratom) 2023/2825. Zapewnia to niezależność w wykonywaniu powierzonych zadań i obowiązków.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na pomoc finansową i NGEU

UE nie zaciąga pożyczek na finansowanie swoich wydatków operacyjnych, z wyjątkiem pożyczek związanych z NGEU.

Operacjami zaciągania i udzielania pożyczek przez UE zarządza się zgodnie z odpowiednimi rozporządzeniami, decyzjami i wewnętrznymi wytycznymi. Takie działania jak zaciąganie i udzielanie pożyczek reguluje się za pomocą szczegółowych przewodników, a odpowiednie jednostki stale oceniają ryzyko finansowe i operacyjne, jednocześnie zapewniając zgodność.

W przeszłości operacje udzielania pożyczek przez UE były finansowane za pośrednictwem pożyczek wzajemnych, które ograniczały do minimum ryzyko otwartych pozycji stopy procentowej lub ryzyko walutowe. Od 2021 r. UE jednak również zaciąga pożyczki w ramach jednolitego podejścia do finansowania.

W ramach jednolitego podejścia do finansowania, pierwotnie opracowanego na potrzeby NGEU, wykorzystuje się różne instrumenty i techniki finansowania, aby zaspokoić zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe potrzeby w zakresie finansowania. Obejmuje to emisję obligacji sygnowanych przez UE, która zastępuje wcześniejszą praktykę oddzielnych emisji dla każdego programu. Od grudnia 2022 r. strategię tę rozszerzono na pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej plus dla Ukrainy, w 2023 r. na program Instrumentu na rzecz Ukrainy, a od 2024 r. na inne pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej. Stosowanie jednolitego podejścia do finansowania zwiększa elastyczność i efektywność kosztową.

Zasoby finansowe

Reguły i zasady dotyczące zarządzania operacjami skarbcowymi Komisji określono w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 609/2014, zmienionym rozporządzeniami Rady (UE, Euratom) 2016/804 ([45]) i (UE, Euratom) 2022/615 ([46]) (zwanym dalej „rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 609/2014") i w rozporządzeniu finansowym.

Obowiązują następujące główne zasady:

— Państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych na rachunki otwarte w tym celu w imieniu Komisji przez administrację finansową lub krajowy bank centralny.

— Państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych w swojej walucie krajowej, natomiast płatności Komisji są denominowane głównie w EUR.

([43]) Decyzja wykonawcza Komisji (UE, Euratom) 2022/2544 z dnia 19 grudnia 2022 r. ustanawiająca ustalenia dotyczące kierowania unijnymi operacjami zaciągania pożyczek i zarządzania długiem w ramach zróżnicowanej strategii finansowania oraz powiązanymi operacjami udzielania pożyczek, a także realizowania takich operacji (Dz.U. L 328 z 22.12.2022, s. 109, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2544/oj).

([44]) Decyzja wykonawcza Komisji (UE, Euratom) 2023/2825 z dnia 12 grudnia 2023 r. ustanawiająca ustalenia dotyczące kierowania unijnymi operacjami zaciągania pożyczek i zarządzania długiem w ramach zróżnicowanej strategii finansowania oraz powiązanymi operacjami udzielania pożyczek, a także realizowania takich operacji (Dz.U. L, 2023/2825, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2825/oj).

([45]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2016/804 z dnia 17 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 609/2014 w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/804/oj).

([46]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2022/615 z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) nr 609/2014 w celu zwiększenia przewidywalności dla państw członkowskich oraz doprecyzowania procedur rozstrzygania sporów przy udostępnianiu tradycyjnych zasobów własnych oraz zasobów własnych opartych na VAT i na DNB (Dz.U. L 115 z 13.4.2022, s. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/615/oj).

— Nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych w imieniu Komisji, z wyjątkiem szczególnych przypadków, takich jak niewywiązanie się ze zobowiązań kredytowych lub nadmierne zapotrzebowanie na środki pieniężne.

— Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w walutach innych niż euro są wykorzystywane do płatności w tych samych walutach lub okresowo przeliczane na euro.

Oprócz rachunków prowadzonych na potrzeby zasobów własnych Komisja otwiera inne rachunki w bankach centralnych i bankach komercyjnych w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż z tytułu składek państw członkowskich do budżetu.

Operacje skarbcowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Stosuje się procedury w celu zagwarantowania bezpieczeństwa systemu, rozdzielenia obowiązków i zapewnienia zgodności z rozporządzeniem finansowym, standardami kontroli wewnętrznej i zasadami audytu.

Zarządzanie operacjami skarbcowymi i płatniczymi Komisji regulują wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniej kontroli. Wytyczne te obejmują takie obszary jak wykonywanie płatności, zarządzanie środkami pieniężnymi, prognozowanie przepływów pieniężnych i ciągłość działalności. Ich przestrzeganie jest regularnie monitorowane.

Zarządzanie aktywami

Kontrola nad poszczególnymi rodzajami ryzyka odnoszącego się do działalności związanej z zarządzaniem aktywami opiera się na specjalnych procedurach zarządzania i procedurach roboczych przyjętych w następstwie analizy porównawczej przeprowadzonej w zestawieniu z najwyższymi standardami przyjętymi przez partnerskie instytucje międzynarodowe. Procedury te poddawane są różnym audytom wewnętrznym i zewnętrznym i zapewniają należyte zarządzanie aktywami.

Komisja opracowała stosowny sposób zarządzania do celów przeglądu oraz zatwierdzenia decyzji technicznych i strategicznych w odniesieniu do operacji w ramach zarządzania aktywami. Operacje zarządzania aktywami są nadzorowane przez dwie komisje: komisję ds. ryzyka, składającą się z przedstawicieli DG BUDG, oraz zarząd ds. aktywów, w którym zasiadają przedstawiciele DG BUDG, DG ECFIN i DG FISMA. Za dyskusję nad decyzjami technicznymi i zatwierdzanie ich odpowiada komisja ds. ryzyka, a decyzje strategiczne przyjmują komisja ds. ryzyka i zarząd ds. aktywów – przed ostatecznym zatwierdzeniem przez dyrektora generalnego DG BUDG, w porozumieniu z księgowym.

Zarządzanie aktywami gwarantuje wyraźne delegowanie procesu decyzyjnego i podział odpowiedzialności oraz odpowiedni podział obowiązków między jednostkę operacyjną, jednostkę ds. zarządzania ryzykiem i jednostkę rozliczeniową. Procedury zapewnienia zgodności z przepisami gwarantują ramy na potrzeby stosownych zasad dotyczących kodeksu postępowania w celu zapobiegania potencjalnym osobistym konfliktom interesów, jak również na potrzeby zasad zarządzania ryzykiem związanym z wykorzystywaniem informacji wewnętrznych.

Wytyczne dotyczące zarządzania aktywami i wewnętrzne ograniczenia inwestycyjne zapewniają solidne ramy kontroli wewnętrznej w celu zabezpieczenia aktywów. Papiery wartościowe przechowywane są u powierników, zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi, natomiast środki pieniężne i depozyty przechowuje się w instytucjach finansowych o wysokim ratingu. Zabezpieczenie aktywów finansowych zapewnia się również w drodze rozdziału obowiązków między zespół odpowiedzialny za inicjowanie umów dotyczących papierów wartościowych a zespół rozliczeniowy zajmujący się rozliczaniem tych aktywów i dotyczącymi ich uzgodnieniami bankowymi. Dodatkową warstwę kontroli gwarantuje zespół księgowych w trakcie procesu uzgodnienia na koniec miesiąca, gdy portfel papierów wartościowych uzgadnia się z oświadczeniem powiernika papierów wartościowych. Zespół ds. uzgodnień bankowych i zespół rozliczeniowy obserwują wszelkie rozbieżności w zakresie rozliczania i opóźnienia w płatnościach spowodowane przez kontrahentów.

Aby monitorować przestrzeganie ram kontroli, odpowiednim zainteresowanym stronom okresowo przedstawia się sprawozdania zawierające wyczerpujący zestaw wskaźników wykonania i ryzyka w odniesieniu do aktywów objętych zarządzaniem.

W wytycznych dotyczących zarządzania aktywami oraz w strategiach dotyczących ryzyka i strategiach inwestycyjnych wyznaczono określone progi i ograniczenia, aby zmniejszyć ekspozycję portfela, który ogranicza się do ratingu na poziomie inwestycyjnym, na ryzyko kredytowe, z wyjątkiem ekspozycji państw członkowskich.

Wspólny fundusz rezerw

Wspólny fundusz rezerw zarządzany jest zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zarządzania aktywami określonymi przez Komisję zgodnie z decyzją C(2020) 1896 z dnia 25 marca 2020 r. ([47]) Dyrektor generalny DG BUDG jest odpowiedzialny za zarządzanie aktywami finansowymi wspólnego funduszu rezerw.

Celem wspólnego funduszu rezerw jest zapewnienie płynności koniecznej do pełnego i niezwłocznego zaspokojenia wszystkich wymaganych wypływów, takich jak uruchomienie gwarancji, oraz zachowanie kapitału w horyzoncie inwestycyjnym funduszu, przy wysokim poziomie pewności.

Portfel wspólnego funduszu rezerw ma być wysoce zróżnicowany pod względem różnych klas aktywów, obszarów geograficznych, emitentów i terminów zapadalności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zarządzania aktywami. Na dzień 31 grudnia 2024 r. portfel obejmował inwestycje w instrumenty rynku pieniężnego, obligacje oraz fundusze inwestycyjne typu ETF na obligacje korporacyjne i akcje.

Ponieważ według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. Banque de France jest wyłącznym kontrahentem dla wszystkich pozostających do spłaty kontraktów walutowych typu forward, do tego dnia nie wprowadzono żadnych elementów powodujących poprawę kredytowania, takich jak zabezpieczenia, umowy o kompensowaniu zobowiązań lub gwarancje. W przypadku walutowych instrumentów pochodnych posiadających dodatnią wartość godziwą na koniec okresu sprawozdawczego maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe odpowiada wartości aktywów netto bilansu.

Grzywny

Tymczasowo zapłacone grzywny: portfel BUFI

Nałożone i tymczasowo zapłacone grzywny inwestuje się w portfel BUFI.

Komisja zarządza portfelem BUFI zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi i procedurami zarządzania aktywami. Cele działalności związanej z zarządzaniem aktywami to:

— zapewnienie łatwej dostępności środków w razie potrzeby,

— zmniejszenie ryzyka związanego z rynkami finansowymi; dążenie do uzyskania zwrotu zgodnego z referencyjną stopą zwrotu z funduszu BUFI, przy jednoczesnym zachowaniu kwoty nominalnej grzywien.

Inwestycje w portfel BUFI ograniczają się do:

— depozytów terminowych w bankach centralnych państw członkowskich, agencjach obsługujących dług państwowy, bankach lub instytucjach ponadnarodowych będących w pełni własnością państwa lub gwarantowanych przez państwo;

— obligacji, weksli i certyfikatów depozytowych emitowanych przez instytucje państwowe lub ponadnarodowe.

Otrzymane gwarancje finansowe

W posiadaniu Komisji znajdują się gwarancje o znacznej wartości wystawione przez instytucje finansowe w związku z grzywnami nakładanymi na przedsiębiorstwa naruszające przepisy UE (zob. informacja dodatkowa **2.6.1.3**). Przedstawienie gwarancji przez ukarane przedsiębiorstwo stanowi alternatywę dla dokonania tymczasowej zapłaty.

Komisja zarządza tymi gwarancjami zgodnie ze swoją wewnętrzną polityką zarządzania ryzykiem. Polityka ta zapewnia regularną identyfikację i ocenę ryzyka finansowego i operacyjnego oraz regularną kontrolę zgodności z wewnętrznymi politykami i procedurami.

Programy gwarancji budżetowych UE

Rozporządzeniem finansowym wdrożono szereg zabezpieczeń w celu ochrony budżetu UE przed ryzykiem finansowym, które generują gwarancje budżetowe. Zabezpieczenia te można pogrupować według czterech głównych kategorii:

a) *Środki mające na celu ograniczenie zobowiązań warunkowych*

Gwarancja UE jest ograniczona w jasno określony sposób, a odpowiedzialność finansowa nie może przekraczać kwoty gwarancji budżetowej zatwierdzonej w akcie podstawowym. Zobowiązanie warunkowe wynikające z gwarancji budżetowej może przekroczyć kwotę aktywów finansowych przeznaczonych na pokrycie zobowiązania finansowego UE tylko wówczas, gdy zostało to przewidziane we właściwym akcie podstawowym i na określonych w nim warunkach.

Pożądany profil ryzyka operacji/produktów finansowych gwarantowanych przez UE określa się *ex ante*, tj. przed podpisaniem umów gwarancyjnych.

([47]) Decyzja Komisji z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących zarządzania aktywami wspólnego funduszu rezerw, 2020/C 131/03 (Dz.U. C 131 z 22.4.2020, s. 3).

b) *Środki dotyczące wyboru partnerów wykonawczych*

Programy gwarancji budżetowych realizuje się wspólnie z wiarygodnymi partnerami poddanymi ocenie spełnienia wymogów według filarów. Partnerzy ci zobowiązują się do korzystania z zasobów własnych, zapewniając zgodność interesów z UE.

c) *Środki mające na celu zapewnienie odpowiedniego mechanizmu zdolności fiskalnej ex ante do uruchomienia gwarancji*

Programy gwarancji budżetowych są zabezpieczane przez aktywa stanowiące rezerwy, przechowywane we wspólnym funduszu rezerw. Wskaźnik zasilenia rezerw ustala się w akcie podstawowym każdego programu, tak aby programowanie środków budżetowych stanowiło rezerwę, która pozwoli na pokrycie strat bez zakłóceń budżetowych. Komisja co roku zapewnia, aby wskaźnik zasilenia rezerw był odpowiedni i dostosowany do zasad rozporządzenia i programowania finansowego.

d) *Środki zaradcze służące pokryciu poniesionych strat przekraczających szacunki ex ante*

W rozporządzeniu finansowym przewidziano dwa progi wczesnego ostrzegania (gdy wysokość rezerw wynosi 50 % i 30 % wskaźnika zasilenia rezerw). Progi te umożliwiają Komisji przewidywanie potencjalnego wyczerpania rezerw i ocenę, czy należy zaproponować dodatkowe rezerwy. W przypadku tymczasowych dodatkowych potrzeb w zakresie płynności wprowadzono procedury, w tym przesunięcia między modułami wspólnego funduszu rezerw, wykorzystanie płynności centralnych zasobów finansowych oraz wykorzystanie dostępnej przestrzeni budżetowej.

Ponadto w 2020 r. ustanowiono Komitet Sterujący ds. Zobowiązań Warunkowych w celu nadzorowania gwarancji budżetowych i pomocy finansowej powodujących powstanie zobowiązań warunkowych wobec budżetu. Komitet interweniuje w sprawach związanych z zarządzaniem ryzykiem, umowami standardowymi i zintegrowaną sprawozdawczością w celu ustanowienia wymogów korporacyjnych w zakresie zrównoważonego zarządzania zobowiązaniami warunkowymi.

Programy instrumentów finansowych

Budżet UE od wielu lat opiera się na programach instrumentów finansowych. Programy te są wykorzystywane na finansowanie beneficjentów o wyższym poziomie ryzyka, którzy mają trudności z uzyskaniem finansowania od pożyczkodawców komercyjnych. Komisja powierza realizację tych programów grupie EBI lub innym instytucjom finansowym w drodze umów z Komisją. Przykłady takich programów przedstawiono w informacji dodatkowej **2.4.2.1**.

Po zadeklarowaniu wkładu finansowego do instrumentu finansowego niezbędne środki przekazywane są na rachunek powierniczy otwarty przez instytucję finansową pod jej nazwą, ale w imieniu Komisji. Instytucja finansowa może wykorzystać te fundusze do udzielania pożyczek, emisji instrumentów dłużnych, inwestowania w instrumenty kapitałowe lub uruchomienia gwarancji.

Ryzyko związane z tymi instrumentami finansowymi jest ograniczone do pułapu określonego w odnośnych umowach, a konkretnie do kwoty przewidzianej w budżecie na dany instrument. Ponieważ Komisja ponosi często pierwszą stratę, prawdopodobne jest, że budżet UE poniesie pewne straty.

Umowy Komisji z instytucjami finansowymi zawierają rygorystyczne warunki i obowiązki w celu zapewnienia należytego zarządzania funduszami UE i właściwej sprawozdawczości w tym zakresie. Wpływy z instrumentów finansowych są zazwyczaj zwracane do budżetu UE.

6.3. RYZYKO WALUTOWE

Ekspozycja UE na ryzyko walutowe związane z instrumentami finansowymi – pozycja netto na koniec roku

w mln EUR

	31.12.2024						
	USD	RON	PLN	SEK	Inne	EUR	Ogółem
Aktywa finansowe							
Aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego([1])	*40*	*5*	*–*	*–*	*7*	*414*	*466*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt							
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	*2 148*	*–*	*–*	*45*	*120*	*41 336*	*43 648*
Instrumenty pochodne	*–*	*–*	*–*	*–*	*–*	*1 110*	*1 110*
Należności([2])	*72*	*1*	*17*	*1*	*111*	*3 039*	*3 240*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*111*	*258*	*573*	*314*	*966*	*60 941*	*63 163*
	2 371	**264**	**590**	**360**	**1 204**	**106 839**	**111 628**

w mln EUR

	31.12.2024						
	USD	RON	PLN	SEK	Inne	EUR	Ogółem
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	*(518)*	*(36)*	*(59)*	*(12)*	*(112)*	*(5 643)*	*(6 379)*
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*(1 712)*	*285*	*76*	*75*	*138*	*1 040*	*(98)*
	(2 230)	**248**	**17**	**63**	**26**	**(4 603)**	**(6 477)**
Ogółem	**141**	**512**	**607**	**423**	**1 230**	**102 237**	**105 151**

w mln EUR

	31.12.2023						
	USD	RON	PLN	SEK	Inne	EUR	Ogółem
Aktywa finansowe							
Aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego ([1])	*39*	*5*	*–*	*–*	*11*	*200*	*255*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt							
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	*1 568*	*–*	*–*	*20*	*129*	*35 686*	*37 402*
Instrumenty pochodne	*(1 142)*	*17*	*21*	*74*	*65*	*2 055*	*1 091*
Należności ([2])	*123*	*2*	*28*	*1*	*120*	*3 757*	*4 032*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*145*	*474*	*1 076*	*654*	*1 657*	*35 608*	*39 616*
	734	**499**	**1 126**	**749**	**1 982**	**77 306**	**82 396**
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	*(591)*	*(32)*	*(38)*	*(15)*	*(105)*	*(5 488)*	*(6 268)*
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*(1)*	*152*	*–*	*(3)*	*(6)*	*(201)*	*(60)*
	(593)	**120**	**(38)**	**(18)**	**(111)**	**(5 689)**	**(6 328)**
Ogółem	**142**	**619**	**1 088**	**731**	**1 871**	**71 618**	**76 068**

([1]) *Z wyłączeniem pożyczek na RRF (NGEU) i na pomoc finansową.*
([2]) *Z wyłączeniem czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.*

W rocznym sprawozdaniu finansowym UE za 2024 r. do ekspozycji na ryzyko walutowe i analizy wrażliwości dodano RON, natomiast usunięto GBP w porównaniu z rocznym sprawozdaniem finansowym UE za 2023 r. Powodem jest spadek ekspozycji w GBP, ponieważ Zjednoczone Królestwo opuściło UE w 2020 r., oraz stały wzrost ekspozycji w RON.

Umocnienie się lub osłabienie euro wobec innych walut o 10 % miałoby następujący wpływ na wynik ekonomiczny:

w mln EUR

Wzrost kursu walutowego (+)/ Spadek (-)	2024			
	USD	RON	PLN	SEK
+10%	*(13)*	*(47)*	*(55)*	*(38)*
-10%	*16*	*57*	*67*	*47*

w mln EUR

Wzrost kursu walutowego (+)/ Spadek (-)	2023			
	USD	RON	PLN	SEK
+10%	*(13)*	*(56)*	*(99)*	*(66)*
-10%	*16*	*69*	*121*	*81*

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Ponieważ wszystkie aktywa i zobowiązania finansowe UE są obecnie w euro, UE nie jest narażona na ryzyko walutowe.

Zasoby finansowe

Środki z tytułu zasobów własnych wpłacane przez państwa członkowskie w walutach innych niż EUR są przechowywane na rachunkach przeznaczonych dla zasobów własnych. Gdy środki te są potrzebne na płatności, przelicza się je na EUR. W niektórych przypadkach są one bezpośrednio wykorzystywane do płatności w tych samych walutach.

Komisja prowadzi również rachunki w walutach innych niż EUR, takich jak USD, GBP i CHF, w bankach komercyjnych w celu realizacji płatności w tych walutach. Rachunki te są w razie potrzeby uzupełniane, co zmniejsza ryzyko walutowe.

W przypadku otrzymania wpływów różnych w walutach innych niż EUR, są one albo przekazywane na rachunki Komisji w tych samych walutach, albo przeliczane na EUR i przekazywane na rachunki w EUR.

Rachunki zaliczkowe w walutach innych niż EUR są uzupełniane na podstawie szacowanych potrzeb w zakresie płatności krótkoterminowych i utrzymywane w granicach ich odpowiednich pułapów.

Grzywny

Wszystkie grzywny nakłada się, uiszcza lub tymczasowo ujmuje w EUR, eliminując wszelkie ryzyko walutowe, gdy są one przechowywane w funduszu BUFI.

Gwarancje budżetowe

Gwarancje budżetowe są zazwyczaj ograniczone do maksymalnej kwoty w EUR. Niektóre operacje leżące u ich podstaw mogą być jednak denominowane w innych walutach, takich jak USD lub waluty lokalne.

Przy określaniu potrzeb w zakresie tworzenia rezerw na gwarancje budżetowe Komisja bierze pod uwagę ryzyko walutowe.

Wspólny fundusz rezerw

Wspólny fundusz rezerw działa w dwóch walutach – EUR i USD. Aby zarządzać ryzykiem walutowym, w ramach wspólnego funduszu rezerw zawiera się kontrakty terminowe typu forward na walutę w celu zabezpieczenia wartości rynkowej swoich inwestycji w USD, przy czym limit maksymalnej niezabezpieczonej ekspozycji na ryzyko walutowe wynosi 1 % całkowitej wartości portfela w ramach wskaźnika referencyjnego i rocznych alokacji strategicznych, jak określono w odpowiednich instrumentach finansowych. Więcej informacji znajduje się w informacji dodatkowej **2.4.1.2**.

W ramach wspólnego funduszu rezerw stosuje się tę strategię zabezpieczenia, aby odpowiednio dostosować lub odwrócić pozycję zabezpieczaną, stosownie do potrzeb. Wspólny fundusz rezerw nie zabezpiecza jednak ryzyka walutowego z tytułu pożyczek będących przedmiotem subrogacji (zob. informacja dodatkowa **2.4.1.2**), które są realizowane w ich oryginalnej walucie, co naraża UE na ryzyko walutowe. W przypadku tych pożyczek nie podejmuje się działań służących zrównoważeniu wahań kursu waluty obcej ze względu na niepewność co do terminu spłaty pożyczek.

6.4. **RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ**

Poniższa tabela pokazuje, w jaki sposób zmiana stóp procentowych o 1 % (±100 punktów bazowych) wpłynęłaby na wynik gospodarczy UE w odniesieniu do dłużnych papierów wartościowych i funduszy inwestycyjnych typu ETF.

w mln EUR

	Wzrost (+) / spadek (–) w punktach bazowych	Wynik ekonomiczny
2024: Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*+ 100*	*(1 172)*
	- 100	*1 246*
2023: Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	*+ 100*	*(960)*
	- 100	*1 021*

Wrażliwość portfela obligacji na zmiany stóp procentowych wzrasta wraz z czasem trwania tego portfela. Komisja zarządza czasem trwania głównych portfeli aktywów w przedstawiony poniżej sposób.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Ze względu na działalność UE w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek znaczna część jej aktywów i zobowiązań jest oprocentowana. W przypadku instrumentów pomocy finansowej – z wyłączeniem pożyczek zaciągniętych w ramach jednolitego podejścia do finansowania – nie istnieje jednak żadne ryzyko stopy procentowej, gdyż zaciągnięte pożyczki są niwelowane przez odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (pożyczki wzajemne).

W przypadku jednolitego podejścia do finansowania ryzyko stopy procentowej jest objęte procedurami i mechanizmami wykonawczymi, które ograniczają ryzyko. Podstawową zasadą jednolitego podejścia do finansowania jest przydzielanie kosztów finansowania i powiązanych kosztów beneficjentom pożyczek i budżetowi UE w sposób przejrzysty, najbardziej opłacalny i sprawiedliwy, w oparciu o dzienne naliczanie odsetek. Jednolite finansowanie opiera się na zasadzie pełnej alokacji kosztów, w związku z czym wszelkie koszty odsetek pochodzące z instrumentów pożyczkowych, posiadanych środków pieniężnych lub innych instrumentów inwestycyjnych są w pełni realokowane i podlegają fakturowaniu na rzecz beneficjentów pożyczek jako koszty finansowania lub koszty zarządzania płynnością.

Koszty finansowania przypisuje się beneficjentom pożyczek na podstawie kwoty pożyczek pozostałej do spłaty. Koszty finansowania nieprzypisane do pożyczek lub bezzwrotnego wsparcia podlegają fakturowaniu na rzecz beneficjentów pożyczek i budżetu UE w formie kosztów zarządzania płynnością, które mogą być dodatnie lub ujemne w zależności od zmian stóp procentowych stosowanych do sald środków pieniężnych.

W ramach jednolitego podejścia do finansowania środki pieniężne są przechowywane w unijnej przezornościowej puli środków, tak aby utrzymywać określony bufor bezpieczeństwa, a jednocześnie unikać nadmiernych sald. Środki pieniężne są zdeponowane w EBC i od 4 kwietnia 2022 r. do wszelkich posiadanych sald środków pieniężnych zastosowanie ma krótkoterminowa stopa procentowa rynku pieniężnego euro pomniejszona o 20 punktów bazowych. Wszelkie przychody z tytułu posiadanych środków pieniężnych i innych instrumentów inwestycyjnych, takich jak depozyty terminowe rynku pieniężnego, stanowią element fakturowania kosztów zarządzania płynnością.

Zasoby finansowe

Komisja wprowadziła środki zapewniające, aby dochody z tytułu odsetek od środków zdeponowanych na jej rachunkach bankowych stale odzwierciedlały rynkowe stopy procentowe i ich ewentualne wahania.

Rachunki na potrzeby zasobów własnych prowadzone są nieodpłatnie i nie są oprocentowane, zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014.

Rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich na potrzeby wpływów na poczet zasobów własnych nie generują odsetek i są prowadzone nieodpłatnie. Rachunki prowadzone przez krajowe banki centralne (zasoby własne i inne) mogą generować odsetki według oficjalnych stawek stosowanych przez każdą z instytucji.

Komisja dostosowuje swoje procedury zarządzania płynnością do obowiązujących stóp rynkowych. W 2023 r. dodatnie stopy procentowe ułatwiły wdrożenie modelu rachunku centralnego. Na centralnych rachunkach depozytowych utrzymuje się pieniężny bufor bezpieczeństwa – oparty na cotygodniowym finansowaniu z rachunków prowadzonych na potrzeby zasobów własnych – tak aby zaspokajać potrzeby płatnicze związane z wykonaniem budżetu, a jednocześnie unikać nadmiernych sald.

Salda jednodniowych depozytów składanych na rachunkach w bankach komercyjnych i centralnych generują codziennie dochody z tytułu odsetek na podstawie zmiennego oprocentowania rynkowego z zastosowaniem marży umownej (dodatniej lub ujemnej).

Grzywny

Tymczasowo zainkasowane grzywny inwestuje się w portfel obligacji długoterminowych o średnim czasie trwania portfela wynoszącym 1,55 roku.

Wspólny fundusz rezerw

Średni czas trwania portfela wspólnego funduszu rezerw wynosi 3,42 roku.

EWWiS w likwidacji

Aktywa EWWiS w likwidacji inwestuje się w portfel obligacji długoterminowych, którego średni czas trwania wynosi 3,31 roku.

6.5. INNE RYZYKO CENOWE

Na dzień 31 grudnia 2024 r. UE jest narażona na ryzyko cen akcji wynikające z różnych inwestycji, w tym:

— nienotowanych inwestycji kapitałowych (takich jak fundusze *venture capital* i inne fundusze inwestycyjne);

— funduszy rynku pieniężnego (takich jak jednolity fundusz EBI);

— funduszy inwestycyjnych typu ETF;

— inwestycji w portfele zbiorcze (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**).

UE jest również narażona na ryzyko cen akcji poprzez gwarancje obejmujące nienotowane inwestycje kapitałowe i quasi-kapitałowe, traktowane jako instrumenty pochodne wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.2**).

Ryzyko cen akcji to ryzyko, że wartość godziwa inwestycji kapitałowych zmieni się z powodu wahań cen akcji lub wartości inwestycji kapitałowych objętych gwarancją.

Wpływ na nadwyżkę lub deficyt, jaki miałoby zwiększenie lub zmniejszenie wartości wyżej wymienionych instrumentów o 10 %, przedstawiałby się następująco:

w mln EUR

	10 %	(10) %
Inwestycje kapitałowe	*320*	*(320)*
Fundusze rynku pieniężnego, fundusze inwestycyjne typu ETF i inwestycje w portfele zbiorcze	*598*	*(598)*
Gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych ([1])	*606*	*(606)*
Ogółem na 31.12.2024	**1 523**	**(1 523)**
Inwestycje kapitałowe	*289*	*(289)*
Fundusze rynku pieniężnego, fundusze inwestycyjne typu ETF i inwestycje w portfele zbiorcze	*481*	*(481)*
Gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych ([1])	*506*	*(506)*
Ogółem na 31.12.2023	**1 276**	**(1 276)**

([1]) *Ryzyko gwarancji w odniesieniu do portfeli kapitałowych oparte jest na wartości nominalnej, która jest objęta gwarancją.*

UE inwestuje w nienotowane aktywa, których wartości nie są publicznie dostępne, lub udziela na nie gwarancji. Aktywa te wykonywane są zwykle przez uprawnione podmioty, które są ekspertami w branży i regularnie oceniają i monitorują wartość tych aktywów.

6.6. RYZYKO KREDYTOWE

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Aktywa finansowe		
Pożyczki	*283 580*	*246 877*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*63 163*	*39 616*

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Należności z tytułu transakcji wymiany ([1])	*3 240*	*4 032*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – dłużne papiery wartościowe	*34 465*	*29 703*
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – instrumenty pochodne	*1 110*	*1 091*
Udzielone gwarancje i zobowiązania do udzielenia pożyczki		
Umowy gwarancji finansowej	*60 857*	*57 066*
Zobowiązania do udzielenia pożyczki	*18 193*	*40*
Ogółem	**464 607**	**378 426**

([1]) *Z wyłączeniem czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów*

UE jest ponadto pośrednio narażona na ryzyko kredytowe ze względu na swoje inwestycje w fundusze rynku pieniężnego, fundusze inwestycyjne typu ETF na obligacje korporacyjne oraz połączone portfele dłużnych papierów wartościowych (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**), co może wpływać na ich ceny (zob. informacja dodatkowa **6.5**).

Pożyczki: jakość kredytowa

w mln EUR

31.12.2024					
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POCI	Ogółem
Rating kredytowy					
Rating prime i wysoki	*35 593*	*–*	*–*	*–*	*35 593*
Rating średnio-wysoki	*87 005*	*–*	*–*	*–*	*87 005*
Rating średnio-niski	*129 200*	*–*	*–*	*–*	*129 200*
Rating nieinwestycyjny (w tym niewykonanie zobowiązania)	*3 593*	*44 139*	*14*	*27*	*47 773*
Wartość bilansowa brutto	**255 391**	**44 139**	**14**	**27**	**299 571**
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	*(31)*	*(15 969)*	*(14)*	*24*	*(15 991)*
Wartość bilansowa netto	**255 360**	**28 170**	**(1)**	**51**	**283 580**

w mln EUR

31.12.2023					
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POCI	Ogółem
Rating kredytowy					
Rating prime i wysoki	*36 302*	*–*	*–*	*–*	*36 302*
Rating średnio-wysoki	*72 051*	*–*	*–*	*–*	*72 051*
Rating średnio-niski	*113 652*	*–*	*–*	*–*	*113 652*
Rating nieinwestycyjny (w tym niewykonanie zobowiązania)	*2 130*	*31 762*	*25*	*38*	*33 955*
Wartość bilansowa brutto	**224 134**	**31 762**	**25**	**38**	**255 960**
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	*(54)*	*(9 024)*	*(23)*	*18*	*(9 083)*
Wartość bilansowa netto	**224 081**	**22 738**	**2**	**56**	**246 877**

Wymienione kategorie ryzyka są zasadniczo oparte na skalach ratingowych zewnętrznych agencji ratingowych. Kategorie te odpowiadają:

— rating prime i wysoki: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA -; Fitch: F1+, F1, AAA – AA- i równoważne;

— rating średnio-wysoki: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A-; Fitch: F2, A+ – A- i równoważne;

— rating średnio-niski: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-; Fitch: F3, BBB+ – BBB- i równoważne;

— rating nieinwestycyjny: Moody's not prime, Ba1 – C; S&P: B, C, BB+ – D; Fitch: B, C, D, BB+ – D i równoważne.

UE wykorzystuje te kategorie ratingowe jako punkt odniesienia dla instrumentów finansowych i banków komercyjnych. UE może jednak, po przeprowadzeniu własnej analizy konkretnych przypadków, przechowywać środki finansowe w określonej kategorii ryzyka, nawet jeśli agencja ratingowa obniżyła rating kontrahenta.

Pożyczki o ratingu nieinwestycyjnym to głównie pożyczki na pomoc finansową dla krajów partnerskich, które znajdują się w trudnej sytuacji finansowej. Wszystkie pożyczki dla państw członkowskich mają rating inwestycyjny i znajdują się na etapie 1. Pożyczki w ramach etapu 2 obejmują głównie pomoc makrofinansową, pomoc makrofinansową plus, Instrument na rzecz Ukrainy oraz pożyczki Euratomu dla Ukrainy. Pożyczki POCI to pożyczki będące przedmiotem subrogacji w ramach programów objętych upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

W przypadku niewykonania zobowiązań przez dłużników Komisja może korzystać z aktywów posiadanych we wspólnym funduszu rezerw w celu obsługi wszelkich powiązanych należnych długów, w szczególności w odniesieniu do pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej i Euratomu dla państw trzecich (z wyjątkiem pomocy makrofinansowej plus).

Pożyczki udzielone Ukrainie w ramach nadzwyczajnego programu pomocy makrofinansowej (6 mld EUR wypłacone w 2022 r.) są zabezpieczone przede wszystkim przypisanym do nich modułem we wspólnym funduszu rezerw, a następnie również dodatkowymi gwarancjami państw członkowskich w wysokości 3,7 mld EUR. Uznaje się to za wsparcie jakości kredytowej tych pożyczek, więc skutkiem jest zmniejszenie odpisu z tytułu utraty wartości dokonanego w odniesieniu do tych pożyczek do 337 mln EUR (z odpisu z tytułu utraty wartości ogółem w wysokości 10,1 mld EUR obejmującego wszystkie pożyczki na rzecz Ukrainy w ramach pomocy makrofinansowej i pomocy makrofinansowej plus) na dzień 31 grudnia 2024 r.

Komisja zarządza ekspozycją na ryzyko kredytowe w odniesieniu do pożyczek Euratomu, uzyskując gwarancje państwowe, które na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosły łącznie 300 mln EUR (2023 r.: 314 mln EUR).

Pożyczki udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu SURE są wspierane systemem dobrowolnych gwarancji ze strony państw członkowskich wynoszących 25 % maksymalnego pułapu dostępnego na potrzeby odpowiedniej pomocy finansowej.

W przypadku wszelkich strat kredytowych z tytułu pożyczek na rzecz państw członkowskich, pomocy makrofinansowej plus i Instrumentu na rzecz Ukrainy Komisja może wezwać państwa członkowskie do wpłaty zasobów, przestrzegając przy tym pułapów zasobów własnych („elastyczność budżetowa"; zob. informacja dodatkowa **6.7**).

Pożyczki: zmiany stanu odpisu z tytułu utraty wartości

w mln EUR

	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POCI	Ogółem
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 1.01.2024	*54*	*9 024*	*23*	*(18)*	*9 083*
Przeniesienie do etapu 1	*23*	*(23)*	–	–	–
Przeniesienie do etapu 2	*(0)*	*0*	–	–	–
Przeniesienie do etapu 3	–	–	–	–	–
Nowe udzielone pożyczki	*14*	*5 694*	–	–	*5 708*
Usunięcie z bilansu – spłaty	*(1)*	*(25)*	*(8)*	–	*(34)*
Usunięcie z bilansu – odpisy	–	–	–	*(12)*	*(12)*
Aktualizacja wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe	*(59)*	*1 299*	*(1)*	*6*	*1 245*
Inne	*0*	*0*	*0*	–	*0*
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 31.12.2024	**31**	**15 969**	**14**	**(24)**	**15 991**

Dodatkowy odpis z tytułu utraty wartości pożyczek znajdujących się na etapie 2 dotyczy głównie nowych pożyczek na rzecz Ukrainy wypłaconych w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy (zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**).

W 2024 r. UE przyznała Ukrainie 763 mln EUR dotacji na spłatę odsetek naliczonych od niektórych pożyczek udzielonych w ramach nadzwyczajnej pomocy makrofinansowej i pomocy makrofinansowej plus. Zamortyzowany koszt przed tą modyfikacją wynosił 17,3 mld EUR. Tę modyfikację warunków umownych ujęto w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako stratę z tytułu modyfikacji (zob. informacja dodatkowa **3.15**). Dotacja na spłatę odsetek nie miała znaczącego wpływu na ocenę ryzyka kredytowego i na dzień 31 grudnia 2024 r. te pożyczki były nadal zaklasyfikowane jako etap 2.

Zob. informacja dodatkowa **1.5.5** dotycząca unijnego podejścia etapowego w kwestii pożyczek.

Pożyczki: wycena oczekiwanych strat kredytowych

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych UE stosuje oszacowanie ważone prawdopodobieństwem. Polega to na oszacowaniu różnicy między przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy a oczekiwanymi przepływami pieniężnymi.

Na potrzeby tego oszacowania UE wykorzystuje trzy parametry ryzyka kredytowego:

— prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD): jest to wartość procentowa przedstawiająca prawdopodobieństwo niewykonania przez kontrahenta zobowiązania finansowego w ciągu kolejnych 12 miesięcy albo w całym pozostałym okresie życia zobowiązania;

— strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD): jest to wartość procentowa przedstawiająca oczekiwany niedobór środków pieniężnych, przy uwzględnieniu środków odzyskanych i zabezpieczeń;

— ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania (EAD): jest to należność z tytułu ekspozycji (kwota) pozostająca do spłaty w momencie niewykonania zobowiązania.

W celu oszacowania wartości LGD w odniesieniu do zaangażowania w dług państwowy UE bierze pod uwagę faktyczny status wierzyciela uprzywilejowanego.

Szacowane przepływy pieniężne w ciągu oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych są dyskontowane według efektywnej stopy procentowej.

UE bierze pod uwagę wiarygodne i uzasadnione informacje dotyczące przyszłości, dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, i w razie potrzeby dostosowuje parametry modelu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: jakość kredytowa

w mln EUR

	31.12.2024	31.12.2023
Rating kredytowy		
Rating prime i wysoki	*57 251*	*35 687*
Rating średnio-wysoki	*4 161*	*3 114*
Rating średnio-niski	*1 722*	*786*
Rating nieinwestycyjny	*28*	*28*
Wartość bilansowa brutto	**63 163**	**39 616**
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	-	–
Wartość bilansowa netto	**63 163**	**39 616**

Zasoby finansowe

Większość zasobów finansowych Komisji jest zdeponowana na rachunkach otwartych przez państwa członkowskie do celów wpłacania swoich składek na poczet zasobów własnych, głównie DNB, VAT i TZW. Są to rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich lub rachunki prowadzone w krajowych bankach centralnych, które to rachunki niosą ze sobą najmniejsze ryzyko kredytowe (lub ryzyko kontrahenta) dla Komisji.

Jeśli chodzi o część zasobów finansowych Komisji przechowywaną w bankach komercyjnych, uzupełnia się środki na tych rachunkach dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne. Zarządzanie tym procesem odbywa się automatycznie za pośrednictwem systemu zarządzania środkami pieniężnymi. Na każdym rachunku komercyjnym utrzymuje się minimalny stan środków pieniężnych, zapewniając, aby łączne kwoty utrzymywane przez noc na tych rachunkach komercyjnych stale pozostawały na niskich poziomach (ogółem średnio mniej niż 100 mln EUR).

Przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażona jest Komisja. Wytyczne te obejmują:

— wybór w drodze zaproszeń do składania ofert banków komercyjnych posiadających minimalny długoterminowy rating kredytowy na poziomie A- przyznany przez agencję ratingową S&P lub na poziomie równoważnym;

— monitorowanie ratingów i określenie maksymalnej ekspozycji każdej instytucji finansowej, z uwzględnieniem zdolności kredytowej i kapitalizacji podmiotu sektora finansowego;

— prowadzenie rachunków zaliczkowych w lokalnych bankach wybranych w drodze uproszczonej procedury przetargowej w delegaturach poza UE, przy czym wymagany poziom ratingu uzależniony jest od uwarunkowań lokalnych. Aby zmniejszyć ekspozycję na ryzyko, salda na tych rachunkach zaliczkowych utrzymywane są na jak najniższym poziomie, przechowywane na nich środki są regularnie uzupełniane, a obowiązujące pułapy są co roku poddawane przeglądowi.

Środki pieniężne utrzymywane w ramach jednolitego podejścia do finansowania

W ramach jednolitego podejścia do finansowania utrzymuje się wystarczające środki pieniężne, by zaspokoić wszystkie przyszłe potrzeby w zakresie wypłat i utrzymać określony bufor bezpieczeństwa, a jednocześnie unikać nadmiernych sald. Środki pieniężne są zdeponowane na rachunku bankowym w EBC i w związku z tym ryzyko kredytowe jest bardzo niskie.

Należności: jakość kredytowa

w mln EUR

	Nienależne	Przeterminowane	Przeterminowane	Przeterminowane	Przeterminowane	Ogółem
		0–30 dni	31–90 dni	91 dni – 1 rok	> 1 rok	
Wartość bilansowa brutto	1 508	15	33	27	207	*1 789*
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	(5)	(2)	(3)	(13)	(115)	*(138)*
Wartość bilansowa netto na 31.12.2024	**1 502**	**13**	**30**	**14**	**92**	***1 652***
Wartość bilansowa brutto	1 819	23	10	40	304	*2 195*
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	(2)	(2)	(4)	(12)	(140)	*(159)*
Wartość bilansowa netto na 31.12.2023	**1 817**	**21**	**6**	**28**	**164**	**2 036**

Kwoty przedstawione w tej tabeli nie obejmują czynnych rozliczeń międzyokresowych i należności z tytułu umów gwarancji finansowej wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa 2.6.2), ponieważ nie podlegają one wymogom dotyczącym utraty wartości.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – dłużne papiery wartościowe: jakość kredytowa

Wspólny fundusz rezerw

Średni ważony rating kredytowy portfela wspólnego funduszu rezerw to A (rating S&P lub równoważny).

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel BUFI

Średni ważony rating kredytowy portfela to A (rating S&P lub równoważny).

Otrzymane gwarancje finansowe

Polityka zarządzania ryzykiem stosowana w odniesieniu do przyjmowania gwarancji finansowych zapewnia Komisji wysoką jakość kredytową. Polityka ta obejmuje:

— określenie maksymalnej ekspozycji kredytowej na podstawie ratingu kredytowego i poziomu kapitału podmiotu sektora finansowego, wykazanego w jego sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF;

— regularny przegląd zgodności nierozliczonych gwarancji z wymogami polityki.

EWWiS w likwidacji

Średni ważony rating kredytowy portfela to A- (rating S&P lub równoważny).

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – instrumenty pochodne: jakość kredytowa

Unijne aktywa będące instrumentami pochodnymi dotyczą głównie gwarancji w odniesieniu do portfeli kapitałowych. Ryzyko kredytowe ogranicza się do ryzyka kontrahenta. Gwarancja w odniesieniu do portfeli kapitałowych będzie rozliczana głównie z grupą EBI, która posiada rating AAA, co zmniejszy ryzyko kredytowe.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. jedynym kontrahentem dla wszystkich pozostających do spłaty kontraktów walutowych typu forward jest Banque de France. W związku z tym nie są potrzebne żadne elementy powodujące poprawę kredytowania, takie jak zabezpieczenia czy gwarancje.

Umowy gwarancji finansowej: jakość kredytowa

w mln EUR

	31.12.2024			31.12.2023		
	Etap 1	Etap 2	Ogółem	Etap 1	Etap 2	Ogółem
Rating długoterminowy						
Rating prime i wysoki	*1*	*–*	***1***	*2*	*–*	***2***
Rating średnio-wysoki	*5*	*–*	***5***	*5*	*0*	***5***
Rating średnio-niski	*137*	*–*	***137***	*29*	*–*	***29***
Rating nieinwestycyjny	*34 912*	*25 746*	***60 658***	*30 310*	*26 697*	***57 007***
Zarządzane zbiorowo / bez ratingu	*10*	*47*	***56***	*13*	*10*	***23***
Ogółem	**35 064**	**25 793**	**60 857**	**30 360**	**26 707**	**57 066**

Umowy gwarancji finansowej: zmiany stanu odpisu na oczekiwane straty kredytowe

w mln EUR

	Etap 1	Etap 2	Ogółem
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 1.01.2024	*1 430*	*2 397*	*3 826*
Przeniesienie do etapu 2 ([1])	*(54)*	*54*	*–*
Przeniesienie do etapu 1 ([1])	*8*	*(8)*	*–*
Zwiększenia	*292*	*34*	*326*
Zwolnienie gwarancji	*(26)*	*(4)*	*(30)*
Aktualizacje wyceny	*280*	*(398)*	*(117)*
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 31.12.2024	***1 930***	***2 075***	***4 005***
Zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowych w wartości bilansowej na 31.12.2024	**4 109**	**2 271**	**6 379**

([1]) *Przeniesienia z i do etapu 1/etapu 2 wycenia się według odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w bilansie otwarcia, natomiast zmiany kwoty wynikające ze zmiany etapu (tj. wyceny na podstawie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych lub oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia) stanowią element ponownej wyceny.*

Zwiększenie odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu gwarancji w etapie 1 w 2024 r. wynikało głównie z nowych operacji podpisanych w ramach gwarancji InvestEU i ISWMR (zob. informacja dodatkowa **4.1.1**).

Pozostałe oczekiwane straty kredytowe z tytułu gwarancji na etapie 2 na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiły 2,1 mld EUR, z czego 1,7 mld EUR dotyczy gwarancji objętych upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich (zob. informacja dodatkowa **4.1.1**). Uwzględniono tu objęte gwarancją UE oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia w wysokości 0,9 mld EUR z tytułu ekspozycji EBI w Ukrainie (niespłacone pożyczki udzielone przez EBI kontrahentom w Ukrainie na kwotę 3,7 mld EUR). Zmniejszenie oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do gwarancji w etapie 2 dotyczy głównie aktualizacji wyceny oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do portfela objętego gwarancją w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich ze względu na jego amortyzację, a także zmiany wartości szacunkowych.

Zob. informacja dodatkowa **1.5.12** dotycząca unijnego podejścia etapowego w odniesieniu do umów gwarancji finansowych.

Gwarancje budżetowe

Unia jest narażona na ryzyko kredytowe głównie przez operacje, na które udziela gwarancji. W przypadku gdy jakość kredytowa operacji leżących u podstaw obniża się, jest bardziej prawdopodobne, że wystąpią zdarzenia niewykonania zobowiązania, a liczba uruchomień gwarancji UE również może wzrosnąć.

W celu monitorowania tego ryzyka i zarządzania nim Komisja opiera się na modelu ryzyka kredytowego, w którym ocenia się potencjalne straty. Model wykorzystuje dane wejściowe od partnerów wykonawczych i łączy je z oceną ekspercką w celu sporządzenia oceny ryzyka, która jest spójna z transakcją i istotnymi uwarunkowaniami gospodarczymi.

6.7. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Analiza zobowiązań finansowych niebędących instrumentami pochodnymi stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu zapadalności

w mln EUR

	Niezdyskontowane przepływy pieniężne wynikające z umowy				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Pożyczki zaciągnięte	*(61 589)*	*(201 152)*	*(468 669)*	*(731 410)*	*(594 028)*
Zobowiązania	*(55 414)*	–	–	*(55 414)*	*(55 414)*
Inne	*(168)*	*(560)*	*(850)*	*(1 578)*	*(1 398)*
Ogółem na 31.12.2024	**(117 171)**	**(201 711)**	**(469 519)**	**(788 401)**	**(650 839)**
Pożyczki zaciągnięte	*(24 526)*	*(147 211)*	*(367 296)*	*(539 033)*	*(450 561)*
Zobowiązania	*(50 516)*	–	–	*(50 516)*	*(50 516)*
Inne	*(195)*	*(661)*	*(867)*	*(1 723)*	*(1 496)*
Ogółem na 31.12.2023	**(75 237)**	**(147 872)**	**(368 164)**	**(591 272)**	**(502 572)**

Analiza zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu zapadalności

w mln EUR

	Niezdyskontowane przepływy pieniężne wynikające z umowy				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Płatności dokonywane w ramach instrumentu pochodnego	*(1 779)*	*(7)*	*(4)*	*(1 790)*	
Płatności otrzymywane w ramach instrumentu pochodnego	*1 691*	–	–	*1 691*	
Przepływy pieniężne netto na 31.12.2024	**(88)**	**(7)**	**(4)**	**(99)**	**(98)**
Płatności dokonywane w ramach instrumentu pochodnego	*(1 203)*	*(6)*	–	*(1 209)*	
Płatności otrzymywane w ramach instrumentu pochodnego	*1 186*	–	–	*1 186*	
Przepływy pieniężne netto na 31.12.2023	**(17)**	**(6)**	–	**(23)**	**(21)**

Analiza terminów zapadalności umów gwarancji finansowej wystawionych według najwcześniejszego okresu, w którym można uruchomić gwarancję

w mln EUR

	Maksymalna kwota gwarancji				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Umowy gwarancji finansowej na 31.12.2024	*(64 115)*	*(2 211)*	*(10 271)*	*(76 597)*	*(6 379)*
Umowy gwarancji finansowej na 31.12.2023	*(65 661)*	*(2 995)*	*(7 043)*	*(75 699)*	*(6 268)*

Analiza terminów zapadalności niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia pożyczki

w mln EUR

	Maksymalna kwota niewykorzystanego zobowiązania do udzielenia pożyczki				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Niewykorzystane zobowiązania do udzielenia pożyczki na 31.12.2024 r.	*18 152*	*41*	*–*	*18 193*	*7 082*
Niewykorzystane zobowiązania do udzielenia pożyczki na dzień 31.12.2023 r.	*20*	*20*	*–*	*40*	*1*

Operacje zaciągania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Pierwszym roszczeniem regresowym do spłat pożyczek zaciągniętych na pomoc finansową i NGEU jest terminowy pobór związanych z nimi spłat pożyczek udzielonych w ramach pomocy finansowej i NGEU. Istnieją jednak dodatkowe zabezpieczenia na wypadek niewywiązywania się przez pożyczkobiorców z płatności lub opóźnień w płatnościach.

Komisja ustanowiła tymczasowy, krótkoterminowy środek zwany pokryciem ze środków budżetowych, który zapewnia płynność na pokrycie płatności zobowiązań wynikających z programów pomocy finansowej opartych na zasadzie pożyczek wzajemnych.

W przypadku pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu udzielonych państwom trzecim rezerwę płynności zapewnia następnie moduł wspólnego funduszu rezerw przeznaczony dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych. Rezerwa ta jest wykorzystywana do spłaty zaciągniętych pożyczek, ale w przypadku Euroatomu wyłącznie po zwróceniu się z roszczeniem regresowym do osób trzecich będących gwarantami (zob. informacja dodatkowa **6.6**).

Jeżeli dostępne aktywa w rezerwie będą niewystarczające do pokrycia rzeczywistych strat, Komisja uruchomi środki w celu zapewnienia dodatkowych zasobów, takie jak skorzystanie z tymczasowego wykorzystania płynności zasobów finansowych Komisji, tymczasowe transfery lub dodatkowe wydatki z budżetu UE.

Pożyczki udzielone Ukrainie w ramach programu wyjątkowej pomocy makrofinansowej są zabezpieczone przypisanym do nich modułem we wspólnym funduszu rezerw, a także dodatkowymi gwarancjami państw członkowskich (zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**).

W przypadku udzielanych i zaciąganych pożyczek wypłacanych w ramach jednolitego podejścia do finansowania Komisja może stosować aktywne zarządzanie środkami pieniężnymi i zaciągać krótkoterminowe pożyczki w celu obsługi zadłużenia UE. Zarządzanie ryzykiem płynności w ramach tego podejścia wymaga wprowadzenia procedur zarządzania płynnością i specjalnych narzędzi do codziennego monitorowania płynności i aktywnego nią zarządzania.

Komisja może również wezwać państwa członkowskie do wpłaty zasobów do wysokości pułapu zasobów własnych w celu obsługi zadłużenia UE. W decyzji dotyczącej zasobów własnych pułap płatności na poczet zasobów własnych został określony na poziomie 1,40 % dochodu narodowego brutto (DNB) państw członkowskich na pokrycie rocznych środków na płatności, a także tymczasowo podwyższony o 0,6 punktu procentowego wyłącznie na potrzeby NGEU. W budżecie na 2024 r. uwzględniono łączną kwotę zasobów własnych na finansowanie wydatków w wysokości 0,79 % DNB UE. Oznacza to, że 31 grudnia 2024 r. na pokrycie tych zobowiązań dostępny był margines w wysokości 1,21 %.

Ponadto pożyczki udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu SURE są wspierane systemem dobrowolnych gwarancji ze strony państw członkowskich wynoszących 25 % maksymalnego pułapu dostępnego na potrzeby odpowiedniej pomocy finansowej. Oczekuje się, że przed uruchomieniem gwarancji Komisja zbada zakres wykorzystania marginesu dostępnego w ramach pułapu zasobów własnych na środki na płatności.

Niewykorzystane zobowiązania do udzielenia pożyczki na dzień 31 grudnia 2024 r. dotyczą głównie pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej wchodzącej w zakres ULCM na kwotę 18,1 mld EUR (zob. informacja dodatkowa **2.4.1.1**). Pożyczka ta zostanie wypłacona w 2025 r. i sfinansowana w ramach operacji zaciągania pożyczek.

Zasoby finansowe

Zasady budżetu UE gwarantują, że ogólne zasoby środków pieniężnych na dany rok są zawsze wystarczające do wykonania wszystkich płatności.

Kwota składek państw członkowskich ogółem wraz z dochodami różnymi równa się kwocie środków na płatności na dany rok budżetowy. Składki państw członkowskich wpływają jednak w ciągu roku w postaci 12 miesięcznych rat w oparciu o przyjęty budżet, a tymczasem płatności dostosowuje się do potrzeb operacyjnych.

Składki państw członkowskich związane z budżetami korygującymi zatwierdzonymi w danym miesiącu (N) stają się dostępne dopiero pierwszego dnia roboczego w miesiącu N+1 lub N+2, natomiast związane z nimi środki na płatności dostępne są natychmiast.

Obowiązujące procedury dotyczące regularnych prognoz w zakresie środków pieniężnych mają zagwarantować, że zasoby finansowe będą zawsze wystarczające na zrealizowanie płatności, jakie mają zostać wykonane w danym miesiącu. W razie potrzeby można wezwać państwa członkowskie do przekazania środków na poczet zasobów własnych lub środków dodatkowych z wyprzedzeniem do wysokości określonego pułapu i na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 609/2014.

Oprócz tych procedur automatyczne narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi zapewniają dostępność wystarczającej płynności na każdym z rachunków bankowych Komisji w ramach codziennych operacji skarbcowych Komisji.

Grzywny

Fundusz BUFI jest zarządzany tak, aby utrzymać wystarczający poziom płynności i mobilizacji w celu wypełnienia zobowiązań krótkoterminowych. W skład portfela wchodzą głównie wysoce płynne papiery wartościowe, które można łatwo sprzedać w celu pokrycia wypływów środków pieniężnych. Ponadto udział środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych i papierów wartościowych, których termin zapadalności przypada w ciągu jednego roku, wynosi około 61 %.

Gwarancje budżetowe

W unijnej analizie terminów zapadalności gwarancji finansowych stosuje się podejście ostrożnościowe, przypisując maksymalną kwotę gwarancji do najwcześniejszego okresu, w którym gwarancja mogłaby zostać uruchomiona. Prawdopodobieństwo, że UE zostanie wezwana do zapłaty całej kwoty w pierwszym okresie jest jednak niewielkie, a oczekiwana strata jest często niższa niż pułap gwarancji. W związku z tym ryzyko płynności należy rozpatrywać w powiązaniu z wartością bilansową zobowiązań z tytułu gwarancji.

Kluczowym celem ram zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, aby budżet UE umożliwiał wywiązywanie się z zobowiązań bez zakłócenia normalnego wykonania budżetu. Obejmuje to ograniczenie ryzyka płynności związanego z gwarancjami budżetowymi, czyli ryzyka nieposiadania wystarczających środków na terminowe wypełnienie zobowiązań płatniczych.

Aby zaradzić temu ryzyku, każda gwarancja budżetowa jest zabezpieczona wystarczającymi rezerwami wpłaconymi do wspólnego funduszu rezerw, aby zapewnić terminową spłatę w przypadku uruchomienia gwarancji. UE regularnie monitoruje adekwatność poziomu wskaźnika zasilenia rezerw każdego programu gwarancji budżetowych i co roku przedstawia sprawozdanie, czy kwoty te są wystarczające do pokrycia ryzyka w ciągu najbliższych pięciu lat z określonym poziomem pewności.

Ponadto UE ma dodatkowe procedury, obejmujące tymczasowe transfery między modułami wspólnego funduszu rezerw i wykorzystanie płynności zasobów finansowych, gwarantujące w razie potrzeby wystarczającą płynność.

Wspólny fundusz rezerw

Wspólny fundusz rezerw jest zarządzany w taki sposób, aby jego aktywa miały wystarczający stopień płynności i mobilizacyjności pozwalający na wywiązanie się z zobowiązań krótkoterminowych. W skład portfela wchodzą aktywa płynne, które w razie potrzeby można łatwo sprzedać w celu pokrycia wypływów środków pieniężnych. Około 12 % portfela stanowią środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych i papiery wartościowe, których termin zapadalności przypada w ciągu jednego roku.

Kontrakty na instrumenty pochodne rozlicza się brutto na podstawie ich umownego terminu zapadalności. W razie potrzeby zobowiązania pokrywa się, sprzedając aktywa zdenominowane w USD lub za pomocą transakcji swap, w ramach których może dojść do wypływów środków pieniężnych z uwagi na wystąpienie różnic kursowych.

7. UJAWNIENIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

7.1. PODMIOTY POWIĄZANE

Do podmiotów powiązanych UE zalicza się jednostki UE objęte konsolidacją, jednostki stowarzyszone i przedstawicieli kadry kierowniczej najwyższego szczebla tych jednostek. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji UE i jako takie – zgodnie z regułami rachunkowości UE – nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

7.2. ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBLA

Do celów prezentacji informacji na temat transakcji podmiotów powiązanych dotyczących kluczowego personelu kierowniczego UE osoby te pogrupowano w pięć kategorii:

Kategoria 1: przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji i prezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Kategoria 2: wiceprzewodniczący Komisji i wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz pozostali wiceprzewodniczący Komisji

Kategoria 3: sekretarz generalny Rady, członkowie Komisji, sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, prezes i członkowie Sądu, europejski rzecznik praw obywatelskich i europejski inspektor ochrony danych

Kategoria 4: prezes i członkowie Trybunału Obrachunkowego

Kategoria 5: urzędnicy instytucji i agencji o najwyższym zaszeregowaniu

Informacje o przysługujących im uprawnieniach przedstawiono poniżej – pozostałe informacje dostępne są także w opublikowanym na portalu Europa regulaminie pracowniczym, który stanowi oficjalny dokument opisujący prawa i obowiązki wszystkich urzędników UE. Przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla nie otrzymali od UE żadnych pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu.

ŚWIADCZENIA FINANSOWE PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBLA

EUR

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Wynagrodzenie podstawowe (miesięcznie)	*34 419,66*	*31 177,23 - 32 424,31*	*24 941,78 - 28 059,50*	*26 937,12 - 28 683,05*	*15 859,33 - 24 941,78*
Dodatek mieszkaniowy/zagraniczny	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*0-4 %-16 %*
Dodatki rodzinne:					
na gospodarstwo domowe (% wynagrodzenia)	*2 % + 231,51*	*2 % + 231,51*	*2 % + 231,51*	*2 % + 231,51*	*2 % + 231,51*
na dziecko pozostające na utrzymaniu	*505,87*	*505,87*	*505,87*	*505,87*	*505,87*
przedszkolny	*123,59*	*123,59*	*123,59*	*123,59*	*123,59*
edukacyjny lub	*343,24*	*343,24*	*343,24*	*343,24*	*343,24*
edukacyjny – gdy dziecko uczy się w szkole innej niż zapewniana przez zakład pracy rodzica	*686,48*	*686,48*	*686,48*	*686,48*	*686,48*
Dodatek dla sędziów-przewodniczących	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*799,35*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*
Dodatek reprezentacyjny	*1 865,24*	*1 198,77*	*799,35*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*

EUR

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Roczne koszty podróży	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*zwracane*
Przelewy do państw członkowskich:					
dodatek edukacyjny ([1])	*Tak*	*Tak*	*Tak*	*Tak*	*Tak*
% wynagrodzenia ([1])	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*
% wynagrodzenia bez zastosowania współczynnika korygującego	*maks. 25 %*	*maks. 25 %*	*maks. 25 %*	*maks. 25 %*	*maks. 25 %*
Koszty reprezentacyjne	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*
Objęcie stanowiska:					
Koszty zagospodarowania	*68 839,32*	*62 354,46 - 64 848,62*	*49 883,56 - 56 119,00*	*53 874,24 - 57 366,10*	*zwracane*
Koszty podróży rodziny	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*
Koszty przeprowadzki	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*
Opuszczenie stanowiska:					
Koszty ponownego zagospodarowania	*34 419,66*	*31 177,23 - 32 424,31*	*24 941,78 - 28 059,50*	*26 937,12 - 28 683,05*	*zwracane*
Koszty podróży rodziny	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*
Koszty przeprowadzki	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*	*zwracane*
Przeniesienie (% wynagrodzenia) ([2])	*40 %– 65 %*	*40 %– 65 %*	*40 %– 65 %*	*40 %– 65 %*	*nie dotyczy*
Ubezpieczenie zdrowotne	*pokryte*	*pokryte*	*pokryte*	*pokryte*	*pokryte*
Świadczenia emerytalno-rentowe (% wynagrodzenia; przed opodatkowaniem)	*maks. 70 %*	*maks. 70 %*	*maks. 70 %*	*maks. 70 %*	*maks. 70 %*
Odliczenia:					
Podatek wspólnotowy	*8 %– 45 %*	*8 %– 45 %*	*8 %– 45 %*	*8 %– 45 %*	*8 %– 45 %*
Ubezpieczenie zdrowotne (% wynagrodzenia)	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*
Specjalny podatek od wynagrodzenia	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*6-7 %*
Odliczenie emerytalne	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*nie dotyczy*	*12,10%*
Liczba osób na koniec roku	***3***	***8***	***93***	***27***	***112***

([1]) *przy zastosowaniu współczynnika korygującego*
([2]) *wypłacane przez pierwsze trzy lata po opuszczeniu stanowiska*

8. **ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM**

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego księgowy Komisji nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w tej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano, wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionych informacjach.

9. **ZAKRES KONSOLIDACJI**

A. **JEDNOSTKI KONTROLOWANE (54)**

1. **Instytucje i organy konsultacyjne (11)**

Rada Unii Europejskiej	*Europejski Inspektor Ochrony Danych*
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	*Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny*
Komisja Europejska	*Europejska Służba Działań Zewnętrznych*
Europejski Komitet Regionów	*Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich*
Rada Europejska	*Parlament Europejski*
Europejski Trybunał Obrachunkowy	

2. **Agencje UE i inne organy (41)**

2.1. ***Agencje wykonawcze (6)***

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA)	*Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (EISMEA)*
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA)	*Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA)*
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HaDEA)	*Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA)*

2.2. ***Agencje zdecentralizowane i inne organy (35)***

Agencja Wsparcia Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (Urząd BEREC)	*Prokuratura Europejska (EPPO)*
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO)	*Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)*
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA)	*Europejska Fundacja Kształcenia (ETF)*
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA)*
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust)*
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA)*
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP)	*Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA)*
Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (EUROPOL)*
Europejska Agencja Środowiska (EEA)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL)*
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (EFCA)	*Agencja Kolejowa Unii Europejskiej (ERA)*
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER)*

Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA)*
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (EUSPA)*
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)*
Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (Fusion for Energy)	*Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków (EUDA)*
Europejski Urząd ds. Pracy (ELA)	*Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA)	*Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT)*
Europejska Agencja Leków (EMA)	

3. **Inne jednostki kontrolowane (2)**	
Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS w likwidacji)	*Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)*
B. **JEDNOSTKI STOWARZYSZONE (1)**	
Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)	

MNIEJSZE JEDNOSTKI

Wymienione poniżej jednostki nie zostały włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE za 2024 r. przy wykorzystaniu metody praw własności z uwagi na fakt, że uznano je za nieistotne:

MNIEJSZE JEDNOSTKI (11)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym (Wspólne Przedsięwzięcie CBE)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru

Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe

Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa (ECCC)

Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali (Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia (Wspólne przedsięwzięcie GHED)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia

Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług (Wspólne Przedsięwzięcie SNS)

Roczne sprawozdania finansowe powyższych podmiotów są dostępne na ich stronach internetowych.

SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU ORAZ INFORMACJE DODATKOWE ([48])

SPIS TREŚCI

Strona

1. WYNIK BUDŻETU UE ... 137
2. ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI ... 138
3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDAŃ Z WYKONANIA BUDŻETU ... 140
   - 3.1. RAMY BUDŻETU UE ... 140
   - 3.2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027 ... 141
   - 3.3. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁY WRF (PROGRAMY) ... 143
   - 3.4. NextGenerationEU ... 144
   - 3.5. BUDŻET ROCZNY ... 144
   - 3.6. DOCHODY ... 145
   - 3.7. OBLICZENIE WYNIKU BUDŻETU ... 147
   - 3.8. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU ... 148
4. WYKONANIE BUDŻETU UE NA 2024 R. ... 149
5. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE ... 150
   - 5.1. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE ... 150
6. WYKONANIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH UE ... 151
   - 6.1. WRF: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI ... 151
   - 6.2. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA ... 152
   - 6.3. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI ... 154
   - 6.4. WRF: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL) ... 155
   - 6.5. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA ... 156
   - 6.6. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW ... 157
   - 6.7. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI ... 158
   - 6.8. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA ... 168
   - 6.9. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI ... 177
   - 6.10. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL) ... 188
   - 6.11. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA ... 197
   - 6.12. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW ... 203
7. WYKONANIE BUDŻETU WEDŁUG INSTYTUCJI ... 212
   - 7.1. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH ... 212
   - 7.2. WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA ... 213
   - 7.3. WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI ... 214
8. WYKONANIE BUDŻETÓW AGENCJI ... 215
   - 8.1. DOCHODY BUDŻETOWE ... 215
   - 8.2. ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKI NA PŁATNOŚCI W PODZIALE NA AGENCJE ... 216

([48]) Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

1. **WYNIK BUDŻETU UE**

w mln EUR

Informacja dodatkowa		2024	2023
a	Dochody za rok budżetowy	250 609	248 361
b	Płatności ze środków na bieżący rok	(244 309)	(236 739)
c	Środki na płatności przeniesione na rok N+1:	(3 848)	(3 014)
d	Anulowanie niewykorzystanych środków przeniesionych z roku N-1	334	4
e	Stan dochodów przeznaczonych na określony cel (B)-(A)	(1 486)	(8 055)
	Niewykorzystane środki na koniec roku bieżącego (A)	*24 692*	*23 207*
	Niewykorzystane środki na koniec roku poprzedniego (B)	*23 206*	*15 152*
f	Różnice kursowe w roku budżetowym	44	78
g	**Wynik budżetu**	**1 345**	**635**

Nadwyżkę budżetową UE zwraca się państwom członkowskim w następnym roku poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za ten rok. Wynik budżetu oblicza się zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 608/2014 określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej. Więcej informacji znajduje się w sekcji 3.7 „Obliczenie wyniku budżetu".

a. Dochody za rok budżetowy: tabela 5.1 „Zestawienie wykonania dochodów budżetowych UE", kolumna 8 „Dochody ogółem".

b. Płatności ze środków na bieżący rok: tabela 6.3 „WRF: Wykonanie środków na płatności", kolumna 2 „Płatności dokonane z przyjętego budżetu" i kolumna 4 „Płatności dokonane z dochodów przeznaczonych na określony cel".

c. Środki na płatności przeniesione na rok N+1: tabela 6.3 „WRF: Wykonanie środków na płatności", kolumna 7 „Środki przeniesione automatycznie" i kolumna 8 „Środki przeniesione decyzją".

d. Anulowanie niewykorzystanych środków na płatności przeniesionych z roku N-1: w pozycji tej uwzględnia się kwotę środków na płatności przeniesionych (automatycznie lub decyzją) na koniec poprzedniego roku oraz „Płatności ze środków przeniesionych" w bieżącym roku, jak przedstawiono w kolumnie 3 tabeli 6.3 „WRF: Wykonanie środków na płatności".

e. Zmiana łącznych środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec roku: obliczenie różnicy między kwotą środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec poprzedniego roku (plus) a kwotą środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec bieżącego roku (jak w kolumnie 8 w tabeli 6.3 „WRF: Wykonanie środków na płatności" – minus) w celu uzyskania zmiany netto dochodów przeznaczonych na określony cel w bieżącym roku.

f. Różnice kursowe obejmują zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe.

2. **ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI**

Dochody budżetowe

w mln EUR

		Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Ustalone należności	Dochody
1	Zasoby własne	136 499	141 170	141 082	141 047
	11 *Opłaty wyrównawcze od cukru*	*0*	*0*	*(0)*	–
	12 *Cła*	*24 620*	*20 119*	*20 102*	*20 066*
	13 *VAT*	*23 616*	*23 463*	*23 438*	*23 438*
	14 *DNB*	*81 169*	*90 449*	*90 334*	*90 334*
	16 *Obniżka wkładów opartych na DNB przyznana niektórym państwom członkowskim*	–	–	*23*	*23*
	17 *Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych*	*7 094*	*7 140*	*7 185*	*7 185*
2	Nadwyżki, salda i dostosowania	0	633	669	669
3	Dochody administracyjne	2 124	2 124	3 942	3 897
4	Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny	149	3 478	17 926	4 774
5	Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	73 376	73 332
6	Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii	3 858	2 340	29 884	26 890
	Ogółem	**142 630**	**149 744**	**266 879**	**250 609**
	w tym Next Generation EU (NGEU)	–	–	*73 536*	*73 535*

Wydatki budżetowe: zobowiązania według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

w mln EUR

	Dział WRF	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Ogółem dostępne środki	Zaciągnięte zobowiązania
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	21 493	21 492	29 209	25 962
2	Spójność, odporność i wartości	74 561	74 583	86 683	84 193
	2a. *Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna*	*64 665*	*64 665*	*72 701*	*71 416*
	2b. *Odporność i wartości*	*9 895*	*9 917*	*13 982*	*12 778*
3	Zasoby naturalne i środowisko	57 339	57 307	59 874	57 964
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*40 517*	*40 517*	*41 745*	*40 810*

w mln EUR

	Dział WRF	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Ogółem dostępne środki	Zaciągnięte zobowiązania
4	Migracja i zarządzanie granicami	3 893	3 893	4 232	4 039
5	Bezpieczeństwo i obrona	2 321	2 699	2 778	2 770
6	Sąsiedztwo i świat	16 230	17 303	19 569	18 283
7	Europejska administracja publiczna	11 988	12 057	14 502	13 351
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*4 955*	*4 956*	*5 470*	*5 291*
O	Poza WRF	–	4 768	8 941	5 552
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 561	1 178	1 899	1 546
	Ogółem	**189 385**	**195 279**	**227 687**	**213 661**
	w tym Next Generation EU (NGEU)	–	–	*721*	*490*

Wydatki budżetowe: płatności według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

w mln EUR

	Dział WRF	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Ogółem dostępne środki	Dokonane płatności
1	*Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa*	*20 828*	*20 900*	*32 504*	*25 864*
2	Spójność, odporność i wartości	33 716	35 980	121 796	116 525
	2a. *Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna*	*24 156*	*26 493*	*54 441*	*51 949*
	2b. *Odporność i wartości*	*9 560*	*9 487*	*67 355*	*64 576*
3	Zasoby naturalne i środowisko	54 151	56 110	67 233	64 448
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*40 505*	*40 474*	*41 702*	*40 762*
4	Migracja i zarządzanie granicami	3 249	3 261	3 727	3 405
5	Bezpieczeństwo i obrona	2 035	2 084	2 142	2 123
6	Sąsiedztwo i świat	15 291	14 454	16 241	15 395
7	Europejska administracja publiczna	11 988	12 057	15 516	13 266
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*4 955*	*4 956*	*6 091*	*5 224*
O	Poza WRF	–	3 755	14 261	3 987
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 371	1 144	2 347	1 975
	Ogółem	**142 630**	**149 744**	**275 769**	**246 988**
	w tym Next Generation EU (NGEU)	–	–	*76 628*	*73 080*

Wydatki budżetowe: zobowiązania pozostające do spłaty według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

w mln EUR

	Dział WRF	Zobowiązania pozostające do spłaty przeniesione z 2023 r.	Likwidacja zobowiązań pozostających do spłaty przeniesionych z 2023 r.	Nowe zobowiązania pozostające do spłaty z 2024 r.	Zobowiązania pozostające do spłaty
		1	2	3	4=1+2+3
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	51 926	(18 682)	17 920	51 164
2	Spójność, odporność i wartości	376 757	(103 313)	70 644	344 088
	2a. *Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna*	*154 864*	*(48 569)*	*67 875*	*174 170*
	2b. *Odporność i wartości*	*221 893*	*(54 744)*	*2 769*	*169 918*
3	Zasoby naturalne i środowisko	57 477	(23 526)	16 916	50 867
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*358*	*(137)*	*150*	*371*
4	Migracja i zarządzanie granicami	5 121	(2 130)	2 763	5 754
5	Bezpieczeństwo i obrona	3 803	(1 383)	2 025	4 445
6	Sąsiedztwo i świat	39 987	(11 212)	13 321	42 097
7	Europejska administracja publiczna	1 004	(1 004)	1 011	1 011
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*608*	*(608)*	*623*	*623*
O	Poza WRF	6 447	(375)	1 827	7 899
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	482	(429)	0	53
	Ogółem	**543 003**	**(162 054)**	**126 428**	**507 378**
	w tym Next Generation EU (NGEU)	*238 611*	*(68 834)*	*(3 481)*	*166 296*
	w tym z wyłączeniem Next Generation EU (NGEU)	*304 393*	*(93 220)*	*129 909*	*341 081*

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDAŃ Z WYKONANIA BUDŻETU

3.1. RAMY BUDŻETU UE

Konta budżetowe prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem finansowym (RF). Budżet ogólny to instrument zapewniający możliwość ustanawiania i zatwierdzania corocznych dochodów i wydatków Unii w ramach pułapów i innych przepisów przyjętych w WRF zgodnie z aktami ustawodawczymi dotyczącymi wieloletnich programów przyjętych w tych ramach.

3.2. **WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027**

w mln EUR w cenach bieżących

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
1. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20 919	21 878	21 727	21 598	21 596	21 230	20 991	149 939
2. Spójność, odporność i wartości	6 364	67 806	70 137	73 289	75 697	66 404	70 128	429 825
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	1 769	61 345	62 939	64 683	66 361	56 593	58 484	372 174
2b. Odporność i wartości	4 595	6 461	7 198	8 606	9 336	9 811	11 644	57 651
3. Zasoby naturalne i środowisko	56 841	56 965	57 295	57 449	57 336	57 100	57 316	400 302
W tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40 368	40 639	40 693	40 603	40 529	40 542	40 496	283 870
4. Migracja i zarządzanie granicami	1 791	3 360	3 814	4 020	4 871	4 858	5 619	28 333
5. Bezpieczeństwo i obrona	1 696	1 896	1 946	2 380	2 617	2 810	3 080	16 425
6. Sąsiedztwo i świat	16 247	16 802	16 329	16 331	16 303	15 614	16 071	113 697
7. Europejska administracja publiczna	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
W tym: wydatki administracyjne instytucji	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**114 493**	**179 765**	**182 667**	**186 840**	**190 544**	**180 522**	**186 164**	**1 220 995**
ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	**163 496**	**166 534**	**162 053**	**170 543**	**175 378**	**180 586**	**184 198**	**1 202 788**
jako % DNB	1,18 %	1,12 %	0,99 %	0,96 %	0,95 %	0,95 %	0,93 %	1,01 %

Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określające WRF na lata 2021–2027 zostało przyjęte 17 grudnia 2020 r. ([49]). W powyższej tabeli przedstawiono pułapy WRF w cenach bieżących przyjęte w ramach dostosowania technicznego wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 na 2025 r. ([50]), zgodnie ze stałym deflatorem w wysokości 2 % rocznie, określonym w art. 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WRF. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określającym wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 w przypadku środków na zobowiązania kwoty podzielono według działów; w przypadku środków na płatności pułapy mają zastosowanie wyłącznie na poziomie łącznej kwoty. Rok 2024 był czwartym rokiem budżetowym nowych WRF na lata 2021–2027.

W następstwie porozumienia politycznego w sprawie śródokresowego przeglądu WRF na lata 2021–2027 osiągniętego na posiedzeniu Rady Europejskiej 1 lutego i z Parlamentem Europejskim 6 lutego 2024 r. 29 lutego ([51]) przyjęto zmienione rozporządzenie w sprawie WRF. W ramach przeglądu śródokresowego zwiększono budżet UE na lata 2024–2027 o 64,6 mld EUR, z czego 33 mld EUR w formie pożyczek, w szeregu obszarów priorytetowych, obejmujących wsparcie dla Ukrainy, utworzenie Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP), utworzenie mechanizmu służącego pokryciu dodatkowych kosztów finansowania instrumentu odbudowy Next Generation EU, wynikających z wyższych stóp procentowych, a także dodatkowe finansowanie zarządzania migracjami i partnerstw międzynarodowych oraz wzmocnienie niektórych instrumentów szczególnych. Od 1 stycznia 2024 r. rezerwę na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR) podzielono na dwa odrębne instrumenty (europejską rezerwę solidarnościową i rezerwę na pomoc nadzwyczajną). Aby uwzględnić wpływ śródokresowej rewizji na budżet roczny na 2024 r., przyjęto budżet korygujący nr 1/2024 ([52]).

Łączny pułap środków na zobowiązania na 2024 r. wyniósł 186 840 mln EUR, a równocześnie odpowiedni pułap środków na płatności wyniósł 170 543 mln EUR.

Zgodnie z art. 312 ust. 3 TFUE wieloletnie ramy finansowe określają kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków („działy") oraz rocznego pułapu środków na płatności. Działy WRF odpowiadają głównym sektorom działalności Unii. Wyjaśnienie poszczególnych działów WRF na lata 2021–2027 przedstawiono poniżej.

WRF na lata 2021–2027 obejmują kwotę wynoszącą 1 221 mld EUR (1 081 mld EUR w cenach z 2018 r.), z uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR). Ponadto w ramach NextGenerationEU zapewnia się dodatkową kwotę w wysokości 806,9 mld EUR (750 mld EUR w cenach z 2018 r.) do 2023 r. w postaci zobowiązań i do 2026 r. w postaci płatności. Tę pierwotną kwotę skorygowano do 712 mld EUR, ponieważ państwa członkowskie nie zawnioskowały o całkowitą dostępną kwotę wsparcia w formie pożyczek.

W przypadku rocznej procedury budżetowej nomenklatura budżetowa jest dodatkowo uporządkowana według „grup" polityk, co zapewnia większą jasność co do sposobu, w jaki poszczególne programy wydatków przyczyniają się do realizacji celów polityki Unii.

Dział 1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa

Dział ten obejmuje kluczowe programy UE wspierające badania naukowe i innowacje, transformację cyfrową, infrastrukturę strategiczną, wzmocnienie jednolitego rynku oraz strategiczne projekty kosmiczne. Programy w ramach tego działu obejmują: program „Horyzont Europa", Fundusz InvestEU, instrument „Łącząc Europę", Program na rzecz jednolitego rynku oraz europejski program kosmiczny.

Programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: „Horyzont Europa" i Fundusz InvestEU.

Dział 2 – Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne

Dział ten zawiera dwa poddziały: Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna (2a) oraz Odporność i wartości (2b).

Wydatki w ramach tego działu mają na celu wzmocnienie odporności i spójności między państwami członkowskimi UE. Finansowanie pomaga zmniejszyć dysproporcje w regionach UE i pomiędzy nimi, a także w państwach członkowskich i pomiędzy nimi, oraz promuje zrównoważony rozwój terytorialny (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz

([49]) Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

([50]) Dostosowanie techniczne wieloletnich ram finansowych na 2025 r. zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2021/365 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, COM(2024) 320 final z 18.6.2024.

([51]) Ostatnio zmienionego rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2024/765 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 2024/765 z 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

([52]) Ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2024/1430 budżetu korygującego nr 1 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2024 (Dz.U. L, 2024/1430, 5.6.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/budget_suppl_amend/2024/1430/oj).

Spójności, Europejski Fundusz Społeczny Plus). Wspiera również solidarność i współpracę Unii w zakresie gotowości i reagowania na katastrofy (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i RescEU). Ponadto celem programów w ramach tego działu jest zwiększenie odporności UE na obecne i przyszłe wyzwania poprzez inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową, młodzież (Erasmus), zdrowie (Program UE dla zdrowia) oraz działania na rzecz ochrony wartości UE (Sprawiedliwość, Prawa i Wartości) oraz promowanie różnorodności kulturowej (Kreatywna Europa).

Dział ten obejmuje RRF, zasilany przede wszystkim za pośrednictwem NGEU w latach 2021–2023. Inne programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: REACT-EU, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (RescEU) Bardziej szczegółowy przegląd działań w ramach RRF znajduje się w sekcjach dotyczących NGEU **2** i **3** „Najważniejsze dane finansowe roku".

Dział 3 – Zasoby naturalne i środowisko

Wydatki w ramach tego działu są inwestowane w rolnictwo zrównoważone (wspólna polityka rolna) oraz rybołówstwo i politykę morską (Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury), a także programy dotyczące ochrony środowiska i działań na rzecz klimatu (program LIFE, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji).

Programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: rozwój obszarów wiejskich, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Dział 4 – Migracja i zarządzanie granicami

Programy (Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami) oraz agencje zdecentralizowane (takie jak Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) oraz Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu) finansowane w ramach tego działu mają na celu sprostanie wyzwaniom związanym z migracją i zarządzaniem granicami zewnętrznymi UE oraz zabezpieczeniem systemu azylowego w UE.

Dział 5 – Bezpieczeństwo i obrona

Dział ten odzwierciedla zwiększoną potrzebę współpracy na szczeblu Unii w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i zwiększenia strategicznej autonomii. Obejmuje on programy, których celem jest poprawa bezpieczeństwa i ochrony obywateli Europy (Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego), wzmocnienie potencjału obronnego Europy (Europejski Fundusz Obronny) oraz zapewnienie narzędzi niezbędnych do reagowania na wyzwania związane z bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym.

Dział 6 – Sąsiedztwo i świat

Programy w ramach tego działu wzmacniają oddziaływanie społeczno-ekonomiczne UE w jej sąsiedztwie, w krajach rozwijających się i na całym świecie. Nowy Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy" łączy w sobie szereg poprzednich instrumentów finansowania zewnętrznego UE, w tym współpracę z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) finansowaną wcześniej z Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dział ten obejmuje również wsparcie dla państw przygotowujących się do przystąpienia do UE (pomoc przedakcesyjna) oraz unijny program pomocy humanitarnej.

Dział 7 – Europejska administracja publiczna

Dział ten obejmuje wydatki administracyjne wszystkich instytucji, renty i emerytury oraz szkoły europejskie.

S – Instrumenty szczególne

Mechanizmy elastyczności przewidziane w budżecie UE zapewniają UE możliwość pozyskiwania środków niezbędnych do właściwego reagowania na nieprzewidziane zdarzenia, takie jak kryzysy, klęski żywiołowe i sytuacje nadzwyczajne. Zakres tych mechanizmów, alokację środków finansowych i procedury działania przedstawiono w rozporządzeniu w sprawie WRF i porozumieniu międzyinstytucjonalnym. Zapewniają one możliwość dostosowania zasobów budżetowych do zmieniających się priorytetów tak, aby każde euro wydano na to, co jest najbardziej potrzebne.

W rocznej nomenklaturze budżetowej i wykonaniu budżetu określono je jako instrumenty szczególne („S"), ponieważ można je uruchomić – zarówno w odniesieniu do środków na zobowiązania, jak i środków na płatności – poza pułapami wydatków przedstawionymi w WRF.

3.3. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁY WRF (PROGRAMY)

Działy WRF dzieli się na szczegółowe działy, które odpowiadają głównym programom wydatków (np. „Horyzont 2020", Erasmus+ itd.). Na tym poziomie programów przyjmuje się bazowe podstawy prawne do wykonania budżetu. Programy są powszechnie stosowaną strukturą służącą do składania sprawozdań z realizacji i wyników. W sprawozdaniach

z wykonania budżetu zamieszczono również tabele w podziale na programy (zob. tabele **6.7**–**6.12** poniżej).

3.4. NEXTGENERATIONEU

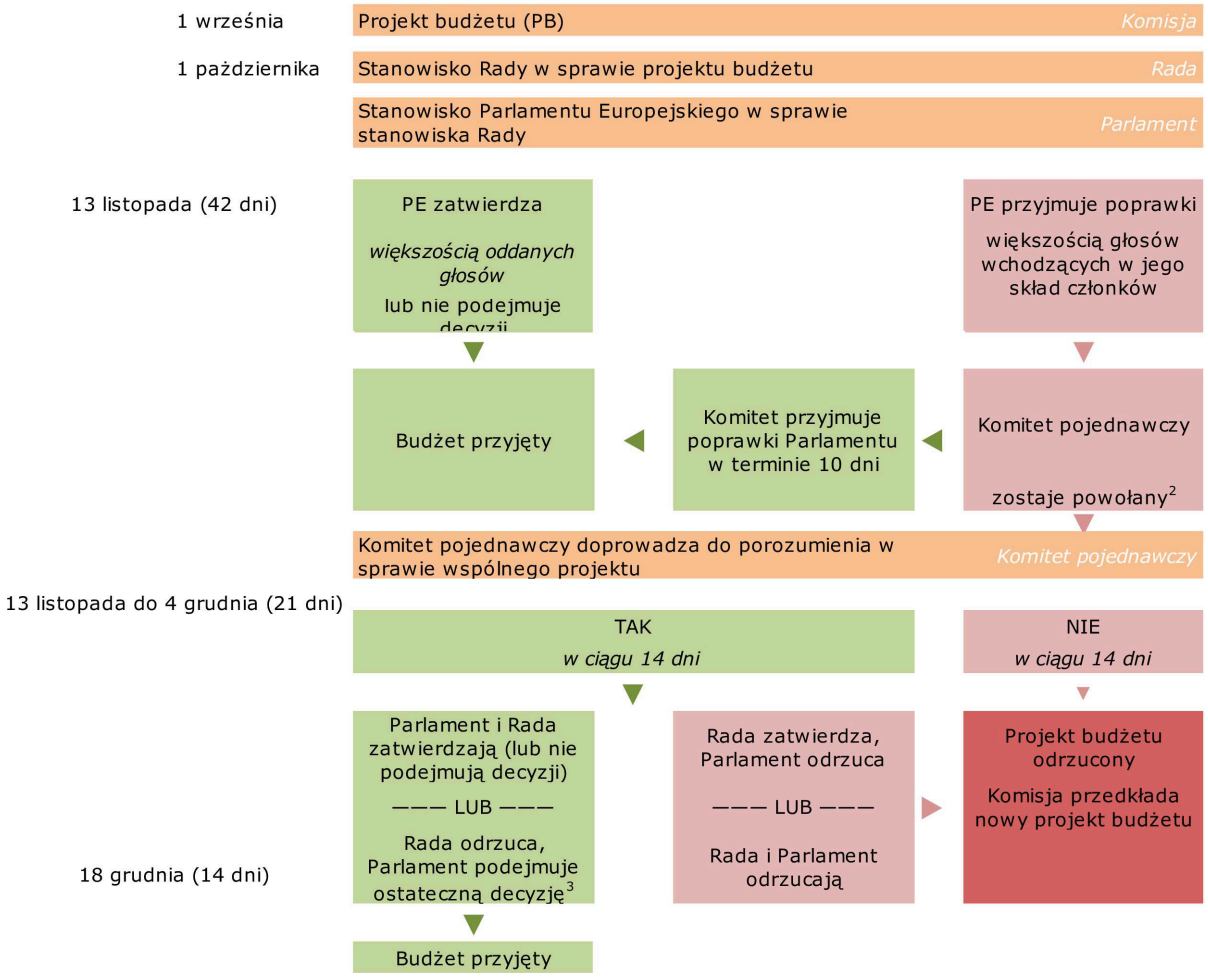
Dysponując budżetem wynoszącym 420,8 mld EUR przeznaczonym na bezzwrotne wsparcie, NGEU ma duży wpływ na poszczególne roczne budżety UE w latach 2021–2026 oraz na ich wykonanie. W 2021 r. kwota ta została w całości zapisana jako środki wynikające z dochodów przeznaczonych na określony cel. Wszystkie zobowiązania dotyczące bezzwrotnego wsparcia zostały zapisane w budżecie do 31 grudnia 2023 r. i zostaną zrealizowane w ramach płatności do 31 grudnia 2026 r., zgodnie z art. 3 ust. 4 i art. 3 ust. 9 rozporządzenia w sprawie EURI ([53]).

Kompleksowy przegląd działań w ramach NGEU znajduje się w sekcjach **2** i **3** „Najważniejsze dane finansowe roku".

3.5. BUDŻET ROCZNY

Procedurę przyjmowania budżetu określono w art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na poniższym schemacie przedstawiono terminy oraz etapy przyjmowania budżetu.

Harmonogram wynikający z Traktatu[1]

([53]) Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I, 22.12.2020, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj).

1) W praktyce wszystkie trzy instytucje dążą do przedstawienia swoich dokumentów we wcześniejszej części roku, aby usprawnić cały proces.

2) W skład komitetu pojednawczego wchodzą członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

3) Parlament Europejski zatwierdza wspólny projekt, a następnie, w terminie 14 dni od odrzucenia projektu przez Radę, decyduje (większością głosów członków wchodzących w jego skład i trzech piątych oddanych głosów) o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek.

Struktura budżetu obejmuje w przypadku Komisji środki administracyjne i środki operacyjne. Pozostałe instytucje dysponują jedynie środkami administracyjnymi. Ponadto w budżecie występują dwa rodzaje środków: niezróżnicowane i zróżnicowane. Środki niezróżnicowane są wykorzystywane na finansowanie operacji rocznych (zgodnych z zasadą jednoroczności). Środki zróżnicowane zostały wprowadzone w celu pogodzenia zasady jednoroczności z koniecznością zarządzania działaniami wieloletnimi. Środki zróżnicowane dzielą się na środki na zobowiązania i środki na płatności:

— Środki na zobowiązania: pokrywają łączny koszt zobowiązań prawnych zaciągniętych na bieżący rok budżetowy w odniesieniu do działań realizowanych przez kilka lat. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można jednak rozłożyć na kilka lat, na roczne raty, o ile przewidziano to w akcie podstawowym;

— Środki na płatności: pokrywają wydatki wynikające z zobowiązań zaciągniętych w bieżącym roku budżetowym lub we wcześniejszych latach budżetowych.

W sprawozdaniu finansowym rodzaje finansowania dzieli się na dwie główne pozycje:

— środki w ostatecznym przyjętym budżecie oraz

— dodatkowe środki obejmujące:

— kwoty przeniesione z poprzedniego roku (w rozporządzeniu finansowym zezwala się na ograniczoną liczbę przypadków przeniesienia niewydanych kwot z poprzedniego roku na bieżący rok) oraz

— dochody przeznaczone na określony cel pochodzące ze zwrotów, wkładów osób trzecich/państw trzecich w programy UE i prace wykonywane na rzecz osób trzecich; przypisuje się je bezpośrednio do odpowiednich linii budżetowych po stronie wydatków i stanowią one trzeci filar finansowania.

Wszystkie rodzaje finansowania tworzą dostępne środki.

3.6. **DOCHODY**

3.6.1. *Dochody z tytułu zasobów własnych*

Zdecydowana większość dochodów pochodzi z zasobów własnych, które dzielą się na następujące kategorie:

1) Tradycyjne zasoby własne (TZW): w 2024 r. stanowiły one około 14 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

2) Zasoby oparte na podatku od wartości dodanej (VAT): w 2024 r. stanowiły one około 17 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

3) Zasoby oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi: w 2024 r. stanowiły one około 5 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

4) Zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB): w 2024 r. stanowiły one około 64 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (decyzja w sprawie zasobów własnych z 2020 r.) określa kategorie zasobów własnych oraz metody ich obliczania. Decyzja ta weszła w życie 1 czerwca 2021 r. i była stosowana z mocą wsteczną od 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z decyzją w sprawie zasobów własnych z 2020 r. łączna kwota zasobów własnych przydzielonych Unii na pokrycie rocznych środków na płatności nie powinna przekroczyć 1,40 % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Ponadto decyzją tą upoważniono Komisję wyjątkowo do tymczasowego zaciągnięcia w imieniu Unii pożyczek na rynkach kapitałowych do wysokości 750 mld EUR w cenach z 2018 r. w celu zwalczania skutków pandemii COVID-19 za pośrednictwem narzędzia służącego odbudowie gospodarki NextGenerationEU. Aby pokryć wszystkie zobowiązania wynikające ze wspomnianego zaciągnięcia pożyczek, pułap zasobów własnych na środki na płatności zostanie tymczasowo podwyższony o 0,6 punktu procentowego.

Od 2021 r. „inne dochody" budżetu UE obejmują wkłady finansowe Zjednoczonego Królestwa wynikające z porozumienia finansowego w ramach umowy o wystąpieniu.

3.6.2. *Tradycyjne zasoby własne (TZW)*

TZW obejmują cła nakładane na przywóz z państw trzecich, które są pobierane przez państwa członkowskie w imieniu UE. Niemniej jednak państwa członkowskie zatrzymują 25 % na pokrycie kosztów poboru. Wszelkie ustalone kwoty TZW należy zapisać na jednym z następujących rachunków prowadzonych przez właściwe organy:

na rachunku zwyczajnym określonym w art. 6 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 zapisuje się: wszelkie kwoty odzyskane lub objęte zabezpieczeniem;

na odrębnym rachunku określonym w tym samym artykule zapisuje się: wszelkie kwoty jeszcze nieodzyskane lub nieobjęte zabezpieczeniem; na rachunku tym mogą też zostać zapisane kwoty objęte zabezpieczeniem, lecz kwestionowane.

Państwa członkowskie muszą zaksięgować TZW na rachunku Komisji za pośrednictwem swojej administracji finansowej lub krajowego banku centralnego najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19. dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustalono należności (lub odzyskano, w przypadku odrębnego rachunku).

3.6.3. *Podatek od wartości dodanej (VAT)*

Zasoby własne oparte na VAT oblicza się zgodnie z podstawą opodatkowania VAT w państwach członkowskich. Podstawy VAT zostały w tym celu ujednolicone zgodnie z zasadami UE. Jednolita stawka poboru wynosząca 0,30 % ma zastosowanie do łącznej kwoty wpływów VAT pobieranej przez każde państwo członkowskie za wszystkie dostawy podlegające opodatkowaniu, podzielonej przez średnią ważoną stawkę VAT. Podstawa VAT jest ograniczona do 50 % DNB każdego państwa członkowskiego.

3.6.4. *Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych*

Jednolita stawka poboru wynosząca 0,80 EUR za kilogram ma zastosowanie do masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wytwarzanych w każdym państwie członkowskim, które nie są poddawane recyklingowi. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, które nie zostały poddane recyklingowi w danym roku, oblicza się jako różnicę między wytworzonymi odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych a odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych poddanymi recyklingowi w tym roku w danym państwie członkowskim. Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja są uprawnione do określonych rocznych obniżek ryczałtowych swoich wkładów w postaci zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych.

3.6.5. *Dochód narodowy brutto (DNB)*

Zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) wykorzystywane są do sfinansowania tej części budżetu, która nie jest objęta żadnym innym rodzajem dochodów. DNB każdego państwa członkowskiego obciążone jest jednolitą stawką poboru, ustalaną zgodnie z przepisami UE.

3.6.6. *Obniżka brutto*

W okresie 2021–2027 następujące państwa członkowskie korzystają z obniżki brutto swoich rocznych wkładów opartych na DNB; 565 mln EUR dla Austrii, 377 mln EUR dla Danii, 3 671 mln EUR dla Niemiec, 1 921 mln EUR dla Niderlandów i 1 069 mln EUR dla Szwecji. Te obniżki brutto są mierzone w cenach z 2020 r. i finansowane przez wszystkie państwa członkowskie.

3.6.7. *Korekty zasobów własnych z poprzednich lat budżetowych*

Zasoby oparte na VAT i DNB ustala się na podstawie prognoz odpowiednich podstaw sporządzonych w momencie sporządzenia projektu budżetu. Następnie prognozy te koryguje się i aktualizuje w danym roku budżetowym w ramach budżetu korygującego. Komisja wzywa państwa członkowskie do pokrycia, pierwszego dnia roboczego marca trzeciego roku po danym roku budżetowym, różnic między kwotami należnymi od państw członkowskich według rzeczywistej podstawy a kwotami faktycznie zapłaconymi na podstawie (skorygowanych) prognoz, dodatnich lub ujemnych. W ciągu kolejnych czterech lat nadal można wprowadzać korekty do rzeczywistych podstaw VAT i DNB, o ile nie zostaną wydane zastrzeżenia. Zastrzeżenia te stanowią potencjalne roszczenia względem państw członkowskich o niepewnych kwotach, ponieważ nie można dokładnie oszacować ich wpływu finansowego. Kiedy możliwe jest określenie dokładnej kwoty, wzywa się do przekazania odpowiednich zasobów opartych na VAT i DNB w powiązaniu z przeprowadzaniem bilansu VAT i DNB lub wystawia się indywidualne wezwania do wpłacenia środków. Prognozę zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych koryguje się w podobny sposób. Komisja wzywa jednak państwa członkowskie do pokrycia, pierwszego dnia roboczego czerwca trzeciego roku po danym roku budżetowym, różnic między kwotami należnymi od państw członkowskich zgodnie z ich rocznymi sprawozdaniami finansowymi zawierającymi dane dotyczące wyników a kwotami faktycznie zapłaconymi na podstawie (skorygowanych) prognoz, dodatnich lub ujemnych. Korekty rzeczywistych podstaw można nadal wprowadzać w ciągu kolejnych pięciu lat, chyba że zostanie wydane zastrzeżenie.

3.7. **OBLICZENIE WYNIKU BUDŻETU**

Nadwyżka budżetowa UE zwracana jest państwom członkowskim w następnym roku poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za ten rok.

Kwoty zasobów własnych ujęte w sprawozdaniu to kwoty zaksięgowane w ciągu roku na rachunkach otwartych w imieniu Komisji przez rządy państw członkowskich. Dochody obejmują także, w przypadku nadwyżki, wynik budżetu za poprzedni rok budżetowy. Pozostałe dochody ujęte w sprawozdaniu stanowią kwotę faktycznie uzyskaną w ciągu roku.

Do celów obliczenia wyniku budżetu za dany rok przyjęto, że wydatki obejmują płatności zrealizowane ze środków na dany rok oraz wszelkie środki na dany rok przeniesione na rok następny. Płatności zrealizowane ze środków na dany rok oznaczają płatności zrealizowane przez księgowego do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego. W przypadku EFRG płatności obejmują płatności zrealizowane przez państwa członkowskie między dniem 16 października roku N-1 a dniem 15 października roku N, pod warunkiem że księgowy został poinformowany o zobowiązaniu i autoryzacji do dnia 31 stycznia roku N+1. Wydatki dotyczące EFRG mogą podlegać decyzji w sprawie zgodności wydanej w wyniku kontroli przeprowadzonych w państwach członkowskich.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 608/2014 określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej wynik budżetowy stanowi różnicę pomiędzy:

— łącznymi dochodami otrzymanymi za dany rok budżetowy; oraz

— kwotą płatności dokonanych ze środków na bieżący rok budżetowy, zwiększoną o kwotę środków na ten rok budżetowy przeniesionych na następny rok.

Różnicę tę powiększa się lub pomniejsza o:

— saldo netto anulowanych środków na płatności przeniesionych z ubiegłych lat budżetowych oraz wszelkich płatności, które ze względu na zmiany kursu euro przekraczają środki niezróżnicowane przeniesione z poprzedniego roku budżetowego;

— stan dochodów przeznaczonych na określony cel; oraz

— saldo powstałe z zysków i strat kursowych w ciągu roku budżetowego.

Środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego, które wynikają z wkładów osób trzecich i prac wykonanych na rzecz osób trzecich oraz które z zasady nigdy nie wygasają, ujmuje się jako środki dodatkowe na rok budżetowy. Tłumaczy to różnicę między kwotami przeniesionymi z poprzedniego roku budżetowego ujętymi w sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok N a kwotami przeniesionymi na następny rok ujętymi w sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok N-1. Środki na zobowiązania ponownie udostępnione w wyniku zwrotu zaliczek nie są uwzględniane przy obliczaniu wyniku budżetu.

Przeniesione środki na płatności obejmują automatyczne przeniesienia i środki przeniesione na mocy decyzji. Anulowane niewykorzystane środki na płatności przeniesione z poprzedniego roku obejmują anulowane środki przeniesione automatycznie lub decyzją.

3.8. **UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU**

w mln EUR

	2024	2023
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	**(97 208)**	**(71 437)**
Dochody		
Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane	*(6 773)*	*(5 714)*
Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	*9 925*	*10 046*
Należności pobrane, ale nieuwzględniane jako przychody w wyniku ekonomicznym	*83 953*	*73 209*
Naliczone przychody (netto)	*(723)*	*(923)*
	86 382	**76 618**
Koszty		
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)	*10 599*	*14 090*
Koszty poprzedniego roku poniesione w bieżącym roku	*(2 220)*	*(1 638)*
Efekt netto płatności zaliczkowych	*(11 678)*	*(12 575)*
Środki na płatności przeniesione na następny rok	*(4 031)*	*(3 208)*
Płatności dokonane z przeniesionych środków i anulowane niewykorzystane środki na płatności	*1 711*	*(5 409)*
Zmiany stanu rezerw	*9 948*	*3 752*
Inne	*7 757*	*240*
	12 086	**(4 748)**
Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji	**85**	**202**
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	**1 344**	**635**

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym wynik ekonomiczny za rok oblicza się w oparciu o zasadę rachunkowości memoriałowej i reguły rachunkowości UE, natomiast wynik budżetu opiera się na zmodyfikowanej metodzie kasowej. Zważywszy że u podstaw wyniku ekonomicznego i wyniku budżetowego leżą te same operacje – z wyjątkiem pozostałych (pozabudżetowych) źródeł przychodów i wydatków agencji oraz EWWiS w likwidacji, które uwzględniono wyłącznie w wyniku ekonomicznym – uzgodnienie wyniku ekonomicznego za dany rok z wynikiem budżetowym za ten rok pełni rolę przydatnej kontroli spójności.

Pozycje uzgadniane – Dochody

Faktyczne dochody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają dochodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom pobranym z tytułu należności ustalonych w ubiegłych latach. Dlatego należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią dochodów budżetowych. Z kolei należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku dolicza się do wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia. Niektóre pobrane należności nie są uwzględniane jako przychody w wyniku ekonomicznym i również muszą zostać doliczone na użytek uzgodnienia. Są one związane głównie z finansowaniem Next Generation EU.

Na naliczone dochody składają się głównie kwoty dotyczące korekt finansowych, zasobów własnych, odsetek i dywidend. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. naliczone przychody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych przychodów z poprzedniego roku.

Pozycje uzgadniane – Wydatki

Na bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów składają się głównie bierne rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek procedur zakończenia księgowań na koniec roku (tzw. procedur cut-off), tj. wydatki kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów środków unijnych, które nie zostały jeszcze zgłoszone Komisji. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów za bieżący rok pomniejszone o pokryte koszty za poprzedni rok. Płatności dokonane w bieżącym roku powiązane z fakturami ujętymi we wcześniejszych latach stanowią część wydatków budżetowych bieżącego roku i muszą być w związku z tym dodane do wyniku ekonomicznego dla celów uzgodnienia.

Efekt netto płatności zaliczkowych obejmuje (1) nowe kwoty płatności zaliczkowych wypłacone w bieżącym roku i ujęte jako wydatki budżetowe tego roku i (2) rozliczenie płatności zaliczkowych poprzez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych w ciągu roku. Te ostatnie stanowią koszt zgodnie z zasadą rachunkowości memoriałowej, jednak koszt ten nie jest ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako koszt budżetowy w momencie jej dokonania.

Oprócz płatności dokonanych ze środków na dany rok przy obliczaniu wyniku budżetu za ten rok należy uwzględnić także środki na ten rok przeniesione na rok następny (zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 608/2014). To samo podejście stosuje się do płatności budżetowych dokonanych w bieżącym roku ze środków przeniesionych z poprzednich lat oraz anulowania niewykorzystanych środków na płatności.

Zmiany stanu rezerw odnoszą się do szacunków na koniec roku dokonanych na kontach rozliczeń międzyokresowych (głównie świadczenia pracownicze), które nie mają wpływu na konta budżetowe. Pozostałe uzgadniane kwoty obejmują rozmaite elementy, takie jak amortyzacja aktywów, nabycie aktywów, raty leasingowe (część kapitałowa) oraz udziały finansowe, które są różnie traktowane w rachunkowości budżetowej i rachunkowości memoriałowej.

Pozycja uzgadniana – Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji

Wynik budżetu na dany rok jest nieskonsolidowaną wartością liczbową i nie obejmuje pozostałych (pozabudżetowych) źródeł dochodów i wydatków skonsolidowanych agencji oraz EWWiS w likwidacji (zob. informacja dodatkowa **6**). Aby uzgodnić wynik ekonomiczny za dany rok – nieskonsolidowaną wartość liczbową obejmującą te kwoty – z wynikiem budżetu ten rok, jako pozycję uzgadnianą przedstawia się cały skonsolidowany wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji za dany rok.

4. WYKONANIE BUDŻETU UE NA 2024 R.

Informacje dodatkowe na temat wykonania budżetu na 2024 r. w zakresie dochodów i wydatków, zobowiązań pozostających do spłaty oraz wyniku budżetu znajdują się w sekcji 6 „Zestawienie wykonania budżetu" w części „Najważniejsze dane finansowe roku".

5.1. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE

w mln EUR

	Tytuł	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy jako % budżetu	Nierozliczone
		Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Bieżący rok	Przenie-sione	Ogółem	Z należności za bieżący rok	Z należności przeniesio-nych	Ogółem		
		1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
1	Zasoby własne	136 499	141 170	141 280	(197)	141 082	141 202	(155)	141 047	100 %	36
	11 – Opłaty wyrównawcze od cukru	*0*	*0*	–	*(0)*	*(0)*	–	–	–	-	*(0)*
	12 – Cła	*24 620*	*20 119*	*20 299*	*(197)*	*20 102*	*20 222*	*(155)*	*20 066*	*100 %*	*36*
	13 – VAT	*23 616*	*23 463*	*23 438*	–	*23 438*	*23 438*	–	*23 438*	*100 %*	–
	14 – DNB	*81 169*	*90 449*	*90 334*	–	*90 334*	*90 334*	–	*90 334*	*100 %*	–
	16 – Obniżka wkładów opartych na DNB przyznana niektórym państwom członkowskim	–	–	*23*	–	*23*	*23*	–	*23*	-	–
	17 – Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych	*7 094*	*7 140*	*7 185*	–	*7 185*	*7 185*	–	*7 185*	*101 %*	–
2	Nadwyżki, salda i dostosowania	0	633	662	7	669	662	7	669	106 %	–
3	Dochody administracyjne	2 124	2 124	3 906	36	3 942	3 877	20	3 897	183 %	45
4	Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny	149	3 478	3 245	14 681	17 926	(739)	5 513	4 774	137 %	13 152
5	Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	73 376	–	73 376	73 332	–	73 332	-	44
6	Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii	3 858	2 340	25 115	4 769	29 884	22 345	4 545	26 890	1 149 %	2 994
	Ogółem	**142 630**	**149 744**	**247 584**	**19 295**	**266 879**	**240 680**	**9 929**	**250 609**	**167 %**	**16 270**

6.1. WRF: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

w mln EUR

Dział WRF		Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	21 493	(1)	21 492	95	7 621	29 209	20 828	72	20 900	109	11 495	32 504
2	Spójność, odporność i wartości	74 561	22	74 583	12	12 088	86 683	33 716	2 264	35 980	813	85 003	121 796
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*64 665*	–	*64 665*	*12*	*8 023*	*72 701*	*24 156*	*2 337*	*26 493*	*1*	*27 947*	*54 441*
	2b. Odporność i wartości	*9 895*	*22*	*9 917*	*0*	*4 065*	*13 982*	*9 560*	*(73)*	*9 487*	*812*	*57 056*	*67 355*
3	Zasoby naturalne i środowisko	57 339	(32)	57 307	316	2 252	59 874	54 151	1 959	56 110	324	10 799	67 233
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*40 517*	*(0)*	*40 517*	*316*	*912*	*41 745*	*40 505*	*(32)*	*40 474*	*316*	*912*	*41 702*
4	Migracja i zarządzanie granicami	3 893	1	3 893	–	338	4 232	3 249	12	3 261	3	463	3 727
5	Bezpieczeństwo i obrona	2 321	378	2 699	–	79	2 778	2 035	48	2 084	8	51	2 142
6	Sąsiedztwo i świat	16 230	1 073	17 303	483	1 783	19 569	15 291	(838)	14 454	161	1 626	16 241
7	Europejska administracja publiczna	11 988	69	12 057	1	2 445	14 502	11 988	69	12 057	1 004	2 456	15 516
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*4 955*	*1*	*4 956*	*1*	*513*	*5 470*	*4 955*	*1*	*4 956*	*613*	*522*	*6 091*
O	Poza WRF	–	4 768	4 768	–	4 174	8 941	–	3 755	3 755	–	10 506	14 261

w mln EUR

Dział WRF		Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 561	(383)	1 178	407	314	1 899	1 371	(227)	1 144	728	475	2 347
	Ogółem	**189 385**	**5 894**	**195 279**	**1 314**	**31 094**	**227 687**	**142 630**	**7 114**	**149 744**	**3 150**	**122 875**	**275 769**

6.2. **WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA**

w mln EUR

Dział WRF		Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Zostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	29 209	21 489	95	4 378	25 962	89 %	0	3 243	3 244	3	–	0	3
2	Spójność, odporność i wartości	86 683	73 513	12	10 668	84 193	97 %	0	1 335	1 335	1 070	–	85	1 155
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*72 701*	*63 596*	*12*	*7 808*	*71 416*	*98 %*	–	*131*	*131*	*1 070*	–	*85*	*1 154*

w mln EUR

	Dział WRF	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Zostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	2b. Odporność i wartości	*13 982*	*9 917*	*0*	*2 860*	*12 778*	*91 %*	*0*	*1 204*	*1 204*	*0*	–	*0*	*1*
3	Zasoby naturalne i środowisko	59 874	57 243	–	721	57 964	97 %	366	1 296	1 663	13	–	234	247
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*41 745*	*40 465*	–	*345*	*40 810*	*98 %*	*366*	*567*	*933*	*2*	–	–	*2*
4	Migracja i zarządzanie granicami	4 232	3 892	–	147	4 039	95 %	–	191	191	1	–	0	1
5	Bezpieczeństwo i obrona	2 778	2 699	–	71	2 770	100 %	–	8	8	0	–	0	0
6	Sąsiedztwo i świat	19 569	16 646	421	1 217	18 283	93 %	657	566	1 224	0	62	0	62
7	Europejska administracja publiczna	14 502	12 003	1	1 348	13 351	92 %	–	1 097	1 097	54	–	0	54
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*5 470*	*4 911*	*1*	*379*	*5 291*	*97 %*		*134*	*134*	*45*	–	*0*	*45*
O	Poza WRF	8 941	4 737	–	815	5 552	62 %	30	3 359	3 389	0	–	–	0
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 899	842	407	297	1 546	81 %	310	7	318	25	–	10	35
	Ogółem	**227 687**	**193 064**	**937**	**19 661**	**213 661**	**94 %**	**1 365**	**11 103**	**12 468**	**1 166**	**62**	**330**	**1 558**

6.3. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

w mln EUR

	Dział WRF	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	32 504	20 778	98	4 988	25 864	80 %	113	6 504	6 617	9	11	3	23
2	Spójność, odporność i wartości	121 796	34 082	811	81 633	116 525	96 %	1 898	3 368	5 266	0	2	2	5
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*54 441*	*26 490*	*1*	*25 458*	*51 949*	*95 %*	*2*	*2 489*	*2 491*	*0*	*1*	*0*	*1*
	2b. Odporność i wartości	*67 355*	*7 591*	*810*	*56 175*	*64 576*	*96 %*	*1 896*	*879*	*2 775*	*0*	*2*	*2*	*4*
3	Zasoby naturalne i środowisko	67 233	56 043	8	8 398	64 448	96 %	376	2 401	2 777	7	0	0	8
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*41 702*	*40 416*	*0*	*345*	*40 762*	*98 %*	*367*	*567*	*934*	*6*	*0*	–	*6*
4	Migracja i zarządzanie granicami	3 727	3 231	2	171	3 405	91 %	28	292	320	2	0	0	2
5	Bezpieczeństwo i obrona	2 142	2 073	7	42	2 123	99 %	6	8	14	5	1	0	5
6	Sąsiedztwo i świat	16 241	14 346	153	897	15 395	95 %	107	729	836	1	9	0	10
7	Europejska administracja publiczna	15 516	11 114	926	1 226	13 266	85 %	889	1 229	2 118	54	78	1	133
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*6 091*	*4 329*	*557*	*338*	*5 224*	*86 %*	*582*	*183*	*766*	*45*	*55*	*1*	*100*

w mln EUR

	Dział WRF	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
O	Poza WRF	14 261	3 634	–	353	3 987	28 %	121	10 154	10 274	(0)	–	–	(0)
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 347	834	675	466	1 975	84 %	310	7	318	0	53	2	55
	Ogółem	**275 769**	**146 134**	**2 680**	**98 175**	**246 988**	**90 %**	**3 848**	**24 692**	**28 540**	**78**	**154**	**8**	**240**

6.4. WRF: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)

w mln EUR

	Dział WRF	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	51 926	(853)	(17 829)	33 244	25 962	(8 035)	(7)	17 920	51 164
2	Spójność, odporność i wartości	376 757	(336)	(102 977)	273 444	84 193	(13 548)	(1)	70 644	344 088
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*154 864*	*(161)*	*(48 409)*	*106 295*	*71 416*	*(3 540)*	*(1)*	*67 875*	*174 170*
	2b. Odporność i wartości	*221 893*	*(176)*	*(54 568)*	*167 149*	*12 778*	*(10 008)*	*(0)*	*2 769*	*169 918*
3	Zasoby naturalne i środowisko	57 477	(125)	(23 401)	33 950	57 964	(41 048)	(0)	16 916	50 867

w mln EUR

	Dział WRF	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*358*	*(35)*	*(102)*	*221*	*40 810*	*(40 660)*	–	*150*	*371*
4	Migracja i zarządzanie granicami	5 121	(1)	(2 129)	2 991	4 039	(1 276)	(0)	2 763	5 754
5	Bezpieczeństwo i obrona	3 803	(4)	(1 378)	2 420	2 770	(744)	(0)	2 025	4 445
6	Sąsiedztwo i świat	39 987	(779)	(10 433)	28 776	18 283	(4 962)	(0)	13 321	42 097
7	Europejska administracja publiczna	1 004	(76)	(927)	0	13 351	(12 339)	(2)	1 011	1 011
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*608*	*(51)*	*(557)*	–	*5 291*	*(4 668)*	*(1)*	*623*	*623*
O	Poza WRF	6 447	(114)	(261)	6 072	5 552	(3 726)	(0)	1 827	7 899
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	482	(0)	(429)	53	1 546	(1 546)	–	0	53
	Ogółem	**543 003**	**(2 288)**	**(159 765)**	**380 950**	**213 661**	**(87 223)**	**(10)**	**126 428**	**507 378**

6.5. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA

w mln EUR

		<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	957	639	2 663	4 496	4 309	7 314	11 086	19 700	51 164
2	Spójność, odporność i wartości	1 587	273	588	1 478	3 357	42 094	54 161	240 550	344 088
3	Zasoby naturalne i środowisko	136	201	178	222	372	3 544	663	45 551	50 867
4	Migracja i zarządzanie granicami	40	3	18	421	139	313	1 580	3 241	5 754
5	Bezpieczeństwo i obrona	18	46	74	188	506	612	909	2 094	4 445

w mln EUR

		<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
6	Sąsiedztwo i świat	1 336	1 149	1 651	1 948	4 056	8 352	9 878	13 726	42 097
7	Europejska administracja publiczna	–	–	–	–	–	0	0	1 011	1 011
O	Poza WRF	–	–	–	–	65	2 586	3 421	1 827	7 899
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	–	–	–	–	–	–	53	0	53
	Ogółem	**4 074**	**2 312**	**5 172**	**8 752**	**12 804**	**64 814**	**81 750**	**327 700**	**507 378**

Realokacja zobowiązań w ramach migracji do nowego systemu rachunkowości (SUMMA) spowodowała przesunięcie kwoty pozostającej do spłaty (201 274 mln EUR) pomiędzy latami. Łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty nie ulega zmianie.

6.6. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW

w mln EUR

		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	43 318	(629)	21 584	20 969	43 304	8 608	(230)	4 378	4 895	7 860	51 164
2	Spójność, odporność i wartości	129 392	825	73 525	31 113	172 629	247 365	(1 163)	10 668	85 412	171 459	344 088
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	*123 345*	*982*	*63 608*	*22 751*	*165 184*	*31 520*	*(1 144)*	*7 808*	*29 198*	*8 986*	*174 170*
	2b. Odporność i wartości	*6 048*	*(157)*	*9 917*	*8 363*	*7 445*	*215 846*	*(19)*	*2 860*	*56 214*	*162 473*	*169 918*
3	Zasoby naturalne i środowisko	41 606	109	57 243	56 066	42 891	15 871	(234)	721	8 382	7 976	50 867
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	*358*	*(35)*	*40 465*	*40 420*	*368*	*0*	–	*345*	*342*	*3*	*371*
4	Migracja i zarządzanie granicami	4 949	24	3 892	3 239	5 627	172	(25)	147	166	127	5 754

w mln EUR

		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
5	Bezpieczeństwo i obrona	3 748	(2)	2 699	2 066	4 379	55	(2)	71	57	66	4 445
6	Sąsiedztwo i świat	39 345	(701)	17 067	14 618	41 093	642	(78)	1 217	777	1 004	42 097
7	Europejska administracja publiczna	886	(32)	12 004	11 969	888	118	(46)	1 348	1 297	123	1 011
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	*567*	*(10)*	*4 912*	*4 886*	*582*	*42*	*(42)*	*379*	*338*	*40*	*623*
O	Poza WRF	–	(0)	4 737	3 634	1 103	6 447	(114)	815	353	6 795	7 899
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	321	(0)	1 249	1 517	53	161	–	297	458	–	53
	Ogółem	**263 564**	**(405)**	**194 000**	**145 192**	**311 967**	**279 440**	**(1 893)**	**19 661**	**101 797**	**195 410**	**507 378**

6.7. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

w mln EUR

Program		Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1	„Horyzont Europa”	12 897	1	12 898	95	4 458	17 451	11 833	196	12 028	67	7 104	19 199
	Euratom	281	(1)	280	–	58	337	333	40	372	15	107	494
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	436	–	436	–	3	440	509	54	563	1	3	568

w mln EUR

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Inne działania	–	–	–	–	712	712	–	–	–	–	446	446
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	24	–	24	–	0	25	27	(5)	22	–	0	22
Fundusz InvestEU	348	–	348	–	1 672	2 019	347	(89)	258	1	2 945	3 203
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	1 757	0	1 758	–	48	1 806	2 119	(49)	2 070	1	40	2 112
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	885	(1)	885	–	3	888	741	39	781	2	2	784
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	87	–	87	–	4	91	151	(11)	140	1	4	145
„Cyfrowa Europa”	1 266	(1)	1 265	–	75	1 340	1 150	(115)	1 034	7	71	1 112
Agencje zdecentralizowane	213	4	217	–	11	228	213	7	220	–	11	231
Inne działania	–	1	1	–	170	171	–	1	1	–	170	171
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	14	–	14	–	–	14	14	6	20	–	–	20
Działania w ramach prerogatyw Komisji	24	–	24	–	4	29	21	2	22	–	5	28
Jednolity rynek	602	1	604	–	48	651	601	(21)	580	8	68	657
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	26	–	26	–	1	27	23	(1)	22	–	1	22
Podatki	38	–	38	–	1	39	30	4	35	0	1	36
Cła	136	–	136	–	9	144	105	27	132	0	9	141

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
	Agencje zdecentralizowane	136	(4)	132	–	15	147	136	(4)	132	–	15	147
	Inne działania	9	(3)	6	–	1	7	9	(1)	8	–	1	8
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	12	–	12	–	–	12	11	(4)	7	–	–	7
	Europejski program kosmiczny	2 088	(0)	2 088	–	327	2 415	2 183	(4)	2 179	5	489	2 673
	Agencje zdecentralizowane	78	1	79	–	4	83	78	4	82	–	4	86
	Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	17	–	17	–	–	17	4	(4)	–	–	–	–
	Unijny program bezpiecznej łączności	117	–	117	–	–	117	190	–	190	0	–	190
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	21 493	(1)	21 492	95	7 621	29 209	20 828	72	20 900	109	11 495	32 504
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	39 434	(4)	39 431	12	4 932	44 375	13 079	2 825	15 904	0	14 623	30 528
	Fundusz Spójności	6 842	–	6 842	–	1 127	7 969	2 264	8	2 273	0	1 815	4 088
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” – Transport	1 606	–	1 606	–	12	1 618	1 952	286	2 238	–	11	2 248
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	4	4	–	0	4	5	(2)	3	–	0	3
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	16 783	–	16 783	–	1 953	18 736	6 856	(781)	6 075	1	11 498	17 574
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	34	–	34	–	8	42	32	5	37	0	7	44
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	123	–	123	–	2 784	2 907	105	(5)	100	2	55 240	55 342
	Program „Perykles IV”	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	0	0	1
	Plan odbudowy dla Europy	3 340	–	3 340	–	51	3 391	3 340	–	3 340	651	51	4 042
	RescEU	240	–	240	0	27	268	260	0	260	125	476	862

w mln EUR

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Program UE dla zdrowia	754	(0)	753	–	43	796	689	(146)	544	5	31	580
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	–	–	–	–	8	8	2	(2)	–	–	36	36
Agencje zdecentralizowane	249	13	263	–	50	312	245	10	256	–	49	305
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Działania w ramach prerogatyw Komisji	12	0	12	–	0	13	12	0	12	–	0	12
Zatrudnienie i innowacje społeczne	94	–	94	–	11	104	85	(3)	82	1	12	95
Program „Erasmus+”	3 796	–	3 796	–	993	4 789	3 522	43	3 565	16	1 051	4 631
Europejski Korpus Solidarności	144	–	144	–	49	193	139	(7)	131	5	56	192
Kreatywna Europa	335	–	335	–	21	356	366	33	398	4	25	428
Wymiar sprawiedliwości	42	–	42	–	1	43	39	9	48	1	1	50
Prawa i wartości	219	(0)	219	–	3	222	226	(28)	197	1	2	201
Agencje zdecentralizowane	295	9	303	–	9	313	286	12	299	–	10	308
Inne działania	8	–	8	–	0	8	7	2	9	–	0	9
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	–	26	–	0	26	39	(8)	30	–	0	31
Działania w ramach prerogatyw Komisji	183	–	183	–	7	190	167	11	178	–	7	185
Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	74 561	22	74 583	12	12 088	86 683	33 716	2 264	35 980	813	85 003	121 796

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
3	Gwarancje rolne	40 517	(0)	40 517	316	912	41 745	40 505	(32)	40 474	316	912	41 702
	Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	13 156	–	13 156	–	420	13 576	11 992	1 774	13 765	0	2 712	16 478
	Gospodarka morska i rybołówstwo	1 070	–	1 070	–	154	1 224	781	199	979	1	175	1 155
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	163	(33)	130	–	–	130	143	(29)	114	–	–	114
	Agencje zdecentralizowane	30	0	30	–	2	32	30	0	30	–	2	32
	Inne działania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	–	9	–	–	9	5	(2)	3	–	–	3
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	765	3	768	–	5	773	571	29	600	7	4	612
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	1 490	–	1 490	–	246	1 736	3	2	5	–	6 465	6 470
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	50	–	50	–	504	554	35	25	60	–	521	582
	Agencje zdecentralizowane	68	(2)	66	–	8	74	68	(2)	66	–	8	74
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	6	–	6	–	–	6	12	(3)	9	–	–	9
	Konkretne działania	16	–	16	–	–	16	7	(3)	4	–	–	4
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	57 339	(32)	57 307	316	2 252	59 874	54 151	1 959	56 110	324	10 799	67 233
4	Azyl, Migracja i Integracja	1 508	(5)	1 503	–	10	1 513	1 359	1	1 360	2	10	1 372
	Agencje zdecentralizowane	169	(17)	152	–	18	170	169	(17)	152	–	18	170
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 023	(19)	1 004	–	182	1 186	524	42	565	1	307	873
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	144	–	144	–	0	144	157	(16)	141	0	0	141
	Agencje zdecentralizowane	1 048	42	1 090	–	128	1 218	1 040	3	1 043	–	128	1 171
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	3 893	1	3 893	–	338	4 232	3 249	12	3 261	3	463	3 727
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	322	1	323	–	2	325	238	(27)	211	2	2	215
	Likwidacja obiektów jądrowych	75	(7)	67	–	–	67	152	(10)	142	–	–	142
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	62	(2)	61	–	0	61	72	6	78	1	0	79
	Agencje zdecentralizowane	251	1	252	–	17	269	251	(3)	249	–	17	266
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	–	1	(0)	1	–	–	1
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	23	9	32	–	0	32	21	15	36	–	0	36
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	218	125	344	–	12	355	211	(5)	206	1	7	215
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	420	260	680	–	23	703	540	8	547	2	21	570
	Mobilność wojskowa	251	–	251	–	–	251	262	73	335	1	–	335
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	260	(10)	250	–	9	259	100	(100)	–	–	–	–
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	343	–	343	–	16	359	79	91	170	1	3	173

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
	Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	–	0	(0)	–	–	0	0
	Unijny program bezpiecznej łączności	96	–	96	–	–	96	110	–	110	–	–	110
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	2 321	378	2 699	–	79	2 778	2 035	48	2 084	8	51	2 142
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	11 524	(10)	11 514	461	966	12 940	10 764	(1 510)	9 254	71	828	10 153
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	42	–	42	0	21	63	27	6	33	1	21	55
	Pomoc humanitarna (HUMA)	1 911	584	2 495	–	26	2 521	1 897	528	2 426	6	26	2 458
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	385	–	385	–	22	406	385	(0)	385	0	12	397
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	71	–	71	1	35	107	72	(21)	51	8	21	79
	Pomoc makrofinansowa plus	5	–	5	–	569	574	5	–	5	–	525	530
	Inne działania	81	(2)	79	–	1	80	81	(31)	50	–	1	51
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	0	0	–	0	0	–	0	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	95	(0)	95	–	0	95	86	2	88	–	0	88
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	2 116	–	2 116	21	143	2 281	1 975	163	2 138	75	192	2 405
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	–	501	501	–	–	501	–	24	24	–	–	24
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	16 230	1 073	17 303	483	1 783	19 569	15 291	(838)	14 454	161	1 626	16 241
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	2 515	74	2 589	–	280	2 870	2 515	74	2 589	–	280	2 870
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	15	0	15	–	–	15	15	0	15	–	–	15
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	(0)	1	–	–	1	1	(0)	1	–	–	1
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	10	(1)	9	–	–	9	10	(1)	9	–	–	9
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	17	(2)	15	–	–	15	17	(2)	15	–	–	15
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	7	(0)	7	–	–	7	7	(0)	7	–	–	7
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	(0)	0	–	–	0	0	(0)	0	–	–	0
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
	Szkoły europejskie	246	–	246	–	29	275	246	–	246	1	29	276
	Wynagrodzenia personelu statutowego	2 898	6	2 903	–	124	3 027	2 898	6	2 903	0	124	3 027
	Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	288	(23)	265	–	120	386	288	(23)	265	32	121	419
	Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	18	0	18	–	0	18	18	0	18	0	0	18
	Członkowie – dodatki przejściowe	1	–	1	–	–	1	1	–	1	–	–	1
	Koszty rekrutacji personelu	32	(1)	31	–	0	31	32	(1)	31	2	0	33

w mln EUR

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Zakończenie służby	8	(0)	7	–	–	7	8	(0)	7	–	–	7
Koszty szkoleń	16	1	17	–	7	25	16	1	17	11	7	35
Kwestie socjalne i mobilność	21	2	24	–	30	53	21	2	24	11	30	65
Technologie informacyjno-komunikacyjne	281	6	287	–	227	514	281	6	287	171	228	685
Czynsze i nabywanie	312	14	326	–	962	1 287	312	14	326	7	962	1 294
Związane z budynkami	133	(26)	107	–	43	150	133	(26)	107	63	43	214
Bezpieczeństwo	64	10	74	–	13	87	64	10	74	38	13	125
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	43	11	54	–	3	57	43	11	54	11	3	69
Posiedzenia, komitety, konferencje	19	(4)	15	–	3	17	19	(4)	15	6	3	24
Dziennik Urzędowy	7	(4)	3	–	0	3	7	(4)	3	1	0	4
Publikacje	10	1	12	–	4	16	10	1	12	6	4	22
Pozyskiwanie informacji	7	(0)	7	–	1	7	7	(0)	7	2	1	9
Analizy i dochodzenia	5	1	6	–	0	6	5	1	6	5	0	10
Wyposażenie, pojazdy, meble	15	1	16	–	8	24	15	1	16	12	8	36
Tłumacze zewnętrzni	29	(1)	27	–	51	79	29	(1)	27	2	51	81
Pozostałe wydatki administracyjne	18	1	19	–	26	45	18	1	19	10	26	55
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki administracyjne innych instytucji	4 955	1	4 956	1	513	5 470	4 955	1	4 956	613	522	6 091

w mln EUR

	Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
		Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
	Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	11 988	69	12 057	1	2 445	14 502	11 988	69	12 057	1 004	2 456	15 516
O	Fundusz Innowacyjny	–	–	–	–	3 886	3 886	–	–	–	–	10 218	10 218
	Instrument na rzecz Ukrainy	–	4 768	4 768	–	157	4 924	–	3 755	3 755	–	157	3 912
	Inne działania	–	–	–	–	131	131	–	–	–	–	132	132
	Dział O ogółem: Poza WRF	–	4 768	4 768	–	4 174	8 941	–	3 755	3 755	–	10 506	14 261
S	Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejska rezerwa solidarnościowa	1 351	(207)	1 144	400	–	1 544	1 351	(207)	1 144	400	–	1 544
	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	209	(176)	34	–	17	51	20	(20)	0	0	17	18
	Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	–	–	–	7	297	304	–	–	–	328	458	786
	Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 561	(383)	1 178	407	314	1 899	1 371	(227)	1 144	728	475	2 347
	Ogółem	**189 385**	**5 894**	**195 279**	**1 314**	**31 094**	**227 687**	**142 630**	**7 114**	**149 744**	**3 150**	**122 875**	**275 769**

6.8. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	„Horyzont Europa”	17 451	12 898	95	2 087	15 081	86 %	–	2 370	2 370	0	–	(0)	0
	Euratom	337	280	–	7	287	85 %	–	51	51	0	–	0	0
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	440	436	–	1	438	100 %	–	2	2	–	–	–	–
	Inne działania	712	–	–	222	222	31 %	–	490	490	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	25	24	–	–	24	97 %	–	0	0	1	–	–	1
	Fundusz InvestEU	2 019	348	–	1 603	1 950	97 %	–	69	69	–	–	0	0
	Instrument „Łącząc Europę” – Transport	1 806	1 758	–	23	1 780	99 %	–	26	26	–	–	–	–
	Instrument „Łącząc Europę” – Energia	888	885	–	–	885	100 %	–	3	3	–	–	–	–
	Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	91	87	–	1	88	97 %	–	3	3	0	–	–	0
	„Cyfrowa Europa”	1 340	1 264	–	49	1 313	98 %	–	26	26	1	–	0	1
	Agencje zdecentralizowane	228	217	–	9	227	99 %	–	1	1	–	–	–	–
	Inne działania	171	1	–	69	70	41 %	–	101	101	–	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	14	14	–	–	14	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	29	24	–	4	28	99 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
	Jednolity rynek	651	604	–	22	626	96 %	–	25	25	0	–	0	0
	Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	27	24	–	1	25	93 %	0	0	0	1	–	0	1
	Podatki	39	38	–	0	39	98 %	–	1	1	0	–	–	0
	Cła	144	136	–	1	137	95 %	–	7	7	–	–	–	–

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Agencje zdecentralizowane	147	132	–	10	142	97 %	–	5	5	–	–	–	–
	Inne działania	7	6	–	0	6	92 %	–	1	1	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	12	12	–	–	12	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski program kosmiczny	2 415	2 088	–	265	2 353	97 %	–	62	62	–	–	(0)	(0)
	Agencje zdecentralizowane	83	79	–	3	82	99 %	–	1	1	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Unijny program bezpiecznej łączności	117	117	–	–	117	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	29 209	21 489	95	4 378	25 962	89 %	0	3 243	3 244	3	–	0	3
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	44 375	38 656	12	4 798	43 466	98 %	–	106	106	775	–	27	803
	Fundusz Spójności	7 969	6 600	–	1 095	7 695	97 %	–	0	0	242	–	32	274
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” – Transport	1 618	1 606	–	2	1 608	99 %	–	9	9	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	4	–	–	4	97 %	–	0	0	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	18 736	16 731	–	1 913	18 643	100 %	–	15	15	52	–	25	77
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	42	34	–	7	41	99 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	2 907	123	–	2 230	2 353	81 %	–	554	554	0	–	0	0

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Program „Perykles IV”	1	1	–	0	1	98 %	–	0	0	–	–	–	–
Plan odbudowy dla Europy	3 391	3 340	–	2	3 342	99 %	–	49	49	–	–	–	–
RescEU	268	240	0	14	254	95 %	0	13	14	(0)	–	–	(0)
Program UE dla zdrowia	796	753	–	41	795	100 %	–	1	1	0	–	0	0
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	8	–	–	–	–	–	–	8	8	–	–	–	–
Agencje zdecentralizowane	312	263	–	38	301	96 %	–	12	12	0	–	–	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
Działania w ramach prerogatyw Komisji	13	12	–	0	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Zatrudnienie i innowacje społeczne	104	93	–	7	101	96 %	–	4	4	0	–	0	0
Program „Erasmus+”	4 789	3 796	–	477	4 273	89 %	–	516	516	0	–	–	0
Europejski Korpus Solidarności	193	144	–	16	160	83 %	–	34	34	–	–	–	–
Kreatywna Europa	356	335	–	15	350	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Wymiar sprawiedliwości	43	42	–	1	42	99 %	–	0	0	–	–	–	–
Prawa i wartości	222	219	–	1	220	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Agencje zdecentralizowane	313	303	–	5	308	99 %	–	5	5	0	–	–	0
Inne działania	8	8	–	0	8	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	26	–	0	26	99 %	–	0	0	–	–	0	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	190	183	–	6	189	100 %	–	0	0	0	–	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	86 683	73 513	12	10 668	84 193	97 %	0	1 335	1 335	1 070	–	85	1 155
3	Gwarancje rolne	41 745	40 465	–	345	40 810	98 %	366	567	933	2	–	–	2
	Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	13 576	13 155	–	1	13 156	97 %	–	189	189	0	–	230	231
	Gospodarka morska i rybołówstwo	1 224	1 070	–	127	1 196	98 %	–	23	23	0	–	4	4
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	130	130	–	–	130	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Agencje zdecentralizowane	32	30	–	1	31	96 %	–	1	1	–	–	–	–
	Inne działania	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	8	–	–	8	99 %	–	–	–	0	–	–	0
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	773	768	–	4	771	100 %	–	2	2	0	–	0	0
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	1 736	1 479	–	160	1 640	94 %	–	86	86	11	–	0	11
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	554	50	–	76	126	23 %	–	428	428	–	–	–	–
	Agencje zdecentralizowane	74	66	–	8	73	99 %	–	0	0	–	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Konkretne działania	16	16	–	–	16	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	59 874	57 243	–	721	57 964	97 %	366	1 296	1 663	13	–	234	247

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
4	Azyl, Migracja i Integracja	1 513	1 502	–	6	1 508	100 %	–	5	5	1	–	0	1
	Agencje zdecentralizowane	170	152	–	13	165	97 %	–	6	6	–	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 186	1 004	–	53	1 057	89 %	–	129	129	1	–	–	1
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	144	144	–	–	144	100 %	–	0	0	–	–	–	–
	Agencje zdecentralizowane	1 218	1 090	–	76	1 166	96 %	–	52	52	–	–	–	–
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	4 232	3 892	–	147	4 039	95 %	–	191	191	1	–	0	1
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	325	323	–	1	324	99 %	–	2	2	0	–	–	0
	Likwidacja obiektów jądrowych	67	67	–	–	67	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	61	60	–	0	61	100 %	–	0	0	0	–	0	0
	Agencje zdecentralizowane	269	252	–	11	263	98 %	–	6	6	0	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	32	32	–	–	32	100 %	–	0	0	0	–	–	0
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	355	344	–	12	355	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	703	680	–	23	703	100 %	–	–	–	–	–	–	–

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11 +12
	Mobilność wojskowa	251	251	–	–	251	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	259	250	–	9	259	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	359	343	–	16	359	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
	Unijny program bezpiecznej łączności	96	96	–	–	96	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	2 778	2 699	–	71	2 770	100 %	–	8	8	0	–	0	0
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	12 940	11 032	400	525	11 956	92 %	482	441	923	(0)	61	0	61
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	63	42	0	1	43	68 %	0	20	20	0	0	–	0
	Pomoc humanitarna (HUMA)	2 521	2 495	–	17	2 512	100 %	–	9	9	0	–	0	0
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	406	385	–	21	406	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	107	71	1	–	72	67 %	1	35	36	(0)	0	–	0
	Pomoc makrofinansowa plus	574	5	–	569	574	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Inne działania	80	79	–	0	80	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	95	95	–	0	95	100 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	2 281	2 043	20	83	2 146	94 %	73	60	133	–	1	(0)	1
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	501	400	–	–	400	80 %	101	–	101	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	19 569	16 646	421	1 217	18 283	93 %	657	566	1 224	0	62	0	62
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	2 870	2 589	–	273	2 862	100 %	–	7	7	–	–	0	0
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	15	15	–	–	15	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	15	15	–	–	15	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Szkoły europejskie	275	246	–	23	269	98 %	–	6	6	0	–	–	0

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Wynagrodzenia personelu statutowego	3 027	2 897	–	60	2 957	98 %	–	64	64	6	–	–	6
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	386	265	–	45	310	80 %	–	75	75	0	–	0	0
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	18	17	–	0	17	95 %	–	0	0	1	–	–	1
Członkowie – dodatki przejściowe	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Koszty rekrutacji personelu	31	30	–	0	31	98 %	–	0	0	0	–	–	0
Zakończenie służby	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Koszty szkoleń	25	17	–	4	22	88 %	–	3	3	0	–	0	0
Kwestie socjalne i mobilność	53	23	–	15	38	72 %	–	15	15	0	–	0	0
Technologie informacyjno-komunikacyjne	514	287	–	134	420	82 %	–	93	93	0	–	0	0
Czynsze i nabywanie	1 287	326	–	314	639	50 %	–	648	648	0	–	–	0
Związane z budynkami	150	107	–	22	129	86 %	–	21	21	0	–	–	0
Bezpieczeństwo	87	74	–	9	83	96 %	–	3	3	0	–	0	0
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	57	54	–	2	55	97 %	–	2	2	0	–	0	0
Posiedzenia, komitety, konferencje	17	15	–	1	16	92 %	–	1	1	0	–	0	0
Dziennik Urzędowy	3	3	–	0	3	100 %	–	0	0	–	–	–	–
Publikacje	16	12	–	3	14	90 %	–	2	2	0	–	–	0
Pozyskiwanie informacji	7	7	–	0	7	94 %	–	0	0	0	–	–	0

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Analizy i dochodzenia	6	6	–	0	6	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Wyposażenie, pojazdy, meble	24	16	–	6	23	94 %	–	1	1	0	–	0	0
	Tłumacze zewnętrzni	79	27	–	36	63	80 %	–	16	16	–	–	0	0
	Pozostałe wydatki administracyjne	45	19	–	21	41	89 %	–	5	5	0	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Wydatki administracyjne innych instytucji	5 470	4 911	1	379	5 291	97 %	0	134	134	45	–	0	45
	Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	14 502	12 003	1	1 348	13 351	92 %	–	1 097	1 097	54	–	0	54
O	Fundusz Innowacyjny	3 886	–	–	603	603	16 %	–	3 283	3 283	–	–	–	–
	Instrument na rzecz Ukrainy	4 924	4 737	–	150	4 887	99 %	30	7	37	0	–	0	0
	Inne działania	131	–	–	62	62	48 %	–	68	68	–	–	–	–
	Dział O ogółem: Poza WRF	8 941	4 737	–	815	5 552	62 %	30	3 359	3 389	0	–	0	0
S	Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Europejska rezerwa solidarnościowa	1 544	834	400	–	1 234	80 %	310	–	310	–	–	–	–
	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	51	8	–	–	8	16 %	–	7	7	25	–	10	35

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	304	–	7	297	304	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 899	842	407	297	1 546	81 %	310	7	318	25	–	10	35
Ogółem	**227 687**	**193 064**	**937**	**19 661**	**213 661**	**94 %**	**1 365**	**11 103**	**12 468**	**1 166**	**62**	**330**	**1 558**

6.9. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	„Horyzont Europa”	19 199	11 956	59	1 789	13 803	72 %	72	5 314	5 386	0	8	2	10
	Euratom	494	354	14	36	405	82 %	18	71	89	0	1	–	1
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	568	561	1	1	563	99 %	2	2	4	(0)	0	–	0
	Inne działania	446	–	–	86	86	19 %	–	361	361	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	22	21	–	–	21	94 %	–	0	0	1	–	–	1

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Fundusz InvestEU	3 203	253	1	2 836	3 090	96 %	1	109	109	4	0	0	4
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	2 112	2 069	1	37	2 107	100 %	1	4	5	0	0	–	0
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	784	780	2	–	782	100 %	1	2	3	0	0	–	0
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	145	140	1	2	143	98 %	0	2	3	0	0	–	0
„Cyfrowa Europa”	1 112	1 027	7	41	1 075	97 %	6	29	35	1	0	0	2
Agencje zdecentralizowane	231	220	–	9	230	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Inne działania	171	1	–	10	11	6 %	–	161	161	0	–	–	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	20	20	–	–	20	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	28	22	–	4	27	97 %	–	1	1	0	–	0	0
Jednolity rynek	657	573	8	22	603	92 %	7	46	53	0	1	0	1
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	22	20	–	0	20	90 %	–	0	0	2	–	0	2
Podatki	36	35	0	0	35	97 %	0	1	1	0	0	–	0
Cła	141	132	0	1	133	95 %	0	7	7	0	0	–	0
Agencje zdecentralizowane	147	132	–	10	141	96 %	–	5	5	0	–	–	0
Inne działania	8	8	–	0	8	96 %	–	0	0	–	–	–	–
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	7	7	–	–	7	96 %	–	–	–	0	–	–	0
Europejski program kosmiczny	2 673	2 175	5	101	2 280	85 %	4	388	392	0	0	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Agencje zdecentralizowane	86	82	–	3	85	99 %	–	1	1	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
	Unijny program bezpiecznej łączności	190	190	–	–	190	100 %	0	–	0	–	0	–	0
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	32 504	20 778	98	4 988	25 864	80 %	113	6 504	6 617	9	11	3	23
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	30 528	15 903	0	13 357	29 261	96 %	1	1 266	1 267	0	0	–	0
	Fundusz Spójności	4 088	2 272	0	1 815	4 087	100 %	0	0	1	(0)	0	0	0
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę" – Transport	2 248	2 238	–	8	2 246	100 %	–	3	3	0	–	(0)	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	3	–	–	3	97 %	–	0	0	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	17 574	6 074	0	10 278	16 352	93 %	1	1 221	1 221	0	0	0	1
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	44	37	0	7	44	99 %	0	–	0	0	0	–	0
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	55 342	98	2	55 189	55 288	100 %	2	52	54	0	0	0	0
	Program „Perykles IV"	1	1	0	0	1	95 %	–	0	0	0	–	–	0
	Plan odbudowy dla Europy	4 042	1 477	651	1	2 128	53 %	1 863	51	1 914	–	0	–	0
	RescEU	862	260	125	372	757	88 %	–	105	105	–	–	0	0

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Program UE dla zdrowia	580	540	4	29	573	99 %	4	2	5	0	1	0	1
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	36	–	–	9	9	24 %	–	27	27	–	–	1	1
Agencje zdecentralizowane	305	256	–	38	294	96 %	–	12	12	0	–	–	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
Działania w ramach prerogatyw Komisji	12	12	–	0	12	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Zatrudnienie i innowacje społeczne	95	81	1	5	87	92 %	1	6	8	0	0	0	0
Program „Erasmus+”	4 631	3 547	16	478	4 041	87 %	18	572	590	(0)	0	0	1
Europejski Korpus Solidarności	192	128	5	18	151	78 %	3	38	42	(0)	0	0	0
Kreatywna Europa	428	396	4	17	417	97 %	2	9	11	0	0	0	0
Wymiar sprawiedliwości	50	47	1	1	49	98 %	1	0	1	0	0	–	0
Prawa i wartości	201	196	1	1	199	99 %	1	1	2	0	0	–	0
Agencje zdecentralizowane	308	299	–	5	304	98 %	–	5	5	0	–	0	0
Inne działania	9	9	–	0	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	31	30	–	0	31	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	185	178	–	6	184	99 %	–	1	1	0	–	–	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	121 796	34 082	811	81 633	116 525	96 %	1 898	3 368	5 266	0	2	2	5
3	Gwarancje rolne	41 702	40 416	0	345	40 762	98 %	367	567	934	6	0	–	6
	Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	16 478	13 765	0	1 704	15 469	94 %	0	1 008	1 008	0	0	–	1
	Gospodarka morska i rybołówstwo	1 155	978	1	173	1 152	100 %	1	2	3	0	0	0	0
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	114	114	–	–	114	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Agencje zdecentralizowane	32	30	–	1	31	96 %	–	1	1	–	–	–	–
	Inne działania	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	3	–	–	3	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	612	592	7	3	603	99 %	8	1	8	0	0	0	1
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	6 470	5	–	6 145	6 150	95 %	–	320	320	–	–	0	0
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	582	60	–	19	79	14 %	–	503	503	–	–	–	–

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Agencje zdecentralizowane	74	66	–	8	73	99 %	–	0	0	–	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	9	–	–	9	99 %	–	–	–	0	–	–	0
	Konkretne działania	4	4	–	–	4	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	67 233	56 043	8	8 398	64 448	96 %	376	2 401	2 777	7	0	0	8
4	Azyl, Migracja i Integracja	1 372	1 357	1	8	1 366	100 %	2	3	5	1	0	–	1
	Agencje zdecentralizowane	170	152	–	13	165	97 %	–	6	6	–	–	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	873	563	1	75	639	73 %	1	231	233	1	0	–	1
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	141	117	0	0	117	83 %	24	–	24	–	0	–	0
	Agencje zdecentralizowane	1 171	1 043	–	76	1 119	96 %	–	52	52	–	–	–	–
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	3 727	3 231	2	171	3 405	91 %	28	292	320	2	0	0	2

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	215	209	1	1	211	99 %	1	2	3	0	0	–	0
	Likwidacja obiektów jądrowych	142	142	–	–	142	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	79	75	1	0	76	97 %	2	–	2	1	0	0	1
	Agencje zdecentralizowane	266	247	–	11	257	97 %	–	6	6	2	–	0	2
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	1
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	36	35	–	–	35	98 %	–	0	0	1	–	–	1
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	215	205	1	7	214	99 %	1	–	1	0	0	–	0
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	570	545	2	21	568	100 %	2	–	2	(0)	0	0	0
	Mobilność wojskowa	335	335	1	–	335	100 %	0	–	0	0	0	–	0
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	173	170	1	3	173	100 %	–	–	–	–	0	0	0
	Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	0

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Unijny program bezpiecznej łączności	110	110	–	–	110	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	2 142	2 073	7	42	2 123	99 %	6	8	14	5	1	0	5
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	10 153	9 192	64	346	9 603	95 %	62	482	544	0	7	0	7
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	55	33	1	8	41	75 %	1	13	13	0	0	–	0
	Pomoc humanitarna (HUMA)	2 458	2 419	6	17	2 442	99 %	6	9	16	0	0	–	1
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	397	383	0	9	393	99 %	1	3	4	0	0	–	0
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	79	47	8	–	55	69 %	4	21	25	(0)	0	–	0
	Pomoc makrofinansowa plus	530	5	–	416	421	79 %	–	109	109	–	–	–	–
	Inne działania	51	50	–	0	51	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	–	–	0	37 %	–	0	0	–	–	0	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	88	88	–	0	88	100 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	2 405	2 128	74	100	2 301	96 %	10	92	102	0	2	–	2
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	24	1	–	–	1	3 %	23	–	23	–	–	–	–

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	16 241	14 346	153	897	15 395	95 %	107	729	836	1	9	0	10
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	2 870	2 589	–	273	2 862	100 %	–	7	7	–	–	0	0
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	15	15	–	–	15	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	15	15	–	–	15	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Szkoły europejskie	276	246	1	20	266	96 %	0	10	10	0	–	–	0
	Wynagrodzenia personelu statutowego	3 027	2 897	0	60	2 957	98 %	0	64	64	6	0	–	6
	Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	419	243	29	44	316	75 %	22	77	98	0	4	0	4

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	18	16	0	0	16	89 %	1	0	1	1	0	–	1
Członkowie – dodatki przejściowe	1	0	–	–	0	30 %	0	–	0	–	–	–	–
Koszty rekrutacji personelu	33	27	1	0	29	87 %	3	0	4	0	0	–	1
Zakończenie służby	7	7	–	–	7	99 %	0	–	0	–	–	–	–
Koszty szkoleń	35	8	10	2	20	56 %	10	5	15	0	1	0	1
Kwestie socjalne i mobilność	65	16	9	11	36	56 %	7	20	27	0	1	0	1
Technologie informacyjno-komunikacyjne	685	167	170	89	425	62 %	120	139	259	0	1	0	1
Czynsze i nabywanie	1 294	295	7	313	615	48 %	30	649	679	0	0	–	0
Związane z budynkami	214	63	58	17	138	65 %	44	26	70	0	5	–	5
Bezpieczeństwo	125	49	36	2	87	70 %	25	10	35	0	3	0	3
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	69	44	8	2	54	78 %	10	2	12	0	3	0	3
Posiedzenia, komitety, konferencje	24	10	3	1	14	58 %	5	2	7	0	3	0	3
Dziennik Urzędowy	4	2	1	–	2	66 %	1	0	1	–	0	–	0
Publikacje	22	6	6	1	14	63 %	5	3	8	0	0	–	0
Pozyskiwanie informacji	9	5	2	0	7	74 %	2	0	2	0	0	–	0
Analizy i dochodzenia	10	1	5	–	5	52 %	5	0	5	0	0	0	0

w mln EUR

	Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
			Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Wyposażenie, pojazdy, meble	36	7	12	5	24	66 %	9	3	12	0	0	0	0
	Tłumacze zewnętrzni	81	26	2	35	63	78 %	2	16	18	–	0	0	0
	Pozostałe wydatki administracyjne	55	14	9	14	38	69 %	5	12	17	0	1	0	1
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Wydatki administracyjne innych instytucji	6 091	4 329	557	338	5 224	86 %	582	183	766	45	55	1	100
	Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	15 516	11 114	926	1 226	13 266	85 %	889	1 229	2 118	54	78	1	133
O	Fundusz Innowacyjny	10 218	–	–	292	292	3 %	–	9 926	9 926	–	–	–	–
	Instrument na rzecz Ukrainy	3 912	3 634	–	3	3 637	93 %	121	153	274	(0)	–	–	(0)
	Inne działania	132	–	–	57	57	44 %	–	74	74	–	–	–	–
	Dział O ogółem: Poza WRF	14 261	3 634	–	353	3 987	28 %	121	10 154	10 274	(0)	–	–	(0)
S	Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Europejska rezerwa solidarnościowa	1 544	834	400	–	1 234	80 %	310	–	310	–	–	–	–
	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	–	–	–	–	–	-	–	–	–	–	–	–	–

w mln EUR

Program	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	18	0	0	8	8	47 %	0	7	7	0	0	2	2
Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	786	–	275	458	733	93 %	–	–	–	–	53	–	53
Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 347	834	675	466	1 975	84 %	310	7	318	0	53	2	55
Ogółem	**275 769**	**146 134**	**2 680**	**98 175**	**246 988**	**90 %**	**3 848**	**24 692**	**28 540**	**78**	**154**	**8**	**240**

6.10. **WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)**

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1	„Horyzont Europa”	27 939	(566)	(9 905)	17 468	15 081	(3 898)	(5)	11 178	28 646
	Euratom	357	(5)	(249)	103	287	(156)	–	131	234
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	1 576	(0)	(484)	1 093	438	(80)	(1)	356	1 449
	Inne działania	135	(8)	(55)	72	222	(30)	–	191	263
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	48	(1)	(16)	31	24	(4)	–	20	50

w mln EUR

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Fundusz InvestEU	5 834	(31)	(1 474)	4 329	1 950	(1 616)	–	334	4 663
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	6 503	(88)	(2 093)	4 322	1 780	(13)	–	1 767	6 089
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	3 873	(42)	(778)	3 053	885	(4)	–	881	3 934
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	650	(39)	(137)	474	88	(6)	–	83	556
„Cyfrowa Europa”	2 116	(3)	(830)	1 283	1 313	(245)	(0)	1 068	2 351
Agencje zdecentralizowane	39	–	(39)	–	227	(191)	–	36	36
Inne działania	2	(0)	(1)	1	70	(10)	–	60	61
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	34	(2)	(10)	22	14	(10)	–	4	26
Działania w ramach prerogatyw Komisji	36	(1)	(21)	13	28	(6)	–	23	36
Jednolity rynek	949	(58)	(461)	430	626	(141)	(0)	484	914
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	29	(0)	(11)	18	25	(9)	–	16	34
Podatki	42	(1)	(26)	14	39	(9)	–	30	44
Cła	146	(2)	(97)	47	137	(36)	–	101	148
Agencje zdecentralizowane	0	(0)	–	–	142	(141)	–	0	0
Inne działania	7	(0)	(7)	0	6	(1)	–	5	5
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	21	(1)	(6)	14	12	(1)	–	11	25
Europejski program kosmiczny	1 413	(4)	(953)	457	2 353	(1 327)	–	1 026	1 483
Agencje zdecentralizowane	20	–	(20)	–	82	(65)	–	17	17
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	–	–	–	–	17	–	–	17	17
Unijny program bezpiecznej łączności	156	(0)	(156)	–	117	(34)	–	83	83

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	51 926	(853)	(17 829)	33 244	25 962	(8 035)	(7)	17 920	51 164
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	91 069	(86)	(27 087)	63 896	43 466	(2 173)	(1)	41 292	105 188
	Fundusz Spójności	12 460	(19)	(3 288)	9 153	7 695	(799)	(0)	6 896	16 048
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę" – Transport	6 080	(40)	(2 234)	3 806	1 608	(12)	–	1 596	5 402
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	(0)	(1)	2	4	(2)	–	1	4
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS +)	45 251	(15)	(15 798)	29 438	18 643	(554)	(0)	18 090	47 528
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	100	(3)	(39)	59	41	(5)	(0)	36	95
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	214 518	(13)	(51 488)	163 017	2 353	(3 800)	–	(1 447)	161 570
	Program „Perykles IV"	1	(0)	(0)	0	1	(1)	–	0	0
	Plan odbudowy dla Europy	651	(0)	(651)	–	3 342	(1 477)	–	1 865	1 865
	RescEU	1 707	(11)	(659)	1 036	254	(97)	(0)	157	1 193
	Program UE dla zdrowia	1 301	(15)	(403)	883	795	(171)	–	624	1 507
	Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	40	(3)	(9)	28	–	–	–	–	28
	Agencje zdecentralizowane	43	(0)	(12)	31	301	(282)	–	19	50
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	0	–	–	–	–	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	10	(1)	(8)	1	13	(4)	–	9	10
	Zatrudnienie i innowacje społeczne	184	(12)	(65)	107	101	(23)	–	78	185

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Program „Erasmus+”	2 083	(64)	(661)	1 358	4 273	(3 380)	–	893	2 251
	Europejski Korpus Solidarności	166	(27)	(42)	97	160	(108)	–	52	149
	Kreatywna Europa	427	(6)	(220)	201	350	(197)	–	153	354
	Wymiar sprawiedliwości	67	(7)	(24)	36	42	(25)	–	18	53
	Prawa i wartości	272	(5)	(119)	147	220	(80)	–	140	288
	Agencje zdecentralizowane	49	(0)	(7)	41	308	(296)	–	12	53
	Inne działania	16	(2)	(9)	5	8	(1)	–	7	13
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	65	(2)	(31)	32	26	–	–	26	58
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	195	(4)	(122)	69	189	(61)	–	128	197
	Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	376 757	(336)	(102 977)	273 444	84 193	(13 548)	(1)	70 644	344 088
3	Gwarancje rolne	358	(35)	(102)	221	40 810	(40 660)	–	150	371
	Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	37 891	(61)	(15 431)	22 399	13 156	(38)	(0)	13 118	35 517
	Gospodarka morska i rybołówstwo	3 299	(2)	(1 092)	2 204	1 196	(59)	(0)	1 137	3 341
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	23	(1)	(14)	8	130	(100)	–	30	38
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	31	(31)	–	–	–
	Inne działania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	(2)	2	8	(1)	–	8	10
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	2 547	(25)	(565)	1 957	771	(37)	–	734	2 691

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	13 276	(0)	(6 149)	7 127	1 640	(1)	–	1 638	8 765
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	57	–	(36)	21	126	(43)	–	83	104
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	73	(73)	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	18	(0)	(9)	9	6	–	–	6	15
	Konkretne działania	4	(0)	(1)	3	16	(3)	–	13	16
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	57 477	(125)	(23 401)	33 950	57 964	(41 048)	(0)	16 916	50 867
4	Azyl, Migracja i Integracja	2 720	(0)	(1 291)	1 428	1 508	(74)	(0)	1 433	2 862
	Agencje zdecentralizowane	13	–	–	13	165	(165)	–	–	13
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 798	(0)	(585)	1 213	1 057	(54)	(0)	1 002	2 215
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	278	(0)	(71)	207	144	(46)	–	98	305
	Agencje zdecentralizowane	312	–	(182)	130	1 166	(937)	–	230	359
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	5 121	(1)	(2 129)	2 991	4 039	(1 276)	(0)	2 763	5 754
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	524	(0)	(205)	319	324	(6)	(0)	317	636
	Likwidacja obiektów jądrowych	405	(0)	(142)	263	67	(0)	–	67	331
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	312	(1)	(66)	246	61	(10)	–	50	296
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	263	(257)	–	6	6
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	–	–	1	–	–	–	–	1

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	26	(2)	(16)	8	32	(19)	–	13	22
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	646	(0)	(198)	448	355	(16)	(0)	339	788
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	1 323	(0)	(454)	869	703	(114)	–	589	1 458
	Mobilność wojskowa	376	(1)	(218)	157	251	(117)	–	134	291
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	–	–	–	–	259	–	–	259	259
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	157	(0)	(49)	107	359	(124)	–	235	343
	Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	0	–	–	–	–	0
	Unijny program bezpiecznej łączności	30	–	(30)	–	96	(80)	–	16	16
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	3 803	(4)	(1 378)	2 420	2 770	(744)	(0)	2 025	4 445
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	30 682	(639)	(7 791)	22 252	11 956	(1 811)	(0)	10 145	32 397
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	140	(5)	(33)	102	43	(8)	–	34	137
	Pomoc humanitarna (HUMA)	1 063	(6)	(557)	500	2 512	(1 885)	(0)	627	1 127
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	108	(25)	(40)	43	406	(352)	–	54	96
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	129	(0)	(27)	102	72	(27)	–	44	147
	Pomoc makrofinansowa plus	–	–	–	–	574	(421)	–	153	153

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Inne działania	28	(0)	(28)	0	80	(23)	–	57	57
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	(0)	(0)	0	–	–	–	–	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	153	(9)	(57)	87	95	(31)	–	64	151
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	7 684	(95)	(1 899)	5 689	2 146	(402)	–	1 744	7 434
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	–	–	–	–	400	(1)	–	399	399
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	39 987	(779)	(10 433)	28 776	18 283	(4 962)	(0)	13 321	42 097
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	–	–	–	–	2 862	(2 862)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	–	–	–	–	15	(15)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	–	–	–	–	9	(9)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	–	–	–	–	15	(15)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	–	–	–	–	7	(7)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
	Szkoły europejskie	1	–	(1)	–	269	(265)	–	4	4

w mln EUR

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Wynagrodzenia personelu statutowego	0	(0)	(0)	–	2 957	(2 957)	(0)	0	0
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	33	(4)	(29)	0	310	(287)	(0)	23	23
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	0	(0)	(0)	–	17	(16)	–	1	1
Członkowie – dodatki przejściowe	–	–	–	–	1	(0)	(0)	–	–
Koszty rekrutacji personelu	2	(0)	(1)	–	31	(27)	–	3	3
Zakończenie służby	–	–	–	–	7	(7)	(0)	–	–
Koszty szkoleń	11	(1)	(10)	–	22	(10)	–	12	12
Kwestie socjalne i mobilność	13	(3)	(10)	0	38	(26)	–	12	12
Technologie informacyjno-komunikacyjne	172	(1)	(171)	–	420	(255)	–	166	166
Czynsze i nabywanie	7	(0)	(7)	–	639	(608)	–	31	31
Związane z budynkami	63	(5)	(58)	–	129	(80)	–	49	49
Bezpieczeństwo	38	(3)	(36)	–	83	(51)	–	32	32
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	11	(3)	(8)	–	55	(45)	–	10	10
Posiedzenia, komitety, konferencje	7	(3)	(3)	–	16	(10)	–	6	6
Dziennik Urzędowy	1	(0)	(1)	–	3	(2)	–	1	1
Publikacje	6	(0)	(6)	–	14	(8)	–	7	7
Pozyskiwanie informacji	2	(0)	(2)	–	7	(5)	–	2	2
Analizy i dochodzenia	5	(0)	(5)	–	6	(1)	–	5	5

w mln EUR

	Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
		Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
		1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
	Wyposażenie, pojazdy, meble	12	(0)	(12)	–	23	(12)	–	11	11
	Tłumacze zewnętrzni	2	(0)	(2)	–	63	(61)	–	2	2
	Pozostałe wydatki administracyjne	10	(1)	(9)	–	41	(29)	–	12	12
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wydatki administracyjne innych instytucji	608	(51)	(557)	–	5 291	(4 668)	(1)	623	623
	Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	1 004	(76)	(927)	0	13 351	(12 339)	(2)	1 011	1 011
O	Fundusz Innowacyjny	6 443	(111)	(261)	6 071	603	(31)	–	572	6 643
	Instrument na rzecz Ukrainy	–	–	–	–	4 887	(3 637)	(0)	1 250	1 250
	Inne działania	4	(3)	(0)	1	62	(57)	–	5	6
	Dział O ogółem: Poza WRF	6 447	(114)	(261)	6 072	5 552	(3 726)	(0)	1 827	7 899
S	Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejska rezerwa solidarnościowa	–	–	–	–	1 234	(1 234)	–	–	–
	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	0	(0)	(0)	–	8	(8)	–	0	0
	Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	482	–	(429)	53	304	(304)	–	–	53

w mln EUR

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku - ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	482	(0)	(429)	53	1 546	(1 546)	–	0	53
Ogółem	**543 003**	**(2 288)**	**(159 765)**	**380 950**	**213 661**	**(87 223)**	**(10)**	**126 428**	**507 378**

6.11. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
1	„Horyzont Europa”	346	434	880	1 964	2 704	3 826	5 777	12 715	28 646
	Euratom	24	5	6	14	16	17	21	131	234
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	–	–	–	–	–	610	482	356	1 449
	Inne działania	–	–	0	2	5	4	61	191	263
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	1	0	0	2	9	18	20	50
	Fundusz InvestEU	182	74	102	133	60	1 203	2 571	337	4 663
	Instrument „Łącząc Europę” – Transport	83	71	984	1 289	696	403	797	1 767	6 089
	Instrument „Łącząc Europę” – Energia	274	43	659	902	381	551	242	881	3 934
	Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	1	0	1	7	102	175	188	83	556
	„Cyfrowa Europa”	–	–	–	0	281	356	429	1 285	2 351
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	36	36
	Inne działania	–	–	–	–	–	–	1	60	61
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	0	10	5	4	3	4	26
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	–	–	–	0	1	2	9	23	36
	Jednolity rynek	49	9	25	27	32	97	169	506	914

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
	Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	0	–	0	1	5	5	7	16	34
	Podatki	–	–	0	0	3	4	7	30	44
	Cła	–	0	0	0	3	13	31	101	148
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	0	0
	Inne działania	–	–	–	–	0	–	0	5	5
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	1	0	8	5	11	25
	Europejski program kosmiczny	0	2	5	144	12	28	267	1 026	1 483
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	17	17
	Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	–	–	17	17
	Unijny program bezpiecznej łączności	–	–	–	–	–	–	–	83	83
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	957	639	2 663	4 496	4 309	7 314	11 086	19 700	51 164
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	686	1	0	26	77	506	159	103 733	105 188
	Fundusz Spójności	84	0	0	0	0	17	18	15 928	16 048
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” – Transport	523	261	547	1 163	450	462	401	1 596	5 402
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	1	–	0	0	1	–	1	4
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	279	0	2	1	6	15	45	47 180	47 528
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	0	0	1	5	9	16	27	36	95
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	–	–	0	0	2 298	39 792	51 627	67 853	161 570
	Program „Perykles IV”	–	–	–	–	–	–	0	0	0
	Plan odbudowy dla Europy	–	–	–	–	–	–	–	1 865	1 865
	RescEU	–	–	3	98	75	264	595	157	1 193
	Program UE dla zdrowia	1	0	5	6	122	346	366	661	1 507
	Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	–	–	–	0	9	19	–	–	28
	Agencje zdecentralizowane	0	0	0	0	2	11	16	19	50
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	–	–	–	–	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	–	–	–	–	–	0	1	9	10
	Zatrudnienie i innowacje społeczne	3	1	8	10	12	22	52	78	185

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
	Program „Erasmus+”	0	1	3	115	216	439	584	893	2 251
	Europejski Korpus Solidarności	0	–	5	33	21	20	18	52	149
	Kreatywna Europa	–	0	2	5	18	75	101	153	354
	Wymiar sprawiedliwości	4	2	3	2	5	10	10	18	53
	Prawa i wartości	5	3	3	3	9	45	74	145	288
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	0	19	9	13	12	53
	Inne działania	0	–	0	0	–	2	3	7	13
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	1	1	4	3	8	15	26	58
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	1	3	5	6	6	15	33	128	197
	Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	1 587	273	588	1 478	3 357	42 094	54 161	240 550	344 088
3	Gwarancje rolne	–	8	13	18	31	59	91	150	371
	Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	0	–	0	6	0	2 995	9	32 507	35 517
	Gospodarka morska i rybołówstwo	22	0	1	3	11	19	42	3 242	3 341
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	–	–	–	–	–	0	8	30	38
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Inne działania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	–	–	1	1	8	10
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	113	193	164	194	329	457	489	753	2 691
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	–	–	–	–	0	1	4	8 760	8 765
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	–	–	–	–	–	10	11	83	104
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	–	1	0	3	4	6	15
	Konkretne działania	–	–	–	–	–	–	3	13	16

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	136	201	178	222	372	3 544	663	45 551	50 867
4	Azyl, Migracja i Integracja	20	2	18	235	21	95	725	1 746	2 862
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	13	–	–	13
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	20	0	0	186	46	140	655	1 168	2 215
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	–	–	–	–	72	64	70	98	305
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	130	230	359
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	40	3	18	421	139	313	1 580	3 241	5 754
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	5	5	3	32	8	27	171	385	636
	Likwidacja obiektów jądrowych	3	1	13	65	42	99	41	67	331
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	10	39	44	74	39	12	27	50	296
	Agencje zdecentralizowane	–	–	–	–	–	–	–	6	6
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	–	–	1	–	–	–	–	1
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	0	–	0	1	1	2	5	13	22
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	–	–	–	–	110	160	178	339	788
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	–	–	14	14	232	286	322	589	1 458
	Mobilność wojskowa	–	–	–	–	74	26	57	134	291
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	–	–	–	–	–	–	–	259	259
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	–	–	–	–	–	–	107	235	343
	Program na rzecz europejskiego przemysłu obronnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	–	0	–	–	–	–	–	–	0
	Unijny program bezpiecznej łączności	–	–	–	–	–	–	–	16	16
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	18	46	74	188	506	612	909	2 094	4 445
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	1 044	825	993	1 407	2 985	6 785	8 133	10 224	32 397
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	2	4	8	11	23	20	34	34	137
	Pomoc humanitarna (HUMA)	–	–	6	7	28	127	333	627	1 127
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	1	–	12	0	7	6	18	54	96

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	–	–	1	–	2	46	53	44	147
	Pomoc makrofinansowa plus	–	–	–	–	–	–	–	153	153
	Inne działania	–	–	–	–	–	–	0	57	57
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	–	–	–	–	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	–	0	0	4	13	26	42	66	151
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	290	320	630	519	998	1 342	1 266	2 069	7 434
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	–	–	–	–	–	–	–	399	399
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	1 336	1 149	1 651	1 948	4 056	8 352	9 878	13 726	42 097
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Szkoły europejskie	–	–	–	–	–	–	–	4	4
	Wynagrodzenia personelu statutowego	–	–	–	–	–	–	–	0	0
	Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	–	–	–	–	–	–	0	23	23
	Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	–	–	–	–	–	–	–	1	1
	Członkowie – dodatki przejściowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Koszty rekrutacji personelu	–	–	–	–	–	–	–	3	3
	Zakończenie służby	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Koszty szkoleń	–	–	–	–	–	–	–	12	12
	Kwestie socjalne i mobilność	–	–	–	–	–	0	0	12	12
	Technologie informacyjno-komunikacyjne	–	–	–	–	–	–	–	166	166
	Czynsze i nabywanie	–	–	–	–	–	–	–	31	31

w mln EUR

	Program	<2018	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ogółem
	Związane z budynkami	–	–	–	–	–	–	–	49	49
	Bezpieczeństwo	–	–	–	–	–	–	–	32	32
	Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	–	–	–	–	–	–	–	10	10
	Posiedzenia, komitety, konferencje	–	–	–	–	–	–	–	6	6
	Dziennik Urzędowy	–	–	–	–	–	–	–	1	1
	Publikacje	–	–	–	–	–	–	–	7	7
	Pozyskiwanie informacji	–	–	–	–	–	–	–	2	2
	Analizy i dochodzenia	–	–	–	–	–	–	–	5	5
	Wyposażenie, pojazdy, meble	–	–	–	–	–	–	–	11	11
	Tłumacze zewnętrzni	–	–	–	–	–	–	–	2	2
	Pozostałe wydatki administracyjne	–	–	–	–	–	–	–	12	12
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wydatki administracyjne innych instytucji	0	0	0	0	0	0	0	623	623
	Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	–	–	–	–	–	0	0	1 011	1 011
O	Fundusz Innowacyjny	–	–	–	–	65	2 586	3 420	572	6 643
	Instrument na rzecz Ukrainy	–	–	–	–	–	–	–	1 250	1 250
	Inne działania	–	–	–	–	–	–	1	5	6
	Dział O ogółem: Poza WRF	–	–	–	–	65	2 586	3 421	1 827	7 899
S	Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europejska rezerwa solidarnościowa	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	–	–	–	–	–	–	–	0	0
	Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	–	–	–	–	–	–	53	–	53
	Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	–	–	–	–	–	–	53	0	53
	Ogółem	**4 074**	**2 312**	**5 172**	**8 752**	**12 804**	**64 814**	**81 750**	**327 700**	**507 378**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

Realokacja zobowiązań w ramach migracji do nowego systemu rachunkowości (SUMMA) spowodowała przesunięcie kwoty pozostającej do spłaty (201 274 mln EUR) pomiędzy latami. Łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty nie ulega zmianie.

6.12. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW

w mln EUR

Dział		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1	„Horyzont Europa”	23 506	(367)	12 994	12 039	24 094	4 433	(204)	2 087	1 765	4 551	28 646
	Euratom	304	(1)	280	369	214	54	(4)	7	36	21	234
	Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	1 570	(2)	436	562	1 443	6	–	1	1	6	1 449
	Inne działania	0	0	–	–	–	135	(8)	222	86	263	263
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	48	(1)	24	21	50	0	0	0	0	0	50
	Fundusz InvestEU	2 253	(31)	348	256	2 314	3 582	(0)	1 603	2 834	2 350	4 663
	Instrument „Łącząc Europę” – Transport	6 442	(85)	1 758	2 087	6 028	61	(3)	23	20	61	6 089
	Instrument „Łącząc Europę” – Energia	3 819	(42)	885	775	3 886	54	–	–	6	48	3 934
	Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	647	(39)	87	142	553	3	(0)	1	1	3	556
	„Cyfrowa Europa”	2 070	4	1 264	1 042	2 296	46	(7)	49	33	55	2 351
	Agencje zdecentralizowane	39	–	217	220	36	–	–	9	9	–	36
	Inne działania	2	(0)	1	1	1	–	–	69	10	60	61
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	34	(2)	14	20	26	0	0	0	0	0	26
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	31	(1)	24	23	31	5	(0)	4	4	5	36
	Jednolity rynek	917	(55)	604	583	882	32	(3)	22	20	32	914
	Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	29	(0)	24	20	33	0	(0)	1	0	1	34
	Podatki	40	(1)	38	35	43	2	–	0	0	1	44

w mln EUR

Dział		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
	Cła	141	(2)	136	129	146	4	(0)	1	4	1	148
	Agencje zdecentralizowane	0	(0)	132	132	0	–	–	10	10	0	0
	Inne działania	7	(0)	6	8	5	0	–	0	0	–	5
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	21	(1)	12	7	25	0	0	0	0	0	25
	Europejski program kosmiczny	1 223	(2)	2 088	2 226	1 083	190	(2)	265	54	399	1 483
	Agencje zdecentralizowane	18	–	79	84	14	2	–	3	2	3	17
	Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	–	–	17	–	17	0	0	0	0	0	17
	Unijny program bezpiecznej łączności	156	(0)	117	190	83	0	0	0	0	0	83
	Dział 1 ogółem: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	43 318	(629)	21 584	20 969	43 304	8 608	(230)	4 378	4 895	7 860	51 164
2	Rozwój Regionalny (EFRR)	74 573	443	38 668	13 263	100 420	16 496	(530)	4 798	15 997	4 768	105 188
	Fundusz Spójności	11 413	(3)	6 600	2 352	15 658	1 048	(17)	1 095	1 736	390	16 048
	Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” – Transport	6 066	(40)	1 606	2 246	5 387	13	(0)	2	0	15	5 402
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	(0)	4	3	4	0	0	0	0	0	4
	Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	31 288	582	16 731	4 887	43 714	13 963	(597)	1 913	11 465	3 814	47 528
	Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	99	(3)	34	40	91	1	(0)	7	3	5	95
	Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	157	(10)	123	101	169	214 361	(3)	2 230	55 187	161 401	161 570

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
Program „Perykles IV”	1	(0)	1	1	0	–	–	0	0	0	0
Plan odbudowy dla Europy	649	(0)	3 340	2 125	1 863	2	(0)	2	3	2	1 865
RescEU	540	(10)	240	355	415	1 166	(1)	14	402	778	1 193
Program UE dla zdrowia	1 274	(15)	753	546	1 466	27	(1)	41	27	41	1 507
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	21	(3)	–	8	9	19	–	–	0	19	28
Agencje zdecentralizowane	42	(0)	263	256	49	0	–	38	38	1	50
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	0	0	0	0	0	0	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	10	(1)	12	12	10	0	(0)	0	0	0	10
Zatrudnienie i innowacje społeczne	174	(11)	93	83	173	9	(0)	7	4	12	185
Program „Erasmus+”	1 863	(55)	3 796	3 532	2 072	221	(9)	477	509	179	2 251
Europejski Korpus Solidarności	153	(23)	144	135	138	14	(4)	16	15	10	149
Kreatywna Europa	414	(6)	335	402	341	14	(1)	15	15	13	354
Wymiar sprawiedliwości	63	(7)	42	47	51	4	(0)	1	1	3	53
Prawa i wartości	271	(5)	219	198	286	1	(0)	1	0	1	288
Agencje zdecentralizowane	48	(0)	303	299	52	1	(0)	5	5	1	53
Inne działania	13	(2)	8	8	11	2	(0)	0	1	1	13
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	65	(2)	26	31	58	0	–	0	0	0	58
Działania w ramach prerogatyw Komisji	192	(4)	183	181	190	3	(0)	6	3	7	197

w mln EUR

Dział		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
	Dział 2 ogółem: Spójność, odporność i wartości	129 392	825	73 525	31 113	172 629	247 365	(1 163)	10 668	85 412	171 459	344 088
3	Gwarancje rolne	358	(35)	40 465	40 420	368	0	–	345	342	3	371
	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	33 157	(61)	13 155	13 997	32 254	4 734	(0)	1	1 471	3 263	35 517
	Gospodarka morska i rybołówstwo	2 692	231	1 070	760	3 233	607	(234)	127	392	108	3 341
	Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	23	(1)	130	114	38	0	0	0	0	0	38
	Agencje zdecentralizowane	–	–	30	30	–	–	–	1	1	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	8	3	10	0	0	0	0	0	10
	Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	2 538	(24)	768	597	2 684	9	(0)	4	6	7	2 691
	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	2 773	(0)	1 479	6	4 245	10 504	(0)	160	6 144	4 520	8 765
	Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	40	–	50	60	29	17	–	76	19	75	104
	Agencje zdecentralizowane	–	–	66	66	–	–	–	8	8	–	–
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	18	(0)	6	9	15	0	0	0	0	0	15
	Konkretne działania	4	(0)	16	4	16	0	0	0	0	0	16
	Dział 3 ogółem: Zasoby naturalne i środowisko	41 606	109	57 243	56 066	42 891	15 871	(234)	721	8 382	7 976	50 867
4	Azyl, Migracja i Integracja	2 709	8	1 502	1 363	2 856	11	(8)	6	3	6	2 862
	Agencje zdecentralizowane	13	–	152	152	13	–	–	13	13	–	13

w mln EUR

Dział		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 637	17	1 004	564	2 094	161	(17)	53	75	121	2 215
	Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	278	(0)	144	117	305	0	0	0	0	0	305
	Agencje zdecentralizowane	312	–	1 090	1 043	359	–	–	76	76	–	359
	Dział 4 ogółem: Migracja i zarządzanie granicami	4 949	24	3 892	3 239	5 627	172	(25)	147	166	127	5 754
5	Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)	518	2	323	208	635	6	(2)	1	3	1	636
	Likwidacja obiektów jądrowych	405	(0)	67	142	331	0	0	0	0	0	331
	Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	312	(1)	60	76	296	0	–	0	0	0	296
	Agencje zdecentralizowane	–	–	252	247	6	–	–	11	11	–	6
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	–	–	–	1	0	0	0	0	0	1
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	26	(2)	32	35	22	0	–	–	0	–	22
	Europejski Fundusz Obronny (badania)	631	(0)	344	212	763	15	(0)	12	2	25	788
	Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	1 290	(0)	680	529	1 441	33	–	23	39	16	1 458
	Mobilność wojskowa	376	(1)	251	335	291	0	0	0	0	0	291
	Instrument na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy	–	–	250	–	250	–	–	9	0	9	259
	Instrument wzmocnienia przemysłu obronnego	157	(0)	343	172	327	–	–	16	1	15	343

w mln EUR

Dział		Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	–	–	–	0	0	0	0	0	0	0
	Unijny program bezpiecznej łączności	30	–	96	110	16	0	0	0	0	0	16
	Dział 5 ogółem: Bezpieczeństwo i obrona	3 748	(2)	2 699	2 066	4 379	55	(2)	71	57	66	4 445
6	Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	30 342	(610)	11 432	9 352	31 811	340	(29)	525	250	586	32 397
	Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	137	(5)	42	40	133	4	–	1	1	3	137
	Pomoc humanitarna (HUMA)	1 047	(6)	2 495	2 422	1 115	15	(0)	17	20	12	1 127
	Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	94	(23)	385	379	78	13	(2)	21	14	19	96
	Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	129	(0)	72	55	147	0	0	0	0	0	147
	Pomoc makrofinansowa plus	–	–	5	5	–	–	–	569	416	153	153
	Inne działania	28	(0)	79	50	57	–	–	0	0	–	57
	Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	(0)	–	0	0	0	0	0	0	0	0
	Działania w ramach prerogatyw Komisji	152	(9)	95	88	151	0	(0)	0	0	0	151
	Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	7 415	(48)	2 063	2 227	7 203	269	(47)	83	74	231	7 434
	Instrument na rzecz Bałkanów Zachodnich	–	–	400	1	399	0	0	0	0	0	399

w mln EUR

	Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
	Dział 6 ogółem: Sąsiedztwo i świat	39 345	(701)	17 067	14 618	41 093	642	(78)	1 217	777	1 004	42 097
7	Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	–	–	2 589	2 589	(0)	–	–	273	273	0	(0)
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	–	–	15	15	0	0	0	0	0	0	0
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	–	–	1	1	(0)	0	0	0	0	0	(0)
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	–	–	9	9	(0)	0	0	0	0	0	(0)
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	–	–	15	15	–	0	0	0	0	0	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	–	–	7	7	0	0	0	0	0	0	0
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
	(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
	Szkoły europejskie	0	(0)	246	246	0	1	(0)	23	20	4	4
	Wynagrodzenia personelu statutowego	0	(0)	2 897	2 897	0	–	–	60	60	–	0
	Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	32	(4)	265	272	21	1	(0)	45	44	2	23
	Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	0	(0)	17	16	1	–	–	0	0	0	1
	Członkowie – dodatki przejściowe	–	(0)	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Koszty rekrutacji personelu	2	(0)	30	28	3	0	(0)	0	0	0	3
	Zakończenie służby	–	(0)	7	7	–	0	0	0	0	0	–

w mln EUR

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
Koszty szkoleń	8	(1)	17	15	10	3	(0)	4	4	2	12
Kwestie socjalne i mobilność	7	(1)	23	22	7	6	(2)	15	14	5	12
Technologie informacyjno-komunikacyjne	129	(1)	287	295	120	42	(0)	134	130	46	166
Czynsze i nabywanie	5	(0)	326	300	30	2	(0)	314	315	1	31
Związane z budynkami	57	(5)	107	115	44	6	(0)	22	23	5	49
Bezpieczeństwo	32	(2)	74	79	25	6	(0)	9	8	7	32
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	11	(3)	54	52	10	0	(0)	2	2	0	10
Posiedzenia, komitety, konferencje	6	(3)	15	13	5	1	(0)	1	1	1	6
Dziennik Urzędowy	1	(0)	3	2	1	–	–	0	–	0	1
Publikacje	5	(0)	12	11	5	2	(0)	3	3	1	7
Pozyskiwanie informacji	2	(0)	7	6	2	0	–	0	0	–	2
Analizy i dochodzenia	5	(0)	6	5	5	0	–	0	0	0	5
Wyposażenie, pojazdy, meble	11	(0)	16	18	9	1	(0)	6	6	2	11
Tłumacze zewnętrzni	2	(0)	27	27	2	1	(0)	36	36	1	2
Pozostałe wydatki administracyjne	4	(0)	19	18	5	6	(0)	21	20	7	12
Wydatki administracyjne innych instytucji	567	(10)	4 912	4 886	582	42	(42)	379	338	40	623
Dział 7 ogółem: Europejska administracja publiczna	886	(32)	12 004	11 969	888	118	(46)	1 348	1 297	123	1 011

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj

w mln EUR

	Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2024 r. – ogółem
		Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2023 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
		1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
O	Fundusz Innowacyjny	0	0	–	–	–	6 443	(111)	603	292	6 643	6 643
	Instrument na rzecz Ukrainy	–	(0)	4 737	3 634	1 103	–	–	150	3	147	1 250
	Inne działania	0	0	–	–	–	4	(3)	62	57	6	6
	Dział O ogółem: Poza WRF	–	(0)	4 737	3 634	1 103	6 447	(114)	815	353	6 795	7 899
S	Europejska rezerwa solidarnościowa	–	–	1 234	1 234	–	0	0	0	0	0	–
	Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	0	(0)	8	8	0	0	0	0	0	0	0
	Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	321	–	7	275	53	161	–	297	458	–	53
	Dział S ogółem: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	321	(0)	1 249	1 517	53	161	–	297	458	–	53
	Ogółem	**263 564**	**(405)**	**194 000**	**145 192**	**311 967**	**279 440**	**(1 893)**	**19 661**	**101 797**	**195 410**	**507 378**

7.1. **WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH**

w mln EUR

Instytucja	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy jako % budżetu	Nie-rozliczone
	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Bieżący rok	Przenie-sione	Ogółem	Z należności za bieżący rok	Z należności przeniesio-nych	Ogółem		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Parlament Europejski	222	222	281	12	293	279	3	282	127 %	11
Rada Europejska i Rada	72	72	99	1	100	98	1	99	137 %	1
Komisja	142 141	149 255	246 702	19 281	265 983	239 802	9 925	249 727	167 %	16 256
Trybunał Sprawiedliwości	73	73	74	0	74	74	0	74	101 %	0
Trybunał Obrachunkowy	31	31	30	0	30	30	0	30	97 %	0
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	17	17	22	0	22	22	0	22	134 %	0
Komitet Regionów	14	14	16	0	16	16	0	16	117 %	0
Rzecznik Praw Obywatelskich	2	2	2	0	2	2	0	2	107 %	0
Europejski Inspektor Ochrony Danych	2	2	2	0	2	2	0	2	102 %	–
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	57	57	356	0	356	356	0	356	626 %	0
Ogółem	**142 630**	**149 744**	**247 584**	**19 295**	**266 879**	**240 680**	**9 929**	**250 609**	**167 %**	**16 270**

Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu ogólnego UE obejmuje, podobnie jak w latach poprzednich, wykonanie budżetu wszystkich instytucji, ponieważ w ramach budżetu UE ustanowione są oddzielne budżety dla poszczególnych instytucji.

Konsolidacja w ramach budżetu UE nie obejmuje budżetu agencji ani wykonania go przez nie; nie jest on również uwzględniony w sprawozdaniach budżetowych UE. Wypłacana agencjom dotacja Komisji jest jednak uwzględniona w budżecie UE. W niniejszej części budżetowej rocznego sprawozdania finansowego wzięto pod uwagę tylko dotację wypłaconą agencjom z budżetu Komisji.

Jeżeli chodzi o ESDZ, należy zauważyć, że oprócz własnego budżetu otrzymuje ona też wkłady od Komisji w wysokości 236,1 mln EUR (w 2023 r.: 240,5 mln EUR) i EFR oraz funduszy powierniczych w wysokości 19,3 mln EUR (w 2023 r.: 18,7 mln EUR). Wkłady te pokrywają koszty personelu Komisji zatrudnionego w delegaturach finansowanych ze środków EFR i funduszy powierniczych, w tym z dochodów przeznaczonych na określony cel uzyskanych w danym roku z tych wkładów.

7.2. **WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA**

w mln EUR

Instytucja	Ogółem środki środki	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Zdochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Zdochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Parlament Europejski	2 469	2 375	0	49	2 424	98 %	0	37	37	8	0	0	8
Rada Europejska i Rada	732	653	0	32	684	93 %	0	23	23	24	0	0	24
Komisja	222 217	188 153	936	19 282	208 370	94 %	1 365	10 969	12 334	1 121	62	330	1 513
Trybunał Sprawiedliwości	506	499	0	1	500	99 %	0	1	1	5	0	0	5
Trybunał Obrachunkowy	186	181	0	0	182	98 %	0	0	0	4	–	0	4
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	172	164	0	5	169	98 %	0	2	2	1	0	0	1
Komitet Regionów	126	123	0	1	124	99 %	0	1	1	0	0	–	0
Rzecznik Praw Obywatelskich	14	14	0	–	14	98 %	0	–	–	0	0	–	0
Europejski Inspektor Ochrony Danych	24	23	0	–	23	96 %	0	0	0	1	0	–	1
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	1 240	880	1	290	1 171	94 %	0	68	68	0	–	0	0
Ogółem	**227 687**	**193 064**	**937**	**19 661**	**213 661**	**94 %**	**1 365**	**11 103**	**12 468**	**1 166**	**62**	**330**	**1 558**

7.3. **WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI**

w mln EUR

Instytucja	Ogółem środki środki	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2025 r.			Środki wygasające			
		z ostatecznego przyjętego budżetu	ze środków przeniesionych	z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	z ostatecznego przyjętego budżetu	ze środków przeniesionych	z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13
Parlament Europejski	2 825	2 038	322	47	2 407	85 %	337	46	383	8	26	1	35
Rada Europejska i Rada	819	574	78	32	684	84 %	79	24	103	24	8	–	32
Komisja	269 678	141 805	2 122	97 837	241 764	90 %	3 266	24 509	27 775	33	99	7	140
Trybunał Sprawiedliwości	537	467	27	1	494	92 %	32	1	33	5	4	–	9
Trybunał Obrachunkowy	196	171	9	0	181	92 %	10	0	10	4	0	–	5
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	186	153	12	4	168	90 %	10	4	14	1	2	–	3
Komitet Regionów	137	113	10	1	124	91 %	10	2	11	0	1	–	1
Rzecznik Praw Obywatelskich	14	13	0	–	13	94 %	0	–	0	0	0	–	0
Europejski Inspektor Ochrony Danych	27	21	2	–	23	84 %	3	0	3	1	1	–	2
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	1 350	778	98	253	1 129	84 %	102	106	208	0	13	–	13
Ogółem	**275 769**	**146 134**	**2 680**	**98 175**	**246 988**	**90 %**	**3 848**	**24 692**	**28 540**	**78**	**154**	**8**	**240**

8. **WYKONANIE BUDŻETÓW AGENCJI**

Konsolidacja w ramach budżetu UE jako taka, jak wynika ze sprawozdań przedstawionych poniżej w pkt 8.1 i 8.2, nie obejmuje przychodów ani wydatków agencji. W niniejszej części budżetowej rocznego sprawozdania finansowego wzięto pod uwagę tylko dotację wypłaconą agencjom z budżetu Komisji.

W sprawozdaniach z wykonania budżetu UE uwzględnia się w stosownych przypadkach dotację wypłaconą agencjom z budżetu UE jako środki na zobowiązania i płatności.

W poniższych sprawozdaniach agencji przedstawiono przegląd agencji – zarówno agencji zdecentralizowanych (zwanych także agencjami tradycyjnymi), jak i agencji wykonawczych – oraz ich dochodów (8.1) i wydatków (8.2).

Inne źródła dochodów i związanych z nimi wydatków nie są uwzględniane w sprawozdaniu finansowym z wykonania budżetu UE. Każda agencja przedstawia własny zestaw rocznych sprawozdań finansowych.

8.1. **DOCHODY BUDŻETOWE**

w mln EUR

Agencja	Finansowanie w ramach działów WRF	Ostateczny przyjęty budżet	Dochód otrzymany
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	1	35	35
Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi	4	257	287
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	1	8	8
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	nie dotyczy	23	21
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	2b	18	17
Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu	4	182	185
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	1	243	217
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	1	56	57
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	4	922	927
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	2b	93	102
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	2b	20	21
Europejska Agencja Chemikaliów	1	127	131
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	1, 2a, 3, 5	69	70
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	2b, 6	70	70
Europejska Agencja Środowiska	3	103	98
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	3	31	32
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	2b	157	155
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	2b	24	25
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	1, 2b	56	56
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP	1, 2a	50	49
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	2b	9	9
Europejski Instytut Innowacji i Technologii	1	418	466
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	1	37	38
Europejski Urząd ds. Pracy	2b	40	39
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	1	93	122

w mln EUR

Agencja	Finansowanie w ramach działów WRF	Ostateczny przyjęty budżet	Dochód otrzymany
Europejska Agencja Leków	2b	481	492
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	5	35	30
Prokuratura Europejska	2b	76	76
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	1	67	67
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	1, 3	112	112
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	1	75	76
Europejska Fundacja Kształcenia	2b	28	29
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	2b	65	71
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	1	26	45
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	5	222	232
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	5	13	32
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	1	32	44
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	1	85	1 342
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	2b	27	28
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	nie dotyczy	315	323
Wspólne przedsięwzięcie Fusion for Energy	1	625	662
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	7	45	37
Ogółem		**5 470**	**6 937**

w mln EUR

Rodzaj dochodów agencji			Otrzymane kwoty
Dotacja Komisji			4 854
Dochody z opłat			984
Pozostałe dochody			1 098
Ogółem			**6 937**

8.2. **ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKI NA PŁATNOŚCI W PODZIALE NA AGENCJE**

w mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	35	35	43	33
Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi	407	365	380	277

w mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiąza-nia	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	8	8	9	8
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	21	20	24	21
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	18	17	23	18
Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu	224	174	242	173
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	335	259	348	221
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	58	57	61	57
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	957	936	1 323	873
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	110	100	134	96
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	20	20	22	21
Europejska Agencja Chemikaliów	135	130	150	128
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	69	68	72	68
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	70	69	75	68
Europejska Agencja Środowiska	116	104	140	86
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	35	32	43	33
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	164	163	170	154
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	26	26	30	26
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	56	55	57	54
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP	48	48	52	48
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	9	9	11	9
Europejski Instytut Innowacji i Technologii	454	432	495	433
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	38	38	40	37
Europejski Urząd ds. Pracy	49	46	45	41
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	134	122	146	115
Europejska Agencja Leków	516	503	601	515
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	34	33	35	27
Prokuratura Europejska	76	75	86	75
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	67	67	69	68
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	112	111	118	112
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	77	76	83	78
Europejska Fundacja Kształcenia	33	30	35	28

w mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiąza-nia	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	84	71	94	69
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	43	32	47	30
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	240	233	263	228
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	39	20	42	20
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	62	46	49	44
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	2 779	580	2 173	971
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	29	28	35	29
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	483	321	483	318
Wspólne przedsięwzięcie Fusion for Energy	812	746	694	642
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	45	42	48	43
Ogółem	**9 123**	**6 348**	**9 091**	**6 393**

w mln EUR

Rodzaje wydatków	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiąza-nia	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Koszty administracyjne	569	546	694	536
Koszty operacyjne	6 334	3 735	6 147	3 794
Personel	2 221	2 067	2 250	2 063
Ogółem	**9 123**	**6 348**	**9 091**	**6 393**

GLOSARIUSZ

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Wszystkie aktywa finansowe (z wyjątkiem instrumentów pochodnych), które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wyceniane według wartości godziwej, w przypadku których zmiany wartości godziwej są ujmowane jako rezerwa w aktywach netto do czasu ich usunięcia z bilansu (lub utraty przez nie wartości).

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wszystkie aktywa i zobowiązania finansowe, które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wycenione według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

Wszystkie aktywa lub zobowiązania finansowe, które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wycenione według wartości godziwej, w przypadku których zmiany wartości godziwej są wykazywane jako nadwyżka lub deficyt w danym okresie (tj. instrumenty pochodne).

Anulowanie środków

Niewykorzystane środki, z których nie można dłużej korzystać.

Budżety korygujące

Decyzja przyjęta w trakcie roku budżetowego w celu zmiany (zwiększenia, zmniejszenia, przeniesienia) aspektów przyjętego budżetu na dany rok.

Dochody przeznaczone na określony cel

Dedykowane dochody otrzymane na sfinansowanie określonych pozycji wydatków. Głównym źródłem zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel są wkłady finansowe państw trzecich w programy finansowane przez Unię. Głównym źródłem wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel są dochody uzyskane od osób trzecich w związku z towarami, usługami lub pracami dostarczonymi na ich żądanie; dochody pochodzące ze zwrotu nienależnie wypłaconych kwot i dochody ze sprzedaży publikacji i filmów.

Efektywna stopa procentowa

Stopa, która dyskontuje oszacowane przyszłe wpływy gotówkowe lub płatności w ciągu przewidywanego okresu użytkowania aktywów lub zobowiązań finansowych do wartości bilansowej netto składnika aktywów lub zobowiązania.

Instrumenty pochodne

Instrumenty finansowe, których wartość jest powiązana ze zmianą wartości innego instrumentu finansowego, wskaźnika lub towaru. W przeciwieństwie do posiadacza pierwotnego instrumentu finansowego (np. obligacji skarbowych), który posiada bezwarunkowe prawo do otrzymywania środków pieniężnych (lub innej korzyści ekonomicznej) w przyszłości, posiadacz instrumentu pochodnego posiada tylko warunkowe prawo do otrzymywania takiej korzyści. Przykładowym instrumentem pochodnym jest walutowy kontrakt terminowy typu forward.

Korekta finansowa

Korekty finansowe służą do ochrony budżetu UE przed obciążeniem nieprawidłowymi wydatkami. W przypadku wydatków objętych zarządzaniem dzielonym za odzyskanie nieprawidłowych płatności odpowiada przede wszystkim państwo członkowskie.

„Potwierdzona” korekta finansowa została zaakceptowana przez dane państwo członkowskie. „Stwierdzona” korekta finansowa została przyjęta decyzją Komisji i zawsze jest korektą netto, w przypadku której państwo członkowskie ma obowiązek zwrócić nieprawidłowo wykorzystane środki do budżetu UE, co doprowadzi do ostatecznego zmniejszenia puli środków finansowych przyznanych danemu państwu członkowskiemu. Potwierdzone i stwierdzone korekty finansowe opisuje się w niniejszej publikacji jako jedną kategorię.

„Wykonana” korekta finansowa skorygowała odnotowaną nieprawidłowość.

Koszty bieżącego zatrudnienia

Wzrost zobowiązań programowych wynikających z obsługi w bieżącym roku budżetowym.

Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie

Są to koszty poniesione w okresie sprawozdawczym, które będą musiały zostać sfinansowane z przyszłych budżetów, tj. przez państwa członkowskie UE. Wynika to ze współistnienia sprawozdań finansowych opartych na zasadzie memoriałowej i budżetu opartego na ujęciu kasowym.

Linia budżetowa

Jeżeli chodzi o strukturę budżetu, dochody i wydatki przedstawia się w budżecie zgodnie z obowiązującą nomenklaturą nałożoną przez władzę budżetową, która odzwierciedla charakter i cel każdej pozycji. Poszczególne działy (tytuł, rozdział, artykuł lub linia) zawierają oficjalny opis nomenklatury.

Nieprawidłowość

Nieprawidłowość jest działaniem niezgodnym z obowiązującymi przepisami UE lub przepisami krajowymi, które może niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe UE. Nieprawidłowości, które mogą wynikać z działań beneficjentów ubiegających się o środki finansowe lub organów odpowiedzialnych za dokonywanie płatności. Pojęcie nieprawidłowości jest szersze niż pojęcie nadużycia finansowego, które dotyczy zachowań, które można uznać za czyn zabroniony.

Płatności zaliczkowe

Płatność mająca na celu zapewnienie beneficjentowi płynności. Może być ona rozbita na szereg transz zgodnie z przepisami danej umowy, decyzji, porozumienia lub podstawowego aktu prawnego. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie albo podlega zwrotowi.

Program o zdefiniowanym świadczeniu

System emerytalno-rentowy lub inny system świadczeń emerytalnych, gdy zasady danego systemu określają świadczenia niezależne od wpłacanych składek, a świadczenia nie są bezpośrednio związane z inwestycjami prowadzonymi w ramach systemu. System może być finansowany bądź nie.

Przeniesienia (między liniami budżetowymi)

Przeniesienia między liniami budżetowymi oznaczają przeniesienie środków z jednej linii budżetowej do drugiej, w trakcie roku budżetowego, i tym samym stanowią wyjątek od budżetowej zasady specyfikacji. Zostały jednak wyraźnie dozwolone w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu finansowym (RF). W rozporządzeniu finansowym określono różne rodzaje przeniesień w zależności od tego, czy odbywają się one między tytułami, rozdziałami, artykułami czy też działami budżetu, czy też w ich obrębie, oraz w zależności od tego, czy wymagają różnych poziomów autoryzacji.

Przeniesienie środków budżetowych

Wyjątek od zasady jednoroczności w zakresie, w jakim środki, których nie można wykorzystać w danym roku budżetowym, mogą, w ściśle określonych warunkach, zostać przeniesione w celu wykorzystania ich w następnym roku.

Przyjęty budżet

Projekt budżetu staje się przyjętym budżetem, gdy tylko zostanie zatwierdzony przez władzę budżetową i przewodniczący Parlamentu Europejskiego oświadczy, że został ostatecznie przyjęty.

Roczne sprawozdanie z działalności

Roczne sprawozdania z działalności pokazują wyniki operacji w odniesieniu do m.in. ustalonych celów, powiązanego ryzyka oraz struktury kontroli wewnętrznej. Od budżetu na 2001 r. w przypadku Komisji i budżetu na 2003 r. w przypadku wszystkich instytucji Unii Europejskiej delegowany urzędnik zatwierdzający musi przedłożyć swojej instytucji roczne sprawozdanie z działalności na temat wywiązania się ze swoich obowiązków wraz z informacjami dotyczącymi finansów i zarządzania.

Stopa dyskontowa

Stopa wykorzystywana do dostosowania wartości pieniądza w czasie. Dyskontowanie jest techniką stosowaną do porównywania kosztów i korzyści występujących w różnych okresach.

Środek zapobiegawczy

Środki zapobiegawcze, którymi dysponuje Komisja w celu ochrony budżetu UE, gdy jest świadoma potencjalnych braków, obejmują zawieszenia i wstrzymania płatności z budżetu UE na rzecz programu operacyjnego.

Środki

Środki budżetowe. Budżet obejmuje prognozę zarówno zobowiązań, jak i płatności (płatności na rzecz beneficjentów – w gotówce lub przelewem bankowym). Środki na zobowiązania i płatności często się różnią (środki zróżnicowane), ponieważ zobowiązania dotyczące wieloletnich programów i projektów są zazwyczaj w całości zaciągane w roku, w którym podjęto decyzję w ich sprawie, i są wypłacane przez lata, w miarę realizacji programu i projektu. Środki niezróżnicowane mają zastosowanie do wydatków administracyjnych, wsparcia rynku rolnego i płatności bezpośrednich oraz środków na zobowiązania równych środkom na płatności.

Środki administracyjne

Środki administracyjne służą do pokrywania bieżących kosztów instytucji i podmiotów (personelu, budynków, wyposażenia biurowego).

Środki na płatności

Środki na płatności pokrywają wydatki wymagalne w bieżącym roku budżetowym, wynikające z zobowiązań prawnych zaciągniętych w bieżącym roku lub w poprzednich latach.

Środki na zobowiązania

Środki na zobowiązania pokrywają łączny koszt zobowiązań prawnych (umów, umów o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji), które można podpisać w bieżącym roku budżetowym.

Tradycyjne zasoby własne

Tradycyjne zasoby własne zdefiniowano w mającej zastosowanie decyzji w sprawie zasobów własnych (decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053); obejmują one cła i opłaty wyrównawcze od cukru.

Umorzenie

Czynność, wskutek której wcześniejsze zobowiązanie (lub część tego zobowiązania) zostaje anulowane.

Wstrzymania i zawieszenia

Jeżeli Komisja stwierdzi, na podstawie własnych prac lub informacji przekazanych przez instytucje audytowe, że państwo członkowskie nie usunęło poważnych uchybień w systemach zarządzania i kontroli lub nie skorygowało nieprawidłowych wydatków, które zostały zadeklarowane i poświadczone, może wstrzymać lub zawiesić płatności.

Wygasające środki

Na koniec roku budżetowego niewykorzystane środki zostają anulowane. Wygaśnięcie oznacza unieważnienie całego lub części zezwolenia na ponoszenie wydatków lub zaciąganie zobowiązań, które jest reprezentowane przez środki. Zgodnie z zasadami finansowymi, które dotyczą wspólnych przedsięwzięć, jedynie w ich przypadku ewentualne niewykorzystane środki mogą zostać ujęte w preliminarzu dochodów i wydatków na następne trzy lata budżetowe (tzw. zasada „N+3"). Zatem niewykorzystane środki na wspólne przedsięwzięcia mogą zostać ponownie uruchomione w roku budżetowym „N+3".

Założenia aktuarialne

Założenia stosowane na potrzeby obliczania kosztów przyszłych zdarzeń, które wpływają na zobowiązania emerytalne.

Zarządzanie bezpośrednie

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania bezpośredniego budżet jest wykonywany bezpośrednio przez służby Komisji, agencje wykonawcze lub fundusze powiernicze.

Zarządzanie dzielone

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania dzielonego realizację zadań w zakresie wykonania budżetu powierza się państwom członkowskim. Około trzech czwartych wydatków UE podlega właśnie temu trybowi wykonania budżetu.

Zarządzanie pośrednie

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania pośredniego Komisja powierza zadania związane z wykonaniem budżetu organom przewidzianym prawem UE lub prawem krajowym.

Zasoby własne

Główne źródło dochodów dla budżetu UE. Poszczególne kategorie zasobów własnych wymieniono w mającej zastosowanie decyzji w sprawie zasobów własnych (decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053); są to tradycyjne zasoby własne, zasoby własne oparte na VAT, zasoby oparte na DNB i zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi.

Zobowiązania pozostające do spłaty

Podobnie jak zobowiązania RAL (franc. *Reste à Liquider*) zobowiązania pozostające do spłaty oznaczają kwotę, w przypadku której zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane. Oznaczają zobowiązania płatnicze UE na przyszłe lata i wynikają bezpośrednio z istnienia programów wieloletnich i rozbieżności między środkami na zobowiązania a środkami na płatności.

Zobowiązania RAL (fr. reste à liquider)

Podobnie jak zobowiązania pozostające do spłaty oznaczają one kwotę, w przypadku której zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane. Oznaczają zobowiązania płatnicze UE na przyszłe lata i wynikają bezpośrednio z istnienia programów wieloletnich i rozbieżności między środkami na zobowiązania a środkami na płatności.

Zobowiązanie

Prawne zobowiązanie do zapewnienia środków finansowych pod warunkiem spełnienia określonych warunków. UE zobowiązuje się do zwrotu swojego udziału w kosztach projektu finansowanego przez UE. Dzisiejsze zobowiązania to przyszłe płatności. Dzisiejsze płatności to wcześniejsze zobowiązania.

Zyski i straty aktuarialne

W przypadku programu o zdefiniowanym świadczeniu zmiany w deficytach lub nadwyżkach aktuarialnych. Powstają w wyniku różnic między poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło, oraz w wyniku zmian wprowadzanych w założeniach aktuarialnych.

WYKAZ SKRÓTÓW

AC	Zamortyzowany koszt
AFS	Dostępny do sprzedaży
AOD	Delegowany urzędnik zatwierdzający
ATM	Zarządzanie ruchem lotniczym
BAR	Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza
BOP	Bilans płatniczy
CCS LGF	System poręczeń na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego
CEF DI	Instrument dłużny instrumentu „Łącząc Europę”
CEF2	Instrument „Łącząc Europę”
CIP	Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji
COSME	Konkurencyjność przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
COSO	Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya
CPF	Wspólny fundusz rezerw
CRII+	Inicjatywa inwestycyjna „plus” w odpowiedzi na koronawirusa
CRO	Dyrektor ds. ryzyka
D&WM	Likwidacja i gospodarowanie odpadami
DNB	Dochód narodowy brutto
DZW	Decyzja w sprawie systemu zasobów własnych
EAD	Ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania
EAR	Reguła rachunkowości UE
EaSI	Zatrudnienie i innowacje społeczne
EBC	Europejski Bank Centralny
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECL	Oczekiwane straty kredytowe
ECOFIN	Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
EDIF	Instrument gwarancyjny dla Bałkanów Zachodnich
EFI	Europejski Fundusz Inwestycyjny
EFIS	Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFR	Europejski Fundusz Rozwoju
EFRG	Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSE	Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej
EFSF	Europejski Instrument Stabilności Finansowej
EFSI	Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne

EFSM	Europejski mechanizm stabilizacji finansowej
EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu
EFZR	Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju
EGNOS	Europejski system wspomagania satelitarnego
ElectriFI	Inicjatywa na rzecz finansowania elektryfikacji
ELM	Upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich
EMS	Europejski Mechanizm Stabilności
ENEF	Fundusz rozwoju przedsiębiorczości
ENIF	Fundusz wspierania innowacji w przedsiębiorstwach
ENPI	Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ERI	Inicjatywa EBI na rzecz budowania odporności
ESA	Europejska Agencja Kosmiczna
ESDZ	Europejska Służba Działań Zewnętrznych
ETF	Fundusze inwestycyjne typu ETF
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
ETS	System handlu emisjami
EUMETSAT	Europejska Organizacja Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych
Euratom	Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EWWiS w likwidacji	Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji
FAMI	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
FGC	Umowa gwarancji finansowej
FI	Fundusz Innowacyjny
FIFO	Pierwsze weszło, pierwsze wyszło
FP7	Siódmy program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego
FRP	Fundusz rynku pieniężnego
FS	Fundusz Spójności
FSDA	Omówienie i analiza sprawozdania finansowego
FSUE	Fundusz Solidarności Unii Europejskiej
Fundusz BUFI	Fundusz „grzywien budżetowych”
FVNA	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny
FVSD	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt
FZZG	Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami
GNSS	Globalny system nawigacji satelitarnej
H2020	„Horyzont 2020”
HLRCP	Polityka wysokiego szczebla w zakresie ryzyka i zapewnienia zgodności z przepisami
IIW	Obszar infrastruktury i innowacji
ISWMR	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej
IT	Technologia informacyjna

ITER	Międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy
JRC	Wspólne Centrum Badawcze
JSIS	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego
JU	Wspólne przedsiębiorstwo/przedsięwzięcie
KE	Komisja Europejska
LGD	Strata z tytułu niewykonania zobowiązania
LGF	Instrument gwarancji kredytowych
LGTT	Instrument gwarancji kredytowych dla projektów TEN-T
MAP	Program wieloletni – Program włączenia finansowego skierowany do średnich przedsiębiorstw
MEP	Poseł do Parlamentu Europejskiego
MFA	Pomoc makrofinansowa
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MIM	Mechanizm ubezpieczeń wzajemnych
MMŚP	Mikro- małe i średnie przedsiębiorstwa
MSRSP	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Sektora Publicznego
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NGEU	NextGenerationEU
PBI	Inicjatywa w zakresie obligacji projektowych
PD	Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania
PE	Parlament Europejski
PF4EE	Instrument finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej
PGF	Fundusz gwarancyjny dla uczestników
PKB	Produkt krajowy brutto
POCI	Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe
PPP	Partnerstwo publiczno-prywatne
PSEO	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich
RAL	„Reste à Liquider” (zobowiązanie pozostające do spłaty)
RF	Rozporządzenie finansowe UE
RRF	Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
RSD	Roczne sprawozdanie z działalności
RSFF	Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka
RTD	Badania, rozwój technologiczny i demonstracja
RWP	Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów
S&P	Standard & Poor’s Financial Services LLC
SANAD	Fundusz na rzecz mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej
SAPARD	Specjalny Program Akcesyjny na rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich
SEMED	Program włączenia finansowego skierowany do MMŚP w państwach południowego i wschodniego regionu basenu Morza Śródziemnego
SICR	Znaczny wzrost ryzyka kredytowego

SIUGI	Instrument gwarancji nieograniczonych co do kwoty w inicjatywie dotyczącej MŚP
SMEW	Segment MŚP (segment małych i średnich przedsiębiorstw)
STEP	Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy
SURE	Europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TRDI	Przejściowy Instrument Rozwoju Obszarów Wiejskich
TZW	Tradycyjne zasoby własne
UE	Unia Europejska
UGW	Unia gospodarcza i walutowa
ULCM	Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy
VAT	Podatek od wartości dodanej
WPR	Wspólna polityka rolna
WRF	Wieloletnie ramy finansowe